

Pribojszky Mátyás

Csoda Józsefvárosban

Elbeszélések

TARTALOM

Az erő
A gömbvillám
Józsi, a magyar UFO
Tarzan Pusztacudaron
A tárgyalás
Egy szelet csokoládé
A nyaralás
Tüsi
Tüsi otthon
Csoda Józsefvárosban
A pince
A kenyér

Ezúton mondok köszönetet barátaimnak és *okányi földieimnek*,
akik könyvem megjelenéséhez jelentősen hozzájárultak:

Tóth László ügyvezető igazgató, BUDAVÍZ KFT.
Hajdú Sándor ügyvezető igazgató. HAJDÚ & TÁRSAI, Építőipari és Szolgáltató Kft.
Hajdú László országgyűlési képviselő

Ugyancsak köszönettel fordulok a *MŰVÉSZETBARÁTOK EGYESÜLETE* vezetői
és tagsága felé, kiknek ösztönzése és a terjesztésben nyújtott segítsége nélkül
könyvem nehezebben kerülhetett volna az olvasók kezébe.

Jóleső érzéssel gondolok citerás- és népdalkörös barátaimra, - a *CITERABARÁTOK KLUBJA*
tagjaira -, akik odaadóan biztattak azáltal is, hogy könyvemet *előre* megrendelték.

Lektorálta: Sente Pál

ISBN 963 650 110 6

Magánkiadás

1995

Az erő

Szabó II. János másodportás egy szikrázóan napsütéses márciusi napon fedezte fel, hogy tud repülni.

Lehet, hogy azelőtt is tudott, csak sose próbálta? De ki a fenének jutna eszébe ilyen örültség? Még ha mondjuk miniszter, képviselő... vagy a csoda tudja, valami nagykutya lenne - no de egy csóró kis másodportás? Ugyan! Az ilyen örüljön, hogy él és kerek a lyuk a fenékén.

Hát nem igaz?

Az egészre véletlenül derült fény. Egy szabálytalanul, visító gumikkal kanyarodó autó elől akart elugrani, s az ugrás szokatlanul hosszúra, pontosan a négysávos utca túlsó oldaláig sikeredett, többszörösen megdöntve a távolugrás világcsúcsát.

A meglepett járókelők földbegyökerezett lábbal, szájátva nézték, néhányan tapsoltak és bravóztak. Az autó vezetője öklét rázva, hangos szitkozódással elrobogott a zavartan toporgó Szabó II. János mellett, még rá is dudált, a frászt hozva rá.

Hogy mielőbb szabaduljon a kíváncsi szemek keresztüzéből, sietve továbbindult, de elhűlve tapasztalta, hogy cipőivel szinte nem is érinti a talajt, léptei természetellenesen megnyúlnak, s még fel sem ocsúdott, máris a nyolcadik saroknál találta magát, ott, ahol lakott. Máskor ez fél óránál is többre beletelt, most meg... Hogy van ez? - csodálkozott hűledezve.

A lépcsőházban időtlen idők óta lógott az elkoszolódott tábla: A LIFT NEM MŰKÖDIK! Mint máskor is, káromkodott egy sort. Kezei tele voltak dögnehez csomagokkal. Az asszonynak is ilyenkor kell rábíznia a heti bevásárlást! - morgolódott magában. Visszeres lábainak csöppet sem hiányzott a kutyagolás a hatodik emeletre, de nem volt választása. Sőhajtva nekivágott, amikor eszébe ötlött: lám, most kellene kipróbálni az iménti furcsa jelenséget, hátha könnyebb lesz felcaplatni a lépcsőn.

Óvatosan megfeszítette a derekát... de még jóformán el se kezdte, lábai azonnal vagy húsz centire távolodtak a kövezettől. Ijedtében majdnem felkiáltott, de sikerült fegyelmeznie magát. Inkább tovább kísérletezett: na, most előre! Ment, mint a karikacsapás. Arra már elég volt csak gondolnia, hogy felfelé irányítsa magát, suhant, mint a friss tavaszi szellő, kecsesen, könnyedén, csupán a kanyaroknál kellett az irányra ügyelnie. Lakása előtt fékezett, de a sebesség kissé tovább vitte, ám egy ügyes hátracsavarral gond nélkül visszafordult és lecövekelt az ajtónál. Szerencséjére a felesége nem volt otthon, így legalább elmaradt a faggatózás, miért nem liheg és miért nem szakad róla a víz a lépcsőmászástól, mint máskor.

Miután lepakolt és rágyújtott egy cigarettára, az ágy szélén ülve maga elé meredt, vakarta a fejét, és erőlködve igyekezett megérteni a történeteket. Mi volt ez, te jószágú Úristen? Megbolondult, vagy képzelődik? Lehetséges, hogy valóban tud repülni? S ha igen...? Hogy-hogy eddig nem vette észre? Például, amikor a haverokkal focizgattak. Ugyanazzal a lendülettel, amivel az autó elől ugrott el, át kellett volna repülnie a pálya túlfelére, de soha semmi ehhez hasonló nem volt.

- Itt valami szörnyű titok lappang! - suttogetta és végig futott hátán a hideg.

Ekkor eszébe villant a ma éjszakai vakítóan éles, szűrő fény, ami olyan hirtelenséggel zúdult rá a portásfülke előtt állva, hogy beleszédült, és kénytelen volt leülni a földre... Fűlsiketítő zajt hallott valahonnan a feje fölül, testében égető forróság áradt szét, zsibongott minden porci-kája, aztán mintha kicsi, zöldes színű emberkék bukkantak volna elő a semmiből. Egyikük

erősen a szemébe nézett és picinyke kezével megsimogatta a homlokát, amitől egy pillanatra - vagy egy órára? - elveszítette az emlékezetét. Az egész olyan gyorsan zajlott le, hogy maga sem volt biztos, megtörtént-e valóban, vagy csak álmodta? Mindenesetre, jobbnak látta hallgatni róla, más se hiányzik, minthogy kiröhögjék, nem is szólva az asszony nyelvéről, amitől az ég örizzen! Jobb a békesség és a nyugalom.

Most azonban másként ítélte meg az eseményeket.

Ki tudja, hátha minden úgy történt, ahogy képzelet és tényleg az váltotta ki benne ezt a felfoghatatlan változást? Voltaképpen kik voltak ezek a fura kis figurák? Mert, hogy nem emberek, legalább is nem valódi *földi* emberek, afelől többé nem voltak kétségei. Hallott mesélgetni ufókról, meg földönkívüliekről, de sose vette komolyan, nem is érdekelte, ez neki túlságosan kínaiul volt, nem az ő egyszerű világába való.

S most tessék... Kiderül, hogy minden igaz, s hogy éppen ő, a kis másodportás... pont vele fordul elő? Megáll az ember esze!

Azért a kíváncsiság nem hagyta nyugton. Lassan széttárta karjait... és lágyan felemelkedett a mennyezetig, majd ugyanígy visszaereszkedett.

- Hű, az anyját! - suttogta libabőrösen. - Ennek bizony fele se tréfa!

A legérdekesebb az volt, hogy a felemelkedés nem okozott legcsekélyebb megerőltetést sem. Elég volt elhatároznia, máris ott termett a szoba tetején, akár kényelmesen hanyatt is dőlhetett volna a levegőben.

Az ablakon kikukucskálva látta, hogy a hátsó utca teljesen kihalt, egy lélek sem jár odalenn. Feledve veszületett tériszonyát, gyorsan felmászott az ablakpárkányra és nem törődve a sok emeletnyi mélységgel, átröppent a közeli fa tetejére, aztán akár egy tollpihe, lelibegett a földre. Ott kifújta magából a lámpaláz okozta ijedelmet, aztán agyával kiadta a parancsot: *vissza!* - mire süvítve felrepült, s a következő pillanatban már vagy ötszáz méternyi magasságból bámulta a város nyüzsgését.

- Fantasztikus! - szakadt ki melléből az elragadtatott kiáltás. - Tudok repülni!

Hogy miként csinálja, halvány fogalma sem volt, de nem is izgatta különösebben - ez legyen a kis zöld fickók gondja, ha már egyszer ilyesmit műveltek vele. Önfeledten röpdösött össze-vissza, gyakorolta a fordulásokat, az egy helyben lebegést, a fékezést, irányváltást, aztán merész dugóhúzóban visszaereszkedett az ablakpárkányra, remélve, senki sem látta meg. Az utca még mindig kihalt volt.

- Ezt alaposan át kell gondolni - döntötte el. Muszáj keresnie egy nálánál okosabb embert, akiben megbízhat, azzal megbeszéli és tanácsot kér tőle. De ki legyen az? S főként: ki az az ütődött, aki hajlandó lesz mindezt elhinni, ha csak be nem bizonyítja, hogy tényleg tud repülni, nem is akárhogyan.

Aznap ismét éjszaka volt, így kedvére gyakorolhatott és ki is használta a lehetőséget, mert időközben elhatározásra jutott: miért kellene neki idegennél kunyerálnia, amikor itt van a saját vezérigazgatója. Nála alkalmasabbat elképzelni sem lehetne. Igaz, hogy eddig csak messziről látta, soha a közelébe sem kerülhetett, még a köszönését sem fogadta, amikor autójával érkezve, sapkájához emelt kézzel tisztelgett neki, legfeljebb a sofőr dudált egy rövidet, de azt mondják, jó ember, okos ember, szereti a dolgozókat és a szakszervezeti elnök állítása szerint a dolgozók is rajonganak érte. Miért mondaná, ha nem így volna? Ha valaki, hát a vezérigazgató biztosan nem fogja kinevetni, vagy elutasítani.

Miután reggel átadta a szolgálatot, odaosont az óriási irodaépület mellé és felszökött a vezérigazgató szobája ablakához.

Már éppen kopogtatni akart, de szerencséjére még időben meglátta, hogy a vezér kezei könyékig a titkárnő szoknyája alatt matatnak, arcán kéjes vigyor - hát bizony, e pillanatban nem úgy nézett ki, ahogyan a dolgozók elképzelték. A titkárnő eközben közönyös arccal tett-vett az íróasztalon, láthatóan megszokta, hogy a szoknya alatti matatás hozzátartozik a reggeli munkakezdéshez, akár a kávé, vagy az első cigaretta.

- No csak, no csak! - kuncogott magában Szabó II. János - Bezzeg erről nem mesélnék a termelési értekezleteken! Lám, mire jó a repülés...! - Megvárta, míg a titkárnő kimegy az irodából, aztán finoman megkocogtatta az ablaküveget.

A vezérigazgató felkapta a fejét és ijedten tekintgetett körbe, keresve, honnan jön a hang. Amikor meglátta a kívülről integető alakot, úgy ugrott fel, mintha tűt szúrtak volna a fenekébe és elképedve meredt a lebegő ember irányába. Első, ösztönös mozdulattal a telefonért nyúlt, de aztán megemberelte magát és kinyitotta az ablakot.

- Kicsoda maga, légtornász, vagy mi a jó fene? Mit csinál itt, hogy kerül ide és... Úristen, hiszen maga nem is kapaszkodik! Vigyázzon...!

- Jó reggelt kívánok, vezérigazgató úr! Ne tessék aggódni, nem esek le. Amint tetszik látni, iderepültem. Ugyanis én tudok repülni és azért jöttem, hogy...

- Na ne hülyéskedjen itt nekem... - akarta mondani a megdöbben vezér, de torkán akadt a szó, mert Szabó II. János nem sokat teketóriázott a magyarázkodással, inkább fogta magát és felröppent néhány emeletnyit, majd alábukott és egy elegánsan kivitelezett orsóval visszakanyarodott az ablakhoz.

- Most már el tetszik hinni, hogy tudok repülni?

A vezérigazgató kéült-zöldült, alig kapott levegőt. Szemei kiguvadtak és kotkodácsolva sokáig csuklott.

- Hogy... hogy csinálja ezt?

- Bevallom őszintén - válaszolta Szabó II. János -, fogalmam sincs. Csak úgy jött... Teljesen véletlenül vettem észre magamon. Tetszik tudni, egy örült autós majdnem elütött, én meg el akartam ugrani, amikor...

- És mondja... ö... nehéz ezt csinálni?

- Egy csöppet sem! Az a legérdekesebb az egészben, hogy csak rágondolok s már hipp-hopp, repülök is, mint a madár, sőt még gyorsabban is. Ha nem hiszi, hozhatok egy verebet.

- Ha nem látnám, el nem hinném semmi pénzért - motyogta a vezér és húsos arca elsárgult a leplezetlen irigységtől. - No mindegy, ne itt beszéljük meg, a levegőben lógva, még valaki meglátja magát és mindkettőnket bolondnak néz. Jöjjön... akarom mondani, *repüljön* be, s majd meglátjuk, mi sül ki a dologból. Ilyen még úgyse volt.

Szabó II. János nem kérte magát, hanem beúszott az irodába, aminek eddig a közelébe sem mehetett. Illedelmesen leereszkedett a hatalmas, acélkeretes íróasztal elé, néhány centivel a szőnyegpadló felett, mert nem akarta összepiszkolni. A vezérigazgató leült vele szemben és sokáig, megbűvölten nézte a zavartan feszengő másodportás lábait. Végre magáhozért.

- Üljön le, mert elszédülök, ahogy itt imbolyog előttem. Térjünk a lényegre. Hajlandó vagyok elismerni, hogy tényleg tud repülni, hiszen a saját szememmel győződtem meg róla. Azt mondja meg, hogyan szerezte ezt a képességét? Ne hagyjon ki semmit, a legkisebb részletet sem, mert minden apróság fontos lehet. Megértett?

Szabó II. Jánosnak esze ágában sem volt titkolózni. Még örült is, hogy végre kibeszélheti magából a tegnapi éjszakai élményt. Aprólékosan elmesélte, hogy éppen portásfülke előtt álldogált, úgy hajnaltájt, amikor rácsapódott az a rettenetes fény, jött a kis zöld emberke, valamit csinált a homlokával... De ennél a pontnál megakadt, mert semmi másra nem emlékezett, akárhogy is erőlködött. Jobb híján megint rátért az autóra, ami biztosan elüti, ha nem ugrik olyan óriásit... ám a vezért ez már nem érdekelte.

- Tehát munkaidő alatt történt - szögezte le szigorúan.

- Kérem, én dolgoztam... nem tehetek róla, hogy éppen akkor... nem én akartam... - dadogta megszeppenve Szabó II. János.

- Semmi baj! - nyugtatta meg nagylelkűen a vezér. - Erre majd később visszatérünk, de ez most egyelőre másodrendű kérdés. Szóval azt állítja, hogy kis emberkéek voltak...

- Zöldek! - szólt közbe fontoskodva Szabó II. János.

- Jó, zöldek, rendben van. Nem hinném, hogy a színük volna legfontosabb. Értem. - fogta meg az állát tűnődve a vezér és cigarettára gyújtott, de a másikat nem kínálta meg, pedig az már nyúlt volna érte. - Illetve nem értem, de ez most másodrendű. Tulajdonképpen miért hozzám jött ezzel a dologgal? Vagy talán van valami elképzelése, mit kezdjünk magával?

- Hát... először is, mert mindenkitől csupa jót hallottam a vezérigazgató úrról - a vezér elégedett mosollyal rábólintott a dicséretre -, aztán ugye nem ismerek senkit, aki segíthetne. Ami pedig a repülést illeti... hát nem is tudom..., lehetnék például a vállalat hírvívője... vagy valami ilyesmi...

- Bolondság! - legyintett a vezér. - Arra itt van a telefon, meg a fax. Valami komolyabbat kell kitalálni, mert ez páratlan lehetőség, talán fel se tudjuk fogni hirtelenében, mekkora. Vétek volna elaprozni.

- S ha reklámember lennék? Fenn a levegőben...

A vezérigazgató felemelte a kezét.

- Nem is rossz ötlet, így első hallásra. Mondjuk nyakába kötnénk egy zászlót a vállalat emblémájával - feltéve persze, hogy elbírja a levegőben -, aztán ide-oda szálldosna vele a város felett. Óriási! A fizetése mondjuk... ö... nem változna.

Szabó II. Jánosnak kezdett megjönni az önbizalma.

- Ezt nem kívánhatják ennyi pénzért, vezérigazgató úr. Ilyen különleges reklámért a nagy világcégek milliókat fizetnének.

- Csakhogy mi nem vagyunk világcég!

- Tudom, nem is kérek sokat, hiszen belátom, hogy hálával tartozom a vállalatomnak, de azt megérthetik, hogy...

- Jó, jó, - csitította a vezér -, ne idegeskedjen előre, nem azt mondtam, hogy sosem fog külön díjazást kapni, de pillanatnyilag erre nincs betervezett keretünk, ezt maga is tudja, ha ismeri a vállalat helyzetét. Később, ha a reklám hatására befutnak az új megrendelések, növekszik a vállalati nyereség, visszatérünk erre a problémára, s minden bizonnyal... szóval ért engem...

nem fog rosszul járni, megígérem. Ne feledje - emelte fel mutatóujját a vezér, mint egy felkiáltójelet -, a becsületes dolgozók hűséggel és odaadással tartoznak a vállalat felé, s most magán a sor, hogy erre jó példát mutasson. Mi bezzeg megbecsüljük magát, naponta érezheti, mennyire tiszteljük a munkáját, rólam pedig köztudott, milyen nagy súlyt fektetek arra, hogy a dolgozókat név szerint is ismerjem, tudjak minden gondjukról-bajukról. Természetesen magát is ismerem kedves... ő... hogy is hívják?

- Szabó II. János, tisztelettel. Még sosem találkoztunk személyesen.

- Na, ugye, hogy ismerem, csak hirtelen nem jutott az eszembe a neve. Még arra is emlékszem, hogy a kereskedelmi osztályon dolgozik, vagy inkább az... ejnye, hol is... na, segítsen már...!

- Nem, kérem, én másodportás vagyok a hátsó kapunál.

- Persze, persze, éppen mondani akartam, de maga mindig közbeszól. Különb is, kedves Szalai kolléga, maga csak *volt* portás. Mától kezdve...

- Elnézést, Szabó II....

- Mi ez az ízé... ez a kettes a nevében?

- Tetszik tudni, a főportásnak is ez a neve, ő van itt régebben, ezért ő lett az *egy*, én meg a *kettő*. Így különböztetnek meg bennünket. Jé, most jut eszembe, a vezérigazgató urat is ugyanígy hívják, akár *hármás* is lehetnék.

- Jól van. - hagyta rá kurtán a vezér - Ez most nem tartozik ide. - Hirtelen felcsattant: - Az Isten áldja meg, ne izegjen-mozogjon már annyit, mindjárt felrepül nekem itt a csillárra, aztán merevgörcsöt kap a nyakam. Nem tud nyugodtan ülni?

- Elnézést kérek, vezérigazgató úr - restelkedett Szabó II. János -, de tetszik tudni, még nem szoktam meg, hogy elég felfelé néznem, s már szokellnék is, alig tudom visszatartani.

- Fegyelmezze magát... ő... ő... Szabados...

- Ha emlékeztethetem... Szabó II. János.

- Rendben van, rendben van, legyen Szabó II. Nem mindegy magának? - mondta ingerülten a vezér. Utálta, ha kijavítják. - Most sokkal fontosabb és sürgősebb, hogy kielemezzük a maga képességét, milyen mértékű a terhelhetősége, meddig terjed a röpítőereje és hasonlók. Érti?

Szabó II. Jánosnak veszettül imponált a szó: *röpítőerő*! Mennyi esze van egy ilyen nagyfőnöknek!

A vezérigazgató közben tovább töprengett:

- Kíváncsi volnék, mekkora súlyt bír el? Egy embert fel tudna emelni a levegőbe? Mondjuk engem...

- Fogalmam sincs, vezérigazgató úr. De erre magam is kíváncsi vagyok.

- Próbáljuk meg!

Összeölelkeztek s a következő pillanatban egyszerre koccant a fejük a plafonba. A vezér feljajdult: - Nem tud vigyázni?

Nyílt az ajtó és a titkárnő bájos pofikája tűnt fel:

- A minisztériumból vannak itt... - szólt be, de mert nem látott senkit, rémülten a nyitott ablakhoz ugrott. - Hol van, vezérigazgató úr? Ki nem mehetett, azt látnom kellett volna... - halálraváltan nézett le a mélybe. - Az Isten szerelmére, hol bujkál, vezérigazgató úr? *Csak nem...*?

- Itt vagyok... - suttogta egy fátyolosan rekedt, fakó hang.

A titkárnő megfordult és nagyot sikoltott a plafonon gubbasztó, összefonódott pár láttán.

- Jesszusom! Vezérigazgató úr! Mi a csodát csinálnak ott fenn ? S ki ez az úr? Mikor és hol jött be az irodába? S egyáltalán... mi folyik itt?

- Pszt! - tette ujját szájára a vezér és mindketten gyorsan leereszkedtek a szőnyegre. - Láthatja, semmi bajunk. Ne hisztériázzon, majd később mindent megmagyarázok. Ne féljen, nem örültünk meg, sem mi, sem maga. Ez az úr... nem, most erre nincs idő, majd róla is beszélünk. Mondja meg a vendégnek, hogy nem vagyok itt. Senkinek nem vagyok itt! Senkinek, megértette? S még egy: maga nem látott, nem hallott semmit. Ismétlje el!

- Ahogy kívánja, vezérigazgató úr - szipogta a titkárnő -, nem láttam, nem hallottam semmit, senkit és mindenki számára házon kívül van. A vendéget pedig elküldöm, az se érdekel, ha maga a miniszter az - tette hozzá sértődötten. Nem volt szokva az ilyen rideg, parancsoló hangnemhez, ami kevésbé emlékeztetett a reggeli munkakezdés matatós ceremóniájára.

- Helyes! - bólintott erélyesen a vezér, aki időközben kezdett magára találni. - Akkor most hagyjon magunkra, s ha szólok, küldje be a... illetve, dehogy... ne küldjön be senkit. Egy lélek se zavarhat, még maga sem. Elmehet.

Ismét kettesben maradtak.

- Most pedig, vizsgáljuk meg, mi legyen a maga sorsa, maga... maga *madárember*. Ö... hogy is hívják? Ja persze, Szabó II. *úr*. Ahogy az imént mondtam, mátol kezdve nem portásként fog dolgozni. Valami célszerűbb beosztást kell találnunk a maga számára, ahol hasznosíthatja a képességét. De mi legyen az, ez itt a kérdés. Vagy van jobb ötlete a reklámozáson kívül?

- Nem lehetnék repülési oktató? Irtó nagy kedvem volna hozzá.

- Ne idéetlenkedjen! Azaz... hm... Várjunk csak...! Úgy gondolja, másokat is képes volna megtanítani repülni?

- Hát... honnan tudhatnám előre? - visszakozott Szabó II. János riadtan. - Hiszen számomra is vadonatúj ez az egész. De attól még szerintem meg lehetne próbálni. Mit veszíthetünk? Legfeljebb nem sikerül. Még mindig kereshetünk más megoldást.

- Hm! Igaza van. Mindenesetre, érdekes gondolat. - A vezér felugrott az íróasztal mögül és egyre izgatottabban járkált öles léptekkel fel s alá. Megállt a tisztelettudóan vigyorgó *volt* másodportás előtt, aki hűséges kutyaszemekkel vigyázta a nagy ember minden mozdulatát.

- Nem is sejti, öregem, milyen okosat mondott. Csodálkozom, hogy nem én találtam ki, annyira jó ötlet. Figyeljen ide, kezdje velem az oktatást. Na, mit szól hozzá?

Szabó II. Jánosnak felragyogott a képe.

- Boldogan, vezérigazgató úr! Kitüntetésnek venném, ha...

- Hagyja a fenébe ezt a vezérigazgatóurazást. Elárulom, hogy én *titokban* ízig-vérig demokrata vagyok, az egyenlőség odaadó és feltétlen híve, fűtülök a rangra, ráadásul egymásra vagyunk utalva. Az én szervezői zsenim nélkül a maga egész repülési tudománya nem ér lősz... pardon, fabatkát sem. Mind a ketten *Jánosok* vagyunk, ha jól emlékszem. Szólíts a keresztnévemen, te meg *Jancsi* leszel. Rendben? Legyünk barátok! Így majd a tanulás is könnyebben megy.

A *Jancsivá* előlépett Szabó II. a váratlan megtiszteltetéstől se köpni, se nyelni nem tudott, csak nyújtotta kezét kézfogásra, ahogy az ilyenkor férfiak között szokás, de a vezér már elfordult, s csupán a válla felett vetette oda: - Hát akkor *szervusz*, Jancsi! - Telefonon kiszólt a titkárnőnek:

- A saját kocsimat kérem. Sofőr nem kell.

*

Fél óra múlva egy elhagyatott erdőszélen álltak, ingujjra vetkőzve. Az egész környék olyan kihalt volt, mintha nem is élnének erre felé emberek, szóval ideális hely a tanuláshoz.

- Kezd el, Jancsi, ne kímélj! - adta ki a vezényszót a tanítvány és félig-meddig vigyázzba állt, mint kisdíák a tanár előtt. Őszintén szólva megbánta, hogy olyan könnyelműen belevágott a tanulásba. Elsőnek valaki mást kellett volna kijelölnie, de akkor a titok már nem titok többé. Nagyon félt, de hiúsága nem engedte, hogy visszatáncoljon.

- Talán fogja meg a kezem, vezérig... - akarta mondani a lámpalázás *tanár*, de az összeránduló szemöldök láttán gyorsan kijavította magát. - Fogd meg a kezem... izé... János.

A két kéz összekulcsolódott, szorosan, keményen.

Mindketten érezték, hogy a másik reszket. Az egyik a feladattól - vajon sikerül-e? - a másik egyszerűen csak be volt gyulladva.

- Most legyen szíves... ö... most kérlek, erősen koncentrálj rám és hagyd, hogy én irányítsalak. Mindig azt tedd, amit én mondok.

A vezérből kibukott *titkos demokrata* énje. Sértődötten felfortyant:

- Micsoda hang ez? Azért, mert barátok lettünk, még nem jelenti azt, hogy parancsolgass. Ne feledd, kivel beszélsz.

- Nem felejttem - hagyta rá Szabó II. János. Már alig várta, hogy kiderüljön, tud-e tényleg repülni tanítani. - Állj lábujjhegyre, s próbálj felemelkedni. Ne félj, foglak.

A vezérnek minden hajszála az égnek állt, amikor érezte, hogy lábai alól kibillen a talaj. Alig tíz centire emelkedtek fel, ami ugyan nem sok - igaz, kezdetnek azért nem kevés - de lebegtek, ez volt a lényeg.

A kísérlet sikeresnek ígérkezett!

- Feljebb! - suttogta lehunytt szemmel a vezér. - Egy picivel feljebb, ha lehet. De ne nagyon!

Fokozatosan mintegy hat-nyolc méterre távolodtak el a földtől, a feltámadó szél belekapott a ruhájukba és meglibbentette őket. A vezér azonnal sivalkodni kezdett.

- Semmi baj! - nyugtatta Jancsi Jánost. - Már a levegőben vagyunk. Repülünk, érzed?

- Jóságos ég! - bögte el magát kis híján a vezér. - Ez valóságos csoda! Hogy *én* repülök... hihetetlen! Sose tudom eléggé meghálálni neked, hogy megtanítottál repülni. Lassan engedd el a kezem, de óvatosan és maradj mellettem. Kíváncsi vagyok, egyedül is tudok-e... jaj... vigyázz... *most!*

A *mester* eleresztette *tanítványa* csuklóját. A nagy darab, testes ember suhogva emelkedni kezdett nyílegyenesen felfelé, mire Jancsi ijedten utánakapott. Legnagyobb meglepetésére a vezér azonnal visszatért az iménti magasságba, jöllehet, Jancsi csak *mutatta* az irányt. Ez új, de nagyon fontos felfedezés volt. Távolabbra szökkent, onnan kiáltotta:

- A kezemre figyelj, János, úgy látszik, abból árad valami erő, mert a mutatóujjammal is tudlak irányítani. Menj feljebb. Rajta!

A vezérigazgatót halálfélelem és hányinger kerülgette, szakadt róla a víz, de a világért sem mert volna ellenkezni. Követte Jancsi kezének minden moccanását, s most valóban szárnyalt, kitárt karokkal, ahogyan a pufók angyalokat szokás ábrázolni a templomban. Innentől már simán ment minden, ide-oda röpködtek, mint két kergetőző, incselkedő gyerek, nagyokat kurjongatva, sikongatva, csak arra kellett vigyázniuk, nehogy túl messze kerüljenek egymástól, mert egy bizonyos távolságon túl a vezér hirtelen süllyedni kezdett. Jancsi vonzereje, úgy tűnt, eddig terjed, s nem a végtelenségig.

- Ezen majd javítanunk kell! - kiáltotta le a vezér és körözve repült tovább. Azért így is gyönyörűség volt lebegni a szél hátán, szabadon, súlytalanul, boldog sikolyokat hallatva versenyezni a madarakkal. Jancsi egy dombocskán ült, hátát egy fának támasztva, onnan figyelte tanítványa légibravúrait és nagyon büszke volt rá.

Amikor a vezér holtfáradtan leszállt, odatelepedett az üdvözülten vigyorgó Jancsi mellé. Zsebkendőjével törölgette arcáról, melléről, hónaljából az izzadtságot. Mi tagadás, eléggé büzlött, de ezen igazán kár lett volna fennakadni ebben történelmi pillanatban. Csoda, hogy ennyire jól tartotta magát, s hogy ilyen tanulékony - gondolta magában Jancsi.

- Igen - jelentette ki ragyogó mosollyal a vezérigazgató -, igazad volt, ezt meg lehet és meg is kell tanítani. Csak a távolság-problémát kell okvetlenül megoldanunk.

*

Másnap reggel a vezér rendkívüli igazgatói tanácsot hívott össze, melyre természetesen Szabó II. János is hivatalos volt. A külső ajtókat bezárták, előttük két marcona, fegyveres biztonsági őr posztolt komor ábrázattal, zord, lapos pillantásokat lövellve minden arra járkáló emberre.

- Uraim - állt fel roppant hivatalos képet vágva a vezérigazgató -, nyilván meglepődtek, hogy ilyen hirtelen idekértem önöket, s még öröket is kirendeltem. Tudom, ez nem szokás, de önök megértik, hogy igazam volt, amint megismerik mai megbeszélésünk témáját. Előtte azonban kötelességem figyelmeztetni önöket, hogy mindaz, amit a tanácskozáson hallani, de főként *látni* fognak, a legszigorúbb vállalati és üzleti titok. Ha valakinek - értik, *bárkinek!* - eljár a szája, akár utalásként is, azt saját kezeimmel fojtom meg. Világos? Adják becsület-szavukat, uraim!

Csodálkozó moraj hallatszott, a meghökkent arcokon várakozó, feszült figyelem tükröződött. Az egész igazgató tanács felemelt kézzel jelezte, hogy a becsületszó kötelezettségét elfogadják. De még mindig nem értették, mi ez a nagy titkolózás. Szabó II. János hátul, a sarokban foglalt helyet, a kutya sem vett róla tudomást, de nem is bánta. Nagyon fölkaparta, hogy olyan emberek között van, akiknek eddig köszönni sem mert volna.

A vezér folytatta:

- Akkor most figyeljenek és kérem, *hangsúlyozottan kérem*, őrizték meg nyugalmaikat, akármilyen szokatlan és hihetetlen dolgot is fognak látni.

A hatásszünet kedvéért kivárt egy ideig, majd kísérteties lassúsággal, centiméterről-centiméterre emelkedni kezdett, egészen fel a mennyezetig, aztán ugyanilyen módon visszaereszkedett a székébe. Mindeközben egy arcizma sem rezdült, csak szeme villant gunyoros derűvel egyik ámuló arcról a másikra.

A hatás - érthetően - leírhatatlan volt. Hiába figyelmeztette őket előre, mindenki akaratlanul is felállt és sokkolva, megbabonázva követte tekintetével a vezérigazgatót, a tekintetekből borzadály és hitetlenkedés sugárzott.

Elsőként a főmérnök jutott levegőhöz.

- Mi volt ez? - kérdezte remegő szájszájával. - Hipnózis? Hogy csináltad ezt? Bűvésztükk? Remélem, nem valami gyerekes tréfálkozás miatt bolondítottál ide bennünket. Magyarázatot követelek! És mióta magázódunk egymás közt?

- Nyugalom, még nincs vége - csitította a vezér. - Most figyeljete! - s egy könnyed mozdulattal a csilláron termett. Onnan szólt le:

- Szabó úr, maga következik!

- Igenis! - mondta katonásan Szabó II. János és a nyitott ablakon át az épület előtt díszlő óriásplatán tetejére röppent. Ott néhány pillanatra leült egy ujjnyi vékony ágacska legvégére, majd miután még vagy kétszer körberöpült a fát, visszatért az irodába, s mint ki jól végezte dolgát, szó nélkül elfoglalta helyét a sarokban.

Tomboló tapsvihár fogadta a két ember bemutatóját. Egymást túlkiabálva ordítottak, iszonyú zűrzavar, tolongás és teljes káosz lett úrrá mindannyiukon. A máskor oly méltóságos és tiszteletet parancsoló iroda falai ilyen felfordulást még nem láttak, - igaz, röpködő embereket sem.

- És most rajtatok a sor, uraim! - jelentette ki szenvtelen mosollyal a vezér, mintha ez volna a világ legtermészetesebb utasítása. Körülhordozta kutató tekintetét és intett: - Kezdhettek!

Az igazgató tanács tagjaiban megfagyott a vér. Halálos csend lett, falfehér arcok meredtek egymásra: megőrült a vezér, vagy viccel?

- Hogy érted azt, kérlek, hogy rajtunk a sor? - kérdezte megrökönyödve a főmérnök.

- Egyszerű. - vont vállat a vezérigazgató. - Csináljátok utánunk.

- De kérlek... már megbocsáss... Mi egyszerű mérnökök, közgazdászok vagyunk, két-három kis diplomával a hónunk alatt, némi nyelvtudással, nem holmi... *denevérek*.

- Tudom - bólogatott a vezér nyugodtan. - Ne aggódjatok, sikerülni fog, ha egyszer *én* mondom. Vagy nem bíztok a szavamban?

- Jó, jó, de hogy csináljuk?

- Semmit nem kell csinálnotok. Csak határozzátok el, hogy megteszitek - biztatta a tanács tagjait a vezér, hogy lelket öntsön a rémült társaságba. - Rajta, ne tétovázzatok.

A termelési főosztály stréber vezetője nem mert tovább ellenkezni, mivel örökké az állását féltette, hiszen mindenki tudta róla, hogy fogalma sincs a szakmáról. Nagyot lökött magán, s a következő pillanatban jajongva tapogatta a fejebúbját, mert csúnyán beverte a plafonba. A többiek megdöbbenve nézték, ám tanulékony emberek lévén, óvatosabbak voltak, épp hogy csak moccantak, ám mire észbekaptak, a teljes igazgató tanács ott kuporgott a mennyezeten, reszketve, mint a nyárfalevél a félelemtől.

Ráadásul nyílt az ajtó és a titkárnő lépett a tanácsterembe:

- Kávét, uraim?... - de végig se tudta mondani, egy rövid sikollyal ő is ott kötött ki a többiek mellett a plafonon. Repülés közben szoknyája szétterült s látni lehetett formás combjait és rózsaszínű, csipkés bugyogóját.

- Köszönöm, elég, leszállhattok! - adta ki a vezényszót a nagyfőnök, mire az egész igazgató tanácsi testület leereszkedett, mindenki vissza a helyére, hamuszürke arccal, menekülésre készen. Egyedül a titkárnő landolt kis híján a vezér ölében. Hiába, a megszokás...!

- Uraim - állt fel a vezérigazgató és most ismét nagyon hivatalossá vált -, bemutatom új barátomat, Szabó II. János urat, aki eddig - kérem, jól jegyezzék meg, mondom: *eddig!* - vállalatunk egyik portása volt. Jelenleg azonban ő a mi legértékesebb dolgozónk. Tapsoljuk meg Szabó II. urat! - kényszeredett taps hangzott, Szabó II. János félszegen meghajolt. Még most sem hívta senki az asztalhoz, pedig lett volna hely számára bőven, de hát ugye, mégiscsak egy *portás*. - Nos, folytatom. Amit láttak és átéltek, az ő érdeme volt. Szabó II. urat a napokban különös fizikai behatás érte - a részletekre most nem kívánom a drága időt pazarolni - a lényeg, hogy e furcsa hatás következtében, bármily hihetetlen is, semlegesíteni képes a gravitációt, magyarul és tömören: *repülni tud!* S ez még nem minden. Szabó II. úr ezt a képességét a közelében lévő emberekre is ki tudja terjeszteni, mint tapasztalhatták: önök valamennyien az ő segítségével repültek az imént. Hogy hány embernek s milyen hatókörön belül tudja közvetíteni ezt az *erőt*, nos, ezt még ki kell kísérletezni, de ez csak idő kérdése. A dologhoz tartozik, hogy ez a bizonyos hatás a vállalat területén, munkavégzés közben érte a mi nagyrabecsült barátunkat. Éppen ezért kötelessége - amit el is várunk tőle -, megosztani velünk. Szabó II. János vállalatunk érdekében kívánja hasznosítani varázslatos tudományát, amit valamennyiünk nevében ezennel ünnepélyesen és nagylelkűen *elfogadok*. - Odafordult a sarokban árválkodó ünnepelt felé s egy fejbólintással valamilyen meghajlásfélét imitált, mire Szabó II. összevágta a bokáját, ahogy a katonaságnál tanulta. A vezérigazgató folytatta. - De kérdezem, uraim - és ezért vagyunk most itt -, mit kezdjünk ezzel a *csodával*? Várom bölcs és megfontolt javaslataikat. Természetesen *nekem* már vannak bizonyos elképzeléseim, de nem akarok senkit előre befolyásolni. Önöké a szó. Jegyzőkönyv nem készülhet! - szólt a titkárnőre, aki ösztönösen nyúlt a füzetéért.

Egész álló nap folyamán, étlen-szomjan ülésezett az igazgató tanács. Már este nyolc óra volt, amikor körvonalaződni látszott valamiféle értelmes irányvonal, ami - őszintén szólva - tökéletesen megegyezett a vezérigazgató eredeti elgondolásával, de jól titkolt demokrata felfogásából adódóan hagyta, hogy a többiek mondják ki helyette.

A terv szerint Szabó II. János minden nap maga köré gyűjti a gondosan kiválogatott személyeket - elsőként természetesen az igazgató tanács tagjait, a titkárnőt is beleértve - és igyekszik nekik átadni a repülés titkát. Minél több embert, minél rövidebb idő alatt beavat a szent titokba, erejét annyi felé osztván, az erő *közös kinccsé* lesz. Mindez a legnagyobb titoktartás mellett történik. A vállalati jogtanácsos ezalatt beindítja a cégbíróságnál a mielőbbi profilváltáshoz szükséges jogi lépéseket. A vállalat leendő tevékenységét afféle *légifutár* szolgálatként kell meghatározni. A későbbi fejlesztésről egyelőre csak általánosságban esett szó, csupán a reklám-jelmondatot fogalmazták meg. Ez így hangzott: **Repülünk kívánságával!** Az üzlet mindenképpen gazdaságosnak ígérkezett, hiszen az *anyagköltség* gyakorlatilag megegyezett egy üzemi ebédjegy árával, a kiszolgáló adminisztrációt pedig a töredékére csökkenthetik, s csak az igazgató tanács marad a helyén teljes létszámban.

*

A munka teljes gőzzel beindult. Miután a igazgató tanács minden tagja megkapta a kiképzést, a dolgozók következtek. Kizárólag a legmegbízhatóbb és kipróbált embereket jelölték, de előtte eskü alatt kellett titoktartást fogadniuk. A többieket azonnali hatállyal elbocsátották. A több ezer fős létszámból alig maradt néhány száz.

A kiképzést egy külön erre a célra kiürített és megfelelően átalakított üzemcsarnokban tartották. Szabó II. János mindenekelőtt *bemutató repülést* végzett. Ide-oda cikázva körbe-repülte a csarnokot, csinált néhány rafinált bukfcenet, lélegzetelállító szaltót a levegőben, aztán tanítványai következtek. A kiképzés tulajdonképpen csak pillanatokig tartott, hiszen elég volt, hogy a mester *megérintse* a jelöltet, az máris feltöltődött az *erővel*, csupán a technikát kellett gyakorolnia.

A tanítványok rajongtak mesterükért. Versekert írtak hozzá, amiben szerénységét és emberi nagyságát méltatták, utánozták járását, öltözködését, beszédmodorát. Ő lett a nagy példakép! Ha egy végigszívott cigarettát eldobott, egyszerre öten-tizen is ugrottak, hogy felszedjék és eltegyék, mint legszentebb ereklyét. Aláírásáért minden pénzt hajlandók voltak megfizetni. Keresztapának kérték fel, családi viták eldöntésében követelték tanácsait, ő lett a döntőbíró és soha annyi *Jancsika* nem lett bejegyezve az anyakönyvi hivatalban, mint ekkortájt. A kiképzések szünetében körülülték és áhítattal itták minden szavát, amint életéről mesélt, hiszen tudták, hitték, vallották, hogy nincs bölcsőbb és okosabb ember szerte a világon, mint ő, a *mester* - kivéve természetesen a vezérigazgatót. Még a felesége is másként beszélt vele, jóllehet, ő nem lett beavatva a titokba, de finom asszonyi ösztönével megérezte, hogy férjében valami megváltozott. Talán még jobban tiszteli, ha a fizetési boríték is megvastagodott volna, de sajnos, erre egyelőre még várni kellett.

A vállalat vezérkara is kivette részét az elismerésben. Ők sokkal inkább tisztában voltak azzal, hogy saját személyes sorsuk és a vállalat léte, jövője van Szabó II. János energiával megszentelt kezébe letéve. Szinte nem volt olyan nap, hogy ne rendeztek volna valamilyen vállalati gyűlést, ahol Szabó II. János dicsőítése volt az egyetlen napirendi pont. A legjobb az volt, amikor egy világhírű művész által alkotott bronz mellszobrát egyszerre hat pap *ökumenikus* istentiszteleten áldotta meg, az igazgató tanács tagjainak látványos ministrálása mellett. A körülöttük térdeplő tanítványok közben zsoltárokat énekeltek.

Szabó II. Jánost mélyen megrázta és meghatotta ez a feléje áradó, elképzelhetetlenül nagy és minden bizonyára önzetlen szeretet, s még jobban arra ösztönözte, hogy időt, fáradságot nem kímélve megduplázza a kiképzésre fordítható órák számát. Amikor ezt a szándékát közölte a vezérigazgatóval, az hosszan a szemébe nézett, megszorította a már-már szentté avatott mester kezét és kétoldalt arcon csókolta. Irodájában az előző napon állították fel hófehér márvány posztamensen a hatszorosan megáldott bronz mellszobrot, s már titokban készült a teljes életnagyságú is, amit majd az új cég megalakulásának egy éves évfordulóján szándékoztak felavatni, nemzetközi hírű művészek gálakoncertjének keretében. Az igazgató tanács üléstermében egy, külön az ő számára készült aranyozott, trónszerű karosszéket helyeztek el - közvetlenül a vezérigazgató széke mellett -, amelyre senki más nem ülhetett, csak ő, a Mester.

Az új cég **LÉGFUTÁR** néven lett bejegyezve. A hírzárlatot feloldották és néhány kiváló nyugati reklámügynökség közreműködésével hamarosan közismertté vált a név. Tevékenységük egyelőre korlátozott volt, hiszen a kiképzés még nem fejeződött be teljesen, jóllehet már a tanítványok között is akadt olyan, szép számmal, aki besegíthetett az oktatásba. Lassan megszokottá vált, hogy a levegőben fel-feltűnedeznek az angyalszárnyakkal kihímzett, hófehér overállba öltöztetett csinos légfutárok. Szerettek heccelődni a dugóba szorult autók izzadó, tülekedő, káromkodó vezetőivel, hogy aztán tovább suhanva újabb és újabb autósokat kergessenek az örületbe. Ritka volt az a nap, hogy valamelyik igazgató tanácsi tag ne nyilatkozzék a rádióban, televízióban, a sajtóban és aligha akadt ismertebb arc az országban, mint a vezérigazgatóé. Szabó II. Jánosnak nem engedték, hogy a nyilvánosság előtt szerepeljen, mondván, az ő dolga a kiképzés gyorsítása, a hírverést majd azok csinálják, akik értenek

hozzá. Így aztán a vállalat dolgozóin kívül senki nem tudta: létezik egy bizonyos Szabó II. János és hogy néz ki.

A dolgok tehát remekül folytak és senki sem sejtette, hogy baj van.

Nagyon nagy baj!

A mester beteg volt!

Talán nem is ez a jó szó, hiszen nem fájt semmije, jól evett, jól aludt... sőt *túlságosan is jól*: az utóbbi időben megesett - sajnos, egyre sűrűbben -, hogy a kiképzési órák alatt, de néha még beszélgetés közben is elszunyókált. A tanítványok eleinte megértően bólogattak és halkán szóltak egymáshoz, ujjukat figyelmeztetően az ajkukra téve, nehogy megzavarják álmában az imádott mestert, de amikor kezdett rendszeressé válni, megértették, hogy itt többről van szó, s *a legkedvesebb tanítvány*, aki helyettesíteni szokta, s akit ő maga is úgy tekintett, mint legjobb és leghívebb követőjét, leendő utódját, kimondta a bűvös szót: a mester *ellustult*. A szóbeszéd elindult és megállíthatatlan volt.

Tagadhatatlan, hogy mostanában egyre ritkábban végzett bemutató repülést, s ha csak tehetette, valamelyik arra ténfergő tanítványt kérte, csinálja meg helyette. Ő eközben behúzódtott kedvenc sarkába és aludt egy jóízűt. Ha mégis kénytelen volt felszállni, alig tett néhány fordulatot, már abba is hagyta és visszaült székére, lihegve, verejtékező homlokkal. Csüggedtség és levertség lett rajta úrrá és egykori tériszonya is visszatért.

Valami nem volt rendben, annyi szent.

S a tanítványok sem nézték már olyan elfogódott tisztelettel, hogy mesterük két-három méter magasban hirtelen megbillen és szédült imbolygással landolni kényszerül, különben szégyen ide, szégyen oda, lezuhan. Ha olykor kifogott egy jobb napot, nekirugaszkodott a csarnok légterének, de mihelyt lenézett, elfogta a hányinger és a mélységtől való félelem. Komoly erőfeszítésébe került már az is, hogy másfél-két méterre elrugaszkodjék a talajtól, de legtöbbször ez is csak kísérlet maradt, s megtörtént, hogy a gúnyosan hahotázó tanítványok, akarata ellenére, hóna alá nyúlva cipelték, hogy valahogy a levegőben maradjon, s ha nem elég óvatosan engedték el, mint lőtt madár bukott vissza a földre. Még szerencse, hogy nem tört el a keze, vagy a lába, amikor nagyot puffanva leért.

S volt még egy jelenség, aminek magyarázatát egyedül ő sejtette: ahogy csökkent a saját ereje, úgy nőtt - egyre rohamosabban - a tanítványok függetlenedése. Már rég eltűnt a mester és a tanítvány közötti távolság jelentősége, Szabó II. János akár haza mehetett - gyakran meg is tette, gyalog téve meg az utat a lakásáig, mert a villamostól is félt. A tanítványok örültek, legalább addig sem kell a mesterrel bajlódniuk, nem rontja ott a levegőt, vígan röpködhetnek nélküle. Akadtak - nem is kevesen -, akik villámsebességgel szeltek át az ország légterét oda-vissza, meg se kottyant nekik. Ezek gúnyolódtak legtöbbször a megroggyant mesteren, fölője szálltak és a magasból vizet csurgattak a nyakába, amikor elcsigázottan ült a sarokban, s minden lehetséges módon igyekeztek bizonyítani, hogy immáron ők az igazi *mesterek*, a külön-
bek, Szabó II. jobban teszi, ha elbujdokol, mert kihívják versenyezni, s akkor megnézheti magát. Azok, akik letették a légfutár-vizsgát és átvették a repülési engedélyüket, többé köszönsre sem méltatták.

Szabó II. Jánosnak még csak védekezni sem volt lehetősége, mert tudta: ereje kimerült, és önmaga számára nem maradt semmi. Amiről a kis zöld emberkék elfelejtették felvilágosítani, most saját tragédiáján keresztül kellett rádöbbsennie: az az *erő*, amivel feltöltötték, *véges*, s hogy minden átadott résszel az övé csökken, osztódik. *Amennyit átadott másnak, neki annyival kevesebb maradt - végül semmi*. Ha tudja, talán akkor sem tesz másként: ilyen volt a

természete. Elhitte, hogy a vállalat és a tanítványai érdeke előbbre való mindennél, hiszen okos emberek mondták, s ő soha nem vonta kétségbe szavaikat. Nem kérdezte, vele mi lesz, hol a beígért külön díjazás, végezte az önként vállalt munkát, tette a kötelességét és azt mondta, biztos, hogy ilyen a világ. Amikor ünnepelték - bár jó érzés volt - nem volt boldog, mert sután érezte magát a dicséretnek hallatán, nem volt ehhez szokva. Azzal vigasztalta magát, hogy ez is része a munkájának, ennyi és nem több.

S most íme, itt ül egy sarokban, megszégyenítve, kigúnyolva, üresen, mint egy félredobott üveg, vagy egy lefejtett hordó.

Akkor értette meg, hogy elérkezett a vég, amikor egy út menti gödröt akart átugrani és a közepébe pottyant. A sáros, bűzös pocsolyában ülve csendesen, halkán, elsírta magát.

*

Másnap korán reggel jelentkezett a vezérigazgatónál, akivel már hetek óta nem találkoztak. Joga lett volna bejelentkezés nélkül bemenni hozzá, volt rá felhatalmazása, de valahogy sose vitte rá az illendőség: iroda az iroda, ahol nem árt levenni a kalapot.

A vezér azonnal fogadta és kezét nyújtva sietett a vendég elé.

- Rég láttalak, Jancsi, mesélj magadról, mi újság, hogy vagy? Parancsolj, foglalj helyet. Kissé rossz színben vagy. Remélem, vigyázol magadra.

- Köszönöm... - mondta szomorúan Szabó II. János és a mellszobrát nézte. No, gondolta, ez sem fog sokáig itt díszlelni. - Köszönöm, de inkább állok. Ülhetek eleget.

- Ahogy gondolod, Jancsikám, a te szavad szent. Mesélj, hogy megy a tanítás? Látod, nekem alig van időm, hogy néha kedvemre röpködjek egy kicsit.

- Éppen ezért vagyok itt. Attól tartok, kedves János, rossz hírem van, nemigen fogsz örülni neki. Ami azt illeti, én se...

- Ki vele, Jancsi, szóból érti egymást az ember. Hallok én is suttogni ezt-amazt, de... Szóbeszéd! Jobb, ha tőled hallom.

- Hát... hogy is mondjam... Tegnap beleestem egy gödörbe.

- Hoogy? - A vezér harsány kacajra fakadt. - Ez nagyon jó! Hahaha!... Hogy te... hogy éppen te... belestél egy gödörbe? Csuda jó vicc!

- Sajnos, ez nem vicc, János. Tényleg beleestem.

- Nem értem - komolyodott el a vezér. - Miért nem repülted át?

- Erről van szó, János, ezért vagyok itt. Az a helyzet, hogy már nem tudok repülni. Az összes erőmet átadtam a tanítványoknak, a vállalatnak, neked és mindenkinek, aki kérte. Nekem nem maradt egy röppenésnyi energiám sem, még annyi se, hogy egy vacak kis árkot átugorjak. Ez az igazság, nem akarom szépíteni a dolgot. S most azért jöttem, hogy megkérdezzem: hogyan tovább?

A vezérnek hirtelen megnyúlt a képe. Összevonta a szemöldökét és gyorsan visszaült az íróasztal mögé. Hangja egyszeriben hűvösre váltott.

- Azt akarod mondani, hogy a kiképzést sem folytathatod?

- Sajnos...

- Hát ez bizony baj - bólogatott jéghideg arccal a vezérigazgató. - Öszintén szólva, kissé furcsállom, hogy ilyen hamar kimerültél és éppen most, amikor már a kiképzés vége felé tartunk. És miért merültél ki, mitől? Megfizetünk, egy szavad se lehet, tavaly is kaptál jutalmat, ha jól emlékszem. Még alig múltál negyven... fiatal vagy. Ha hamarabb szólsz, szerezhettünk volna egy szakszervezeti beutalót valamelyik üdülőbe... Természetesen a vállalat költségén...

- Még mindig nem értjük egymást, Ján... ő... vezérigazgató úr. Én nem *fáradt* vagyok. Az az *erő* fogyott el belőlem, amivel azok a kis zöld emberkék feltöltöttek. Túl gyorsan csináltuk a kiképzést, szétszotogattam, kifacsartam magamból mindent, amit lehetett, nekem nem maradt még emléknem sem belőle. Már szinte mindenki tud repülni a vállalatnál, még a takarítónők is, csak én nem, egyedül én nem. Láthatja, vezérigazgató úr, nem magamra pazaroltam el, hanem a vállalat javára tettem, amit tettem. Tanítanék én boldogan továbbra is... De hiába, kiszállt belőlem minden, ami hasznosítható lenne. Nem tehetek róla, ez az igazság.

- Hát ez... nem is tudom, mit mondjak... ez egyszerűen minősíthetetlen. Sőt felháborító! Még szerencse, hogy az emberek túlnyomó része megkapta a kiképzést, akár folytathatják is helyetted, így a vállalatot már nagy megrázkódtatás nem érheti. Viszont te... akarom mondani... izé... *maga* még fiatal ember, tűrhetően jó fizetéssel, még meggondolhatja.

- Nincs mit meggondolnom, vezérigazgató úr, ez nem rajtam múlik. Ha egyszer nincs erőm, nincs miből adnom. A LÉGFUTÁR már nélkülem is megáll a lábán. Most mi lesz velem? Számomra ez a nagy kérdés.

- Én tudjam? - horkant fel dühösen a vezér. - Osztotta volna be jobban az erejét! Mi megtettünk mindent, hogy jól érezze magát köztünk, s most ez a köszönet, idejön és bejelenti nekem: nincs erőm. Azt hiszi, ez ilyen egyszerű, hogy ennyivel el van intézve a dolog? Nagyon téved, barátom! Az, hogy nem jól gazdálkodott az erejével, kizárólag a maga hibája, arról nem mi tehetünk, csakis önmagát okolhatja. Nem várhatja el, hogy a vállalat nyakán élősködjék.

- Nem is úgy gondoltam, ilyesmi eszembe se jutna, becsület is van a világon. Azt reméltem, visszamehetnék portásnak.

- Mit képzelsz? - emelte fel tiltakozva kezét a vezérigazgató. - S ha kiszivárogozott, hogy az, akinek mi szobrot állítottunk, most egyszeriben ismét portás lett? Nem, ez nagyon hátrányosan hatna a vállalat jóhírére. Inkább képeztesse át magát. Olvastam, hogy lehet földmérőnek kitanulni... Annak most nagy keletje van.

- Eddig repültem, most a földet mérícskélem... Egyszer fent, aztán lent.

- Ha viccelődik, beszélhetünk másként is - pattant fel lángvörösen a vezér. - Mit képzelsz maga? Ne akarja, hogy *én* tanítsam meg repülni, mert akkor igen nagyot esik.

- Szóval elbocsájtanak?

- Azért azt nem... - hőkölt vissza a vezérigazgató. - Végére letagadhatatlan, hogy vannak... hm... bizonyos érdemei. Tudja mit, támadt egy remek ötletem. Megjutalmazzuk magát!

- Köszönöm szépen, vezérigazgató úr.

- Sose köszönje, ennyi kijár magának. Igen, igen. Úgy döntöttem, áthelyezem *csoportvezetőnek* az egyik alvállalatunkhoz. Na, mit szól hozzá?

- Nem hangzik rosszul.

- Persze, hogy nem. Maga lesz a portások csoportvezetője.

- Értem. Olyan sok portás van ott?

- Nos... jelenleg még egy sem. Maga lesz egyedül, de csoportvezetői rangban, s legalább többé nem kell viselnie ezt a randa kettes számot. Előléptetjük magát *Szabó I. Jánossá!* Látja, látja... egy ilyen nagy és jelentős vállalat sosem hagyja magára a dolgozóit. Első az emberség. S persze, a munkafegyelem! - Beszéd közben le s fel járkált, önnön hangjától megrészegülve szónokolt, karjaival kalimpálva gesztikulált, mintha ismét fel akarna szállni, ahogyan a kis erdőszélen tanulta *Jancsitól*, nem is oly rég. - Ha mi vezetők nem törődnénk a dolgozókkal, ha mi nem vigyáznánk a boldogulásukra, hová is jutnának! Hát akkor sok szerencsét az új munkahelyén, kedves... izé... mindig elfelejtem a nevét... Vizontlátásra! - Visszaült az íróasztal mögé. - Na menjen már, menjen már, ki nem állhatom a hálálkodást - mondta türelmetlenül és kiintegetett az ablakon, ahol éppen akkor húztak el az anygaldíszes, hófehér overállos légfutárok, aranyszínű táskával a hónuk alatt a négy égtáj felé.

Szabó I. János tisztelettudóan köszönt, kissé esetlenül meghajolt és kicsoszogott az irodából. Megbotlott a küszöbben, de amúgy semmi baj nem történt. A nyitott ajtón át még hallotta, ahogy a vezér kiszól a titkárnőnek telefonon:

- Tüntessék el innen ezt a szobrot, csak porosodik itt nekem!

Amikor az utcára kilépett, éppen egy autó kanyarodott be szabálytalanul a sarkon, visító gumikkal, éles szögben. A vezető már nem tudott úrrá lenni a kocsin. Szabó I. János megpróbált elugrani előle, de ugrása túl lassúra és rövidre sikerült, hiányzott belőle az erő és a lendület. Az autó hátulja elkapta és átdobta egészen az utca másik oldaláig.

A járókelők dermedten nézték a magatehetetlen, vérző testet, amint hangos csattanással elterül a járdán. Tehetetlenül álltak, többen sikoltoztak, valaki azt kiáltozta: rendőrt! Mentőket!

Szabó I. János mindebből már semmit sem érzékelt.

A halál kegyes volt hozzá. Megengedte, hogy még egyszer - utoljára - *repüljön*.

A gömbvillám

Feiszt Dezső megállt, háttal a gyárkapunak, rágyújtott, aztán káromkodott egy keserveset.

Huszonhét becsülettel ledolgozott évet hagyott maga mögött.

Itt kezdte gyerekfejjel tanulni a szakmát és lett elismert mester, betanító tekintély és most kirúgott munkanélküli. Az élete értelme volt ez a gyár, szinte a második otthona. Legalább annyira szerette a szakmáját, mint a családját. Négy fiát is az esztergagép felé irányította és nem volt ritka, hogy a lakást betöltötték az izgalmas szakmai viták, verték az asztalt; Dezső legbelül büszkén vigyorgott, amikor fiai olyan magas színvonalon védték meg érveiket, ami már az ő tudását is messze meghaladta.

Huszonhét esztendő! Soha egyetlen napot nem hiányzott, betegállományban egyetlen percig sem volt. Most, először életében, úgy állt az utcán, hogy nem tudta, mit kezdjen az idejével. A végkielégítés egy-két hónapig ki fog tartani, de mi lesz azután? Az asszony sem dolgozik, őt is kivágták a nyomdából, s félni lehetett, hogy a fiúk sem ússzák meg.

Teljesen tanácstalanul, csak hogy ne álljon ott bambán a kapuban, elindult az úton és lassan, sétálva haladt a tér felé. Fogalma sem volt, hová megy és merre, lábai maguktól vitték. Mellette emberek jöttek-mentek, sietve és erőszakosan, vállukkal taszigálva a magába merülő Feiszt Dezsőt, mintha nem is látnák, levegőnek néznék. Na, ebből elég, gondolta haragosan, és a téren átvágva bement a kis parkba, ott legalább nem lökdösődnek, nyugodtan töprenghet. Mert bizony, van mint eltöprengenie.

- Mihez kezdjek most? - kérdezte, ki tudja hányadszor önmagától.

Ebben a pillanatban rettenetes szédülés fogta el és a világ elsötétült körülötte. Még szerencse, hogy éppen egy üres pad mellett állt, rárogyott és nyöszörögve kezébe temette az arcát. Iszonyatos fájdalom hasított a fejébe, végigfutott a testén, a feje búbján kezdődött és a talpánál érezte távozni.

Mintha villámcsapás száguldott volna át rajta!

Szemvillanásnyi idő volt az egész, mint amikor áramütés csapja meg az embert, mégis úgy érezte, hogy hosszú percekig tartott. Fehérneműjéből facsarni lehetett volna a vizet. Kínlódva szedte a levegőt, s közben azt figyelte kábán, látta-e valaki az iménti jelenetet, de egy teremtetett lélek sem volt a közelben, sőt úgy tűnt, még a levegő színe is megváltozott.

Hogy lehet, hogy ilyenkor, délelőtt, amikor a legnagyobb nyüzsgés szokott lenni, ennyire kihalt a park? S mitől lett olyan szürke az ég?

Ránézett az órájára és kis híján felordított meglepetésében: *az óra délután öt órát mutatott!*

De hát ez lehetetlenség! Nincs egy perce sem, hogy idejött, s akkor még reggel fél kilenc volt. Nem létezik, hogy az egész napot a padon ücsörögte végig. Vagy az órája romlott el?

Egy fiatal szerelmespár sétált arra, kéz a kézben. Dezső rájuk köszönt.

- Ne haragudjanak, megmondanák mennyi az idő? Elaludtam és...

A fiatalember bosszúsan intett és a válla fölött szólt vissza:

- Öt óra múlt egy perccel. Szép álmokat!

Dezsőben meghűlt a vér. Akkor mégis igaz. De hogy a fenében van az, hogy ő az égvilágon semmit sem érzékelt a száguldó időből. Rejtély, megmagyarázhatatlan rejtély.

Lehet, hogy tényleg villámcsapás érte? Olvasni mostanában ezekről a gömbvillámokról, vagy hogy a fenébe nevezik, no de akkor is: az idő múlását éreznie kellett volna.

- Talán az a borzasztó fájdalom és a szédülés... - suttogta maga elé. - Igen. A kutyafáját, nem sokon múlt, hogy itt hagytam a fogam. Agyon is csaphatott volna, ha tényleg gömbvillám volt. - Mindenesetre, az asszonynak nem szabad szólni, halálra ijesztené. Éppen elég lesz szegénynek, ha meghallja, hogy munkanélküli lett és könnyen előfordulhat, hogy a fiúknak is kiadják az útját előbb-utóbb.

Felállt, s még mindig kissé imbolygó lábakkal elindult hazafelé.

*

Otthon pontosan az fogadta, amitől tartott. A fiúk lehorgasztott fejjel ültek a konyhában, a felesége, Magdi, sírt, közben kenyeret szelt és egyenként osztogatta a fiúknak. Senki sem beszélt. Dezsőt kínos csönd fogadta, s ez rosszabb volt, mintha üvöltöztek volna.

- Szóval ti is...? - kérdezte csüggedten és lehuppant egy üres székre.

Feri, a legidősebb, csak bólintott, látszott rajta, hogy nem sok tartja vissza attól, hogy gyerek módjára elbőgje magát. Laci, aki munka mellett esti középiskolába járt, egy könyvet lapozgató. Rudi, a harmadik fiú súlyemelő volt és most is karizmaikt ütogette pusztá megszokásból. A legkisebb, Vili, egy zsebrádiót szerelgetett, csavarhúzóval piszkált egy apró ellenállást. Megjátszotta, hogy nem lát, nem hall.

- Mit csinálsz? - kérdezte tőle az apja.

- Á, nem érdekes - morogta Vili kedvetlenül -, egy haveromé, leejtette és próbálom megbütykölni. Legalább megy vele az idő - tette hozzá és nagyot sóhajtott.

- Most mi lesz? - állt meg mellettük Feisztné kisírt szemekkel. - Hat munkanélküli egyetlen családban. Ez nem igazság. S te hol voltál egész nap? A fiúk már délelőtt hazajöttek. Nem lehetne valahol... Na mindegy... - nem fejezte be, legyintett és férjének is vágott egy szelet kenyeret. - Kenjek rá valamit? Vagy adjak szalonnát? Van a hűtőben.

- Hagyjad! - mondta Dezső. - Jó lesz így. Mostantól úgyis össze kell húznunk magunkat. Hiába kapunk segítyt, megőrjít a gondolat, hogy potyán éljünk. Én nem tudok munka nélkül megenni, egész életemben dolgoztam.

- Ugyan, fater - pattogott Feri -, te is csak magadra gondolsz? Mi talán nem szeretnénk melózni ? Nem úgy neveltetek bennünket, hogy a lógást keressük.

- Jó, jó, ne tüzelj, igazad van - bólogatott Feiszt -, egy szóval sem mondtam, hogy lógni akartok. Legalább egymást ne marjuk, senki se hibáztatható, hogy ide jutottunk. Az új tulaj kirámolta a gyár felét. Egyikünk sem önként jelentkezett a munkakönyvéért. Inkább arról beszéljünk, miből fogunk élni a jövőben. Bevallom, e pillanatban semmi elképzelésem sincs. Manapság elhelyezkedni, főleg az én koromban... jobb, ha nem is gondolok rá.

- Én szeretném folytatni az iskolát - jelentette ki Laci.

- Hát persze - mondta az apa -, feltéve, ha elbírjuk anyagilag a tandíjat meg a könyveidet. Ne érts félre, fiam, nem sajnálom téled, én örülök legjobban, hogy tanulsz, de... hiszen érted.

Feisztné leült a férje mellé.

- Már csak ez hiányzott, szétszakad a fejem! - nyögte. - Egy hónapja, reggelenként úgy ébredek, hogy nyilall minden porcikám, lehet, hogy front jön, vagy belémbújt valami vírus.

- Szegénykém! - korholta szeretettel Dezső. - Miért nem mondtad? Rég orvoshoz kellett volna menned, az ilyesmivel nem szabad könnyelműsködni. Gyere, megmasszírozom a homlokodat, hátha segít - azzal hatalmas markába fogta az asszony fejét és lágyan masszírozni kezdte. Magdi lehunyt szemmel tűrte és közben megadóan mosolygott. Máskor is volt már, hogy Dezső végignyomogatta a homlokát, tarkóját, s ő úgy tett, mintha segítene, hadd örüljön az ember, hiszen jól akar.

Most azonban ő maga is meglepődött.

- Te Dezső, megszűnt a fejfájásom. Hogy csináltad ezt?

- Mint máskor - nézett rá a férje. Tudta ő is, hogy Magdi csak ráhagyja, hogy jó, amit csinál és azt hitte, a régi játék folyik. De az asszony arcán ezúttal őszinte meglepetést látott.

- Tényleg nem fáj a fejed? - csodálkozott Dezső.

- Nem! Isten bizony meggyógyítottál. Még a csontjaimból is kiállt a fájdalom. No nézd már!...
- Hitetlenkedve felállt, ruganyosan tett néhány lépést és felkacagott. - Apukám, neked gyógyszerből van a kezed!

Dezső hitte is, nem is, amit az asszony mondott.

- Ne viccelj már! Biztos az időjárás teszi, vagy a vérnyomásod.

- Mindegy, az a fontos, hogy használt. Ezután mindig téged kérlek, ha beteg leszek.

A fiúk tapsoltak. A hangulat felengedett. A mama hirtelen gyógyulásának mindenki örült.

- Fater, a végén elmehetsz csodadoktornak - ugratta Feri az apját. - Nem hülyéskedek, de az én fejem is fáj. Amikor kezembe nyomták azt a rohadt papírt, úgy beleállt, hogy még a cigaretta se esik jól. Nincs kedved rajtam is gyakorolni?

- Na gyere! - nevetett Dezső. - Mindjárt kikúrállak.

Feri odaült az apja mellé, az meg nyomkodni kezdte a homlokát. De alig, hogy hozzáfogott, Feri hökkenően felkiáltott.

- Papa, esküszöm, elmúlt a fejfájásom - különös tekintettel nézett az apjára. - Tényleg lehet valami a kezeden. Fogd meg csak a karomat, tudod, ott, ahol el volt törve. Megint vacakol. Sose fog ez elmúlni?

Dezső megfogta a fiú jobbkarját. Valamikor tíz éves korában legurult a lépcsőről, akkor roppant ketté a gyönge csont. Azóta, ha időjárás-változás volt, Feri fel-felszisszent. Szinte állandóan zsibongott a törött rész, de már megszokta, nem is beszélt róla. Minek panaszkodjon?

- Ennek fele se tréfa - mondta a fiú néhány pillanat múlva. - Ide figyelj, papa, valóban segítettél, becsületszavamra. Megszűnt a zsibongás. Nézzétek, eltűnt a forradás. Hogy a csodában csinálod ezt? Kész varázslat.

Dezső hebegett-habogott, maga sem tudta, mit válaszoljon.

- Hülyéskedtek velem? Fogalmam sincs, mi történt. Én csak... - zavartan elhallgatott, mert eszébe jutott a mai furcsa eset. *Lehet, hogy...?*

Végig se merte gondolni. *Lehet, hogy a gömbvillám?*... - ha ugyan gömbvillám volt egyáltalán -, az változtatott meg benne valamit? Annyi marhaságot beszélnek, sose lehet tudni. Már a nyelvén volt, hogy elmeséli, mi történt vele a parkban, de aztán meggondolta magát. Csak megmosolyognák érte.

*

Másnap Dezső bement a Munkaerő Hivatalba, hogy elintézzé a munkanélküli segélyt. A folyosón százával ácsorogtak, zúgtak a káromkodások, a panaszkodások és a veszekedés sem hiányzott. Időnként beszólítottak egy számot. Lassan haladt az ügyintézés, Dezső biztosra vette, hogy az egész napja rámegy.

- Annyi baj legyen! - gondolta beletörődve, úgyszincs egyéb dolga. Sajnos.

Mellette idős férfi ült, mélyen előre görnyedve. Fejét a tenyerébe hajtotta és halkan nyöszörgött.

- Mi van, szakikám? - kérdezte Dezső. - Rosszul érzi magát?

- Megőrülök! - sóhajtotta a másik. - Annyira fáj a fejem, hogy el se tudja képzelni. Az orvosok kiröhögnek, azt hiszik, szimulálok, pedig Isten látja lelkem, a falat tudnám lekaparni kínomban. S ez így megy már lassan másfél éve.

- És hol fáj? - kérdezte óvatosan Dezső. Nem akart fölöslegesen reményeket ébreszteni, de miért ne próbálna meg? Legfeljebb nem sikerül.

- Körbe. Mindenhol! - mutatott a fejére az ember gyötrődő arccal. Mások is rájuk figyeltek, egy középkorú nő előszedett a táskájából valamilyen tablettát.

- Vegyen be ebből, talán használ - ajánlotta segítőkészen.

- Köszönöm, de nem ér semmit, marékszámra szedtem mindenfélét össze-vissza. A gyomrom már teljesen kikészült a sok gyógyszertől.

- Hajoljon csak ide - súgta Dezső és markába fogta a férfi fejét. Egy picit megszorította, majd lágyan körbecirógatta.

- Fáj még? - kérdezte önmaga is kíváncsian.

Az ember arca kipirult, szemei elkerekedtek és hűledezve nézett maga köré. Ajkaival, mint a szárazra vetett hal, tátogott, de szó nem jött a szájára. Aztán Dezsőre emelte ámuló tekintetét és hangosan felkiáltott:

- Megszűnt a fájdalom! Mintha elvágták volna! Isten az atyám, hogy meggyógyított! - felugrott és ide-oda kezdett futkározni, s közben úgy ugrált féktelen örömeiben, mint egy nekivadult bakkecske - Hé, figyeljenek ide, ez az ember meggyógyított! Amit az orvosok nem tudtak elérni másfél éven át, ez az ember egy szempillantás alatt megcsinálta. Uram, az ég áldja meg - rohant vissza Dezsőhöz -, hogy köszönjem meg magának? Nézze, van ötszáz forintom, ebből akartam kijönni elsejéig, de fogadja el, mert az egészségem minden pénzt megér.

Az emberek körben álltak és kíváncsian bámulták a két férfit. Persze, senki sem hitte el a csodálatos gyógyulást. Néhányan emlékeztek a pasasra, megszokták, hogy állandóan jajgat, már nem is törődtek vele. Volt, aki Dezsőre kacsintott:

- Ügyes volt, pajtás, de ezt itt nem eszik meg. Ha reklámot akarnak, ne ide jöjjenek.

- Menjen a fenébe! - mondta dühösen Dezső. - Nem is ismerem az ürgét, életemben először vagyok itt. Hagyjanak békén! - és indulni akart kifelé.

- Várjon! - állította meg egy két méteres óriás, mindkét szemöldöke tele volt forradásokkal. - Tudja, én valamikor bunyóztam és sok mázsás pofont kaptam a fejemre. Azért kellett abbahagynom, mert állítólag bevérzésem lett, azóta állandóan duruzsol egy propeller a koponyámban és éjjel-nappal szűr itt oldalt. Ha megcsinálja, hogy legalább egy percig ne érezzem, letérdek magam elé.

- Szó se lehet róla, nem vagyok én orvos - tiltakozott Dezső. Ez a nagy marha agyoncsapja, ha nem sikerül.

- Nem úgy van az, apuskám - mondta a volt bokszoló és fenyegetően tornyosult Dezső fölé. - Megjártsszuk itt a bazári majmot, aztán szépen lelécelünk? Mit művelt ezzel a másikkal? Csinálja velem is.

- Semmit nem csináltam - ijedt meg Dezső -, csak megsimogattam a fejét...

- Hát akkor rajta, simogassa meg az enyémet is. Meg is puszihatja. Na rajta! Gyerünk!

Dezső nem tehetett mást, mint lábujjhegyre emelkedve tenyerébe fogta az óriás kopasz fejét, és a látszat kedvéért végighúzta kezét az arcán.

- Na, most boldog? - morogta, s már fordult volna, hogy eltűnjön, amikor a durva arcú bunyós földre rogyott a meghökkent Dezső előtt.

- Ez nem igaz... ez lehetetlen... - dadogta a hatalmas ember. - Nincs zúgás... és nem fáj a fejem... - Elkapta Dezső kezét, s mielőtt az elránthatta volna, megcsókolta. - Köszönöm! Köszönöm! Köszönöm!

A folyosón dermedt csönd lett. A bunyóst ismerték még fénykorából, s tudták róla, annál sokkal butább, hogy így színészkedjék. Ha azt állítja, hogy ez az idegen hapsi meggyógyította, ráadásul bög örömeiben, mint egy taknyos kölyök, akkor az igaz. Libabőrösen meredtek a zavartan toporgó Dezsőre. Az, szegény, nem volt se eleven, se holt, legszívesebben elpucolt volna. De ezzel már elkésett: a tömeg körbekapta és hangosan, egymást túlkiabálva követelték, hogy másokat is gyógyítson meg, mibe kerül az neki, menjen körbe és mindenkinek fogja meg azt, amiye fáj.

Dezsőnek nem volt választása. Vagy teljesíti a bezsongott tömeg követelését, vagy szétcibálják. *A fene érti ezt!* - gondolta, de engedelmesen járni kezdett fel-alá, kinek a fejét, kinek a gyomrát, másoknak a derekát tapogatta meg, s nem akadt, aki ne ordított volna fel azonnal hálás boldogsággal:

- Meggyógyított! Csodakezű ember!

Valaki belekarolt Dezsőbe és magával húzta, ki az utcára. Gömbölyű, haját kontyba fogó, elől erősen kopaszodó, kecskeszakállas, alacsony ember volt. Nem sokat tévovázott, odavitte Dezsőt egy csillogó Mercedeshez, gyorsan kinyitotta, beültek, s már indított is.

- Hová megyünk? - kérdezte Dezső nyugtalanul. - Azonnal álljon meg!

- Nyugi, öregem - nevetett a másik. Sárga fogai gusztustalanul villogtak. - Nem harap a bácsi. Rögtön odaérünk. Szerencséje van, hogy éppen az egyik tisztviselővel volt dolgom, különben széttépték volna magát. Érdekes mutatóvány volt - mondta, s közben nyomta a gázt.

Valóban, alig mentek néhány száz métert, máris befordultak egy szűk utcába és megálltak az első emeletes ház előtt. A kapun jókora fehér tábla, messziről rikítottak a fekete-piros betűk:

SUHAJDA TIHAMÉR
BIOENERGETIKUS ÉS TERMÉSZETGYÓGYÁSZ

- Itthon is vagyunk - tüsténkedett a kis emberke. - Látja ezt a táblát? Ez vagyok én. Kerüljön beljebb - és előre engedte a teljesen összezavarodott Feiszt Dezsőt. Ha legalább az asszony vele volna, neki jobban vág az esze a hasonló, váratlan helyzetekben.

A lakás berendezése olyan fényűző volt, amelyet Dezső még életében nem látott. A kandalló elé medvebőrt terítettek, a falon mindenféle muzeális fegyverek csillogtak, értékes festmények, szobrok, metszetek díszítették a teremnek is beillő, óriási szobát. Középen akkora bőrgarnitúra, hogy egy-egy fotelben ketten is elfértek volna, középen márványasztalka, ezüst tálcán metszett ólomkristály-üvegekben színes italok, és a poharak is gyönyörű kékes-zöldes fényben villogtak - Dezső alig mert rálépni a vagyont érő puha perzsaszőnyegre.

- Üljön le, öregem és beszéljünk - kínálta a házigazda a megszeppent vendéget. - Érezze itthon magát. Jól nézzen szét, mert hamarosan ilyen lesz a maga lakása is, vagy még külön, ha rám hallgat. Iszik valamit?

Dezső leült és száj tátva bambult a szemben terpeszkedő kövér emberre. Szinte észre sem vette, mikor került kezébe a konyakos pohár, annyira lebunkózta a helyzet, amibe keveredett.

- Mit akar tőlem? - préselte ki végre nagynehezen a szót. - Kicsoda maga?

- Nem olvasta a táblát? Suhajda Tihamér vagyok, bioenergetikus és természetgyógyász. Biztos hallott már rólam, csak most hirtelen nem jut az eszébe. Minden újságban benne van a hirdetésem. Üzletet ajánlok. Mit szól hozzá?

- Mit szólnék? Nem hiszem, hogy esztergályosra volna a legégetőbb szüksége.

- Hát nem is - kacarászott gurgulázva Suhajda. - A maga csodatévő kezeire van szükségem. Arra a képességére, amivel meggyógyította azokat a szerencsétleneket. Elárulja, hogy csinálta?

- Hiszen, ha tudnám! De az az igazság, hogy fogalmam sincs - vallotta be őszintén Feiszt Dezső. - Még soha nem fordult elő velem ilyesmi. Igaz, nem is próbáltam.

- Na látja, próbálkozni kell. Hogy hívják? Mi a foglalkozása?

- Esztergályos vagyok... Feiszt Dezső.

- Igen... És munkanélküli, igaz? Hát persze, különben mit keresett volna ott a hivatalban.

- Eltalálta. Tegnap felmondtak. Nem csak nekem, de a négy fiamnak is. A feleségemet már korábban kirúgták. Privatizálták a gyárunkat és az új tulajdonos első dolga volt, hogy...

- Hagyja a fenébe, ne sajnálja, inkább örüljön, magának többé nincs szüksége állásra. Ha csatlakozik hozzám, annyit keres, amennyit nem szégyell.

Dezsőt riasztotta az a tempó, amit Suhajda diktált. Óvatos lett.

- És mit kellene csinálnom?

- Gyógyítani. Semmi mást, mint gyógyítani. Megnézzük, meddig és mire terjed ki a képessége, aztán reggeltől estig fogdossa a paciensek fejét. Dőlni fog hozzánk a pénz. - Suhajda cinkosan ráhunyorított Dezsőre és felemelte a poharát. - Igyunk rá!

- Maga a természetgyógyász, ha jól értettem. Miért nem maga gyógyít? Nekem nem ez a szakmám, nem értek az orvosláshoz.

- Mi az, hogy nem ért? A saját szememmel láttam. Vagy az csak kamu volt? Mondja meg őszintén és akkor nem raboljuk egymás drága idejét. Összedumáltak a haverokkal?

- Nem, nem volt kamu - emelte fel kezét Dezső tiltakozva. Sértette az önérzetét a gyanúsítás. - Soha életemben nem láttam azt a két embert, se a többieket. Nem volt benne semmi csalás, viszont az igaz, hogy fogalmam sincs, miként történt. Tegnap este vettem észre otthon, hogy van valami a kezemben, de eddig nem gondoltam, hogy ilyen komoly a dolog. Maga szerint mi ez?

Suhajda elgondolkodott.

- Figyeljen ide, történt magával mostanában valami különleges? Gondolkozzon.

Dezsőnek eszébe jutott, ami a parkban lejátszódott. Hát ha csak az nem... Elmondta Suhajdának részletesen, mit érzett, s hogy az elszaladt időt sem érzékelte.

- Szóval ennyi... Másra nem emlékszem.

Suhajda összeráncolt homlokkal töprengett, aztán kijelentette:

- Nem lehet kétséges, hogy gömbvillámmal találkozott. Az okozta ezt az elképesztő változást, feltöltötte magát energiával. Mázlija van, öregem. Irigylem.

- Feiszt Dezső a nevem... már elnézést. Maga a fiam lehetne.

- Bocsánatot kérek, nem akartam megbántani - fűjt visszakoziert Suhajda. - Ha nem veszi tolakodásnak, javasolom, igyunk pertut, úgy könnyebb tárgyalni, főként, ha pénzről van szó, *sok pénzről*. Rendben van? - Dezső kellenlenül rábólintott. - Hát akkor... szervusz, kérlek! - és koccintottak. Suhajda folytatta a puhítást.

- Nos kérlek, Dezsőkém, annyi már világos, hogy rendkívül erős bioenergia bujkál benned. Lehet, hogy a gömbvillám mellett az elbocsájtás okozta sokk is fokozza ezt a hatást. Van ilyen, a szakirodalom rengeteg példát tud felsorolni hasonló esetekre. A lényegre térve, néhány próba-gyógyításon kellene átesned, s ha sikerrel teljesíted, amiben egy percig sem kételkedem, társak lehetünk. Én adom a cég nevét, a helyiséget és a pénzt, te a bioerődet. A fizetésed kezdetben, mondjuk... 50... no jó, nem bánom, legyen 60 ezer forint nettó, plusz minden sikeres kezelés után bizonyos százalék. Természetesen, ha felpörög a bolt, a fizetésedről újból tárgyalni fogunk.

Dezsőben tótágast állt a lélek és hirtelenében nem tudott se köpni, se nyelni. Ennyi pénz, te magasságos teremő, még tisztességes munkával se kereste meg a felét sem. Így már érthető a gazdag lakás. Ha neki ennyit ad, mennyi marad Suhajdának? Kit érdekel, az a fontos, hogy egy napja munkanélküli, s máris ekkora marha nagy szerencséje akadt. Persze, kérdés, van-e benne valóban olyan izé... bioáram. Olvasott már róla eleget, de hinni soha nem hitt benne. Fura tréfája volna a sorsnak, ha önmagán kéne meggyőződnie: bizony, minden igaz.

- S mi van, ha csak most az egyszer, véletlenül sikerült? Honnan tudod, hogy máskor is képes leszek hasonlót csinálni?

- Nem tudom, öregem, de kockáztatok. Ráadásul hamarosan hozzák egy régi paciensemét, őt krónikus agygyulladással kezelem három hónapja, mit mondjak, nem sok eredménnyel és magunk között szólva, teljesen reménytelenül. Az is csoda, hogy még él, az orvosok szerint egy éve meg kellett volna halnia. Rajta kipróbálhatod magad, nincs semmi veszíteni valónk.

Mintegy végszóra, felharsant a kapucsengő. Tihamér fontoskodó képpel kisietett, de előtte még odaszólt Dezsőnek: - Vedd fel ezt a köpenyt, kérlek. Ettől kezdve ez már nem szalon, hanem rendelő. - Simára vasalt, kissé klórszagú fehér orvosi köpenyt vett elő az egyik szekrényből és átadta Dezsőnek, aztán ment ajtót nyitni.

Fiatal házaspár gumikerekes széket tolt a szobába. Benne, oldalra billent fejjel, sápadt, csontsovány, tizennégy év körüli kislány ült, félig öntudatlan állapotban. Beesett, szürke arcán pillanatonként fájdalmas rángás futott keresztül. - Dezső részvétellel nézte és mélységesen megsajnálta a szerencsétlen gyermeket. Meg se várta, hogy felkérjék, ösztönösen odalépett, megsimogatta a beteg kislány arcát és úgy mondta neki halkán, gyöngéden, mint amikor a saját gyerekeit ápolgatta annak idején.

- Ne félj, nem lesz semmi baj, meg fogsz gyógyulni. Hogy hívnak?

A házaspár kövé meredt: a lány kinyitotta a szemét, tiszta tekintettel körülnézett, aztán kedvesen elmosolyodott:

- Aranka vagyok. Hogy kerültem ide? Anyu, Apu, miért nem válaszoltok? És ki ez az aranyos bácsi? - Azzal kinyújtotta a kezét, megfogta Dezső karját, belekapaszkodott és felállt. Kissé bizonytalanul mozogva sétálni kezdett a szobában. - Milyen gyönyörű itt minden! Anyu, nézd, egy igazi medve - *odaszaladt* a leterített medvebőrhöz, és a barna mackófejet kacagva magához szorította. - Nagyon szeretnék egy ilyet!

- Kislányom... - dadogta magánkívül a mama - Édes kicsi lányom... Te tudsz beszélni? Járnál?... Hogy történhetett ez? Mit érzel, beszélj végre.

- Jól vagyok - nevetett Aranka és már a szoba túlsó sarkában volt, egy apró szobrocskát nézegetett. Hirtelen elkomolyodott és döbrentett suttogetta. - De hiszen én beteg vagyok! Hogy-hogy nem fáj semmim?

Suhajda a kislányhoz lépett és eléje guggolt.

- Figyelj rám, Aranka, és próbálj értelmesen válaszolni. Jól érzed magad?

- Jól - rebegte a lány, mintha maga is félne kimondani. - Soha nem éreztem magam ilyen nagyszerűen. De hogy lehet ez? Apu, te nem is szólsz egy szót sem?

Az apa, aki eddig mereven egy képet nézett, most visszafordult. Arcán patakokban folyt a könny, odalépett a lányához és magához ölelte.

- Kicsim!... Kicsikém!... Mit mondhatnék? Csoda! - Erőt vett megindultságán és egészen más hangon kérdezte. - Suhajda úr, megmagyarázná?

- Sajnálom - mondta Suhajda sejtelmes arccal -, részletekkel nem szolgálhatok, ez szakmai titok. Az a lényeg, hogy a gyógyulás bekövetkezett, ahogy ígértem. A legtöbb, amit mondhatok, hogy bemutatom önöknek Feiszt Dezső urat, akinek része van a lányuk állapota javulásában. Nem látták, hogy amikor beléptünk a szobába, Feiszt úr megsimogatta Aranka arcát? Nos, akkor történt, hogy... szóval... hogy *mi*, arról nem nyilatkozhatom. Legyen elég annyi, hogy Feiszt úr is bioenergiával gyógyít, de az ő kisugárzása... hm... más jellegű, mint az enyém, ami természetesen semmit nem von le az értékéből és hatékonyságából. A lányuk meggyógyult.

Aranka Dezsőhöz futott és a nyakába vetette magát.

- Köszönöm! - mondta sírva és megcsókolta a férfi borostás képét. - El se tudja képzelni, milyen hálás és boldog vagyok!

A szülők néma áhítattal nézték lányukat és Dezsőt.

- Uram! - lépett melléjük az apa és igyekezett elfogódottság nélkül beszélni. - Hogy tudjuk ezt mi önnek megfizetni? Suhajda úr ismeri az anyagi helyzetünket, nem tartozunk gazdag emberek közé, de...

- Hagyja csak! - legyintett Dezső. - Ez volt az én vizsgamunkám. Nem jár érte semmi. Így van, Tihamér? A toloszéket pedig elajándékozhatják. Hála Istennek, többé nem lesz rá szükségük. Legalábbis reméljük.

Amikor az örömkönyvekben úszó család elment, Tihamér dühösen ráripakodott Dezsőre:

- Legközelebb, öregem, próbáld apránként gyógyítani a pacienseket, mert így felkopik az állunk. Minél tovább, annál jobb. Gondolnunk kell a honoráriumra is. Ha te egy perc alatt elintézed a betegeket, jól fogunk kinézni. Legalább nyolc-tíz alkalommal kell megjelenniük a rendelésen, ha azt akarjuk, hogy a pénzünknel legyünk. Világos? S ne nagylelkűsködj itt nekem, nem jótékonytsági intézet vagyunk, ezt ne felejtsd el. Ez, öregem, üzlet. Bomba üzlet, ha okosan csináljuk!

*

Rudiról szakadt a víz, s úgy érezte, nem bírja tovább, de még hátra volt tíz perc a kötelező reggeli tréningből. Hanyatt feküdt és 20 kilós súlyt emelgetett, amit száz kinyomás után váltani fog 30-ra. Fájt a háta a kemény megerőltetéstől, valahol rendetlenkedett egy izom-csomó, de összeszorította fogait és folytatta az edzést.

Már ott tartott, hogy vége, nem bírja tovább, amikor egy villanásszerű fényt látott, az agyát elborította valami rettenetes forróság és végigsöpört egész testén, le egészen a lábujjáig. Felordított az éles fájdalomtól, a súly kibillent a kezéből és rázuhant a mellére. Orrából, szájából szivárogni kezdett a vér, és abban a pillanatban elvesztette az eszméletét.

Az anyja talált rá órák múlva, a nehéz súlyzót alig tudta legördíteni a fiúról. Feisztné nagyon megrémült, első ijedelmében összevissza kapkodott, de aztán megemberelte magát, átrohant a szomszédba. Mahosné ápolónő volt egy kórházban, tudta róla, hogy otthon van, mivel együtt jöttek fel a lifttel, még beszélgettek is.

- Jöjjön, Irénke, gyorsan, Rudival nagy baj történt, ráesett a vas, amivel itthon edzeni szokott - lihegte és fogta Mahosné kezét, húzta magával. Irénke futott is, késedelem nélkül, egy perc múlva már az eszméletlen fiú mellett térdelt.

- Hát ez jól elintézte magát - csóválta a fejét. - Azért nem kell megijedni, nincs olyan nagy vész, mint hittük. - magában viszont arra gondolt, hogy nagyon is aggasztó a dolog. Rudi arcán riasztóan vöröslött a megalvadt vér. Csoda, hogy nem vérzett el. Belső sérülése lehet? - Mindenestre, nem ártana, ha megnézné egy orvos. Ne csináljon semmit, Magdika, gyorsan telefonálok mentőkért.

- Mentőkért? - sikoltott fel Feisztné. - Akkor mégis nagy baj van. Mondja meg őszintén...

- Ugyan, Magdika, ne csináljon akkora ügyet egy mentő kihívásából. Ez csak biztonsági intézkedés. Ájultan nem mehet be az ügyeletre. Vigyázzon rá, azonnal visszajövök.

Feisztné kezét tördelve térdelt Rudi mellett, vizes ruhával lemosta arcáról a vért, s közben azt suttogette rettegve:

- Kisfiam! Látod, látod... pedig hányszor kértelek, hogy ne vidd túlzásba. Most aztán még ez is a nyakunkba szakad. Ha legalább apád itthon volna.

Nyílt az ajtó. Az asszony azt hitte, Mahosné az, nem is fordult hátra, úgy kérdezte:

- Jönnek a mentők?

- Miféle mentők? - Feisztnéből kiszakadt egy megkönnyebbült sikoly: Dezső érkezett haza. Soha jobbkor!

- Ó, Szűz Máriám, csak hogy megjöttél! Hol voltál? Irénke most telefonál a mentőkért, képzeld, Rudira ráesett ez a vacak, azóta eszméletlen. Ki tudja, mióta fekszik itt, amikor beléptem a lakásba, már itt feküdt ájultan.

- Engedj oda - mondta nyugodtan Dezső. Lehajolt a fiúhoz, kezébe vette a fejét és simogatni kezdte az arcát. - Szólj Irénkének, hogy nem kell mentő, nincs semmi baj.

Rudi azonnal kinyitotta a szemét és csodálkozva nézett a szüleire.

- Hát ti? Honnan a csodából kerültetek ide? Az előbb még nem voltatok itt. Miért fekszem a szőnyegen? Csurom víz az arcom...

- Kisfiam! - borult rá Feisztné - Jól vagy? Megismersz?

- De mama, miféle tréfa ez? - ült fel bosszúsan a fiú és értetlenül nézett körbe a szobában. Úgy bántok velem, mint egy beteg pólyással. Semmi bajom, mi lehetne? Apu, miért nézel rám olyan furcsán?

- Mindjárt itt lesznek a mentők! - dugta be fejét Mahosné az ajtón, de amikor meglátta a dühösen ágáló Rudit, nagyot kiáltott meglepetésében. - Jézusom, Rudi, azonnal feküdj vissza, nem szabad mozognod! Belső vérzésed van.

- Nekem? - Rudi vidáman felpattant és megölelte a szomszédasszonyt. - Nekem forró vérem van, Irénke néni, és az ereimben kering, de nagyon gyorsan ám, jó lesz, ha vigyáz. - Felkapta a természetes asszonyt és körbevitte kacagva a szobában. Irénke dühösen csak annyit mondott:

- Tegyél le azonnal. Magdika, máskor ne velem szórakozzanak, ha vicces kedvük kerekedik. - s ezzel morogva kivonult a lakásból.

Rudi elkomolyodott és odaült az anyja mellé.

- Mi volt ez a jelenet, anyu?

- Hát nem emlékszel? Itt feküdtél eszméletlenül, melleden a súlyzóval, azt hittem, nem is élsz, a szádból és az orrodából folyt vér... szörnyű látvány volt. Nagyon megijesztettél. Áthívtam Irénkét, mégis csak jobban ért az ilyesmihez, és ő azonnal telefonált a mentőkért. Istenem, ha belegondolok... Te Rudi, tényleg hülyéskedtél? Mert akkor olyan pofont kapsz!...

- Hagyd a gyereket - lépett hozzájuk Dezső. - Mikor kezdted az edzést?

- Nem régen, valamivel kilenc óra előtt. Fél kilenc lehetett?... Amikor délutános vagyok, mindig ilyenkor szoktam, hiszen emlékszel, néha te is...

- Stimmel. - mondta magában Dezső. - Velem is pont ebben az időben történt. No de hogy Rudi is! Örült véletlen. - Hangosan annyit kérdezett: - Azt tudod, hány óra van most?

- Nem. Leraktam az órát, de azt hiszem, úgy fél tíz körül lehet.

- Majdnem. Este hat óra van, fiam. Érted már, miért volt anyád úgy megijedve? Legalább nyolc órán át voltál eszméletlen.

- Lehetetlen! - Rudi falféher lett és apja kezéhez kapott, megnézni a pontos időt. - Hogy létezik ez? Semmire nem emlékszem.

- Tudom - mondta Dezső. - Figyelj... felejtjük el egyelőre. Maradjunk annyiban, hogy ha valami *furcsa* történne veled, nekem szólj. Azonnal szólj! Megértetted?

- Nem egészen. Furcsa?... Mi történhetne?

- Mindegy. Ígérd meg. Add a becsületszavadat.

Rudi egészen elképedt.

- Titokzatos vagy, apa. De ha ez téged megnyugtat, hát becsszóra szólok és csakis neked.

- Engem miért nem avattok be? - kérdezte Feisztné sértődötten. - Nekem soha nem szabad tudnom semmit?

- Mindent meg fogsz tudni időben - mondta Dezső és megölelte az asszonyt. - Ha eddig megbíztál bennem, ezután is bízhatok. Komoly okom van Ruditól ezt kérni. Na jó, rendben van, együnk valamit. Ja igen, majd elfelejtettem mondani, találtam munkát. Azért voltam ilyen sokáig oda, nem csavarogtam.

- Óh! És ezt csak így mondod? - örvendezett Feisztné - És milyen munkát kaptál? Hol fogsz dolgozni? A gyárban? Mennyi lesz a fizetésed? Úgy kell mindent kihúzni belőled.

- Még nem biztos, nem akarom elkiabálni - nyugtatta a férfit. - Ne félj, nem maradsz le semmiről. S ha minden úgy igaz, ahogy sejtem, talán Rudit is sikerül bevinni magam mellé. Majd elvállal.

- Na és a többiekkel mi lesz? Azok nem mehetnének oda?

- Meglátjuk - zárta le a beszélgetést Dezső. - Most az a legfontosabb, hogy arról, ami Rudival történt, senkinek, egyelőre még a fiúknak sem szabad elmondani semmit. Nagyon fontos, hogy ezt megértsetek. Senkinek, semmit! Attól tartok, úgymint megtudják hamarosan, ha itt lesz az ideje.

*

Piri későn kapta el Rudi karját. A gödör, amibe belelépett, alattomosan mély volt, nem látszott a homályban. Egy szörnyű reccsenés - és Piri elájult.

Rudi rémülten állt Piri mellett, ő látta is, amint a csont ketté roppant. Még soha életében nem hallott ilyen iszonytató hangot. Se közelben, se távolban egy lélek, sem egy rohadt telefon. Mit tegyen? Pirit nem hagyhatja itt feküdni a hideg kövön, törött bokával, ha más nincs, beviszi az első épületbe és hívát egy mentőt - határozta el.

Felkapta a lányt és rohant vele a legközelebbi ház felé. A lány ötven kilója meg se kottyant neki, háromszor ennyit szokott emelgetni. Sokkal nagyobb volt az ijedelmé és az igyekezet, hogy minél hamarabb orvos lássa az imádott leányt. Egy ideje már a házasságról beszélgettek, s ha nincs ez az átkozott munkanélküliség...

- Ne bolondozz, Rudi, tegyél le, meglátnak - kuncogott Piri és egy pusztit nyomott a fiú arcára, aztán kiszakította magát a karjából, leugrott és pajkosan visszaintegetve, futni kezdett. - Mi van, bajnok, nem tudsz utolérni?

Rudinak tátva maradt a szája a meglepetéstől. Tisztán hallotta amint török, reped a csont, lehetetlen, hogy hallucinált volna. Piri ájult volt, világosan látta a fehérle, szilánkos csontokat, a lány lábszára csupa vér most is. Hogy lehet, hogy rá tud állni a törött bokájára?

- Állj meg, Piri, az Istenért, nézd meg a jobb lábadat!

- Csinos, mi? - kacagott a lány, de megtorpant, amikor észrevette a vért. Hökkenten meredt a lábára. - Mi történt? Hol véreztem így össze? Az nem lehet, hogy... - pirulva elhallgatott.

- Nem emlékszel semmire? - érte utol a fiú.

- De igen! - A lány szeme karikára nyílt. - Most jut eszembe, beleléptem egy gödörbe és... Jóságos ég, hiszen nekem eltörött a bokám! Hallottam a reccsenést, de többre tényleg nem emlékszem. Te érted ezt? - Próbálgatta mozgatni. - Semmi... forog, nem fáj, nem érzem, hogy

akár megütöttem volna. Ha nem lenne véres a lábam, el se hinném, hogy igaz, hogy nem csupán képzelődöm.

- Nem, nem képzelődsz, én is hallottam, sőt láttam is, amint kettétörött a csont. Felfoghatatlan - csóválta a fejét Rudi. - Kedvem volna azt mondani, hogy csoda történt. Gyere, ott van egy vízcsap, mossuk le a lábadat. Ma már úgyse megyünk táncolni. - Magában arra gondolt, azonnal el kell mondania az esetet az apjának. Valószínű, hogy ilyesmire célzott, amikor azt mondta, hogy *valami furcsa...*?

*

Lehet, hogy Suhajda a legnagyobb kókler volt a tisztességes természetgyógyászok között, de hogy az üzlethez értett, azt senki el nem vitathatta tőle. Alig egy hét telt el, hogy Feiszt Dezső belépett hozzá, és azóta megtízszerezték a paciensek számát. Volt annyi esze, hogy Dezsőt azonnal, Aranka elképesztő gyógyulása után véglegesen alkalmazta, mert nem akarta elveszíteni azt a csodát, amire véletlenül tett szert. Elképzelése sem volt, miként csinálja Dezső a gyógyítást, igaz, annak sem volt halvány fogalma se, mitől gyógyulnak meg az emberek abban a pillanatban, amikor megérinti őket. A gömbvillámról többé nem esett szó köztük, mert egyikük sem hitte komolyan, hogy pusztán az a magyarázata a különleges bioerőnek.

Az eredmény viszont minden elképzelést felülmúlt.

Olyan betegeket hoztak, akikről az orvosok rég lemondtak, s már azt is az orvosi tudomány megcsúfolásának tartották, hogy még egyáltalán élnek. Volt egy férfi, akit hordágyon cipeltek a rendelőbe, mert már jártányi ereje sem volt, mellette a felesége zokogott. Rákos volt a szerencsétlen, borzalmas kínok gyötörték és már nem is tudott magáról. Néhány perc elteltével örömtől őrzöngve ugrálta körbe a rendelőt, a feleség tovább zokogott, de már a boldogságtól. Dezső mélyen megrendült. Menekült a hálálkodás elől, hiszen nem volt biztos benne, valóban ő csinálta-e, ami történt, vagy valami túlvilági, a józan értelmet meghaladó jelenségről van szó. Tihamér aratta le a „köszönöm”-öket és a dicsőséget - no meg az óriási honoráriumokat.

Időnként sokat sejtetően annyit mondott a betegek jelenlétében:

- Feiszt úr kétségtelenül legjobb tanítványaim egyike. Nagyon elégedett vagyok a fejlődésével. Iparkodó, szerény ember.

Dezső sosem vett részt az ilyen az ilyen reklámdumákban, hanem tette a dolgát. Mindegy volt, milyen nyavalyában szenvedett a paciens, ő meggyógyította. Ha vak volt az illető, vagy süket, egyrement, amiként az sem okozott gondot, ha valaki veleszületett csípőficammal, hátán púppal, vagy éppen öklömnyi agydaganattal kereste fel a rendelőjüket, Dezső megérintette, s már mehetett is, látott a vak, hallott a süket, futott a csípőficamos és szálfagyenesen lépkedett a púpos.

Egyébként ebből sok veszekedésük támadt Tihamérral, aki ragaszkodott ahhoz, hogy Dezső fokozatosan gyógyítsa a betegeket, ne ilyen gyorsan, egyszerre, mert így elesnek egy vagon kezelési díjtól. Csak nyolc-kilenc-tíz kezelés után szabad a végső gyógyulást produkálni! Addig csináljon akármilyen hókusz-pókuszt, a lényeg, hogy ne érintse meg a páciens, nehogy idő előtt meggyógyuljon. Dezső minden alkalommal, bár nem szívesen, megígérte, hogy majd vigyáz, de hiába: a szenvedés láttán nem bírt parancsolni magának, örült, hogy a paciens boldog és egészségesebb, mint valaha. Számára a pénz másodrendű kérdés volt és maradt.

A megérintés szertartása - ehhez Tihamér körömszakadtáig ragaszkodott - észrevétlenül történt, a beteg nem is tudta, melyik az a pillanat, amikor egészséges lett. Suhajda csinált egy-két látványos balettmozdulatot, ugrándozott ide-oda titokzatos képpel, egyszer csak rárivallt a mit sem sejtő betegre:

- De hiszen magának semmi baja! - mire a paciens hitetlenkedve felállt, vagy kinyitotta a szemét, esetleg kipattant a hordágyból.

A Suhajda-rendelőnek viharos gyorsasággal terjedt a híre. Már a sajtó is foglalkozni kezdett velük, jöttek újságírók, maguk is kisebb-nagyobb panasszal, vagy egyszerűen csak riporteri kíváncsiságból. Suhajda jó üzletember volt, senkit sem utasított el, de az interjúért szigorúan fizetni kellett, nem is keveset, különösen, ha az újságíró saját bőrén kívánta tapasztalni, hogy ami itt történik, az nem csalás, nem ámtás. Sokáig persze nem lehetett eltitkolni, hogy az *igazi mester* Feiszt Dezső, megírták a lapok, és a betegek is felfedezték, hogy a csoda az *asszisztens úr* kezéből indul ki, Suhajda csak körítés, övé a főnöki cím, ő szedi be a pénzt.

Ezen a napon is rengetegen várakoztak az előszobában, az udvaron, sőt az utcán is hosszú sor állt. Már hajnalban ellepték a környéket, bebocsátásra várva. Nyolc órától egyfolytában, megállás nélkül folyt a rendelés, s most este hét óra körül járt az idő. Dezső hullafáradt volt, éhes és rosszkedvű. Nem a betegek haragudott, hanem Tihamér kapzsisága és hazudozása borította ki. Néha már ő szégyenkezett a társa helyett. Gépiesen érintette meg a betegeket, szólni hozzájuk már nem volt kedve, de nem is kellett, arra itt volt a főnök, Suhajda. Egy pillanatra sem állt be a szája, tette-vette magát a rendelőben, de többnyire a várószobában, igyekeztél felmérni, ki a pénzesebb és ki a csóróbb, hogy majd úgy viselkedjen a honorárium megállapításánál.

Így aztán egyikőjüknek sem tűnt fel az a magas, komor kinézetű, feketeruhás férfi, aki behúzódtott a sarokba egy szekrény mögé és onnan figyelte órák óta Dezső minden mozdulatát. Este, amikor végre kiürült a rendelő, váratlanul előlépett, odament Dezsőhöz és azt mondta:

- Látja, hiányzik a jobb karom. Növessze ki.

Dezső nagyon meghökkent. Arra most hirtelen nem is gondolt, hogy a férfi soronkívül jött be, inkább a kérdés képtelensége döbbsentette meg. Kinövesztetni egy levágott kart? Lehet, hogy nem is volt neki, mert úgy született. Nem, ezt nem vállalja. Nem isten ő, hogy csodákat műveljen.

- Ne haragudjon, uram, mindennek van határa. Amit kér, az fizikai lehetetlenség.

- Nem érdekel - toppantott türelmetlenül a férfi. - Akkor is próbálja meg. Mit veszíthet?

- Talán majd én, papa - hangzott Dezső háta mögül. Rudi állt ott, farmerben, edzőcipőben, úgy, ahogy hétköznapi járni szokott. A hátsó ajtón lépett be, észrevétlenül.

- Mit keresel itt? - kérdezte ingerülten Dezső - Hogy nyomoztad ki, hogy itt vagyok?

- Majd később mindent megbeszélünk, papa. Most hadd próbáljam meg az úr karját rendbehozni. Megengedi? - nézett biztatón a férfire. - Ne féljen, nem fog fájni.

A férfi kétkedve fordult Rudi felé, aki nem sokat teketóriázott, hanem simogatni kezdte, a férfi vállát, azonmód, kabáton keresztül, és olyan mozdulatokat tett, mintha az üres helyről próbálná *lefejtetni* a hiányzó kart. Dezső és a férfi megbűvölten figyelték a fiút, aki szótlanul végezte dolgát, s közben mindvégig biztatón mosolygott.

- Alakul ez! - kacsintott a férfire. Az eltátotta a száját, s félő volt, hogy megfullad, mert még levegőt is elfelejtett venni.

A kabátujj fokozatosan megduzzadt, megtelt, Rudi már a csukló táján matatott, s a következő pillanatban megjelent egy sápadt, fehér kézfej, az ujjak fűrgén le-föl táncoltak, mint a zongorán.

A férfi felüvöltött:

- A karom! A kezem! Megcsinálta! - és térdre rogyva verte mellét, mint egy bűnbánó mohamedán. - Nem érdemlem meg! Nem érdemlem... - és kitört belőle a zokogás.

A kiabálásra berohant Suhajda. Kérdően meredt hol a térdeplő ismeretlenre, hol Rudira, akivel eddig még nem találkozott.

- Mi történik itt? Kicsodák maguk? Maszekolunk, Dezsőkém, maszekolunk?

- Ne haragudj - szabadkozott Dezső -, ő Rudi, a fiam. Fogalmam sincs, hogy került ide. Csak beállított és... majd elmondom. Ez az úr... nem tudom, hogy ő kicsoda. Képzeld, a fiam kinövesztette a karját. Most az imént. Kérdezd meg az úrtól, ha nem hiszed, én se hinném, ha nem láttam volna.

- Igaz ez? - rivallt szúrósan Tihamér az idegenre. Az csak bólogatott, mert a zokogástól még mindig képtelen volt megszólalni.

- Hm. - mondta Tihamér és elgondolkozva nézett a két Feisztre. - Érdekes. Szóval a fiad is csodadoktor? Hogy-hogy erről nekem soha nem beszéltél? Lám, lám, mik derülnek ki. Na, erre még visszatérünk. Azt azért még mindig nem tudom, tisztelt uram, hogyan jön maga a képbe, ugyanis nálam nem jelentkezett, legalábbis nem emlékszem, hogy találkoztunk volna. Lenne szíves megmagyarázni?

- Igen, természetesen - hajtotta le fejét bűnbánóan a férfi. - Való igaz, szándékosan kerültem az önnel való találkozást, pedig - most már belátom -, helytelenül cselekedtem. Figyelmeztetnem kellett volna önt, mint a vállalkozás vezetőjét, hogy a cég ellen vizsgálat indult, több vonalon is...

- Vizsgálat? - Suhajda egyszeriben nagyon izgatott lett - Miféle vizsgálat? Mindent törvényesen csinálunk, a cég befizeti rendesen az adót, a TB-t, a könyvelés a legtökéletesebb rendben van. Dezső... akarom mondani, a mi eredményeink önmagukért beszélnek. Fel nem foghatom milyen vizsgálatról lehetne szó.

- Nem is sejti, Suhajda úr, mennyien haragszanak önökre, éppen az eredményességük miatt. Sokan vélik úgy, hogy bizonyos orvosi köröket nevetségessé tesznek azzal, hogy halálos betegek virgonckodnak a kapujuk előtt. Ezért a legmagasabb hivatal elhatározta, hogy egy ellenőrt küld ki, akinek kötelessége felmérni és leleplezni mindazt a feltételezett csalás-sorozatokat, amit napról napra elkövetnek. Feltéve persze, hogy valóban csalásról van szó.

- Szóval egy ellenőrt. Hát ez óriási! Mit szólna ehhez, Dezső?

Feiszt vállat vont.

- Engem nem érdekel. Te vagy a főnök. Tőlem jöhetnek, ellenőrizhetnek. Hol van az ellenőr? Hogy hívják?

- Az ellenőr neve dr. Lombos Ervin.

- Jó, rendben van. És ki az a dr. Lombos Ervin?

- Én vagyok - mondta a férfi megtörtén és restelkedve hajtotta le a fejét.

Suhajda és a két Feiszt összenéztek.

- Maga? De hiszen éppen most élte át élete legnagyobb csodáját, kinőtt a karja. Mit akar még ezek után ellenőrizni?

Dr. Lombos Ervinen látszott, hogy legszívesebben a föld alá süllyedne szégyenében.

- Izé... Hogy nem csálnak-e? Hogy rendben mennek-e a dolgaik? Hogy megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek-e a személyzet, ez esetben Feiszt úr, mert azt már tudom, hogy a tényleges munkát kizárólag ő végzi. Nem először vagyok itt.

- Úgy! - Suhajda körbe sétálta az ellenőrt és gúnyosan kérdezte: - Na és mire lyukadt ki? Remélem, sikerült meggyőződnie arról, hogy Feiszt úr képessége nem mindennapi.

- Igen... azaz nem. Ugyanis a karomat nem ő növesztette ki, hanem a fia.

- És? Változtat ez valamit a lényegen?

- Nos... nagyon is sokat. Ugyanis ez szabálytalan. Feiszt Rudolf nevű alkalmazottja nincs a vállalkozásnak. Következésképpen fekete munkát végez, a cég nem fizet utána sem adót, sem tébérjárulékot...

- A fiatalember először jár nálunk - szakította félbe Suhajda sápadtan.

- Lehet. De az is elképzelhető, hogy nem. Ne nézzenek így rám, könyörgöm, én csak a kötelességemet végzem. Itt vannak a több napon át készített feljegyzéseim és az összesítő jelentésem, amibe most belefoglalom az imént megállapított tényeket, aztán holnap reggel feljelentést teszek önök ellen - mondta és frissen kinőtt kezével sebesen írni kezdte a jelentését. - Egy példány az önöké, uraim, parancsoljanak. Még egyszer köszönöm a csodálatos kezelést. További sikeres gyógyítást kívánok. A viszontlátásra! Ne kísérjenek ki. Ismerem a járást.

*

Feisztné nagy szemeket meresztett a férjére, amikor az átadott neki százötvenezer forintot.

- Tessék - mondta Dezső. - A heti keresetem. Remélem, elégedett vagy.

- Mi ez? Honnan van ennyi pénzed? S hogy-hogy *heti kereset*? Ez azt jelenti...

- Igen, azt jelenti. Nem hagynál végre békén az örökös kérdezősködéssel? Nagyon fáradt vagyok - Feiszt kezdett dühös lenni, legalábbis úgy tett. - Inkább örülnél, hogy sikerült egy jó állást szereznem.

- Hát persze, hogy örülök - válaszolt az asszony és kávéval töltött az urának. - Csak nem akarom elhinni, hogy tisztességes munkával ennyi pénzt lehet keresni. Rudi is kezembe nyomott egy halom ezrest, aztán se szó, se beszéd, eltűnt, mintha attól félne, hogy rákérdezek. Mondd meg őszintén, mi folyik itt? Mi ez a nagy titokzatosság.

- Fáj még a fejed?

- Nem. Érdekes, amióta múltkor meggyógyítottál, kutyabajom. S képzel, még a bűtyök is eltűnt a lábamról.

- Hát erről van szó, ha mindenáron tudni akarod - állt fel Dezső. - Valami történt velünk, velem és Rudival, csak azt nem tudjuk pontosan, hogy micsoda. - és elmesélt mindent őszintén, részletesen, nem hagyva ki semmit, beszélt a gömbvillámról, Suhajdáról, a gyógyításairól, meg a mai csodáról, ami Rudi nevéhez fűződött.

Az asszony egyre nagyobb izgalommal hallgatta férjét. Időnként sóhajtott, szája elé kapta a kezét, amikor a kinőtt karú ellenőrhöz értek a történettel, még a zsebkendőjét is elővette, hogy megtörölje könnyes szemét.

- Ez csodálatos - suttogta és imára kulcsolt kézzel nézett a férjére. - Dezső, ti varázslók lettetek. A fiad is, meg te is.

- Az, a franc üssön belé. Csak nehogy lecsukjanak bennünket érte. Tihamér sumákol és minden balhét ránc akar verni. Rudi hová ment, nem tudod?
- Nem. De gyanúsan vigyorgott és azt mondta, vége a szegénységnek, mutter. Pedig tudja, hogy utálok, ha mutternek szólít. És most mi lesz?
- Állítólag meg kell jelennünk egy bizottság előtt és bemutatót kell tartani.
- Mered vállalni?
- Persze, azzal semmi probléma. Ha eddig sikerült, miért ne sikerülne ezután is? Nem az a baj, hanem hogy Rudi nyitni akar egy önálló rendelőt. Ő még nálam is jobb.
- Nahát, ez a gyerek! - sopánkodott Feisztné felháborodva. - Képes volna ellenetek dolgozni?
- Én nem bánám, de Suhajda majd nagyon kiborul, ha meghallja, mert nyilván attól fél, hogy átpártolok Rudihoz, s akkor bezárhatja a kóceráját. Indulnom kell - hajtotta fel a kávéját Dezső. - Tízre bent kell lennem a rendelőben, mert jönnek a fejesek. Megint ellenőrzés lesz.

*

Suhajda a bejárat ajtójánál várta és dühösen sziszegte:

- Hol a fenében csavarogtál? A bizottság már negyed órája itt szobrozik.
- Egyéb dolguk sincs, hadd várjanak. Nem mi hívtuk őket.

A rendelőben két férfi és egy nő ült, feszes derékkel, roppant hivatalos arccal. Mind a hárman vastag szemüveget viseltek, kezükben dossziét szorongattak, közben a díszes szoba berendezését méregették műértő, irigy tekintettel. A rendkívüli gazdagság látványa ellenséges érzéseket ébresztett bennük.

Dezső illedelmesen köszönt, de nem ült le, hanem mielőtt bárki egy szót is szólhatott volna, gyorsan odalépett a bizottság tagjaihoz és gyorsan megérintette az arcukat.

- Na, levehetik a okulárjukat - mondta nekik.

Azok megrázták a fejüket és hitetlenkedve kapták le a sok dioptriás szemüvegeket. Hangos kiáltásokkal megállapították, hogy valamennyiük szeme tökéletesen ép lett, látásuk pedig, mint a sasé, kiélesedett.

- Ezt hogy csinálta? - kérdezte megdöbbenve a nő, dr. Verebes Irma, adószakértő.
- Magyarázatot kérek! - pattant fel a mérges képű, nyeszlett kis alak, aki a nő mellett ült, ő dr. Mérey jogász volt, mint később kiderült. - Hozzájárulásunk nélkül nincs joga...
- Inkább köszönetet mondhatna - jegyezte meg fejcsóválva Feiszt Dezső. - Elvégre nem mindennap történik, hogy valakinek a szemét újjávarázsolják.

A jogász dohogva visszaült és mérgesen pislogott az ablak irányába.

- Kérném tisztelettel - állt fel a harmadik férfi -, engem dr. Hudák Lajosnak hívnak és az orvosi kamarától vagyok, megállapítandó, hogy ami itt folyik, az nem egyéb, mint... mint... hogy is mondjam... - dadogott, mert zavarta, hogy kénytelen ellentmondásba keveredni, s hogy a tárgyak olyan élesen jelennek meg előtte, mint eddig soha életében -, ugyebár... csalásról végtére is nem beszélhetünk, legfeljebb arról szerezhetünk bizonyosságot, hogy Feiszt úr milyen képesítést tud igazolni, s hogy egyáltalán van-e bárminő idevágó szakmai gyakorlata és ehhez szükséges bizonyítványa. Hallgatjuk önt, uram.

- Nem elég bizonyíték, amit az imént csináltam? Visszakapták ingyen a jó látásukat. - morogta elkeseredetten Dezső. - Többé nem kell szemüveget viselniük.

- Kétségtelen - mondta dr. Mérey. - De ez nem zárja ki a vizsgálat kötelezettségét. Kérem, Feiszt úr, megmondaná, mi az ön végzettsége?

- Nyolc általános és esztergályosi mestervizsga. A fiamnak gépipari technikuma van. Suhajda úr iskoláit nem ismerem.

- Suhajda úr más kategória, akár analfabéta is lehetne. Neki annak rendje s módja szerint bejegyzett cégbíróági engedélye van, míg ön csak alkalmazott, tehát érvényes szakképesítéssel kell bírnia. Ráadásul a jelentésben az áll, hogy a fia is végzett önöknél gyógyító tevékenységet.

- Egyetlen egyszer volt itt néhány percig és a maguk emberének kinőtt a karja. Ez olyan nagy bűn? Inkább megköszönte volna - vágta vissza dühösen Dezső.

- Bizonyára meg is teszi, ha túl leszünk az ügyön. Sajnálattal kell közölnöm, hogy Feiszt urat és fiát, Rudolfot átmenetileg eltiltjuk mindenféle természetgyógyászati munkától és kötelezzük őket egy biofizikai kivizsgálásra. Ha ott bebizonyosodik, hogy valóban rendelkeznek megfelelő, a szokásostól lényegesen eltérő bioenergiával, esetleg kérvényezhetik...

Suhajda előpattant.

- Már elnézést, uraim, vállalom a felelősséget mindkét úrért, mivel az én alkalmazottaim.

- Csak az egyikük - szólt közbe dr. Mérey jogász. - Az ifjabbik Feiszt tegnap adta be kérelmét a cégbíróági bejegyzésre. Vagyis...

Suhajda felhördült és mint sebzett oroszlán fordult Feiszt Dezső felé:

- Igaz ez, Dezső?

- Igaz - válaszolta vállát vonogatva a másik.

- És miért nem szóltál nekem erről?

- Először is, miért szóltam volna? Rudi nagykorú, azt csinál, amit akar, másodszor, mert én sem tudtam róla, s nekem semmi beleszólásom sincs az életébe. Azonkívül ő jobb, mint én.

Suhajda odaugrott, elkapta Dezső zakóját és megrántotta.

- Az üzlet, te Isten marhája, az üzlet! Eddig miénk volt a teljes piac, de ha a te lüke fiad megnyitja a saját rendelőjét, az már konkurencia, nem érted?

Dezső lesöpörte magáról Tihamér gyűrűvel megrakott ujjait.

- Nem értem. Hát nem az a fontos, hogy az emberek meggyógyuljanak? Neked ez csak piac? És az a sok nyomorult, aki itt táncolt örömeiben az ajtó előtt, az semmi? Szégyellheted magad, ha így látod a dolgokat.

- Egy pillanat, uraim - állt közéjük dr. Verebes Irma adószakértő. - Ezt majd intézzék el egymás közt. Engem most Suhajda úr elszámolásai jobban érdekelnek.

- Menjen a fenébe, hülye liba! - lökte arrébb ingerülten Suhajda a nőt. Az megtántorodott és kis híján hanyattesett. - Melyikőjük a jogász?

- Én vagyok! - emelkedett fel dr. Mérey. - Mit óhajt?

- Szeretném feljelenteni ezt az alakot kuruzslásért - mutatott Dezsőre Suhajda. - Azt akarom, hogy vállalja el az ügy jogi részét. Nem érdekelnek a költségek, a pénz nem számít.

- Rendben van, vállalom - mondta dr. Mérey és szúrósan rámeredt Dezsőre. - Remélem, tudja, hogy semmi esélye sincs? Jobban teszi, ha visszamegy esztergályosnak és nem üti bele az orrát a nagyok dolgába.

- Uraim - szólt közbe dr. Hudák -, azt hiszem, az ügyet részben leegyszerűsíthetjük. Ha ugyanis Suhajda úr megszünteti Feiszt úr munkaviszonyát, nincs mit kivizsgálunk, feltéve, hogy Feiszt úr nem kívánja a fiánál folytatni eddigi gyanús tevékenységét.

- Szóval, ha Suhajdának szerzem a pénzt, akkor szabályos, akkor nem vagyok kuruzsló, ha meg a családomnak, akkor gyanús tevékenység? - Dezső úgy nézett a négy emberre, mintha nyársra akarná szúrni őket. - Szép kis törvények ezek. De vegyék tudomásul, ilyen könnyen nem adom meg magam. Igenis, elmegyek a fiamhoz dolgozni és gyógyítom az embereket, ha kell, akár ingyen is. Hanem a szemüvegeiket visszarakhatják, ha már úgyszólván csalásnak nevezik a munkámat - mondta és villámgyorsan odaugrott mindegyikükhöz, sorra megérintve az arcukat. - Ez a maguké!

Azok odakapták a kezüket, de hiába. Elhomályosult előttük a szoba, összefolyt minden, kénytelenek voltak előkapni a szemüvegüket, hogy lássanak. Mire magukhoz tértek, Dezső már nem volt a szobában. Elment. Úgy csapta be maga mögött az ajtót, hogy megrezdültek az ablakok és kilengett a csillár.

*

Laci, Feri és Vili füttyörészve szerelték az új rendelő berendezését. Tulajdonképpen nem volt sok tennivalójuk: csupán a nagyszobát kellett úgy-ahogy kipofozniuk. Fehér tapétával ragasztották át a falakat, Vili egy nagy tükröt csavarozott az ablakkal szemközti falra, hogy a betegek láthassák magukat, amint gyógyultan kisimul az arcuk, eltűnnek a szenvedés okozta ráncok, megfényesedik a szemük, vagy kiegyenesedik a görbe derekuk. Feisztné kétségbe volt esve, hogy a hat tagú családnak egyetlen szobában kell összehúznia magát, de a fiúk megvigasztalták: nem fog sokáig tartani ez az állapot. Fél év és olyan házat fognak vásárolni, hogy kastélynak is beillene. Az ajtón és lent az épület bejáratánál már ott díszelgett a vadonatúj cégtábla: **Feiszt & Feiszt, természetgyógyászok, vállalják mindenféle betegség azonnali gyógyítását. Rendelési idő...** stb., stb. Nagyon jól nézett ki!

A főnök Rudi lesz, ezt már akkor elhatározták, amikor Dezső eljött Suhajdától, mivel neki érettségije is van, no meg az ő nevére lett beadva a cégalapítási kérelem. Ma kellett megkapni az engedélyt, idősebb és ifjabb Feiszt most voltak benn a cégbírósnál, s a többiek már alig várták, hogy megérkezzenek. Feisztné a konyhában ünnepi ebédet főzött és vígan dalolgatott.

Végre zörgött a kulcs a zárban, megjöttek az új vállalkozók, **Feiszt & Feiszt**. Lehorgasztott fejjel megálltak a nyitott ajtóban, kezükben ott lógott a cégtábla.

- Vége - mondta a főnök, Rudi. - Nem kaptuk meg az engedélyt.

Az egész család összeröffen a rendelőben. Feisztné keresztet vetett, de szólni ő sem tudott.

- Mi történt? - tért magához leghamarabb Feri.

- A cégbíróság alkalmassági vizsgához kötötte az engedély kiadását. - mondta Dezső.

- Na és? Volt valami probléma?

- Akadt. A vizsgabizottság tagjai Suhajda Tihamér és dr. Hudák Lajos voltak. Odahoztak egy nőt és egy férfit, akikről meg kellett állapítanunk, milyen betegségben szenvednek.

- Értem. Micsoda véletlen! - bólogatott fancsali arccal Vili. - S mivel nem vagytok orvosok, nyilván nem tudtátok megnevezni a betegség okát.

- Ez lett volna a kisebbik baj - vette át a szót Rudi. - A betegről azt kérdezhettünk, amit akartunk, előbb-utóbb kiderítettük volna. Hanem amint hozzájuk értünk, abban a pillanatban meggyógyultak, s mi semmiféle betegségről nem beszélhettünk a továbbiakban. Bármit mondtunk, nem volt igazolható. És Suhajdáék ezt használták ki ellenünk.
- De hiszen bebizonyítottátok, hogy tudtok gyógyítani.
- Nem az számít - mondta Rudi szomorúan -, hanem a diagnosztizálás, de még inkább, hogy kinek az érdekét sérted. Ha mi elárasztjuk a világot makkegészséges emberekkel, egy csomó okosnak kivesszük a zsebéből a biztos jövedelmet. Ráadásul apu elszólta magát, hogy a mi módszerünkkel bárkit leszoktathatunk a dohányzásról és az alkoholoról.
- Végképp nem értek semmit - szólt közbe Feisztné. - Ha ez igaz, Nobel-díjat érdemelnének, ti volnátok az emberiség legnagyobb jótevői, túlsztek még Marxon is.
- Nem ilyen egyszerű ez, anyukám - ölelte magához a feleségét Feiszt Dezső. - Megfelekedzel az állam hasznáról, a több százmilliárdos bevételről, amitől elesne a költségvetés. Be kellene zárni az összes dohánygyárat és a szeszfőzdeket. Más dolog szónokolni az emberiségről és megint más a jövedéki adó. A gyógyítás ide kevés. Több kellene: összeköttetés! Vigyázni kell, hogy *valakiknek* elegendő hasznuk legyen, több, mint a tied. Ha ez nincs, kevés a világ minden varázstudománya. Így aztán a Suhajda Tihamérokna soha nem lesz konkurenciájuk. Már csak egyet tehetünk a tudományunkkal.
- És mi az? - kérdezték a többiek egyszerre, gyászos képpel.
- Kiállunk egy fa alá és megvárjuk, hátha megint belénk csap egy gömbvillám és vége lesz az egésznek.
- Hát azért nem egészen... - mondta Rudi töprengve és középre ballagott.
- Miért, tudsz jobbat? - kérdezte tőle szomorúan az apja.
- Talán... Mit szólnátok, ha nyitnánk egy kocsmát? Ha már úgyis annyira benne vagyunk a cégalapítási lázban.
- Megőrültél? - ugrott neki a három fivér. - Az előbb még a leszoktatásról beszéltél.
- Az igaz - vigyorgott rájuk Rudi. - De az államnak is élnie kell valamiből, mint hallhattátok. Viszont üzemeltetnénk mellette egy magánkijózanítót. Ebbe senki sem köthetne bele. S akit egyszer *mi* kezelésbe veszünk, az többé nem fogja leinni magát. Bosszút állunk, papa, leszoktatjuk a népet a piáról, meg a bagóról, aztán megnézhetik magukat ott fenn, melyik a fontosabb: az egészség, vagy a jövedéki haszon.
- Nem rossz, gyerekek! - nevetett Feisztné. - Ez tetszik nekem. Na fiúk, lehet átfesteni a cégtáblát. Kocsmára mindig adnak vállalkozói engedélyt. Mert sose felejtsetek el: berúgni szabad - csak arra kell vigyázni, nehogy megtudják, hogy *kijózanodunk*.

Józsi, a magyar UFO

Tisztelt Nemzetközi Bíróság!

Szeretném megköszönni a tisztelt Nemzetközi Bíróságnak a lehetőséget, hogy e magas világforum előtt fejthetem ki álláspontomat. Nem vagyok gyakorlott irodalmár, ezért inkább csak így, a magam szerény módján, a távoli világürből sugározva adom elő mondanivalómat. Védőügyvédem, dr. Talabér Amália Valéria Kornélia, vállalta, hogy papírra vetve segít nyelvtanilag és helyesírás tekintetében elfogadhatóvá tenni az alábbiakat, sorban, úgy ahogy az események követték egymást. Kérem ezt a későbbiek során figyelembe venni.

Mint az a jegyzőkönyvekből megállapítható, nevem Kanyó József, eredetileg egyszerű segéd-munkás vagyok, földi életemben a városi fűtőerőműben dolgoztam, teljes jogkörrel felruházott helyettes udvarseprőként. Amikor éppen nem helyettesítettem, a szivattyúk, és egyéb forgó berendezések csapágait zsíroztam, ami nagyon randa meló, de rajtam kívül más nem vállalta. A művezető több ízben elmagyarázta, hogy ez máskülönben roppant felelősségteljes beosztás, mert ha én rosszul zsírozok, minden bedöglik, s ami ennél is fontosabb, engem kirúgnak. Egyszóval marhára felelős voltam és ez nagy *delikvenciát* kívánt. Úgy is viselkedtem (az iménti művelt kifejezést nem egészen értem, de jól hangzik, azért szúrtam ide. Kérem ezt is figy.be venni).

Hogy a legelején kezdjem, sietek leszögezni: mindarról, ami történt, nem én tehetek. Sokak szerint ugyan hülye vagyok, ennyi az egész, de én ezt nem ismerem el, bár többen is igyekeztek erről meggyőzni. Később, némi rábeszélés után, az állításukat visszavonták. Iskoláimat rendszertelenül, váltakozó sikerrel végeztem, mind a három elemet, mivel a tanítóim nem tudták felmérni született képességeimet, állandóan és kizárólag az egyszeregy és az írás-olvasás alapjai irányába erőltettek, ahelyett, hogy tudomásul vették volna távolabbi célkitűzésemet, miszerint minden vágyam, hogy világutazó, esetleg cukrász legyek, és nem matematikus, netán író, vagy atomfizikus. Amikor ezt hangoztattam, cinikusan azt válaszolták:

- Józsi, Józsi, te még akasztott embernek se lennél jó! - ami szintén nem fedi a valóságot, például az egyik ügyész, amikor egy aprócska félreértés miatt bíróság elé rendelték - mely félreértés abból állt, hogy néhány autóról azt hittem, enyéme -, kijelentette, hogy az ilyen embert legjobb volna felkötni, vagyis alkalmasnak talált az esetleg végrehajtandó akasztásra, pedig ő elfogulatlan volt, jöllehet, gyanítom, nem igazán rokonszenvezett velem, de helyzet-értékelése vitathatatlanul és élesen *sovinisza* (műv.kif., kérn. figy. ven.i).

Nehéz gyermekkorom volt, amit nem dicsekvésnek szánok, de hozzájárult néhány szempontból jellemem kialakulásához. Mindig híve voltam az igazságosságnak, s ha valaki a grundon, majd később az utcai galerik forgatagában, esetleg futballdrukkeri minőségemben ezt kétségbe vonta, azzal szemben nem késlekedtem bizonyítani fejlett igazságérzetemet, minek okán nagy közismertségre tettem szert különböző kórházak kórtermeiben, mint jószívű látogató. Talán ennek is köszönhető, hogy már zsenge ifjúságom óta vonzódok a tudományokhoz, különösen a pszichológiához (műv. kif. kr. f. v.-ni!) és a földrajzhoz. Tény, hogy sosem voltam rest akár fizikai eszközökkel is érvényt szerezni szerény igazamnak, így jutottam kapcsolatba néhai Dr. Eperlevey H. Ármin hivatásos magántudóssal, aki egy általa *engem* ért inzultus után a kórházi ágyán nekem ajándékozta tudományos könyvtárát, teljes két kötetben. Azóta is gondosan becsomagolva őrzöm.

Bevallom iniciáléban (műv. kif. k-m. figy. v.-i!), hogy akkor ennek nem tulajdonítottam túlzott jelentőséget, mígnem egy napon megismerkedtem szépreményű Peczelák Ilonával, aki szűzies tisztaságával és ártatlan szelídségével akaratlanul is elindított a magasabbrendű értékek iránt való érdeklődés göröngyös útján, s előidézője volt a jelenlegi helyzetnek, vagyis a világ sorsa megváltoztatásának. (Ezt szépen összeszedtem, mi?)

Történelmi megismerkedésünk a következőképpen zajlott le.

Álltam a Rákóczi tér kies sarkán, teljesítvén önzetlenül, jó pénzért vállalt emancipálcikált (m.k.k.f.v.-i!) feladatokat, ami abból állt, hogy megszorult honleányokat védtem durva magaviseletű, erkölcstelen urak utólagos követelődzésével szemben. Ismertem a mezőnyt, nem akadt olyan óvásra érdemes szendőség, akivel ne lett volna dolgom, ugyanígy, a hozzájuk tartozó félművelt és barátságtalan fiúkkal is ellentmondásokba keveredtem olykor-olykor, de elismert szaktekinél lévén - ezt nyugodtan kijelenthetem -, egyszerre akár négy-öt vita-partnerrel is sikeresen jutottam el a végső meggyőzés állapotáig - utána a szokásos kegyeleti látogatás következett valamelyik kórházban, ibolyacsokorral a kezemben.

Ott tartottam, hogy állok a posztomon, amikor Peczelák Ilona a tőle elvárható, messziről sugárzó szelíd közvetlenségével odalépett hozzám és belénevelt úri modorában, aránylag finoman megkérdezte:

- Ide figyelj, te bunkó, merre van a Bérkocsis utca?

Csodálkozva nézhettem rá, mert szép szemei kigyulladtak, mint rózsás hajnalon a Vénusz csillaga, amikor a Nap a márvány tengerébe fürödni járkal (elnézést a túl precíz idézetért, de gondoltam, nem árt, ha betekintést kapnak irodalmi tájékozottságomba, habár egyesek szerint még van némi bepótolni valóm, de majd teszek róla, hogy ne sokáig állítsák, azt garantálom), szóval Ilona zokon vette elfogódottságomat és így válaszolta vala:

- Hé, süket vagy, bunkókám? Huzatot kap a segged, ha nem csukod be a szádat!

A tapintatos célzásból rögtön láttam, hogy szakmabeli és volt gyerekszobája, nem is akár-mekkora, de azt nem foghattam fel, honnan ismer ilyen jól ez a szépségkirálynő. Meg is kérdeztem:

- Te ismersz engem, bébi? - Mire ő:

- Bébi az öreganyád dédnagymamája, aki napszámban előtáncos a pokol legócskább üstje fenekén, félállásban. Soha életemben nem láttalak, és remélem, nem is foglak többé. Azt mondd meg, merre találok a Bérkocsis utcát, mert egy fogadáson kell részt vennem.

- Miféle fogadáson? Nincsen ott semmi...

- Nyugalom, bunkó, ne zaklasd fel magad. Fogadtam valakivel, hogy megverem azt a három hülye tyúkot, akik tegnap este elzavartattak a fiúkkal a standról, mert hogy új vagyok a piacon. Ha akarsz, eljöhetsz tanúnak, de beavatkozás nincs, hacsak nem engem vernek. Szeretem a tisztességes játékot.

Ilyen előzékeny meghívásra nem mondhattam nemet, ezt a tisztelt Nemzetközi Bíróság is pozícióban (m.k.k. f.v.-i!) értékelheti.

Mondanom se kell, a fogadást Ilona nyerte, s nem csak a lányokkal, de azok fiúival szemben is, akik mindenáron ragaszkodtak a fogadásban való közvetlen részvételükhöz, így együtt mentünk Ilonával bajtársi látogatásra a kórházba, mert a mi válogatott társadalmi köreinkben az ilyen látogatások elkerülhetetlenek.

A bajok ekkor kezdődtek.

Az egyik ágyon ismerős arcot pillantottam meg. Igen, ő volt, dr. Eperleveley H. Ármin. Mindkét karjával integetett, én pedig mit sem sejtve odaléptem az ágyához, megkérdezni, hogy van, mi a véleménye a magamfajta házias természetű férfiak lelkiéletéről.

Jelezte, hogy erről most nem kíván vitát nyitni, se ereje, se kedve hozzá, mivel sürgősen imádkoznia kell. Előtte még emlékeztetett arra, milyen közeli kapcsolatba kerültünk egy rózsaillatú estén, amikor is ő Mankós Rózsival bizonyos filozófiai eszmefuttatásokba akart mélyedni, s ezt Rózsi félreértve, heves sikoltozásba kezdett, amit viszont én értettem félre. Megbocsát, suttogta H. Ármin és kérte, vegyem át tőle a könyvek mellé azt a dossziét, amit eddig a párnája alatt őrzött és okvetlenül juttassam el a... a... Jupit...

Eddig jutott, amikor elveszítette az eszméletét, többé már nem is tért magához, s én nem tudtam, mit kezdjek a dossziében lévő, számomra teljesen érthetetlen és ismeretlen szöveggel, számokkal és ábrákkal használhatatlanná tett papírokkal. Gondoltam, eladom a téren működő vécés néninek néhány forintért, vagy lehasználok, de hallani sem akart róla, így nem maradt más, mint hazavittem és bevágtam a sublótfiókba.

Már majdnem megfeledkeztem az egésztől, amikor a rádióból hallottam, hogy a pusztacudari központi űrhajókilövő-állomás azért késlekedik az XX-001 fellövésével, mert hiányoznak bizonyos számítások, amit a közelmúltban elhunyt dr. Eperleveley H. Ármintól kellett volna megkapniuk. Nem akarok szerény lenni, de mindig villámgyors volt a felfogásom, ezért néhány hetes tűnődés után arra a logikus következtetésre jutottam, hogy az említett név hasonlatos az én kórházi barátom nevével és a rámbízott dossziének köze lehet a témához.

Gondoltam, hátha ezek a fejések ráharapnak a papírokra, fogtam magam és autóstoppal elmentem a pusztacudari ürrepülőtérré. Könnyű volt odatalálni, már messziről virítottak a fénylő neonbetűk: *JUPITER & MARS KÍSÉRLETI ŰRKUTATÓ és KILÖVŐ KFT.*

Nem panaszkodhatom, udvariasan fogadtak, mintha ismerték volna a hírneveimet, még le is ültettek. Igaz, pia nem volt, talán nem telt rá, mert minden fillér kellett a kutatásokhoz. A papírokat átnézve irtó nagy izgalomba jöttem és arról faggattak, hogyan került hozzám a dosszié. Nem csináltam titkot az ügyből, miként abból sem, hogy ingyen nem adom ki a kezemből, ne is reménykedjenek, különben is szükségem van rá a napi munkámban.

Ezt beláthatták, mert nem akadékoskodtak, csak megkérdezték, mivel foglalkozom, s milyen terveim vannak a jövőre nézve. Az első kérdésre kitérő választ adtam, nem akartam bemártani a haverokat, míg a másodiknál kifejtettem, hogy szeretnék világkörüli útra indulni, lehetőleg még ma, úgy hogy ha lehet, kérném a pénzt.

Legnagyobb meglepetésemre kijelentették, semmi akadály a utazásnak, ők örömmel hozzásegítenek, feltéve, hogy hajlandó vagyok néhány egyszerű orvosi vizsgálatnak alávetni magam. Mondtam, jó, csak vért ne vegyenek, mert nem bírok vért látni, ha az a sajátom, ezért is szoktam a másokét előre megnézni, nem hasonlít-e véletlenül az enyémre. Azt mondták, ne aggódjak, észre sem fogom venni, nagyon haladó módszerekkel dolgoznak. Ha minden rendben lesz, az utazás alatt ők gondoskodnak ételről, szállásról, sőt még ruhát is adnak, olyat, amilyen még nem volt. Mondjuk, ebben igazuk lett.

Nagyon megörültem, hogy ilyen rendes emberekkel hozott össze a jószerencsém. Rögtön bevittek egy laboratóriumba, ahol mindenféle csillogó-villogó műszerek voltak és néhány fehér köpenyes nő és férfi. Leültettek egy borbélyszékbe, azt hittem, borotválás lesz, helyette belém nyomtak egy injekciót, amitől abban a szempillantásban elaludtam. Félálomban még hallottam, hogy az egyik nő azt mondja egy szakállas ürgének - akarom mondani, férfúnak -, hogy ez mégis jobb lesz, mint a majom és önként jött ide - többre nem emlékszem.

Amikor magamhoz tértem, egy rendkívül szűk helyiségben találtam magam, ezüst színű, dögnehéz ruhában, a fejemen egy gömbölyű, átlátszó sisak. Azt csak a rosszakaróim terjeszthetik, hogy becsináltam ijedtemben, egyszerűen megártott a tegnapi kaját, de a ruha olyan modern volt, hogy azonnal eltüntette az eredményt, mintha pelenkába lettem volna tekerve. Okos ember volt, aki kitalálta, talán még rajtam is túltett.

Azt viszont elismerem, hogy a hideg futkározott a hátamon, amikor megszólalt a fülemben egy hang és közölte, hogy az első magyar kísérleti űrhajó utasa vagyok, öt perc múlva kilőnek az űrbe, ez lesz a próbaút, ha minden jól megy három fordulatot teszek meg, így teljesül a világkörüli utazási vágyam. Hangosan tiltakoztam, hogy én nem így képzeltem a turisztikát, nekem jó lenne biciklivel is, vagy gyalog, de senki sem válaszolt, helyette valaki számolni kezdett, még hozzá rosszul: *visszafelé!*

Éppen a tizenkilencnél tartottak, amikor hatalmas robbanás rázta meg az űrhajót, s én beleprésem az ülésbe, ahol pedig már eddig is hanyatt kellett feküdnöm, olyan szoros volt a hely. Az űrhajó idő előtt kiszabadult a tartóoszlopok bilincseiből, s az előre rögzített adatokkal ellentétben, teljesen szabálytalanul, spirális pályán kiröppent a világűrbe.

Sokáig tartott, amíg úgy-ahogy magamhoz tértem az első meglepetéstől. Kissé zavart, hogy nem érzem a testem súlyát. Kioldottam a rögzítő hevedereket, gondoltam, itt nem érvényes a földi előírás, miszerint a biztonsági övek használata mozgó járműben kötelező, rendőr aligha fog megállítani, de azon nyomban fejfelül nekirepültem az űrhajó falának. Még szerencse, hogy rajtam volt a sisak. Néhány próbálkozás után rájöttem, hogyan úszhatom át a szűk teret, anélkül, hogy szétverném a berendezést, így nyugodtan levettem a sisakot és az űrhajós ruhát is, hogy könnyebben tudjak mozogni, ha már így hozta a helyzet.

Arról persze ekkor még fogalmam se volt, hogy ellenőrizetlen pályán repülök, de a rádió továbbra is működött, éppen egy izgatott hang beszélt.

- Szegény jószág, ezt nem élhette túl. Biztosan elpusztult.
- Öreganyátok! - morogtam. Még hogy *jószág!* Mit képzelnek ezek rólam?
- Ki beszél? - kérdezte az iménti hang és érezni lehetett, hogy nagyon meg van lepődve.
- Hogy-hogy ki? Hát én! Legalábbis mást nem látok itt magam körül.

Egy ideig csönd volt, csak izgatott puszogás jutott fel hozzám. Hallottam, hogy sokan beszélnek, vitatkoznak, de olyan szavakkal, amelyeket sose hallottam. Végre megszólalt az ismerős férfihang:

- Jól van? Él? - kérdezte az illető.
- Hülye kérdés - válaszoltam diplomatikusan -, hallja, hogy beszélek.
- Ki ismeri magát a műszerek között? - faggatott a hang.
- Persze - mondtam -, egyik nagyobb, mint a másik, mindegyik mozog és számok vannak rajtuk. Nem probléma. Azért odaírhatták volna, melyik, mire való.

Újabb hosszú csönd következett, csak a hajtóművek dübörgése hallatszott. Azt hiszem, nagy balhé lehetett, de érteni nem lehetett egy kukkot sem, pedig tépték a szájukat rendesen. Kénytelen voltam rájuk dörrenteni:

- Hé, fiúk, mi van odalent? Mondjon már valaki valami értelmeset.
- Hogy hívják magát? - hallottam a kérdést.
- Hát még ezt se tudják? Kanyó József.

- Hogy került maga az űrhajóba?

- Én tudjam? Fogalmam sincs - válaszoltam, mert ez volt az igazság. - Nekem azt mondták, vért vesznek tőlem, mivel egy világkörüli utazásra akartak jutalomból elküldeni, amiért visszaadtam dr. Eperlevey H. Ármin haverom papírjait. De aztán elaludtam és nem emlékszem semmi többre. Maguk szerint mi történt?

- Várjon - jött egyre messzebből a hang -, maradjon ott ahol van, most dolgozunk a kérdésen. Hamarosan hívni fogjuk. Attól tartunk, szabotázs történt.

Ez jó, gondoltam, még szép, hogy nem szállok ki a legközelebbi feltételes megállónál. Ha meg hívnak, hát megyek, rajtam ne múljon a kísérlet sikere. Azért nem ártana tudnom, meddig kell itt játszanom a nemzeti hőst. S egyáltalán, hol vagyok, a földön, bezárva egy micsodába, vagy ezek a lököttek tényleg kilöttek az űrbe? És miféle szabotázsról szövegelnek?

- XX-001 jelentkezzék. Hall engem? - szólalt meg a hangszóró.

Úgy látszik, van egy másik űrhajó is a közelben, aminek ez a neve. Nem akartam megzavarni a beszélgetést, ezért inkább hallgattam.

- Figyelem, Kanyó József, hallja az adást?

- Hát persze, itt vagyok, hol a francban lennék - mondtam okosan és hozzátettem: -, bár az imént, amikor azzal a sok ikszes hajóval rádióztak, jobb volt a minőség.

- Az a szám, az XX-001, a maga űrhajójának a hívójele, tanulja meg, még szüksége lesz rá. Figyeljen jól és őrizze meg a nyugalma - folytatta a hangszóró. Ettől pizszokul berezeltem, nem is tagadom. Amikor így kezdik, rendszerint nagy ciki van. - A földi űrközpontban áruhas történt, vagy ha úgy tetszik, szabotázs. Egy rivális cég, a Saturnus & Tsa Kft. alkalmazottai behatoltak az irányító részlegbe, megrongálták a mi űrhajónkat, mivel az övéké nem készült el időre és meg akarták szerezni dr. Eperlevey H. Ármin titkos dokumentációját. Maga velük találkozott. Ezért altatták el és szándékosan rossz pályaelemeket tápláltak a kompjuterbe. A terv szerint egy majmot szándékoztunk a kísérlethez feláldozni, ha netán sikertelen lenne az első fellövésünk, de így magától is megszabadultak. Az indítóállomás robbanását is ők okozták, már folyik a rendőrségi vizsgálat, amely kideríti, hogy maga nem a bűntársuk-e. Nyilatkozzék: kapott-e pénzt, vagy egyéb juttatást a Saturnus & Tsa Kft-től, amiért elvállalta a repülést?

Meghült bennem a vér ilyen gyalázatos sértés hallatán.

- Megörültek? Honnan szedik ezt a marhaságot? Lehet, hogy maguknak agyukra ment az atomelmélet, azért azt még én is felérem ésszel, hogy önként és ingyen nem vállalom el életveszélyes és kilátástalan utazást, pusztán azért, hogy maguk odalent jó alaposan összemarakodhassanak, én meg röhögjek a markomba.

- Rendben van, Kanyó József, ahogy gondolja, egyelőre nem köteles őszintén válaszolni. Majd ha lejön. Ha egyáltalán lejön valamikor is. És most figyeljen: hamarosan megszűnik a rádiókapcsolatunk, utána már nem tudunk segíteni. Tegye azt, amit mondunk. Tud követni?

- I...igen - csuklottam nagyot. Na, ebbe jól belekeveredtem, ez rosszabb, mint egy szakasz zsaru, ha razzit tartanak a... Nem fűzhettem tovább a hasonlatot, mert jött az újabb szöveg, de egyre halkabban. Volt mellettem papír és ceruza, a magam egyéni stílusában jegyezni kezdtem, amit hallok. Valahogy majd csak elolvasom.

- Maga jelenleg tracionális sebességgel, elnyúló pályán a Nap felé repül, de ha szerencséje van, elkerüli. Számításaink azt mutatják, hogy földi idő szerint hetvenhét év múlva ismét földközelségre jut, s akkor megpróbálják lehozni. Élelemre, vízre egyelőre nincs gondja. Ott van a bal kezénél egy rózsaszínű gomb, ha azt megnyomja, előbújik egy vékony cső, amiből pépes ételt szívhat, a piros gombbal pedig vizet kap. A kiképzett majom remekül eligazodott köztük, talán magának is sikerül. Mivel az űrhajót hat ember ellátására terveztük, sokáig el lesz látva mindennel. A feje fölött lát egy nagyobb rekeszt, fehér kapcsolóval. Talál benne egy leírást... olvassa... ne... nyúljon... napenergia... meteor... véd... - az adás fokozatosan elhalkult és ettől kezdve csak recsegést-ropogást hallottam, majd az is megszűnt. Még egy ideig ütöttem a hangszórót, de hiába. Megszakadt minden kapcsolat a Földdel.

Egyedül maradtam az űrben. Hogy méltó legyek önmagamhoz, hadd mondjam így: egyedül maradtam *a zűrben!*

Elismerem, nem volt egy lélekűdítő érzés. Na, Józsi, mondtam magamnak, ezt jól kikaptad, kellett neked világméretű utazásról fantáziálni.

A kémlelő ablakon kinézve a földgolyót láttam, rohamosan távolodott, s már csak akkora volt, mint egy agyonstrapált futball-labda, kékes színben szikrázott, körülöttem valósággal lobogott az ég a töméntelen csillagtól. Időnként elsuhant egy-egy meteor, ami aggasztott: mi lesz, ha valamelyik eltrafál? Legalább kormányozni tudnám ezt az izét. Hol az a fehér gomb? Állítólag abban van a használati utasítás, hátha abból kiokoskodok valamit. Na majd később...

Kissé elkámpicsorodtam. Beláttam, nincs semmi, amire számíthatnék. Most bántam igazán, hogy annak idején nem vettem komolyabban az iskolát, legalább a negyedik elemiit kijárhattam volna, biztos szó esett a repülésről és nekem most a fejem se fájna. Itt nincs jelentősége annak, mekkorát képes odacsapni az ember, itt bizony egyedül a tudás dönthetne a javamra - ha volna. Lemondtam az életéről, úgy voltam vele, hogy miután úgyse tudok semmit tenni, legjobb lesz, ha alszom egyet, legalább álmomban ér a halál.

Vagy jó nyolc órát aludhattam, gondosan bekötözve magamat, nehogy elszálljak egy váratlan, éles kanyarban.

Amikor felébredtem, eszembe villant, mit mondtak odalentről: a *rekesz!* Gyorsan kinyitottam. Vaskos könyvet találtam benne, a címe: **XX-001, Jupiter & Mars Kft típusú kísérleti űrhajó leírása és kezelési utasítása.** Olvasni kezdtem, de jobb, ha rögtön őszintén bevallom, *akkor* még az égvilágon semmit sem értettem belőle. Csupa számok, meg titokzatos rajzok... Soha életemben nem láttam hasonlókat sem, nem hogy ilyeneket.

Közben feltűnt, hogy egy fényes szerkentyű folyamatosan követi az űrhajót, néha előre röppen, máskor meg oldalról közelít. Időnként ritmikus fényjeleket sugárzott, ilyenkor az egész hajóbelsőt kellemetlenül éles ragyogás töltötte be és zsibongott tőle nem csak a fejem, de a testem minden porcikája is. Először azt hittem, utolértek a légi zsaruk. Nem érdekes, gondoltam, még mindig százszor inkább a dutyi, mint keringeni, lüke gyerek módjára a Nap körül. Egy mikrofont láttam pontosan a fejem fölött, rajta egy kapcsoló. Mi történhet, ha belekiabálok? Semmi, döntöttem el magamban: ha nem a zsaruk, úgyse értik, mit hadoválok.

- Hé - mondtam jó hangosan, mert éppen kissé messzebb voltak -, kicsodák maguk, mit akarnak tőlem? Hé, szóljanak már, hé, hé, hé!

Nem válaszoltak, csak tovább sugározták a hülye fényjeleiket, én meg jobb híján mindenfélét összeüvöltöztem, hogy hagyják abba, mert szétlövöm a seggüket - csak tudnám, mivel tehetném, morogtam, egy pillanatig se késlekednék, isten az atyám.

Így ment ez órákon át, amikor legnagyobb örömömre ismét megéledt a hangszóró és egy furcsa, sipító hang azt mondta:

- Hé, Hé, Hé... Itt jóbarát... Hé, Hé, Hé... segíteni szeretnénk... Válaszolj, földi úrhajó!

- Hé, haver - rikoltottam lelkesen a mikrofonba -, itt a földi úrhajó. Szevasztok, srácok, honnan a francból keveredtetek ide? Titeket is kilőttek azok a madarak odalent?

- Hé, Hé, Hé... Azonosítsa a *Hé*-kódot, mert nem értjük. Értelmezése folyamatban. Figyelem, Hé, Hé, Hé...

- Mit azonosítsak? Engem Kanyó Józsinak hívnak. Ti kik vagytok? Hé, mi van? A francba! Pont ilyen süket alakokat kellett kifognom!

- Hé, Hé, Hé!... Itt nem *afrancba* beszél. Hangoljon ránk, Hé! Mi vagyunk jóbarát! Jöttünk... Androméda... tizenkettedik bolygó... mesterségünk címere, földi nyelv tudja: őrző, ellenőrizzük... világűr, béke... Mi van úticélja? Hé, Hé, Hé... Vétel.

- Nem veszek semmit, haverok, és nincs úticélom, engem szándékosan elveszítettek ezek a barmok ott lent a földön. Állítólag valami disznóság történt, amit úgy hívnak földiül, hogy szabotázs. Nem engem kellett volna kilőniük, hanem egy majmot. Most repülök, de fogalmam sincs, hová és hogy kell kezelni ezt a vacakot. Mi van, lehet érteni? Hé, haverok, válaszoljatok!

Hosszú szünet következett, már azt hittem, elmentek, amikor ismét megszólalt a sipító hang, de most sokkal tisztábban és folyékonyan, s ami a lényeg, *magyarul*:

- Hé, Hé, Hé... Itt Haverok... Mindent megértettünk. Megpróbálunk segíteni. Átvesszük az úrhajó irányítását és visszavezéreljük földkörüli pályára. Sajnos, ennél többet nem tehetünk. Legfeljebb még annyit, hogy telepatikusan megtanítunk az úrhajó berendezéseinek kezelésére. Feküdj le, lazítsd el a testedet és lehetőleg ne gondolj semmire. Hé, Hé, Hé... Oktatóadás tíz földi időegység után indul. Az irányítást ideiglenesen átvettük. Vétel.

Gyorsan bekötöztem magam és lefeküdtem. Éreztem, ahogy agyam zsongani kezd és mindenféle, eddig sosem hallott rejtélyes szakkifejezések áradnak belém. Rövidesen tudtam, melyik gomb mire való, értettem a hajtómű működési elvét, a fedélzeti számítógép rajza tisztán vetült ki lelki szemeim elé, a betáplált programok minden csínja-bínja világos volt és tökéletesen érthető, a kozmosznak nem volt már semmi titka előttem. Nem is vacakoltam sokáig, hanem adásra állítottam a rádiót:

- Itt XX-001, földi úrhajó. Köszönöm a segítséget, az úrhajó kézi irányítását átveszem. Most már egyedül is elboldogulok. Visszatérek földi körpályára. Koordinátáim... - és fejből soroltam az összes adatokat.

- Hé, Hé, Hé! Itt *haverok*! Az úrhajódat átalakítottuk, többé nem függ a gravitációtól. Hajtóművedet rákapcsoltuk a kozmikus energiahullámokra, ami kimeríthetetlen. Nyugodtan hazaindulhatsz. Az Y/03/Z zónában meteoritfelhő, fokozott óvatosságra lesz szükség, bár az úrhajót kívülről erőzónával vontuk körül, amit bármikor megszüntethetsz. További jó utat, Hé, Hé, Hé... Itt *Haver*! *Kikapcs*!

Így hát ismét egyedül maradtam, de már nem olyan elhagyatottan, mint korábban, hanem teljes körű tudással és magabiztossággal. Már értettem mindent, azt is, milyen aljas és kisztílu konkurenciaharcnak lettem kis híján áldozata és elhatároztam, megleckéztetem azokat, akik a halálomat akarták.

Hamarosan földközelségbe kerültem, de vigyáztam, hogy a földi technikával elérhető távolságot ne lépjem túl, nehogy idő előtt felfedezzenek. Csak hadd higgyék, hogy valahol a Nap mögött futkározok. Az ajándékba kapott erőter megvédett a meteoritoktól és mindenféle más kozmikus szeméttől.

Amikor elérkezettnek látszott a megfelelő pillanat, rádióüzenetet küldtem a pusztacudari űrrepülőtérré, de úgy, hogy a Föld összes űrközpontja hallhassa a szavaimat:

- Figyelem, figyelem! Kanyó Józsi beszél a világűrben. Visszatértem a naprendszerbe az Andromédától, s most leszámolok az ellenem vétkezőkkel. Figyelem! Itt az XX-001, a Jupiter és Mars Kft. kísérleti űrhajója. Pusztacudari Űrközpont, figyelem! Nem veszem el! Aki hallja, adja át!

Na, hogy ebből mi lett! Olyan hangzavar jött fel a földről, hogy kénytelen voltam átmenetileg kikapcsolni a rádiót, ha nem akartam megsüketülni. Amikor ismét vételre álltam, nagynehezen sikerült kiszűrni az adások sűrűjéből a magyar szöveget:

- XX-001, itt Pusztacudar, válaszoljon! Vétel! - s nyomták folyamatosan, megállás nélkül. Gyanítom, ők jobban meg voltak lepve, mint én, amikor kilöttek. Vártam egy darabig, hadd egye őket a penész, aztán újra bejelentkeztem:

- Itt XX-001, Kanyó Józsi beszél. Kiválóan hallom, Pusztacudar. Minden más adó kapcsoljon át vételre, ne zavarják a beszélgetést.

Egyszeriben csönd lett, csak a pusztacudari űrközpontból hallatszott rettenetes veszekedés, izgatott vita és cifra, magyaros káromkodás. Végre egy nyugodt, magabiztos, kellemes barna férfihang töltötte be a kabint.

- XX-001, itt Pusztacudar, űrközpont. A mi adataink szerint ilyen nevű űrhajó nincs a leltárban. És mit jelent az, hogy Jupiter és Mars káéfté? Mikor lőtték fel?

- Ho... Hogy-hogy mikor? - hápogtam - Még ezt se tudják? Egy héttel ezelőtt, 1995, április 15-én. Egyszerűen elaltattak és kilöttek.

- XX-001, ez lehetetlenség, nyilván rosszul emlékszik a dátumra. 1995-ben hivatalosan még nem létezett Pusztacudaron űrközpont, csupán egy magántulajdonban lévő kezdetleges kísérleti telep, ami csődbe jutott, mivel a rivális káéfté szabotázsakciót hajtott végre ellene, fellöttek egy előkészítetlen, primitív űrhajót, fedélzetén... Ó, várjunk csak, mit mondott, hogy is hívják magát? Ismételje meg a nevét.

- Én vagyok a Kanyó Józsi. Nem értem, mit akar azzal mondani, hogy 1995-ben még nem létezett...? Úgy beszél, mintha... Ennyi idő alatt csak nem felejtkeztek el rólam. Szép kis nyilvántartás lehet maguknál. Kérdezzék meg a zsarukat...

- Figyelem, XX-001, Kanyó űrhajós. Valószínűleg nem vette figyelembe a relatív időt. A Földön jelenleg 2015-öt írunk, december 24-én.

Emlékszem, megállt bennem az ütés, amikor a földi pasas kimondta az évszámot. Magasságos Kozmosz, én meg csak itt röpködök, csak röpködök, s közben teljesen megfeledkeztem az űrhajóm sebességéről, a Földtől való távolságról... Hát persze... Einstein! Üvölteni tudtam volna... illetve üvöltöttem is:

- Hé, maguk odalenn, mi a franc fog történni velem? Le akarok szállni! Adják meg a leszállási pályaadatokat!

- Ez nem ilyen egyszerű, XX-001. Most látjuk, hogy ön ellen elfogatási parancs van kiadva a felszállása óta, ami nem évült el. A bejegyzés értelmében ellopta az űrhajót! Önnek kell megadnia a koordinátáit. Ereszkedjen lejjebb és maradjon körpályán, két vadász-űrhajó fog felmenni, akik lekísérik a pusztacudari NATO Űrközpont 4. számú leszálló terére. Tekintse magát letartóztatva! Felelnie kell mindkét csődbejutott Kft büntettéért.

- Én? Ééén? Megörültetek, fiúk? - szét tudtam volna robbanni a dühtől.

- Kár vitatkoznia, XX-001, örülünk, hogy sikerült végre megtalálnunk. Nem is reméltük...

- Abból nem esztek, szarháziak - sziszegtem a mikrofonba. - Valamit kihagytatok a számításból. Nem találjátok furcsának, hogy ennyi idő eltelt, s én még mindig vígan repülök? És az üzemanyag? Az élelem? Az energia?

Szinte láttam, amint a földi személyzet arcán megfagy a diadalmas mosoly, döbbenet összenéznek és egymás szavába vágva vitatkoznak. Aztán egy bizonytalan hang megszólalt.

- De igen, valóban furcsa. Miként lehetséges ez?

- Na, csak hogy végre használjátok az eszeteket, pupák. Ez az űrhajó már nem *az az űrhajó*, nem árt ha ezt a kis agyatokba bevésitek. És Kanyó Józsi sem a régi bunkó, akit simán lapátra lehetett tenni és kivágni a végtelen űr szemétdombjára. Nem akarok semmit eltitkolni. Szerencsére itt az űrben más törvények uralkodnak, mint a Földön. Igenis, találkoztam egy idegen űrhajóval, akik megértették, hogy bajban vagyok és a segítségemre siettek, tőlük kaptam telepatikus úton olyan kiképzést, amiről nektek elképzelések sem lehet, és ugyancsak ők segítettek átalakítani a hajó teljes berendezését, a hajtóműtől a fegyverzetig. Utánam zavarhatjátok a Föld valamennyi űrzsaruját, szirénástól, akkor sem kaphattok el. Megértettétek?...

Nem folytathattam a magyarázkodást:

Jobboldalon vakító felvillanást láttam és elégett roncs alkatrészei kalimpáltak az űrhajóm vonzásában. Világos: ezek a rohadékok odalentről azért dumáltattak, hogy húzzák az időt, eltereljék a figyelmemet, bemérjenek, s utána ráirányítottak egy elhárító rakétát, de az erőtér megsemmisítette. *Kösz, haverok!* - imádkoztam, de sok időm nem maradt, mert újabb rakéta robbant mellettem, aztán még egy. Nem mintha különösebben zavart volna, mégis jobbnak láttam egy szökkenéssel más harcálláspontra ugrani, hadd lássák, hogy nem piskótával van dolguk. Amikor abbahagyták a hülyéskedést, ismét leszóltam:

- Hé, Pusztacudar, itt XX-001, ajánlom, szüntessék be a csúzlizást, amíg szépen beszélek, mert ha én odapörkölök, nem köszönik meg. Inkább készítsenek elő egy leszállópályát. Nem vagyok ellenség, nem kell tőlem félni. Csupán tisztázni akarok egy s más.

Vártam, hogy majd válaszolnak valamit, de a hangszóró süket maradt. Semmi probléma, mondtam magamnak, elvégre mire való az önvezérlő automatalézer, amit a *haveroktól* kaptam. Egy kattintás a számítógép billentyűjén és akárha köztük lettem volna, tisztán hallottam minden szót, amit a pusztacudari irányító központban beszéltek.

- ...csak arra kell vigyázni, nehogy megsejtsen valamit. Engedjük leszállni, aztán majd itt a földön meglátjuk, mit tehetünk. Okvetlenül el kell kapni és bíróság elé állítani, de még nagyobb szükségünk van az űrhajójára, hogy alaposan tanulmányozhassuk az idegenek technikáját.

- Úgy, szóval így állunk! - futott el a gatyaszaggató düh. - Hát így fogadják az embert a saját világában? A saját hazájában? Na megálljatok, ezt megkeserültek!

- Pusztacudar, itt XX-001. Mindent hallottam. Köszönöm a *szívélyes* fogadtatást. Ne is álmodozzanak arról, hogy megkaparintanak, sokkal inkább én kapom el magukat. Figyeljenek! - és egy irányított sugarat indítottam a pusztacudari űrközpont felé. A sugár egyenesen a számítógépeiket találta el és össze-vissza zavarta a betáplált adatokat. Tíz másodpercig hagytam, hogy őrjöngjenek, aztán visszaálltam normális üzemre, mire a kompjuterek is megszelídültek.

- Remélem, ez jó lecke volt.

- Hogy csinálta ezt, XX-001? - kérdezte egy reszkető, öreges hang. Nagyon ismerősnek tűnt; csak nem ez az a pasas, aki az utolsó útbaigazításokat adta?

- Szeretnétek tudni, mi? Pedig ez még semmi, csak egy apró kis pöccentés. Az egész központot hamuvá tudnám tenni, ha akarnám. És ez a tudás mind-mind a Földé lehetett volna, én nem akartam űrhajós lenni. De nem érdemlitek meg. Kanyó Józsi majd megtanít benneteket arra, miként kell fogadni a hazatérőt.

Most egy egészen újszerű hang szólalt meg, másik hullámhosszon:

- Figyelem, XX-001, itt a Los Angeles-i űrhajózási Világközpont beszél. Hall minket?

Nagyon meglepődtem. Szóval már ennyire előrehaladott az űrkutatás és a békés egymás mellett élés? Közös világközpont? Hm!... Ezekkel érdemes lesz szóbaállni, már csak azért is, mert ők is magyarul beszélnek. Érdekes... Tényleg, hogy-hogy magyarul? Miért nem angolul? Szereztek egy tolmácsot? No, majd kiderül, egyelőre vettem a lapot.

- Itt XX-001, jól hallom az adásukat. Vétel!

- XX-001, nyugodtan szálljon le, mi garantáljuk az ön biztonságát. Betápláljuk a kompjutérébe a leszálláshoz szükséges adatokat, s a mi központi számítógépünk levezérli az űrhajóját a Kennedyre. XX-001, válaszoljon. Kezdhetjük? Gyorsan!

Mit sürgetnek ezek?

Rossz érzés fogott el, a hang gyanúsan ismerős volt. Mintha ez szövegelt volna az első bejelentkezéskor is. Gondolatilag, agyi bioenergiával utasítottam a főkompjuteremet, mérje be az adás helyszínét, s ha valóban Pusztacudar, ahogy sejtem, lőjön oda egy sugaracskát, de ne tegyen tönkre semmit, mert még lesz mondanivalóm számukra.

Nem tévedtem.

Naná, hogy át akartak verni! Hallottam, amint nagy jajgatás és káromkodás tölti be a pusztacudari irányítóközpontot, egy harsány hang üvöltve adott ki zűrzavaros össze-vissza parancsokat, időnként egy-egy halk pukkanás hallatszott; lehet, hogy a kompjuterem túlteljesítette az utasítást?

- Elég! - mondtam gondolatban. A pukkanások azonnal megszűntek.

- Csönd legyen! - parancsoltam rájuk, mire nyomban elhallgatott a lenti társaság. - Figyelem, minden földi rádióállomás! Remélem, belátják végre, hogy nem tehetnek ellenem semmit. E pillanattól egyetlen szavukat sem hiszem el. Azzal fogadtak, hogy tekintsem magam letartóztatva. Hát nem, ellenkezőleg, úgy tekintem magamat, mint hadbanálló felet: *ultimátumot* adok a Földnek! Azonnal szereljenek le minden fegyvert, elsőként is az összes létező nukleáris töltetet semmisítsék meg. Ha nem engedelmeskednek, én fogom semlegesíteni valamennyi fegyverzetüket, rakétáikat és mindent, ami árthat az emberiségnek, de abban nem lesz köszönet. Éppen ezért arra kérek minden embert a földkerekségen, hogy saját jól felfogott érdekében hasson oda, hogy a vezetők teljesítsék a parancsomat. Átveszem a Föld irányítását!

Végeztem. Holnap ismét jelentkezni fogok, addig intézkedjenek, az úrhajóm kompjutere folyamatosan ellenőrzi a leszerelést.

Itt tartottunk az eseményekkel, tisztelt Nemzetközi Bíróság, amikor az ENSZ Biztonsági Tanácsa feljelentést tett ellenem önöknél, háborús bűntett elkövetése címén. Pedig én csak az általános békét, az örök nyugalmat akartam - és fogom is - elérni. Földi képviselőmként felkértem dr. Talabér Amália Valéria Kornélia ügyvédnőt, akivel már volt közös ügyünk, ő emlékszik rám még abból az időből, amikor felpofoztam egy autóbusznyai ukrán turistát, mert leköpték az Ismeretlen Utcalány hősi emlékművét és a rendőrök csendháborításért feljelentettek. Megadok minden segítséget számára és védelmét is biztosítom. A tisztelt Nemzetközi Bíróságnak joga van tudni, hogy ma a következő megbeszélés zajlott le közöttünk. Megpróbálom pontosan idézni a beszélgetés lényegét. Tehát:

- Remélem, még életben van, kedves doktor Talabér Amália Valéria Kornélia?

- Igen - jutott fel agyamig egy halk, suttogó válasz, melyet a főkompjuter vezérelt és erősített fel hallhatóvá telepatikusán úton. Igen, Ő volt az, titkos imádoztam, akinek a lába nyomába sem léphettem eddig, csak távolról mertem nézni és gyönyörködni benne.

- Drága ügyvédnő, kérem, üljön a számítógépe elé, nem kell csinálnia semmit, az én számítógépem vezérli a magáét. Vállalja a képviselőmet?

- Természetesen - hangzott a rebbenő beleegyezés. - Józsi, tényleg maga az? Hát mi lett magából, Józsi? Ufó?

- Az - mondtam keserűen -, ufó. Hitte volna? Pedig valaha azt állították, hogy még akasztott embernek sem lennék jó. És most tessék, itt keringek a világűrben.

- Maradjon is ott, Józsi és őrizze a világbékét. Én majd vigyázok magára, itt lent. És kérem, szólítson a keresztnéveimen.

- Köszönöm, Amália Valéria Kornélia. - Még elcsevegtem volna szívem egyetlen királynőjével, de a helyzet nem tette lehetővé. Megszólaltak a lentiek:

- XX-001, itt a pusztacudari úrhajós irányító központ, hall minket? Kanyó József úrhajós, válaszoljon.

- Itt XX-001, Kanyó József, vétel. Mit óhajtanak?

- XX-001, szálljon le. Meggyőződött bennünket. Nem lesz semmi baj.

- Ezt ki mondja?

- Hogy-hogy ki? A Föld! Az emberiség!

Ebben a pillanatban iszonyú zúgás töltötte be az úrhajó utasfülkéjét. Millió és millió hang, száz és száz nyelven kiabálta ugyanazt, a kompjuter alig győzte lefordítani:

- Ne higgy a szép szavaknak, Józsi! Nehogy leszállj, mert ezek megölnek, elrabolják az úrhajódat és fegyvert csinálnak belőle. Maradj fenn és vigyázz a Földre, vigyázz mindannyiunkra. Maradj te csak a mi MAGYAR UFÓNK!

Szememet elfutotta a könny. Megértettem, hogy e perctől kezdve mi lehet életem egyetlen célja: óvni, védeni a világot, innen a mérhetetlen magasságból. Tudtam azt is, hogy sorsom magányossá tesz, hogy soha nem lesz többé barátom, társam, hacsak...

Hirtelen eszembe ötlött valami nagyon gyönyörű, amibe belepirultam.

- Hallotta az embereket, Amália Valéria Kornélia?

- Igen, Józsi, hallottam. Csodálatos! Irigylem magát.

- És mi a véleménye?

- Az embereknek igazuk van, Józsi. Maga lesz a mi Szent Ufónk.

- Egyedül? Ezt nem kívánhatja tőlem. Előbb-utóbb bele fogok dilizni a magányba.

- Mit akar ezzel mondani?

- Nézze, ügyvéd akad még néhány, aki örömmel képviselne a Földön. Nincs kedve másod-ufó lenni? Könnyen meg tudom csinálni, hogy felszippantom ide az úrhajóra. Igaz, én most is csak az az egyszerű, Rákóczi téri fickó vagyok, aki voltam, mert a Haverok kikupáltak ugyan, de csak műszakilag, illetan leckéket nem kaptam tőlük. El tudna így fogadni? Kérem, jöjjön fel hozzám és segítsen megváltani a világot.

- No de Józsi, hogy képzeled...? Egészen zavarba hoz. Egyelőre nem is vagyunk házasok! S ha majd *kicsi* lesz az úrhajó...?

S ekkor valami nagyon furcsa dolog történt, tisztelt Nemzetközi Bíróság, aminek önök is tanúi lehettek. Az egész földet túlvilági bíborszínű fény borította el, az úrhajó vakítóan felragyogott, s a világűrön átzengett egy mindenki által érthető üzenet:

- Hé, Hé, Hé! XX-001, itt *Haver*... Győztél, Józsi! Sose feledd, hogy mi melletted leszünk mindörökre. Az úrhajód soha nem lesz kicsi, mindig akkorára fog növekedni, hogy a jó emberek elférjenek benne. És eljön majd az idő, amikor az egész föld egyetlen nagy *úrhajóvá* válik, csupa békés szándékú, tisztességes emberekkel. De addig rád és a te párodra nagy szükség van. Mert - ahogy a ti szent könyvetek írja valahogy ekként: *...bizony mondom néktek, sokasodjatok és szaporodjatok, hogy betöltsétek mind az egeket és mind a földeket... Úgy legyen!*

Tisztelt Nemzetközi Bíróság! A többit már ismerik. Ítékezzenek és döntsenek: ki itt az igazi bűnös és mi legyen a büntetése? De addig is, amíg eldöntik a nagy kérdést, nekem még van egy-két elintézni valóm a Föld jövőjének ügyében.

Tudják, hol találhatnak.

Tarzan Pusztacudaron

Amikor a csillogó-villogó, elegáns autóbusz megállt a pusztacudari Művelődési Központ előtt, a citerazenekar tüzes csárdásra zendített, a menyecskekórus tagjai énekelve kínálták a buszról leszálló nemzetközi delegációt a kupica barackpálinkával. Mellettük a néptáncosok ropták, amott két bőgatyás csikós olyan ostopattogatásba kezdett, hogy a vendégek rémülten húzták le a fejüket, azt gondolván, géppuskatámadás érte őket. A fogadóbizottság elnöke torkát köszörülte a mikrofon előtt.

- Kérném tisztelettel a vendégek csoportvezetőjét, fáradjon ide hozzám! - szólt izgatottan, majd meglepő fordulattal így folytatta: - Juliska, hová a francba csavarogtak már megint a virágot átadó gyerekek? - mire egy gömbölyű, sokszoknyás menyecske visszanyelvelt:

- Majd amikor kellenek, itt lesznek. Maga csak törődjön a saját dolgával.

Előkerült a delegáció vezetője, szemüveges, égimeszelő, kese hajú férfi, akkora ádámcsutkával, hogy félő volt, forduláskor nem lesz képes követni a fejét.

- Ábrányi vagyok - dörögte és kezét nyújtott -, egyben én leszek a tolmács is. Csak arra kérem, ne legyen túl hosszú a ceremónia, mert a vendégek fáradtak. Maga kicsoda?

- Engedje meg... A nevem Monostori, én fogom önöket kísérni és a programjaikat szervezni. Bármilyen problémájuk lenne, hozzám forduljanak. Milyen nyelven beszélnek a kedves vendégek?

- Ezek? - húzta fel a szemöldökét Ábrányi. - Ezek a világ minden nyelvén, de legalább tíz féleképpen... Képzelterhet! Szerencsére angolul mindegyikük tud.

- Nem érdekes - mondta Monostori -, majd úgy igazítom a beszédemet.

Ábrányi meghökkent. Irigykedve kérdezte:

- Miért, maga hány nyelven beszél?

- Ja, hogy én? Ó, csak magyarul, de fiatalabb koromban pantomimes voltam, mindent el tudok mutogatni. Múlt héten a község szociális költségvetéséről tartottam előadást ugyanígy egy vatikáni küldöttségnek. Sajnos, megkérdezték, mennyi a lakosság átlagjövedelme és az önkormányzat költségvetésében mekkora a szociális ellátásokra szánt összeg...

- Miért *sajnos*?

- Mert csak egy mód volt rá, hogy megmutassam. Félreértették. Azt hitték, a helyi lótenyésztésről van szó.

A vendégek időközben lekászálódtak az autóbusról és ide-oda ténferegve, érdeklődően vigyorogtak, néhányan videokamerát, fényképezőgépet szedtek elő, amikor a busz ajtajában megjelent egy ősz hajú, rendkívül izmos, szálfatermetű, két méteres óriás. Moccanatlanul állt, szemét összehúzta, úgy figyelte az ünneplő tömeget. Megvárta, amíg mindenki ráfigyel és akkor... iszonyú, artikulálatlan üvöltésben tört ki!

A citerások keze megállt a levegőben, a köcsögdudás ijedtében elejtette a hangszerét, a menyecskekórus tagjai hanyatt-homlok menekültek. Monostori keresztet vetett, de Ábrányi belekiabált a mikrofonba:

- Nyugalom, emberek, nincs semmi baj, bemutatom a nemzetközi delegáció dísztagját. Bizonyára hallották már a nevét: ő mr. Tarzan, aki egyenesen a Los Angeles-i dzsungelből érkezett önökhöz! Tapsoljuk meg Tarzan urat!

A megdöbbszent pusztacudariak illedelmesen tapsoltak, sokan éljeneztek, négy legény a vállaira akarta kapni a világhírű majomembert, de az egy ügyes mozdulattal feldobta magát az autóbusz tetejére, majd elkapva egy kiálló ágat, kecses szaltóval a Művelődési Központ előtti terebélyes akácfára ugrott. Két tenyerével tölcserő formálva ismét fülsiketítő üvöltést hallatott. Azt a bizonyos Tarzan-félét... igen, azt hallhatták a pusztacudariak, élőben, eredetiben.

- Állati klassz! - örvendezett a helybéli aranyifjúság, és ők is megpróbálták utánózni, igen halvány eredménnyel, de annál lelkesebben. A falun átsöpört a tarzani ordítás.

Tarzan barátságosan leintegetet a fiataloknak, s a báméskodó embereket újabb meglepetés érte. Tarzan beszélni kezdett, ékes, tiszta magyarsággal:

- Köszönöm a meleg fogadtatást, kedves hazámiai. Itthon érzem magam! Kevesen tudják, hogy dédnagyszüleim innen, Pusztacudarról indultak világgá szerencsét próbálni, s én megfogadtam, hogy amikor visszavonulok a dzsungelélettől és a filmtől, fel fogom keresni őseim földjét. Hát most itt vagyok. Szavamnak álltam.

Egetverő éljenzés tört ki. Ki hitte volna!?... Még hogy Tarzan magyar, ráadásul pusztacudari! Ez többet jelentett számukra, mint hogy Garzó Peti egyszerre nyolc lovat tud szőrén megülni, közben eljárja a pusztacudari egy lábást.

- Hogy került ez az alak a delegációba? A névsorban nem találkoztam a nevével. - kérdezte Monostori Ábrányitól.

- Fogalmam sincs - válaszolta az, vállát vonogatva. - Az én listámon más néven szerepel. De egy ekkora hírességet nem lehet csak úgy kiradírozni. Várjon csak, most jut eszembe, létezik Pusztacudaron olyan család, amelyiket Tarzannak hívnak? Állítólag azokat keresi, lehet, hogy örökölni fognak utána. Gyanítom, nem is keveset.

Monostori roppant izgalomba jött.

- Attól tartok... - dadogta elpirulva -, ...hogyan is mondjam... Az én dédapámnak pontosan ez volt a neve. Micsoda véletlen!

- Hát nem Monostorinak hívták a dédapját?

- De igen... Monostori Tarzan... Később magyarosította Bélára.

- Akkor a maga rokona, gratulálok, viselje gondját.

Közben Tarzan átlépett egy másik fágra. Bal kézzel tartotta magát, mert a másikba beleállt az akácfa tüskéje, de ilyen semmiségre oda se figyelt. Folytatta szövegét:

- Drága honfitársaim, magyar véreim! Kedves jó pusztacudariak! Arra kérlek benneteket, fogadjatok be olyan szeretettel, amilyenel én jöttem hozzátok. S hogy bizonyítsam jószándékomat, bejelentem, hogy a község kulturális életének felemelése céljából alapítványt kívánok létrehozni. Íme, itt van a kezemben az alapító nyilatkozat, melyet ezúton szeretnék átadni a Művelődési Központ vezetőjének. Kérem, fájradjon fel ide hozzám.

Most tört ki igazán az egetverő diadalordítás. A citerások tust húztak, a menyecskekoros olyan csújjogatásba kezdett, hogy a vendégek befogták a fülüket. Valahonnan előkerítették Peczelák Jóskát, a kultúrost, odataszógták a mikrofonhoz. A fára nem akart felmászni, mert tériszonya volt.

Peczelák félt a nyilvános megszólalásoktól, pláne, hogy ekkora horderejű bejelentésre kellett válaszolnia. Ráadásul az önkormányzat egyik jeles képviselője fülébe sziszegte:

- Pénzt elfogadni, megköszönni! Különben repülsz!

- Kedves... hukk... - csuklott nagyot Peczelák Jóska kultúrigazgató - izé... Majom... akarom mondani, Tarzan úr, nehéz szavakat találni ebben az ünnepélyes pillanatban. Mindenesetre, Isten hozta itthon! Köszönjük a... ö... izét... a dollárt, mert gondolom, dollárról van szó, bizony, jól jön a község infrastruktúrájának fejlesztéséhez... a csatornahálózat, ugyebár...

- A pénzt kizárólag művészeti célokra fordíthatják! - mordult le a magasból Tarzan.

- Hát persze! - tolta odébb Peczelákot Monostori. - Csakis és kizárólag a község kulturális életének felemelésére használjuk az adományt. S hogy teljes legyen az örömünk, hadd öleljem keblemre a tisztelt rokont, feltéve, hogy hajlandó lejönni a fáról. Merthogy én is Tarzan vagyok, dédnagyapai ágon...

A pusztacudariak csodálkozva néztek össze. Sokat tudtak Monostoriról, többet is, mint kellett volna, de hogy Tarzan-leszármazott, azt álmukban sem sejtették. Ez túltett minden elképzelésükön.

- Hohó! - ugrott váratlanul a mikrofonhoz egy alacsony, nyápic, vörös hajú kis emberke és gorombán félretaszította a rokoni lázban tündöklő Monostorit. Senki sem ismerte, ma reggel tűnt fel Pusztacudaron, a kunházi madzagvasúttal érkezett egy reklámszatyorral a kezében, azóta senki sem látta. - Hohó, álljon meg a menet, nekem még érdekesebb bejelenteni valóm van: én ugyanis szintén Tarzan vagyok, Tarzan Jakab, más néven Fehérmolnár James, Tarzan Jancsi első unokatestvére, s mint ilyen, jogot formálok a rokoni kötelezettség teljesítésére. Johnny, azaz Jancsi, öleld meg a te unokafivéredet, Jakabot!

Tarzan kelletlenül nézte a hirtelen felbukkant, erőszakos, randa képű, vadonatúj rokont.

- Ha tényleg rokonom vagy - kiáltotta a fa tetejéről -, gyere fel ide és ölelj meg te. Van-e még valaki, aki a Tarzan-ösök leszármazottja?

A tömeg legnagyobb ámulatára, vagy ötvenen indultak a fához, és mind azt kiabálta: isten hozott a családban, Tarzan! Legelől Jakab loholt, vállán egy titokban előkészített kétágú létrával, kezében mindenféle papírokat lobogtatott. A nemzetközi delegáció tagjai izgatottan pusmogtak, mert semmit sem értettek a jelenetből.

Időközben Tarzan feldobta magát a Művelődési Központ kéménye mellé, onnan harsogta:

- Állj, senki ne próbáljon követni! Majd én kiválogatom a családtagokat. Jakab, te máris nyertél, mert egyedül neked volt annyi eszed, hogy létrát hozzál. Kinevezlek első rokonná. A többi délután megbeszéljük. - Két-három boszorkányosan ügyes előreszaltóval a földön termett. - Minden Tarzant meghívok áldomásra és egyúttal megvizsgáljuk a rokonsági fokozatokat. Jakab, írd fel a jelentkezőket. Tessék, itt vannak a kérdések, ezen a cédulán. Ne hagyjál ki senkit.

Jakab a mikrofonhoz lépett és bejelentette, hogy a rokonvizsgálat első pontja egy oroszán megszeliidítése lesz, elefántháton. Hogy honnan szereznek vadállatokat, arról nem beszélt, de nem is kellett: a nekibuzdult rokonság pillanatok alatt felszívódott.

Tarzan halkan suttogta, szemrehányón csóválva fejét:

- Jakab, te csaltál, nem is az van odaírva.

- Ne törődj vele, öregem, bízd rám, én jobban ismerem az itthoni körülményeket, mint te.

A teljesen megzavarodott Monostori betelerelte a delegációt a Művelődési Központ nagytermébe, ahol előadást hallgathattak meg a cudari pusztá történelméről, sajátos szokásairól és néprajzi érdekességeiről. Ábrányi próbálta követni angolul, de hamar feladta. Kiderült, a vendégek sokkal jobban szórakoznak Monostori kézzel-lábbal történő bemutatóján, azt hitték, egy betanult mimes paródiát látnak, csak az előadónak nincs fehérre mázolva az arca. Óriási tapssal jutalmazták a műsort, többen gratuláltak, egy nemzetközi hírű impresszárió szerződést ajánlott neki. Kár, hogy Monostori egy kukkot sem értett, így a találomra, felváltva darált „no”, „yes”, „no”, „yes” és „no oké” hallatán az idegen pasas úgy összekavarodott, hogy inkább elállt az ajánlattól.

Nem volt más hátra, mint hogy az egész vendégsereget visszairányították az autóbuszba és kivitték őket a pusztacudari csárdához ebédelni, ahol már várta őket a híres Sumeczki-féle malacbanda, vidám talpalávaló muzsikával.

Tarzan nem ment a többiekkel, hanem Jakabbal együtt egyenesen a polgármesteri hivatalba vonult. Ott már tudtak a jövetelükről és pánikhangulatban vártak rájuk a bejáratnál.

- Üdvözljük, tisztelt Tarzan úr - hajlongott alázatosan Varga Balázs jegyző. - Sajnos, a polgármester úrnak nem áll módjában fogadni önt, mert vendége van.

- Nem érdekes - mondta Tarzan -, leküzdjük. Ki az? Ellenség?

- Szó sincs róla - rémült meg a jegyző -, ha jól tudom, a megyétől van itt valaki, a bekötő út építéséről tárgyalnak. Jóbarát.

- Akkor meg miért ne mehetnénk be hozzájuk? - mondta Tarzan és egy lenge mozdulattal félresöpörte a jegyzőt, pedig az lehetett vagy százhusz kiló. A következő pillanatban már nyitotta is a polgármester ajtaját és széles mosollyal belépett. Jakab, mint az árnyék kísérte.

- Jó napot! Ki a polgármester?

- Én vagyok! - állt fel egy apró termetű, iszonyatosan kövér kis emberke és harciasan nézett az óriásra. Kiderült, hogy egyedül tartózkodik az irodában, keresztretjvényt fejtett, de ki nem állhatta, ha ilyen fontos tevékenységben megzavarják. - Kicsoda maga? Hogy mernek így berontani hozzám?

- Én Tarzan vagyok! Nem ismer meg?

- Na ne hülyéskedjen itt nekem. Mit akarnak? Kik maguk?

Tarzan megsértődött. Létezik az, hogy őt nem ismerik fel valahol a világban? Nagyon dühös lett, de türtőztette magát.

- Sose látott még Tarzan-filmet?

- Dehogynem, gyerekkoromban. De az a Tarzan gatyában ugrált, késsel a kezében, volt egy majma... hogy is hívták...

- Na látja - mondta ingerülten Tarzan. - Én vagyok az. Nem a majom, hanem a másik.

- Mi a fene? - nézett nagyot a kövér polgármester - És tőlem mit kíván? Csak nem nálunk akarnak filmet forgatni?

- Nem, másról van szó. Itt akarok letelepedni, Pusztacudaron, őseim szent földjén.

- Maga tisztára megőrült. Mi az, hogy ősei szent földjén? Tudtommal Pusztacudaron és környékén sosem éltek félvad majomemberek és Tarzan nevű családról sincs tudomásom.

- Tarzan csak az egyik nevem, régebben Fehérmolnárnak hívtak.

- Ja, az más - nyugodott meg a polgármester. - Miért nem ezzel kezdte? Olyan sincs.

- Bízva rám - mondta Tarzan. - Beszélhetnék a hangszórón át a község népével?

A polgármester vállat vont.

- Tudja mit, ma jó napom van. Beszéljen. - Megnyomott egy gombot, és mikrofont adott a vendég kezébe. - Hát akkor halljuk. Kezdheti.

A következő pillanatban az egész község területén megszólalt egy érces, tökéletes magyarsággal beszélő hang. Az emberek megálltak az utcán, úgy hallgatták, tátott szájjal.

- Itt Tarzan beszél, az, akit önök a mozivásznakról ismernek, de most személyesen jöttem el, hogy megkeressem a rokonaimat. Két cél vezérelt az elhatározásomban. Az egyik, hogy itt szeretnék öreg koromra otthont teremteni, a másik, hogy szerény vagyonkámat a község, de főként a Tarzan-család javára használjam fel. Arra kérek mindenkit, akinek köze van a Tarzan-famíliához, ma este 7 órakor jelenjen meg a Művelődési Központban, de csakis azok jöjjenek, akik bizonyíthatóan a rokonaim, hogy bensőséges családi beszélgetést tudjunk folytatni. Figyelem! Itt Pusztacudar fia, Tarzan! Beszéltem! - és megeresztette azt a bizonyos üvöltést, amitől nagyon sok ablak üvege megrepedt. A fél falu átkozódott és káromkodott.

A község felbolydult. Szomszédok és volt haragosok álltak össze megtárgyalni a hihetetlen szenzációt.

Tarzan Pusztacudaron!?

Nem akadt ember, aki közönyös maradt volna a hír iránt, minden család régi, megsárgult iratok között turkált, cinkos összenézések, jelentőségteljes hűmmögések kísérték a titkos tárgyalásokat. Még az öreg Makkos, a község egyetlen, kissé ütődött csőze is sarokba vágta hivatali jelvényét, a somfabotot és a szekrény mélyén keresgélt, hátha csoda történik.

*

A Művelődési Központ nagyterme zsúfolásig megtelt, egy gombostűt sem lehetett volna leejteni. A színpadot feldíszítették magyar és sebtiben összetákolt amerikai zászlókkal, középen a koronás címer, mellette a kissé csípőficamosra sikeredett Szabadság szobor nőalakja; kezében a jól ismert fáklya helyett egy karikás ostort tartott, háttérben - jobb híján, mert dzsungel képet nem találtak - a helyi ősbőrökás fényképe zöldellt, jócskán kinagyítva.

Az est, mint mindig, a népdalkör és a citerazenekar műsorával indult, majd népi tánc következett, aztán Tarzan lépett a színpadra - pontosabban nem is *lépett*, hanem egy ügyes szökkenéssel felugrott az első sorból és a mikrofon elé állt.

- Kedves pusztacudariak, tisztelt honfitársaim! - kezdte meghatottan remegő hangon. - Köszönöm, hogy ennyien megtiszteltek jelenlétükkel, bár jobb lett volna, ha szűk családi körben beszélgethetnék. Őszintén szólva fogalmam sem volt arról, hogy ilyen kiterjedt törzsből származom, de ez csak növeli örömet és büszkeségemet. Abban bízom, hogy a mai est sorsfordító lesz a község és az én hányatott életem történetében. Pusztacudar - ahogy láttam - csinos magyar falucska, bár valamivel kisebb, mint ahogyan a családi hagyományban emlegették. Talán kevesen emlékeznek őseimre, ezért elmondom, hogy övéké volt a Csapó utca 7. szám alatti kis sarki szatócsüzlet. Nem, nem akarom visszakérni, ellenkezőleg, helyébe, vagy helyette, egy több emeletes, akár a fővárosnak is becsületére váló szupermarketet képzelek, ahol negyed áron vásárolhatnának a helybeliek. Csodálatos elképzeléseim vannak a község felvirágoztatására, de ezekről majd később szólok. Számomra most az a legsürgősebb, hogy megtaláljam rokonaimat és velük szoros, meghitt, szeretetteljes családi kapcsolatba kerüljek, megszotva velük javaimat, örömeimet és gondjaimat, amikből, hála az égnek, kevés

van. Mindenekelőtt tehát szeretném nyomatékosan megkérdezni: csak azok vannak itt, akiket rokonsági szál fűz a Tarzan famíliához? Kérem rokonaimat, álljanak fel, hogy láthassam és megszámoljam őket. A többiek maradjanak ülve a széükön, nehogy összekeverjük őket a családtagokkal.

A dugig megtelt nézőtér közönsége egy emberként állt fel és hökkenten meredtek egymásra. Kiderült, hogy az egész lakosság, korra és nemre való tekintet nélkül Tarzan szatócs leszármazottja volt. Még a polgármester is állva feszített, szultáni méretű pocakját düllesztve.

Tarzan meglepetésében hátratántorodott és a földre huppant. Csodálkozva bámult és nem akart hinni a szemének. Aztán felállt, leporolta a ruháját és ismét a mikrofonhoz lépett.

- Rendben van. Így is jó. - Nagyot sóhajtott és hallhatták, amint azt mondja, mintegy önmagának: *Jakab, Jakab, hogy neked mennyi eszed van!* Aztán folytatta a beszédét: - Mielőtt sorban, egyenként megölelnénk egymást, megismétlem, amit már érkezésemkor hallhattak néhányan: mindenkinek, aki Tarzan rokona kíván lenni, alkalmassági vizsgát kell tennie túlélési képességből. Egy Tarzan-rokon nem lehet akárki. Ezért a jelentkezőknek nem csak okiratokat kell felmutatniuk, esetleg eskü alatt kijelenteni, hogy eredeti leszármazott, hanem egy teljes hónapot kell eltölteniük a vad, afrikai dzsungelben egyetlen szál késsel és egy csimpánzzal felszerelve. Ki vállalja? Tessék, lehet diktálni a neveket.

A rokonság fele azonnal leült, köztük a polgármester is.

- Sajnos, olyan hosszú időre nem hagyhatom el a hivatalomat - mondta a körülötte ülőknek panaszosan sóhajtván. Mit meg nem tesz az ember a választóiért! - látszott gyötrődő tekintetén.

Tarzan kíméletlenül folytatta:

- Senki testi épségét nem garantálhatom e nehéz hónap során. A krokodilok - újabb sorok ültek le - és az oroszlánok - már alig maradtak állva -, nem is beszélve a bennszülöttekről, akik mérgezett nyilakkal lövöldöznek és megskalpolták az ellenfeleiket, bizony nem éppen életbiztosítás. Nekem se volt könnyű, de Jane, a feleségem sokat segített, amíg egy kígyó halálra nem marta, és persze a fiam, akit, mint köztudott, Tylullu, a Nuumákok törzsfőnöke ölt meg és falt fel vadas mártással körítve. Az elefántok... De úgy látom, jobb, ha nem folytatom.

Tarzan elhallgatott.

A teremre jeges csönd telepedett, s már csak egy ember állt sziklaszilárdan és kitartóan, Makkos, a bolond csősz. Feszés vigyázzban nézett a színpad felé, a szeme se rebbent. Tarzan érdeklődve figyelte: lám, mégiscsak van egyetlen bátor férfi, aki vállalja a nehézségeket ő érette? Egészen megilletődött.

- Ön tehát igazi Tarzan és nem riad vissza mindattól, amit feltételként szabtam?

Makkos nem válaszolt, csak állt keményen, merev derékkel, mint egy görög kőszobor, arcizma sem rezzen.

- Érti, amit kérdezek? - Tarzan nem volt szokva ahhoz, hogy feleletre sem méltatják.

A csősz konokul hallgatott. Tarzan türelmetlenül tárta szét kezeit.

- Mit akar? Mondjon már valamit.

Végre a Makkos mellett ülő feleség megrántotta az ura karját, mire az megrázkódott, ijedten körülnézett és leült. Az asszony restelkedve felkiáltott a színpadra:

- Elnézést, ez a vén lökött megszokta, hogy állva alszik. Képes arra, hogy ballag a kertek alatt és horkol. A tolvajok kilométerekről meghallják, merre jár. Szép kis Tarzan lenne az ilyen, mondhatom.

Az est innentől kezdve elveszítette minden komolyságát. Tarzant kifütyülték, gúnyolták és hiába ígért füt-fát, egy szavát se hitték el. Valaki bekiabálta:

- Nincs ennek egy vasa sem, emberek, inkább a rokonai nyakán akar élösködni.

Tarzan egy ideig rezzenetlen arccal hallgatta a feléje áramló gúnyt és pfujolást, aztán azt mondta keserűen mosolyogva.

- Csalódtam magukban, kedves rokonjelöltek. Természetesen, nincs semmiféle dzsungel, meg oroszlán, meg felvételi vizsga, egyszerűen kíváncsi voltam, ki az, aki valóban a hozzátartozóm. Amint látom, egyedül csak az én Jakabom az igazi rokon. Jakab - kiáltotta -, hol vagy? Bújj elő!

A színpad háttéréből, a függöny mögül előlépett Tarzan Jakab alias Fehérmolnár James, vállán az elmaradhatatlan létrával. - *Sose lehet tudni* - gondolhatta óvatosan.

- Mit szólna ehhez, Jakab öcsém? - kérdezte megvetően Tarzan a közönség füle hallatára.

- Semmit. Mit szólnék? Ne feledd, testvér, ezek nem vademberek, nem az őserdőben vagy, itt ne várjál őszinteséget. Ez Magyarország. A dzsungelben könnyű dolgod volt. Ott legfeljebb a kannibálokkal akadt zűröd, de itthon a civilizációval is számolnod kell. Nem irigyellek a jövőért. Lesznek élményeid.

- Semmi baj, öcskös. Tarzan sosem adja fel. Veszünk egy házat és berendezünk egy saját pusztacudari vadont. Aztán a többit majd meglátjuk. Az a fontos, hogy itthon vagyok.

*

A legkülsőbb utca legszélső házát vásárolták meg, ami már kívül esett a község tábláján. Egy hold kert tartozott hozzá, lepusztult, elhanyagolt, gyümölcsfákkal és szőlővel. Nádtető, öreg épület volt, dűledező, rogyant vályogfalakkal, az udvaron poshadt vizű, félig kiapadt kút, de közel a láposhoz, s még közelebb a tavaly leégett és lassan sarjadzó ősbörökáshoz. Tarzan órákat töltött el a derekáig sem érő borókabokrok között és sóhajtozva emlékezett a dzsungel égiszű fáira, a liánokra, melyekbe kapaszkodva olyan remekül lehetett egyik fától a másikig repülni.

Szereztek egy bozontos korcs kutyát és elkeresztelték Csitának. Vettek egy kecskét is, ami Tarzan felesége emlékére a Jane nevet kapta; szükség ugyan nem volt rá, de Tarzan nem tudott meglenni állatok nélkül. Valahonnan egy kóbor macska is odakeveredett és Tarzan sajnálta elzavarni; az oroszlán is macskaféle, gondolta, tehát a macska rokona az oroszlánnak, úgyszólván földinek számít. Elefánt híján lovat szeretett volna bérelni, de az Állami Gazdaság olyan magas árat szabott, amit egy amerikai filmsztár nem engedhetett meg magának, csakis a német turisták.

Innentől kezdve mozgalmassá vált a Tarzan fivérek élete.

Rögtön a második reggelen megjelent egy rendőr és elmagyarázta, hogy Tarzannak nincs joga hajnalban üvöltéssel köszönteni a napkeltét, mert ez csendháborítás. Ha mindenáron üvöltözni akar, déli tizenkettő és egy óra között megetheti, de nem ingyen, fizetnie kell az engedélyért. Nap, mint nap beidézték a polgármesteri hivatalba, valami papír kitöltése ürügyén. Jakab mindent megpróbált, hogy levegye a híres rokon vállairól a terhet, de hiába: a majomember

szálka volt a vezetőség szemében, mivel nem volt hajlandó kellő tisztelettel viseltetni sem a helyi nagyságok, sem a szokások iránt.

Hogy valamivel elverje az idejét, s hogy formában maradjon, a göcsörtös almafákon mászkált és Jane-t idomította. A dzsungelben minden állat nyelvén tudott beszélni, ám a magyar kecskével kudarcot vallott, így hamarosan abba is hagyta az okítást, de azért az állatot megtartotta. Csak azt sajnálta, hogy felpattanni nem tud rá, mint hajdanán az elefántokra. Csita örökké a lába körül ugatott, ami veszettül idegesítette Tarzant. Még aránylag a macskával jött ki úgy-ahogy, az legfeljebb dorombolt, s csak a kezét karmolta meg. Különbösen alattomos, lusta kis dög volt, még egeret is Tarzannak kellett fognia, hacsak nem akarta, hogy a macskája éhen pusztuljon.

Igazából a kíváncsiskodók hada volt az, amit legjobban utált. A Megyei Idegenforgalmi Hivatal különjáratokat indított Tarzan házához, s az emberek roppantul élvezték és jókat röhögtek, látván, ahogy a kecskét hajkurássza, vagy egyik almafáról a másikra ugrándozik. Üvölni nem mert: már kétszer is megbírságotlák, mivel megfeledezett az engedély kiváltásáról.

Mindez eltörpült azonban Jakab árulása mellett, aki egy óvatlan pillanatban megszökött a maradék pénzükkel.

A főrokon úgy okoskodott, hogy szép-szép a testvéri szeretet, de azért némi készpénz fokozná ezt a nemes érzést. Márpedig, mint kiderült, Tarzan nem volt olyan gazdag, mint hitte: a hírnevén kívül úgyszólván nem volt az égvilágon semmije.

Tarzan egyedül maradt.

A borókást sem látogathatta többé, mert belépődíjat kellett volna fizetnie, s neki nem volt pénze megváltani a méregdrága jegyet. Még szerencse, hogy Jakab nem találta meg azt a néhány ezer forintot, amit Tarzan a zsebében tartott, az összes többit leemelte az OTP számláról, az utolsó fillérig.

Egy napon Monostori kereste fel és meglepő ajánlattal állt elő.

- Figyeljen ide, Tarzan úr, volna egy remek ötletem. Akar pénzt keresni?

Tarzan gyanakodva hallgatta. Már nem bízott senkiben.

- Miről van szó? Előre bocsátom, arról ne is álmodozzon, hogy eladom a házamat.

- Pedig előbb-utóbb kénytelen lesz, ha így hagyja, megműveletlenül. A szomszédok fel akarják jelenteni, hogy csupa gaz a föld, tetvesek a fák és megfertőzik az egész környéket. Kénytelen lesz felásni a kertjét, bevetni borsóval, babbal, petrezselyemmel, vagy mit bánom én, mivel, és a fákat is köteles permetezni, hacsak...

- Mi az, hogy *hacsak*...? El tudja képzelni Tarzant, a dzsungel urát, amint borsót kapál a veteményesben?

- Miért ne? *Hacsak* el nem fogadja az ajánlatomat.

- És mi volna az?

- Nézze, ne szépítsük, magát az egész világ úgy ismeri, mint erdőlakót... vagy mondjuk ki kereken: mint majomembert. Akkor viselkedjen majomember módjára. Létrehoztam a Dzsungel Bt-t, amibe magát is beveszem és többé nem lesznek anyagi gondjai.

- Mi az a bété?

- Hm... egy olyan izé... betéti társaság, amely bizonyos feladatokra szerveződik, szigorúan üzleti alapon és pártsemlegesén. - Monostori egy dossziét szedett elő és Tarzan orra alá dugta.
- Tessék, itt az alapító okirat. Maga lesz a kultag, semmi kockázat, mindenki jól jár. Meglátja, dőlni fog hozzánk a pénz. Ne, ne hálálkodjon!

Tarzan a papírokat lapozgatta, de láthatóan egy kukkot se értett az egészből.

- És mit kellene csinálnom?

- Ugyanazt, amit egész életében. Tarzant alakítani. A kisállomás mellett van egy erdős rész. Azt egy kicsit kipofoznánk, ültetnénk néhány nagyobb fát, az se baj, ha kiszáradt, s maga egyikről ugrálna a másikra, természetesen a szokásos jelmezében, s közben kiabálná azt a bizonyos Tarzan-hangot.

- Már kétszer megbüntettek...! - panaszkolta Tarzan.

- Az más - igyekezett megnyugtatni Monostori úr -, ezt most közérdekből csinálná, még meg is dicsérnék érte. S nem kellene állandóan szerepelnie, csak amikor turisták érkeznek. Kapna alkalmanként mondjuk négy... no jó, nem bánom... ötszáz forintot.

- Megőrült? Én, aki dollármilliókért forgattam a filmjeimet?

- Hja, barátom, azok az idők elmúltak! Most nem Amerikában él. És egyáltalán, hol van az a rengeteg pénz? Mind elverte? Na látja... Örüljön, hogy kap tőlem egy kitűnő lehetőséget. Természetesen huszonöt százalék engem illet a honoráriumából, plusz áfa. Nos, mit szól hozzá? Itt írja alá - és nyújtotta a szerződést.

- Ha legalább Jakab itt volna... Ő jobban értett ezekhez a dolgokhoz.

- A maga Jakabja rács mögött van, kiderült róla, hogy szélhámos, többeket átvert, felszedett egy halom pénzt és elhúzta a csíkot.

- Tudom... - bólogatott keserűen Tarzan. - Csitát vihetem?

- Szó se lehet róla! - tiltakozott Monostori. - Képzeld el Tarzant egy randa korcs kutyával a hóna alatt. Majd megpróbálunk igazi majmot szerezni. De ez még nem minden...

- Mi jöhet még? - nyögte elkeseredve Tarzan.

- Arra gondoltam, beállhatna a citerazenekarba köcsögdudásnak, és közben előadhatna valamilyen dzsungeltáncot. Tudja, amilyeneket a filmekben a vademberek szoktak járni, mielőtt megfőzik gulyásnak a fehér misszionáriusokat. Akkor aztán kedvére kiüvöltözhetné magát.

- Gondolkodási időt kérek. - mondta Tarzan.

- Rendben van, kap öt percet - felelte nagyvonalúan Monostori úr. - Egyébként figyelmeztetem, sok választási lehetősége nincs. Itt mindenki úgy tudta, hogy dúsgazdag, erre kiderül, hogy még a villanyszámlával is tartozik. S még maga jött a nagy szöveggel, hogy alapítvány, meg szupermarket. Kész röhej.

- Volt pénzem - dadogta Tarzan -, de Jakab öcsém... a Fehérmolnár James...

- Hagyja már ezt a hülyeséget, a maga kedves Jakab öccsének az igazi neve Hufnágel Alajos. Sose volt Tarzan! Egyszerűen bolondot csinált magából. Szóval, öt perc, ne felejtse el. - Ezzel rágyújtott egy cigarettára és odébb sétált.

Tarzan leült a ház elé. Nekidőlni nem mert, nehogy bedőljön a fal, már így is darabokban hullott a vakolat, tetejéről csomókban foszlott ki a nád. Csita odadörgölte nedves orrát a lábához és Jane, a kecske éhesen mekegett. Meglehetősen lehangoló kép volt.

- Mi legyen? - kérdezte önmagától. A dzsungelbe nem mehet vissza, több okból sem. Először is, úgy tudják, meghalt, ő maga híresztelte el, és különben sem maradt több dollárja, mint hogy befizessen erre a magyarországi útra, megvegye ezt a kis vityillót, nyugdíj semmi. Minden elvitt a sok asszonytartás. Jó, ha még egy-két hónapra elegendő pénze van a megélhetésre. *Menjek el bohócnak?* - hiszen amit Monostori ajánl, nem több, nem kevesebb. Ha legalább Jakabot megtalálhatná, kiszorítaná belőle a maradék forintjait, amit elcsaklizott, de az is lakat alatt van, s ha nem tesz valamit, hamarosan ő is ott találja magát. Úgy látszik, tényleg nincs választása.

- Letelt az öt perc, öregem - jött vissza Monostori, kezében a szerződést lobogtatva.

- Adja ide - morogta Tarzan. - Hol kell aláírni? Azért igazán adhatna valami előleget.

- Nem bánom - mondta Monostori nagylelkűen. - Fogja, itt van kétszáz forint. Majd levonjuk a gázsijából.

*

A Dzsungel Bt. alig egy hónap alatt tökéletesen befuccsolt. Pedig bedobtak mindent, ami lehetséges, de hiába. Az igazságot nem lehetett megkerülni:

Tarzannak nem volt sikere a turistáknál.

Köcsögdudázni nem tudott, mert hiányzott belőle a ritmusérzék, a dzsungeltánc a kutyát se érdekelte, s az a néhány kókadt fa, amire le s fel ugrált, senkit se hozott lázba. Természetesen nem létezett olyan ember, aki elhitte volna, hogy az igazi Tarzant látja, s ha nagyon bizonygatták, még meg is fenyegették őt és Monostorit, hogy mindkettőjüket feljelentik névbitorlásért. A népi táncegyüttes sem volt hajlandó szólistának befogadni, mondván, ugrabugrálni ott vannak ők, és egy kis ordítózásért sem mennek a szomszédba. A népdalkör jóhiszeműen megpróbálkozott vele, a férfiak között majd eldalolgat, gondolták, de hamar kiderült, Tarzannak botfüle van. Ő csak üvölni tudott.

Monostori őrjöngött.

- Van fogalma, mennyit veszítettem magán? Maga egy tehetségtelen, kivénült pojáca! Legszívesebben megfojtanám, vagy kitoloncoltatnám az országból. Menjen vissza a majmaihoz! A őserdőben könnyű volt hősködni, itt mutassa meg, hogy legény a talpán. Be fogom perelni!

- Hogy beszél velem? Én a dzsungel királya vagyok! Az állatok fejedelme!

- Tudja mit, ezt az utóbbit el is hiszem. Maga a legnagyobb állat, akit valaha ismertem.

Tarzan hallgatott, nem tudott válaszolni. Monostorinak tulajdonképpen igaza van, nem való semmire. Most, hogy nem áll mellette egy hozzáértő, okos rendező, fogalma sincs, mit kezdjen önmagával. Ha legalább egy barátja volna.

Fokozatosan uralkodott el rajta a búskomorság.

Nem evett, éjszakánként csak hánykolódott, alig jött álom a szemére, lesóványodott és régi ereje is elhagyta. Már nehezebbre esett felmászni a legkisebb fára is, nem is igen próbálkozott, ugrás pedig szóba sem jöhetett. Az emberek, ha csak tehette, messze ívben elkerülte, mert félt tőlük, különösen a gyerekektől, akik, ha meglátták, hangosan csúfolták és mindenféle megalázó gúnynevet kiabáltak utána.

Tarzan szinte egyik napról a másikra megöregedett. Nem csak testileg, de lélekben is: elveszítette hitét önmagában.

Szombat este volt, gyönyörű, holdvilágos este. Kinn üldögélt a házikója előtt. Csita a lábánál hevert, Jane csöndben kérődzött az óljában. Sehol a környéken egy ember, aki elől bujkálnia kellett volna. Békesség, nyugalom áradt az illatos levegőből. Tarzan lehunyt szemmel égne fordította az arcát és a múlton merengett.

Észre sem vette, hogy elálmosodott.

- Mit keresek én itt? - motyogott magához félálomban - Ősi föld? Nevetséges. Az öregek bizonyára túloztak, amikor annyi szépet és jót meséltek fiatalságuk színhelyéről. Az egész világon tiszteltek, Amerikában még utcát is neveztek el rólam, a nevemet legenda övezi. Itt meg...? Még köcsögdudásnak sem vagyok jó. Ha volna egy sűrű, sötét erdő, oda bevehetném magam, annyira még nem vagyok tehetetlen, hogy meg ne élhetnék, hiszen nem kell harcolni, nincsenek oroszlánok, se krokodilok... se emberek. Nem kellek én már senkinek, olyan egyedül vagyok, mint a kisujjam. Ide jutottam öregségemre... - bólogatott szomorúan Tarzan és csöndesen elbőgte magát.

- Ne sírjál, bácsi.

Tarzan úgy ugrott fel, mintha megcsípte volna egy skorpió. Szőke hajú, három év körüli, dundi, pufók arcú kislány állt előtte, kezében egy szelet kenyeret tartott és mosolyogva kínálta feléje. Tarzan elszégyellte magát és gyorsan visszaült: már egy gyerektől is megijed? De hogyan nem vette észre, amikor bejött az udvarba? Úgy látszik, a hallásával is baj van.

- Hát te ki vagy? - kérdezte a kislánytól. - Honnan csöppentél ide?

- Láttam, hogy sírsz és megsajnálalak. Rossz az, amikor muszáj sírni és nincs, aki megvigasztaljon. Éhes vagy, egyél. Neked hoztam.

- Kicsi gyermek vagy, s már ilyen komoly dolgokat tudsz?

- Tévedsz, nem vagyok kicsi. Ez csak a látszat. Valójában te kisebb vagy, mint én.

Tarzan nagyot kacagott. Régen nevetett már ilyen jóízűt. Hogy ez a kis pöttöm miket tud mondani!

- Te vagy a pöttöm! - mondta a kislány komoly arccal. - Légy szíves, ne gondold rólam ilyen csúnyákat. A nagyságot lélekkel kell mérni, s te nagyon picire sikerültél. Nesze, edd meg a kenyeret, rádfér. Egész nap nem ettél egy falatot se.

- Te tudod, mire gondolok? - kérdezte meghökkenve Tarzan. Varázsló ez a gyerek? Azért a kenyeret elfogadta, mert gyomrát marta az éhség.

- Nem, nem vagyok varázsló - ingatta fejét a lányka. - Te most álmodsz engem, azért tudom, mire gondolsz. És tudom azt is, mit szeretnél: visszamenni a dzsungelbe, mert bár nagyon bátor voltál, szembeszálltál a legnagyobb vadállatokkal és a gyilkos bennszülöttekkel, az európai emberekkel nem vagy képes harcolni. Engem azért küldtek *onnan fentről*, hogy segítsek rajtad, ha te is úgy akarod. Nézz a hátamra. Mit látsz?

- Istenem, hiszen neked szárnyaid vannak!

- Az bizony! Vagy még nem láttál templomban angyalkákról készült festményeket? Megérted már, miért mondtam, hogy te vagy a kisebb? De még nem válaszoltál a kérdésekre: akarod, hogy segítsek? Jól gondold meg!

- Igen - suttogta bűvöletben Tarzan és nem mert moccanni, nehogy elűzze az álomképet. Olyan gyönyörű volt.

- Jó. Akkor most aludj tovább, úgy, ahogyan még sohasem aludtál. Merülj el az álmaidban, engedd el a testedet és többé ne gondolj semmire, senkire. Felejtsd el a világot, a mozit, a dzsungelt, a házadat, a múltadat, mindent. Aludj, aludj, aludj... S látod, már ki is van írva az égboltra az a szó, ami oly sokszor volt a filmjeid utolsó kockája: *v é g e*.

*

Másnap reggel ott találtak rá a háza előtt. Éppen harangoztak.

Egyenesen ült, fejét a falhoz támasztotta és szelíden mosolygott. Mellette Csita nyüsztetett, Jane az ól deszkáját rága és keservesen mekegett.

A temetésen Monostori beszélt.

- ...talán nem is volt normális, szegény? Azt képzelte magáról, hogy ő Tarzan, a rettenthetetlen vadember, az állatok fejedelme, pedig láhattuk, milyen gyámoltalanul élt. Még a kisgyerekek elől is elszaladt. Ha legalább köcsögdudázni tudott volna az istenadta!... De így...!? Lehet, hogy sosem fogjuk megtudni, ki volt valójában. Mindegy. Jött közénk egy ember, aztán elment. Ennyi történt, nem több. Írjuk rá a fejfájára, ha már annyira szerette ezt a fura nevet:

*„Itt nyugszik Tarzan, a pusztacudari dzsungel királya.
Nyugodjék békében.”*

A tárgyalás

Bodó Béla unatkozott.

Máskor sem rajongott a parlamenti ülések egyhangúságáért, a véget nem érő, magamutogató felszólalásokért, de most valahogy fokozottabban idegesítették a fecsegések, még a saját frakciója vezérszónokát is a pokolba kívánta. Hát képtelen rövidebbre fogni? Mindenki tudja, hogy csak időhúzás, felesleges szócséplés, hiszen a végszavazás eredménye úgyis az lesz, ami az előterjesztésben áll, legfeljebb itt-ott beszúrnak némi módosítást, amivel eleve számoltak, hogy az ellenzék is megkapja a magáét.

Próbált odafigyelni, de hiába, ha megfeszült, sem volt képes négy-öt mondat után követni az előadókat. Folyton azon kapta magát, hogy hol erre, hol arra tekintget, cél nélkül elbámészkodik. Ha legalább egy vacak újság volna nála... - bosszankodott. Elnyomta az ásítását és elhatározta, hogy kimegy a büfébe és iszik egy jó erős kávé. Várt, nem akarta megzavarni a mögötte ágáló képviselőt, mert megtanulta, hogy az ilyesmit nem veszik jónéven, elvégre mégse úgy van, mint otthon a faluban, ráadásul egy okvetetlenkedő független szövegelt s már beszéde végénél tartott, a szokásos zárófordulattal élve :

- ...ezért a törvényjavaslattal nem értünk egyet és javasoljuk annak napirendről való azonnali levételét, a kormány pedig vonja le a megfelelő a következtetést, magyarán, azonnal és haladéktalanul mondjon le.

- Hát persze - gondolta Bodó Béla. Rohanunk és választunk nektek egy új kormányt. Hogy mi értelme van ezeknek a látszadumáknak!... Na igen, a televízió... Érthető, ha mindenki ilyenkor akarja megmutatni választói számára, milyen fontos személyiség.

- Megadom a szót... - hallotta az elnök monoton felszólítását, de a hang furcsán idegen volt. Bodó Béla felpillantott és azt hitte, menten lefordul a székéről meglepetésében.

A pulpituson nem az igazi elnök, hanem a saját *keresztanyja*, Lökös Lajosné, született Tóth Rozália, okleveles bábaasszony ült, szemüvegesen, kopott házikötényben és piros pettyes fejkendőben. Közönyösen csattogtatta a kötőtűjét, s a világ legtermészetesebb módján a mellette ülő jegyző fülébe súgott valamit, mire mindketten elnevettek magukat.

Bodó Béla szemei kiguvadtak. Mi van itt? Honnan az ördögből csöppent ide Rozi néni? De még végig se gondolhatta a helyzet képtelenségét, amikor újabb, még vaskosabb meglepetés bénította meg: a *patkóban* nem a jegyzőkönyvvezetők ültek, hanem Samu Imre, a falubeli sánta suszter. Három lábú székén egy vénséges, ócska bakancs talpába verte a faszöveget, s közben vígan kurjantotta:

- Név szerinti szavazást kérek! Követelem a név szerinti szavazás elrendelését!

Bodónak a hideg futkározott a hátán. Megőrültem?! - gondolta és felállt, hogy lerázza magáról ezt a kísérteties állapotot, de kis híján felordított a rémülettől: a megszokott képviselői arcok eltűntek, s helyüket gyerekkortól ismert és nagyon nem ide illő emberek foglalták el. Elhűlve látta a féllábú Hajagos szomszédot vigyorogva integetni, amott, éppen a rivális párt frakció-vezetője székében Balog Laci trónolt elmaradhatatlan pecabotjaival, előtte gilisztásdoboz. Akárhová nézett, csupa otthoni pofát látott, az egész parlament kicserélődött. Bodó Béla fejéhez kapott és egy pillanatra megsédült.

- Szólásra következik Bodó Béla képviselőtársunk... - sipította keresztanyja az elnöki székből.

- Kérem, fáradjon a szónoki emelvényre. Csöndet kérek! Bodó Béla képviselő urat illeti a szó.

Bodó Béla rogyadozó térdekkel kitámolygott a helyéről, bár fogalma sem volt, miről kell beszélnie. A szószék előtt fogta fel, hogy a lépcsők nem fölfelé vezetnek, hanem ellenkezőleg, valahová a mélybe, s a következő pillanatban a falu kultúrházának színpadán találta magát. A nézőtéren ott szorongott a felnőtt lakosság jó része, óriási hangzavar uralkodott, többen felállva ordítottak és az öklüket rázták. Bodó Béla hátán csurgott a jeges verejték, ingéből, gatyájából facsarni lehetett volna a vizet.

- Név szerinti szavazást kérek! - süvöltött át a zsivajon Samu suszter hangja, aki előtt most nem volt semmiféle bakancs, hanem az első sorban, háttal a színpadnak, kezében kedvenc dikicsével hadonászva a teremben lévőket próbálta jobb belátásra bírni. - Értsék meg, emberek, így nem megyünk semmire, egyszerre csak egy beszéljen, mert sose fogunk szót érteni. Mindenki üljön le!

Valami csoda folytán a közönség engedelmeskedett a határozott fellépésnek és úgy-ahogy csönd lett. Samu odafordult a színpadon árválkodó Bodó Bélához:

- Hát akkor hallgatjuk, képviselő úr. De ne próbáljon mellébeszélni, most nem a parlamentben vagyunk. Megesküszik, hogy az igazat és csakis a szintisza igazat fogja vallani? Figyelmeztetem, a törvény a hamis tanúzást szigorúan bünteti. Mondja utánam: Isten engem úgy segítse!

Bodó Béla gyámoltalanul esküre emelte kezét:

- Isten engem... - Végre észbekapott. - De kérem, mi folyik itt? Hogy kerültem ide?

- Mindent a maga idejében. Egyelőre fogalmazzunk úgy: a népakarat óhajlására, hogy számot adjon választói előtt eddigi parlamenti munkájáról és ez ellen nincs fellebbezés. - mondta ünnepélyesen a suszter és körbe mutatott. - Láthatja, mindenki joggal várja el a beszámolóját, mert azok vannak itt, akik magára szavaztak. Hallgatjuk, képviselő úr, ne húzza az időt, nekünk dolgoznunk kell, mi nem képviselők vagyunk, nem érünk rá lopni a napot.

Bodó Bélában megállt az ütő. Hiszen ez tisztára olyan, mint valami népbíróság. Akár el is ítélik! S egyáltalán, hogy lehetséges mindez? Valami varázslat történik vele? Neki mentelmi joga van! Éppen tiltakozni akart, amikor a színpad egyet billent és máris egy bírósági tárgyalóteremben találta magát, mellette két komor fegyőr, ellenséges arccal, szemben vele pedig a bíróság ült, középen saját apja, aki már tíz éve halott volt. Talárt viselt, orrán ott fityegett ódivatú, drótkeretes pápaszeme. Két oldalán az ülnökök fontoskodva jegyzeteltek. Az egyikben döbbenet ismerte fel önmagát, sőt a másik is gyanúsán ismerősnek tűnt, de éppen az öreg Bodó fülébe suttogott valamit, így nem láthatta jól. Amikor feléje fordult, majdnem felordított: a másik ülnök is ő volt, önnön maga! Rosszat sejtve a fegyőrökre sandított: saját arcát látta visszatükröződni mind a kettőnél! Körbe nézett: a teremben lévők mindegyike is ő volt, más-más korából, emitt még pólyásként, amott első áldozó, arrébb mint pelyhedző állú suhanc, jobbra katonaruhában feszített, baloldalon esküvői díszben... és minden Bodó őt pocskondiázta. Még véletlenül sem akadt egy barátságos mosoly, egy jóindulatú pillantás.

Bodó Bélát az ájulás kerülgette.

- Vádlott, álljon fel! - szólalt meg egy természetellenesen erős hang, valahonnan fentről. Feltekintett, de semmi mást nem látott, csak a mennyezetet, távol, a végtelenbe vesző homályos messzeségben. Lábai olyan gyöngék voltak, hogy kénytelen volt belekapaszkodni a fegyőrök gumibotjába.

- Vádlott, mit tud felhozni a mentségére? - kérdezte szigorúan a bírói székből idősebb Bodó Béla.

- Azt sem tudom, mi a vád ellenem. - A teremben zajongás támadt, a rengeteg Bodó felháborodva zúgott: - Hogy nem szégyelli magát! - hallotta kiszűrődni a kiabálásokból.

- Márpedig ezt magának jobban kell tudnia, vádlott. A tárgyalást nem mi kezdeményeztük, hanem ön. - Bodó Béla ereiben megfagyott a vér. Még hogy ő?... Lehetetlen! - De hogy megkönnyítsem a dolgát, felkérem az ügyész urat, mondja el vádbeszédét. Az talán majd felfrissíti az emlékezetét.

Már meg sem lepődött, amikor az ügyészben is önmagát ismerte fel. A jegyzeteit tanulmányozta, belejavítgatott, különféle dossziékat rakott ki a táskájából s tette őket halomba, míg végül már el sem fértek az asztalon, kénytelen volt a földre helyezni. S a dossziék nem fogytak: mintha egy óriási raktár kimeríthetetlen készletét akarná egybehordani, csak rakta, rakta, végül a bíró szakította félbe a szorgoskodást. Hogy a fenében fért el ennyi dosszié abban a csöpp kis táskában? - csodálkozott Bodó Béla

- Egyelőre elég lesz ennyi, ügyész úr. A többivel ráérünk később foglalkozni.

Az ügyész bólintott és elkezdte:

- Tisztelt bíróság! Azért vagyunk itt, hogy megvizsgáljuk és átvilágítsuk a vádlott eddigi bűnös életét. Viselt dolgainak száma oly sok és oly szerteágazó, hogy csak címszavakban és érintőlegesen lesz módom megközelítően vázlatos képet adni arról a mérhetetlen kárról, amit pusztá létezésével és cselekedeteivel szűkebb és tágabb környezetének okozott, ideértve a lelki környezetszennyezést is. Vegyük az első vádpontot. A vádlott 1950-ben megszületett...

- Ezért én vállalom a felelősséget. - szólt közbe a bíró Bodó.

- Ön jóhiszeműen cselekedett, bíró úr, amikor életet adott egy gyermeknek. Emiatt aligha kellene elmarasztalnia önmagát. A bajok később kezdődtek.

- Folytassa, ügyész úr. - bólintott a bíró. - Ha akar, kérdezhet is a vádlottól. Vádlott, felhívom a figyelmét, hogy köteles válaszolni az ügyész úr által feltett kérdésekre.

- Köszönöm, bíró úr! - hajolt meg az ügyész és a félelemtől remegő Bodó Bélára mutatott. - Volt büntetve?

- Nem... azaz majdnem... illetve mégsem, mert a barátaim nem árulták el, hogy én is köztük voltam, amikor szétvertük az iskola szertárát. De utána megkaptam tőlük a magamét.

- Arra visszaemlékszik, hogyan leplezték le a barátait?

- Valaki bejelentette őket...

- *Valaki?* Kérem, ismételje ezt meg a bíróság előtt.

Bodó Béla megrettent: az ügyész mindent tud róla! Nincs mese, beszélnie kell.

- Én jelentettem fel őket, hogy eltereljem magamról a gyanút. - vallotta be fülíg pirulva. A terem felzúgott: - A gyalázatos! - kiáltották többen a Bodók közül.

- És mit érzett utána?

- Hát... mit válaszolhatok erre? - A kérdés váratlanul érte Bodó Bélát. - Megkönnyebbülést? Végül is megúsztam, ez a lényeg. Sikertől elkerültem a büntetést. Nem úgy a fiúkat...

- Gyönyörű! - mondta az ügyész-Bodó. - Menjünk tovább. Felismeri azt a személyt, akit a fényképen lát? - és egy kinagyított fotót mutatott fel. Kerek arcú, szép lányt ábrázolt. A vádlott Bodó úgy elsápadt, hogy a fegyőr-Bodóknak kellett elkapniuk, mert attól féltek, hogy összeesik.

- Igen - suttogta alig hallhatóan.
- Kérem, ismétlje meg hangosabban, hogy mindenki hallja.
- Igen, felismerem.
- Mi történt vele?

Bodó Béla lehorgasztotta a fejét és sokáig nézett maga elé. Aztán a bíróhoz fordult és megkérdezte:

- Bíró úr, muszáj erre a kérdésre válaszolnom?
- Nem feltétlenül. - mondta az idősebbik Bodó Béla. - Amennyiben elmondja nekünk, mit érzett, amikor a lány meghalt, a tények felsorolásától eltekinthetünk. Mert öngyilkos lett, ugye?
- Igen.... Felakasztotta magát. De én nem csináltam semmit, fogalmam sem volt, mire készül. Honnan sejthettem volna. Kértem, menjen orvoshoz, amíg nem késő, ám ő ragaszkodott a gyerekekhez. S hogy mit éreztem? Jó kérdés... Már nem emlékszem rá. Régen volt, talán húsz éve... Azt tudom, hogy nagyon haragudtam, mert kellemetlen helyzetbe hozott, mindenki engem hibáztatott a haláláért. Hogy tehetett ilyet? Szerintem így akart lejártni.
- Nem érzett lelkiismeretfurdalást? - szólt közbe az ügyész.
- Nem. Miért, kellett volna? Nem én akartam a halálát.
- És a szerelmét?...
- Az egészen más. Egy gyerekhez ketten kellene. Fiatalok voltunk... Nem lett volna muszáj meghalnia, kaphatott volna gyerektartást, amennyiben a bíróság megítéli.
- S ha nem ítéli meg? - kérdezte az ügyész előrehajolva.
- Akkor... nem tudom. Valamit biztos adtam volna... időnként...
- Rendben van. Köszönöm, bíró úr, egyelőre nincs több kérdésem - mondta az ügyész-Bodó és zord képpel leült. Hallani lehetett, amint azt morogja: - Micsoda undorító alak!
- Van-e valakinek kérdése a vádlotthoz? - emelte fel hangját a bíró-Bodó.

Hátul egy kéz emelkedett a magasba. Az is Bodó Béla volt, de öregen, megtörten. A bíró megadta neki a szót, mire előre csoszogott, megállt a vádlott előtt és közvetlen közélről megkérdezte:

- Egyáltalán ismered azt a szót, hogy *lelkiismeret*?
- Hogyne. Az imént is elhangzott. - felelte Bodó Béla vállat vonva öregkori önmaga előtt és legbelül elszörnyedt: szóval ő is így fog kinézni valamikor? Ilyen elesett, gyámoltalan, magatehetetlen, vén trottyos lesz?
- Beszélj róla. Mit érzel, ha lelkiismeretfurdalásod van?
- Nem szokott lenni. - válaszolta dacosan Bodó Béla. Már kezdte unni ezt az egész cécót. Mit akarnak még tőle? - Mindig alaposan megfontolom, mielőtt cselekszem. Arról nem én tehetek, hogy az emberek buták és hagyják magukat rászedni, vagy könnyelműen...
- Ne folytasd!... - legyintett az öregember. - Ne rontsd tovább a helyzetünket. Akármilyen mondasz, vagy teszel, nekem kellene tovább élnem vele. Felesleges jobban nehezíteni. Még szerencse, hogy már nincs szükség arra, hogy leéljem a hátralévő életemet. *Ezt köszönöm.*

- Hogy-hogy nincs szükség...? - hökkent meg Bodó Béla. - Hiszen élsz! S ha még élsz, én is élni fogok ugyanennyi ideig, amint a példa mutatja...

- Nagyon tévedsz. Téged, legalábbis remélem, hamarosan kivégeznek. S akkor én is megszűnök létezni, nem leszek rákényszerítve, hogy helyetted szégyenkezzem.

Bodó Bélával forogni kezdett a terem. Hogy-hogy *kivégzik*? Mi folyik itt, jóságos ég? Csak nem...?

- De bizony! - állt fel az ügyész, mintha a gondolataiba látna. Persze, az ügyész is ő, érthető, ha a gondolatait ismeri - ébredt rá hideglelősen Bodó Béla. Az ügyész folytatta: - Tisztelt Bíróság! Szeretném előterjeszteni a vád indítványát a büntetés mértékének megállapítására vonatkozóan. Előtte azonban szükségesnek vélem megindokolni álláspontunkat. Foglalkozunk össze a hallottakat. Mindenekelőtt szögezzük le: lelkiismeret nélkül az ember nem élhet, mert ez teszi őt emberré. Szolgalelkűen csak az állat tud létezni, de még abban is mocorog valami: a kutya hűséges, a ló dolgozik, a tehén tejet ad, talán bizonyos fajta érzéseik is vannak, de lelkiismeretfurdalása csak az embernek van - ha igazán ember. Akiből ez hiányzik, azt nem szabad emberszámba venni, vagy akként tisztelni. Legjobb, ha igyekszünk rövid úton megszabadulni tőle. A vádlott egyértelműen kijelentette: nem szokott ilyesmit érezni, ügyesen másokra hárítja, mert saját magát hiba nélkülinek véli. Micsoda önteltség! Az ilyen elvetemültség veszedelmesebb, mint a legártalmasabb vírus, mert észrevétlenül és alattomosan támadja meg környezetét, mindenkit, aki a közelében él. Ráadásul a vádlott felelős törvényhozói tisztet tölt be, mint egyénileg megválasztott országgyűlési képviselő. Hihetjük-e, tisztelt Bodó Bélák, hogy valaha is képviselői lelkiismeretére hallgatva hozná meg döntéseit? Kizárt dolog, ne reménykedjünk, mivel alapvetően híján van ennek a nemes, szép, emberi érzésnek. Hogyan vált ilyenné? Nem tudjuk... pontosabban fogalmazva, mindannyian tudjuk. Valamennyien, akik e teremben tartózkodunk, egyformán felelősek vagyunk és mindannyiunknak bűnhődnie kell, mert hagytuk, hogy idáig süllyedjen ez az ember, aki *ön maga és mi* - együttvéve! Meg kell őt és bennünket semmisíteni! Javaslom tehát, a vádlottat ítéljük kötélt általi halálra, s az ítéletet itt és most, nyomban hajtsuk végre. Kérem, bíró úr, tekintettel az ügy kollektív módjára, rendelje el a *névszerinti szavazást*.

- *Kérem képviselőtársaimat, őrizzük meg a ház szavazóképességet!* - hangzott ismét a magasból a természetfeletten erős hang.

Bíró-Bodó Béla megrázta csengőjét:

- Aki egyetért az ügyész úr ügyrendi, s egyben határozati javaslatával, *az nyomja meg az igen gombot*. - Várt egy rövid ideig, aztán így folytatta: - Megállapítom, hogy a javaslat kettőszázötvenegy *igen* szavazattal, ellenszavazat nélkül elfogadásra került. Kérem az ítéletet végrehajtani. - Majd némi szünet után még azt is hozzátette: -... *és kiadom az alkotmányjogi és igazságügyi, valamint a költségvetési és a gazdasági bizottságnak megtárgyalásra*.

Időközben a fegyőr-Bodók valahonnan kötelet kerítettek és egyikük kezdte rátekerni Bodó Béla nyakára. Bodó kétségbeesetten felüvöltött:

- Ne! Nem akarom! Nem akar...!

Az ügyész csitítólag megveregette az arcát:

- Jól van, jól van... Mit ordítasz? Megőrültél? Ha nem, hát nem, senki sem kényszerít, nyomd meg azt a rohadt gombot, de ne csinálj itt cirkuszt. Az egész ház a mi frakciónkon röhög. Mindenáron botrányt akarsz?

Bodó Béla értetlenül meredt az ügyészre, aki e pillanatban már a frakcióvezetőre hasonlított. Eltűnt az iménti tárgyalóterem az összes Bodóval együtt, s döbbenetesen látta, hogy a parlament üléstermében van a saját székében, körülötte igazi képviselők hegyezik a fülüket kíváncsian és vihogva.

- Mi történt? - kérdezte falfelhéren.

- Vagy bediliztél, vagy elaludtál és valami marhaságot álmodtál - suttogta ingerülten a frakcióvezető.

Az elnök aggódva szólt le az emelvényről:

- Bodó képviselő úrnak elromlott a gépe? Vagy nem jól érzi magát? Kérem, hozzanak egy pohár vizet a képviselő úrnak!

- Nem, nem, köszönöm! - szabadkozott Bodó Béla iszonyú zavarban. - Pillanatnyi rosszullet... már semmi bajom. Elnézést kérek az elnök úrtól és a tisztelt háztól.

- És az előbbi szavazata? Kívánja módosítani? Az imént, enyhén szólva, hangos *nem*-et mondott. Hogy emlékeztessen: a személyi jövedelemadó emeléséről szavazott a ház.

- Akkor határozottan *nem*! - jelentette ki Bodó Béla.

- Nem így döntöttünk a frakcióülésen! - sziszegte dühösen a fülébe a frakcióvezető. - Légy szíves, fegyelmezd magad.

- Biztos nem hiszed el, de képzeld, látomásom volt. - rebegette még mindig libabőrösen Bodó Béla. - Vagy hallucináltam?... nem tudom... meleg van itt. Mindenesetre rettenetes volt!...

- Nem érdekelnek a hülye látomásaid!

- Komolyan beszélek. Mintha a teljes életem felvonult volna előttem, kezdetétől egész mostanáig. Olyan megrázkódtatás ért, amit sosem fogok elfelejteni és az ellenségemnek se kívánom. Látod, még most is reszketnek a kezeim.

- Lehet, de ezt nem most vitatjuk meg. Megsértetted a frakciófegyelmet.

- És a lelkiismeretem? Azért az is van olyan fontos, mint a frakciófegyelem, nem gondolod?

- Te tudod...! - mondta a frakcióvezető vörös fejjel és visszament a helyére. A közelében ülőkkel nagy pusmogásba kezdtek, s látszott rajtuk, nem Bodó Béla erényeit veszik számba.

*

Bodó Bélát még aznap kizárták a frakcióból.

Lelkiismeret?

A politikában?!

Jól is néznénk ki! Ha valaki nem normális, az menjen az Üdvhadseregbe politizálni, aztán majd megnézheti, mit kap a lelkiéleteért.

Egy szelet csokoládé

Soós úr kedvetlenül figyelte a boltban lézengő vásárlókat, s a pokolba kívánta valamennyiüket. A ma reggeli fegyelmi csúnyán megviselte a lelkét, s úgy érezte, ekkora igazságtalanság még nem történt vele, amióta boltvezető. Hát tehet ő arról, hogy lopnak? Senki se jókedvében dugja el az árut, bizonyára éhesek a szerencsétlenek. Kalmár úr, a területi főnök könnyen beszél, az irodájából nem láthatja, hogy az öregek és a kukázók ott állnak az élelmiszerpultok, vagy a hűtő előtt és akkorákat nyelnek, hogy a pénztárig hallatszik. Nem a húszeszes bírság bántotta, hanem hogy képtelenek megérteni: minden vevő mellé nem állíthat ellenőrt, és azt sem csinálhatja, hogy egyenként bevigye az embereket az irodába motozásra. Szegény környék, tele nyugdíjassal és munkanélkülivel, csoda, hogy még egyáltalán vásárolni tudnak.

Bezzeg valamikor ez a lakótelep volt a legirigyeltbb az egész kerületben. Akkoriban Soós úr is nagyobb lelkesedéssel járt be reggelente, pezsgett a bolt és három pénztárgép is kevés volt a csúcsgalomban. Most meg?... Soós úrnak ez volt az utolsó éve nyugdíjig, kihúzza, ha belegebed is, aztán majd megnyitja saját szatócsüzletét. A házában már készül az utcára néző, elkülönített helyiség, kis raktárral, csinosan.

Töprengésében egy öregasszony zavarta meg. Eddig is figyelte, de csak most fogta fel, mi a különös a viselkedésében: legalább 3-4 perce álldogált egyhelyben, a leggyanúsabb részen, az édességek polca előtt, ahová csak akkor lehet jól odalátni, ha oldalról nézi az ember. Soósban felébredt a boltosösztön és egyszeriben éberré vált: *hohó, az öregasszony lopni akar!*

Juli, a kövér eladónő szemével csippentett a néni irányába, jelezve főnökének: vigyázzon! Soós visszaintett: látja, s majd elrendezi. Addig is, csak hadd motoszkáljon, kiszökni úgyse tud.

Az öregasszony e pillanatban megelevenedett. Nyilván azt hitte, senki sem látja, megmarkolt egy kis szelet csokoládét és gyorsan zsebrevágta. Utána körbesandított és sántikálva, csoszogva a tejhez lépett.

Soós úr elfoglalta őrhelyét a pénztárnál és várta a tolvajt. Már előre dörzsölte a markát, amikor átvillant benne egy furcsa, homályos érzés, ami zavarba hozta. A néni arcában volt valami érthetetlenül ismerős, pedig nem a törzsvásárlók közé tartozott, azokat kivétel nélkül felismerte. Ez már a szakmai tapasztalatból adódik: a jó kereskedőnek elég egyszer látni egy vevő arcát, utána évekig emlékszik rá. Biztos, hogy ez az öregasszony még sosem járt az üzletben, erre akár meg is esküdött volna. S mégis... valahol találkozott vele. De hol?

A néni már a kenyérnél volt és egy negyed kilós darabot forgatott nagy gondossággal. Ajkával tűnődve csücsörített, s ahogy beszívta alsó ajkát igyekezetében, Soós úr kis híján felkiáltott döbbenetében:

A néni az édesanyjára emlékeztette! Olyan élesen, tisztán, hogy ha nem hallgat a józan eszére, odarohan és karjaiba zárja. Butaság, a mama már öt éve halott. Rokon lenne? Nem valószínű, arról tudnia kéne. Egy olyan pici faluban, mint Okány - a Viharsarok legeldugottabb szögletében -, lehetetlenség csak úgy előbukkanni az ismeretlenségből. De még a mozdulatai is!... Ahogy magát kicsire összehúzza oson a sorok között, vigyázva, félénken, szeme ide-oda rebben... igen, pontosan úgy, mint a mama. Végigfutott hátán a hideg és érezte, hogy homlokát kiveri a veríték.

A néni ekkor ért a pénztárhoz. Aprópénzt szedett elő, hunyorogva számolgatta, de újra és újra összekeverte. Ideges zavarában remegni kezdett és a boltvezetőhöz fordult:

- Kérem... nem látok jól... Segítene?...

Soós úr zavartan, kényelmetlenül feszengett. Ő leleplezni akarta az öregasszonyt, nem körüludvariaskodni, ám nem volt mit tennie. Átvette a maréknyi aprót és válogatni kezdte a fémpénzeket, s közben megkérdezte:

- Ugye, nem a környéken tetszik lakni?

- Nem, kedveském, csak erre volt dolgom, s ha már így adódott, gondoltam megveszem ezt a kis tejet és a kenyeret.

- És a csokit, ugye?...

A néni arca lángvörösre gyúlt.

- Miféle csokit?

- Hát azt, amit a zsebébe dugott. Sajnálom, de saját szememmel láttam. Kár tagadnia.

A csöppnyi öregasszony valósággal megsemmisült. Rémülten tekintgetett körbe-körbe, mintha menekülni akarna, de a boltvezető eléje állt és szigorúan mondta:

- Tessék velem jönni az irodába. Julika - szólt oda az eladónőnek -, vegye át a pénztárt.

A vevők kíváncsian fordultak feléjük, volt, aki kárörvendően nevetett és volt olyan, aki hangosan zúgolódott:

- Maguk is csak az ilyen kisembereket látják meg! Bezzeg, aki milliókat lop, azelőtt kétrét hajolnak. Szégyellhetik magukat!

Soós úr nem törődött a kiabálókka, hanem terelte maga előtt a nénit. Az, szegényke, lehajtott fejjel, mint egy rajtakapott gyerek, kosarát magához szorítva, riadtan tipegett az iroda felé, közben olyan hangosan sóhajtozott, hogy még a bolt túlsó végében is hallani lehetett.

- Jaj, Istenem, mi lesz most énvelem? Mibe keveredtem, Szűz Anyám?

- Üljön le - mondta Soós úr - és rakja ki a csokit.

Hiába próbált kimérett lenni, a hasonlóság megzavarta, s képtelen volt úgy viselkedni, ahogyan egy leleplezett tolvajjal szokás. Megsajnálta a reszkető öregasszonyt és legszívesebben azonnal elzavarta volna, tejestől, kenyereztől, csokistól együtt. Hiába, ha elbocsátják is, ő nem tudja megjátszani a rendőrt. Még ha egy komoly értékről volna szó... Ha kell, inkább saját zsebből befizeti, de nem fog itt huzakodni.

- Nézze, néni, ha annyira szereti a csokoládét, gyorsan egye meg, én elfordulok, aztán pucolás innen, nehogy valaki belekössön, amiért nem jelentem fel.

- Áldja meg a teremtet! - hálálkodott az öregasszony hüppögve. - De ha nem haragszik, inkább magammal vinném. Én nem ehetek édeset, tetszik tudni, cukros vagyok...

- Hát akkor meg miért...? - lett ingerült Soós úr. - Ha egyszer nem eheti, miért kellett... már ne haragudjon... mi a csodáért akarta ellopni?

A néni zsebkendőjét vett elő, azzal törölgette csupa könny szemét.

- Nem magamnak, hanem szegény jó uram miatt...

- Ő van annyira oda a csokoládéért?

- Dehogy is, kedveském, neki pláne nem szabad ilyesmit ennie. Tizenkét éve csak fekszik, még megmozdulni sem tud egyedül. Egy csokoládé neki méreg volna!

Soós úr tehetetlenül tárta szét a karját.

- Akkor végképp nem értem. Nem látom semmi okát, amiért elemelte a pultról. Magyarázza meg.

- Azt próbálom, aranyoskám - bólogatott buzgón a néni -, de folyton közbeszól. Szóval tizenkét éve az uramnak agyvérzése volt, azóta teljesen béna, még beszélni sem tud, se olvasni, én látom el mindennel, amíg bírom. Az ő számára tizenkét évvel ezelőtt megállt a világ és fogalma sincs, milyen drága lett közben minden, s hogy az a kis pénz, amit az államtól kapunk, arra se elég, hogy egy csirkeaprólékot vegyek levesnek, néhanapján. De én nem akarom, hogy ő ezt megtudja és emiatt bánkódjon, inkább próbálok szerezni hol ezt, hol azt, hogy lássa, erre is telik, nem állunk rosszul. Ilyenkor örül, szaporán pislog a szemeivel, nála ez jelenti az örömet. Szóval ezt a szelet csokit az ő kedvéért akartam hazavinni... hogy lássa... hogy örülhessen. De ha maga engem elvitet a rendőrökkel, még ágytálat se adhatok neki, és ott fog éhen pusztulni a szerencsétlen...

Soós úr megvult rendülve. Ilyet még nem hallott hosszú pályafutása alatt. Hogy valaki azért lopjon, hogy a párját megnyugtassa: ha akarná, lám, futná a pénzből. Nem, nem fog felvenni semmiféle jegyzőkönyvet, inkább a kezét vágatja le - döntötte el.

- Nagyon hasonlít az édesanyámra - szaladt ki a száján.

- Tényleg? Ne mondja!

- De igen. Ő is ilyen kicsi volt és törekeny és keményen dolgozott egész életében. Apa nélkül nevelt fel bennünket, négy fiút. Apánkat a háború vitte el.

- Akkor ne csodálkozzon, ha az édesanyját juttatom az eszébe. Honnan tudja, hogy nem került-e ő is hasonló helyzetbe, mint most én?

Soós úrban felrémlt egy rég elmosódott kép, megfakult emlék. Karácsony... vagy valamilyen más ünnep? Reggel még nem volt egy falat kenyér se... és a mama délután egy kosár cukorkával jött meg. Ők, a gyerekek üvöltve nekiestek és falták, ropogtatták, még most is érzi az ízt a szájában, a mama pedig az ágy szélén ült és csöndesen sírdogált.

Lehet, hogy...? Igen! Sosem gondolt rá, de lehet!

Ha most meg kellett volna szólalnia, alighanem elsírja magát, olyan fájoan és elevenen merült fel a múltból a bizonyosság: az ő anyja is lopott értük, akár ez a madárcsontú, remegő kis öregasszony.

- Menjen... - mondta csöndesen.

Önmaga legnagyobb döbbenetére lehajolt és megcsókolta a néni ráncos kezét.

A nyaralás

Bogdán Péter, sehol nem találta a helyét.

Amióta megözvegyült, minden maradék kis örömét Kócos nevű öreg kutyájában és még öregebb citerájában találta meg. Gyerekük nem volt, nem adott nekik a jó Isten és most, vénségére, olyan egyedül maradt, mint egy útszéli, kiszáradt fa.

Az asszony, szegény feje, nyugodjék békében, nem érthette meg az aranylakodalmukat, pedig hogy várta! Olyan nagyon készült rá. Aztán jött a nagy tavaszi influenza-járvány és beteg szíve nem bírta a küzdelmet. Szép temetés volt, eljött az egész falu apraja-nagyja, volt nagy sírás-rívás, ahogy az már ilyenkor lenni szokott - de mindez nem vigasztalta Bogdán Pétert. A temetőben még úgy-ahogy tartotta magát - egy férfiember mégse állhat neki pityeregni, hogy venné az ki magát? - hanem otthon, az elárvult, gazdátlan, üres konyhában bizony csak kibuggyant belőle a keserves zokogás.

- Hej, magasságos teremtőm, mért hagytál itt engem, vén embert, egymagamban?

Aztán teltek a hetek, hónapok. Egyik reggelre virradóan Kócos ott feküdt az ajtó előtt a küszöbön, fejét két első lábára fektetve, hidegre meredten. Kimúlt szegény pára, elvitte őt is az öregség. Így hát már kutya sem volt, akivel elbeszélgethetett volna, másikat meg nem akart helyette, túlságosan szívéhez nőtt a derék, hűséges kis állat.

Lassan lepergett egy egész esztendő.

Péter bácsi gyászolta a feleségét, meg a kutyát, naponta kiballagott a temetőbe, vitt virágot, gondozta a sírt - többet nem tehetett. Ám az idő nagy orvosság: szívében-lelkében megbékélt az égiek akarásával.

Elment, hát elment. Ez az élet rendje, majd sorra kerül ő is.

A temetés évfordulóján előkereste a citeráját, rendberakta, felhangolta, libatollakból verőt, nyomót is faragott hozzá és elpengette felesége kedves nótáját. Mindig azt dalolgatta, ha a kertben, vagy a konyhában tett-vett: *Hosszú útról visszatérni nem lehet...*

- Igaz nóta, szép nóta! - sóhajtott az öreg Péter könnybe lábadt szemmel; akárha előre tudta volna az asszony, hogy egyszer igaz lesz.

Maga is meglepődött, milyen jólesik, milyen megnyugtató a muzsikálás. Valamikor híres citerás volt, nemigen akadt olyan *cuharé*, vagy tollfosztó, ahol ne ő húzta volna a talpalávalót. Úgy tudta cifrázni, hogy láb ott nem maradt egy helyben, de még dalolt is hozzá, ha kedve úgy hozta, mert szép hangja volt. Annak a csinos, barna hajú kislánynak is megakadt rajta a két ragyogó, huncut szeme, de annyira ám, hogy rá egy esztendőre Bogdán Péterné lett belőle, és akivel aztán negyvenkilenc évet húztak le jóban-rosszban, szegénységben és temérdek munkában, de békességben és meghitt, csendes szeretetben. Ennek a negyvenkilenc esztendőnek az emlékét siratták most a húrok.

Ettől kezdve minden áldott nap megszólalt a citera a Bogdán-portán. Az emberek rákönyököltek a kerítés tetejére, úgy hallgatták, nagyokat bólogatva hozzá, emlékezvén a régi szép időkre, s még olyan is volt, hogy vele dúdolták a nótákat. Ha csárdásra került sor, elkaptak egy-egy bátrabb menyecskét és jól megforgatták.

Egyik délután éppen a hátsó kertben szöszmötölt, amikor nyílt a kapu és egy vékony növésű, szőke hajú, finom arcú, tizenkét-tizenhárom év körüli fiú óvakodott be rajta. Elegáns öltönyt

viselt, még nyakkendője is volt, ami igencsak szokatlan egy ilyen eldugott kis faluban, nemhogy egy gyereknél, de még a felnőttek között is. Illedelmesen köszönt, de az öreg Péter nem hallhatta a kert végében, így hát leült a tornácon és türelmesen várakozott. Nem akarta - vagy nem merete? - megzavarni a halkan füttyörésző embert munkája közben. Falun az ilyesmi nagy illetlenségnek számít és a fiú tudta ezt, mert elmagyarázták neki, s őt úgy nevelték, hogy az ilyen szabályokat szigorúan be kell tartani.

Ahogy nézelődött, tekintete megakadt a citerán. Ott feküdt az asztalon, mellette két libatoll, a nyomó és a verő, félig a hangszer alá tolva, nehogy a szél elfújja.

Ez túl nagy kísértés egy olyan gyereknek, aki még sose látott ilyet!

Odalépett és óvatosan végigsimított a feszes, csillogó húrokon, ujjával megpengette, vigyázva, nehogy a házigazda meghallja. A libatollat nem merete kézbevenni, azt se tudta, mire valók, csak úgy, a körmével, a körme hegyével pöcögtette a húrokat, bal kezével pedig a hangokat próbálta megkeresni. Feje tele volt a felnőttektől hallott dallamokkal. Elég volt egyszer hallania, már tudta... Most sem okozott gondot, melyiket kezdje kibogarászni. Szinte észrevétlenül kerekedett ki a „*Debrecenbe kéne menni...*”, pontosan a megfelelő ritmusban, tisztán, takarosan... és egyre bátrabban. A zene teljesen lekötötte, megfeledkezett helyről, időről. Ösztönösen nyúlt a libatollakért és már a következő nótával próbálkozott. Sose tanulta... s mégis, valami Isten adta csoda folytán *tudta*, hogyan kell, mint kell. Vékonyka arca kipirult, szőke haja a homlokába lógott, s csak játszott, csak játszott... megbabonázva... - és sejtelve sem volt arról, hogy időközben mögéje settenkedik a házigazda!

Az öreg meghallotta a citeraszót a kert végében és elcsodálkozott. Hát ez meg ki a fene lehet? - kérdezte magában. A tornác hátsó része felől lopakodott előre és meghökkenve bámult az ismeretlen fiúra. Először nagyon mérges lett, de aztán, ahogy elnézte a nagy igyekezettől kihevült arcot, megenyhült és már csak az érdekelte: ki ez a gyerek? És hogy kerül ide? Honnan az égből pottyant az ő udvarára? Mert hogy nem a faluból való, annyi szent. Ha más nem, a ruhája elárulja.

Halkan köhintett. A fiú megrettenve ugrott el a hangszerrel és iszonyú zavarba jött. Arca lángvörös lett, ahogy kapkodó sietséggel visszacsúsztatva a tollakat a húrok alá.

- Bocsánatot kérek... Jó napot kívánok! - dadogta és szégyenkezve a cipőjére szegezte a tekintetét. - Kérem, ne tessék haragudni... - kiejtése városias volt és nagyon tisztelettudó.

- Hát te...? Hogy hínak? És mit keresel itt?

- Laci vagyok... Fügedy László. És még egyszer elnézést kérek.

- Jó, jó, azt mondd meg, hogy kerültél ide? Csak úgy besétáltál citerázni? Aztán meg se kérdezed, csak fogod magad és elveszed a másét? Hát micsoda dolog ez?

- Nem... nem... - suttozta a gyerek és lassan legörbült a szája. - A szomszédban vagyunk vendégségben... A néni küldött...

- Juliska nénéd? Mit akar? Na jól van, azért nem kell bögnöd. Szóval...? Azt mondd, átküldött Juliska nénéd? És miért?

- Igen, ő... Valami nagy... azt hiszem... *kaskát* mondott, hogy kérjem el.

- Aztán tudod-e, mi az a kaska?

- A kaska... fogalmam sincs, mi az. Még sose hallottam ezt a szót.

Az öreg Bogdán elmosolyodott a bajusza alatt. Honnét szalajtották ezt a városi gyereket, hogy még ennyit sem tud?

- Ne, ott a kaska! - mondta és egy karra akasztható vesszőkosárra mutatott, ami a bejárat ajtó mellett, a földre volt letéve. - Mifelénk ezt híjják kaskának. Hát nálatok mi a neve?

- Kosár - nevette el magát a gyerek. Kezdt magára találni, hogy látta, az öregember nem harapja le a fejét. - Így már én is tudom, nekünk is van otthon. Csak sosem hallottam, hogy ilyen furcsa neve is van.

- Na és, hol van az az „otthon”? Úgy kell belőled mindent harapófogóval kihúzni?

A fiú arcán bizonytalan, félénk mosoly futott át. Harapófogóval?... Roppant mulatságosnak találta, de gyorsan elkomolyodott, nehogy még azt higgye a bácsi, hogy kineveti.

- Budapesten... pontosabban Budán. Mi ott lakunk, csak most szünidő van és Anyuék lehoztak nyaralni ide, Juliska néniékhez. Tetszik tudni, testvérem nincs, otthon csak unatkoznék *a lánnnyal*... Még sose voltam falun és minden olyan érdekes és izgalmas. Tessék mondani... nem tetszene haragudni, ha máskor is átjönnék?

- Mondd úgy, hogy Péter bácsi és ne félj tőlem, nem kaplak be. Gyere, amikor csak kedved tartja, úgyis mindig egyedül vagyok, legalább lesz kihez szólnom. De mondd csak... Apád mivel foglalkozik? És az édesanyád? Ő is dolgozik talán?

- Apu vezérigazgató egy nagy gyárban... nem jut eszembe... olyan hosszú, idegen neve van, Anyu meg államtitkár, mindketten állandóan utazgatnak és ilyenkor a *lány* van velem, ő vigyáz rám. Igazából Marinak hívják, de Anyuék csak úgy mondják, „*a lány*”. Szeretem, mert velem nagyon rendes, segít a leckét megcsinálni, elvisz moziba, sétálni és szoktunk beszélgetni is és neki mindent elmondhatok. Anyu örökök veszekedik vele, de Anyu mindenkivel veszekszik, mert mindig fáradt.

Bogdán Péter nagyot nézett. Jó lesz odafigyelni, nem akárki gyereke ez.

- Rokonotok néktek Juliska nénéd?

- Á, nem! - nevetett a fiú - Még régen, nagyon régen a nagymamiéknál dolgozott, Anyut kicsi kora óta ismeri. Tavaly egyszer volt nálunk, akkor láttam. Beszélni nem beszélünk, csak annyit hallottam, hogy Apu elintéz neki valamit, ha nála nyaralhatok. Szóval így kerültem ide.

- Értem! - bólogatott az öreg. - Akkor mán csak annyit mondjál meg, hol tanultál citerázni?

- Mi az a *citera*? - kérdezte csodálkozva Laci.

- Hogy-hogy?... - lepődött meg Péter bácsi. - Még a nevét se ismered? Hát amin az előbb játszottál. Ez, ni! Ezt híjják citerának. Nem is tudtad? Na, szépen nézünk ki.

- Nem tudtam... Még sose láttam ilyen hangszert. Nekem zongorám van, de ez jobban tetszik. Nem tanultam citerázni sehol, csak úgy valahogy jött... Csoda jó dolog. Megengedi Péter bácsi, hogy máskor is citerázzak?

- Még ilyet nem pipáltam! - csóválta a fejét az öreg Bogdán. - Csak úgy fogja magát és egyből nekiáll játszani. Hallod, fiam, ügyes gyerek vagy. Gyere, amikor csak akarsz, engem mindig itthon találsz, ha meg nem, hát a kapu nyitva van, sosincs zárva, nálunk falun nem szokás, a citera meg itt van kinn ezen az asztalon, hacsak nem esik az eső. Akkor meg a szobában. Na jól van, fogd a kaskát, aztán fuss, mert Julis nénéd még azt hiszi, hogy elvesztél.

Ahogy a nap telt, az öregnek meg-megfordult a fejében: vajon látja-e még ezt a helyes kis legénykét? Legszívesebben azonnal áthívta volna, de hát már csak nem ő fut utána. Fővárosi gyerek ez, nem érdekli ezt egy ilyen vénember! Majd jön, ha akar. Vagy ha engedik.

Estébe hajlott, amikor megzörgették Bogdán Péter kapuját. Laci volt.

- Visszahoztam a kaskát, Péter bácsi. Juliska néni azt üzeni, köszöni szépen. Küldött pogácsát, meg még valamilyen süteményt.

- Jól van, fiam, tedd csak oda, ahol volt, majd kipakolom. Hát a szüleid? Már elmentek? Ilyen gyorsan?

- Igen - szomorodott el a fiú. - Nem látom őket egész nyáron, mert Amerikában lesznek. Marit is szabadságra küldték.

- Téged miért nem vittek magukkal?

- Engem soha nem visznek sehová, mert még gyerek vagyok. Azt mondta Apu, ha nagy leszek, akkor én is velük mehetek. Tessék mondani, citerázhatok egy kicsit? - kérdezte Laci és sóvárogva nézte a kacéran csillogó húrokat.

- Ott van, citerázz csak! - mondta az öreg és egy pillanatra megsajnálta a fiút. Végigfutott benne, hogy azért beköszönhettek volna a vendégek, ha már a gyerekük idejár citerázgatni. Na majd Julissal beszél erről. Megtudja, kifélék, mifélék ezek a Fügedyék.

Lacinak hovatovább második otthona lett Bogdán Péter háza. Juliska néni minden nap eljárt dolgozni, így még jól is jött neki, hogy van, aki vigyáz a gyerekekre. Egy gonddal kevesebb. Csöppet sem örült a vendéglátásnak, egyetlen porcikája sem kívánta, de kénytelen volt rá, mert a vezérigazgató úrnak ez volt a feltétele, amikor a fia kinevezése ügyében a lakásukon járt. Ha legalább besegítenének pár forinttal...! Bizony, nem jönne rosszul. Fügedynével - Ágnessel - sem volt kibékülve. Julcsának szólította, mint amikor náluk cselédeskedett és nagyon érezte, hogy a távolság semmit nem csökkent közöttük, sőt inkább nőtt. Le se ültették, amikor elmondta, mi járatban van, csak összenéztek és Fügedy úr fanyarul megjegyezte:

- Ki nem állhatom, ha itthon zaklatnak hivatalos ügyekkel, de magával, Julcsa, kivételt teszek, amennyiben elvállalja, hogy a fiam magánál nyaraljon. Ha belegyezik, teljesítem a kérését.

- Én szívesen... Kérdés, hogy a fiatalúrnak van-e kedve...

- Azt én döntöm el, mihez van kedve. Akkor ezt elintéztük. Jó, jó, ne hálálkodjon! Majd a lány ad valamit enni a konyhában, csak menjen már, menjen már... A nyaralást beszéljék meg a feleségemmel. Na, Isten vele, Julcsa! - s már ott is hagyta.

Mit lehetett erre mondani? Egy anya mindent megtesz a gyerekéért.

Laci egész álló nap, ha kellett, ha nem, ott sündörgött az öreg Bogdán nyomában. Rajongásig megszerette a kevés beszédű, komótosan lépkedő, egyszerű parasztembert, leste minden mozdulatát és anélkül, hogy tudta volna, utánozta. Amikor Péter bácsi a kapáért nyúlt, ő is fogta a kisebbik kapát és lelkes szorgalommal dolgozott, segített, ha a kerítést, ezt-amazt javígtatták, fűrt, faragott, és eszébe sem jutott megsértődni, ha az öreg ráfordult: Add már azt a kalapácsot, ne csak a szádat tátsad! - S nem akadt munka, ami kifogott volna rajta. Az öreg meg is jegyezte:

- Hallod, fiam, elmehetnél te falusi gyerekek is!

Lebarnult, megizmosodott és észrevétlenül tájszólásban kezdett beszélni:

- Nem gyütt póstás, Júlcsa néném? - kérdezte naponta - Mán megint nem kűttek nékem levelet? Tán mán azt is elfelejtették anyámék, hogy a világon vagyok...

A citera, ha egy kis szabadideje volt, azonnal előkerült. Már jobban játszott, mint az öreg, csak az volt a baj, hogy nemigen ismerte azokat a nótákat, amik a faluban - a régi cuhárékban - divatosak voltak, más dallamokhoz szokott és azokat kereste szívesebben hangszeren. Ezen el-elvitatkoztattak, de amúgy jól kijöttek egymással. Amikor Laci olyasmit játszott, amit a

zongoraleckéiből idézett, Péter bácsi morogva elvonult és tüntetően a maga nótáit kezdte füttyörészni, mire a fiú azonnal átvette és máris szent volt a béke.

- Mért is nem vagy te az én kis unokám? - mondogatta Bogdán Péter. - Rád hagyhatnám a házamat. Bár így is megtehetném. - S magában azt gondolta: tényleg, miért is ne? Hiszen se kuttyája, se macskája. Legyen a gyereké minden, legalább lesz, aki néha egy szál virágot visz a sírjukra. Majd megbeszéli a szülőkkel, ha visszajönnek abból a nagy Amerikából. A fiúnak is említette, de az még nem igazán fogta fel, csak elszomorodott:

- Hát mán maga is itt akar engem hagyni? - fakadt sírva és szaladt a citerához, hogy azzal panaszolja ki magából a bánatát. Mert levél se jött, hiába várta epekedve, minden áldott nap lesve a postást a kapuban.

Egy napon visító kismalaccal állított be Bogdán Péter. Zsákban hozta, hogy el ne szaladjon. Beterelték az ólba és mindjárt megkapta az első moslékadagját, amit jó étvággal, nagy szürcsöléssel habzsolni kezdett.

- Na fiam, adj nevet a jószágnak. Legyél te a keresztapja, úgyis neked neveljük.

Lacinak nagyon tetszett, hogy „keresztapa” lehet. Megvakargatta a vígan lefetyelő malacka fülét meg a hátát és bejelentette:

- Hát akkor... legyen a neve... mondjuk... Röfi! És én fogom gondozni!

- Úgy legyen! - adta rá áldását az öreg. - Húzd meg a farkát, hadd tudja, ki a gazdája. - És ettől kezdve Röfi is családtag lett.

A fiú tisztességgel állta a szavát. Úgy bánt a kis állattal, mintha világegyetében egyebet se csinált volna. Térdig feltúrt nadrágban takarította az ólat, naponta kétszer, reggel ötkor és este, etetés előtt. A rogyadozó ólajtót kijavította, megszögelte, keverte a moslékot - soha még malacnak olyan jó sora nem volt, mint Röfinek. Juliska néni időnként átnézett hozzájuk és a fejét csóválta:

- Vén bolond maga, hallja, egészen kiforgatja ezt az úrigyereket. Aztán majd lássa, mit fognak szólni a flancos szülei, ha megjönnek. Csak nehogy baj legyen belőle. Én ismerem őket!... Nem fogják megdicsérni érte.

Laci tényleg olyan volt, mint akit kicseréltek. Lágy vonásain új kifejezés fénylett: a felelősség-érzet és a tudat, hogy amit csinál, hasznos, jó és fontos. Lassan lehámlott róla a tartózkodó, finomkodó, városias modor, arcát, testét feketére égette a nap, kezei megkérgesedtek, szeméből eleven tűz áradt. Bár továbbra is tisztelettel beszélt az öreggel, viszonyuk mélyebb lett és egyre bensőségebb. Esténként, munka után, egészségesen kifáradva, meghitt beszélgetésben üldögéltek a tornácon, jókat citeráztak, nagyokat nevettek. Felváltva főzött hol egyikük, hol másikuk, ahogy éppen adódott. Az öreg a régmúlt időkről mesélt, hogy éltek, mint éltek valamikor falun, előjöttek a háborús élmények, beszélt a feleségéről, a fiú pedig bevallotta, mennyire egyedül érzi magát, mert szülei örökké rohannak, s csak úgy elmentükben, félvállról kérdezik, hogy van, mi újság az iskolában, de a választ már meg se hallják. Mire elkezdené, jön a megszokott szöveg: most nem érünk rá, majd legközelebb elmondod. Az utcára nem engedik le a többi gyerek közé focizni, rohangálni, nehogy rossz ragadjon rá, így nem marad más, mint a tévé meg a video, a számítógép, no meg a könyvei. Még jó, hogy Marival úgy megértik egymást. A zongoratanárnő, aki hozzá jár, nagyon idős, csak szidja, dorgálja, utána meg elalszik, és oly mindegy, rendesen játszik-e, vagy csak össze-vissza kalimpál, hiszen úgyse hallja.

Péter bácsit nagyon megdöbbenette a gyerekből áradó keserűség, de nem szólt, nem akart olajat önteni a tűzre. Hátha csak túloz? Adja Isten, hogy így legyen. Mindenesetre, ha lehet, még közelebb érezte magához és a bennesorult, soha ki nem élt apai érzéseit most mind a fiúnak adta át. Rettegve gondolt a percre, amikor el kell válniuk, s ő itt marad, újra egyedül.

Úgy éltek, mintha igazi unoka és nagyszülő lettek volna, még a temetőbe is együtt jártak ki. A faluban egy-kettőre elindult a találgatás:

- Még a végén kiderül, hogy tényleg az unokája? - De hiszen nem is volt gyerekük! - mondták mások. - Na és? Jár az ember erre, arra, sok minden megeshet! - sápítoztak. - Óh, Szűz Máriám, ki hitte volna!

Augusztus vége volt, csendes, békés, kora délután. Péter bácsi a tornácon ült a sámlin és halkan füttyörészve kalapácsnyelet faragott, mert a régi szétrepedt. Laci a hátsó kertben almát szedett egy kosárba. Gatyában volt, mezítláb, arca, keze maszatos, lábaszárán jókora karcolás piroslott. Jókedvűen énekelt valami frissen tanult, pikáns nótát, vidám hangja betöltötte a kertet, átszállt a szomszédba és egy cérnavékony leányhang visszhangozta a szöveget. Laci boldogan vigyorgott és még hangosabban fújta a dalt, de az öreg rádörrentett:

- Csöndesebben, hé! Felvered az egész utcát. Tán angyalt látsz, te betyár, hogy úgy mosolyogsz? Há?

- Lehet!... - pirult el a fiú. Hirtelen elhallgatott, kikerekedett szemekkel a bejárat kapura meredt, aztán torka szakadtából felkiáltott:

- Apu! Anyu! Megjöttetek? - és rohant, rohant, lélekszakadva, kitárt karokkal, sírva-kacagva a nyitott kapuban álló szülei felé, akik elhűlve, döbbenet nézték a feléjük szaladó gatyás, mezítlábás, kócos, napbarnított, cserzett képű parasztyereket.

Laci mindebből semmit sem érzékelt, ő csak az imádott Aput és Anyut látta, akik után már annyira vágyakozott.

Hangja elcsuklott az örömtől:

- Mikor érkeztetek? Már úgy, de úgy vártalak benneteket! Mennyire hiányoztatok! És mennyit fogok mesélni!...

Fügedyék lecövekeltek és egy tapodtat sem voltak hajlandók beljebb lépni. Láthatóan nem hatotta meg őket a gyerek boldog lelkendezése. Az asszony felháborodva, undorral tolta el magától a fiát.

- Hogy nézel ki, Lacika? Rád se lehet ismerni! Mit csináltak veled?

- De Anyu, hát meg se csókolsz? - állt meg a fiú lelombozódva. Nem így képzelte a viszontlátást és nem tudta, hogy viselkedjen. Csak nézett csalódottan a szüleire és várt valami kedveset, biztatót. Ehelyett kemény, rideg parancsot kapott:

- Előbb menj át Juliska nénihez és mosakodj meg, öltözz fel rendesen, addig a közelemben se gyere, mert bűdös vagy és koszos, még tönkre teszed a sminkemet. Iparkodj, azonnal indulunk haza, egy percre se maradunk, csak megvárjuk, amíg a sofőr benzint vesz fel. És a kezeid!... Apukádhoz se érh, mert összepiszkolod a ruháját. Pfúj, ez az istállószag! Undorító! - fordult el a mama és orrához tartotta illatosított zsebkendőjét. - Na menj, nem is akarlak látni!

Péter bácsi lerakta a bicskáját és odaballagott a Fügedyékhez.

- Adjon Isten jó napot! - köszönt illedelmesen. - Az én nevem Bogdán Péter. Együtt töltöttük a napjainkat a nyáron Lackóval.

- Az én fiam neve László, Lacika, vagy akár Laci... de semmi esetre sem Lackó! - lépett előre az apa és lekezelően végigmérte az öreget. - Dr. Fügedy László vagyok, ennek a gyermeknek az édesapja.

- Isten éltesse! - mondta tisztelettudóan Péter bácsi. - Büszke lehet a fiára az úr. Kevés ilyen rendes gyereket találni a mai világban, mint a maguk fia. Úgy megszerettem, mintha a sajátom lenne... a saját gyerekem!

- Igen? - kérdezte vissza fagyosan dr. Fügedy. - Akkor hogy lehet, hogy a fiam úgy néz ki, mint egy utolsó napszámos? Hogy jön maga ahhoz, hogy dolgoztassa, sanyargassa a gyermekemet? Na - mondta a felesége felé -, majd adok én a te drágalátos Julcsádnak! Így vigyázott Lacikára, hogy kiadta cselédnek? Úgy rúgom ki a fiát, hogy a lába sem éri a földet! - A halálsápadt gyerekre förmedt: - Takarodj a szemem elől! Negyedóra múlva úgy akarlak látni, mint aki emberek közé való. Kössél nyakkendőt is! Mars! Egy-kettő, futás!

Laci sírvafakadt.

- Legalább hadd köszönjek el. Olyan jó volt itt!

- Felesleges! Nem vagy senki szolgálja, te egy Fügedy vagy, és úgy látszik, elfelejtetted, mire kötelez a neved. Na, mi lesz? Majd otthon számolunk!

A fiú lehorgasztott fővel, zokogva elindult. Már nyúlt a kilincshez, amikor kétségbeesetten felsikoltott és visszafordult.

- Péter bácsi! - jajongta és odarohant az öreghez. - Drága jó Péter bácsi! Ne engedje, hogy elvigyenek! Itt akarok maradni magánál! Ígérem, hogy jó leszek, csak hadd maradjak itt! A maga kisunokája akarok lenni! Péter bácsi!... Péter bácsi... ne... - és zokogott, zokogott, szív-szakadva.

A szülők értetlenül és mélységesen megsértődve, dühösen nézték a fiukat. Az öregember magához szorította a gyereket és az ő szeme is elfátyolosodott. A felesége temetésekor meg tudta állni, hogy ne könnyezzen, de a gyerek fájdalma leverte a lábáról.

- Ne bőgj már, na. Hát micsoda legény vagy te? Egy férfiember nem lehet ilyen anyám-asszony katonája! - mondta, miközben neki is remegett a hangja a visszafojtott sírástól. - Találkozunk még, ne búsulj. Majd jövőre... Ne feledd, itt minden a tied, ide hazajöhetsz. - Odafordult a szülőkhöz: - Megengedik, hogy adjak valamit a fiuknak? Ha már maguktól egy simogatásra sem tellett.

- Kétlem, hogy bármi olyanra szüksége lehet, amit csak itt kaphat meg - válaszolta kimérten dr. Fügedy úr.

- Talán mégis... Ne legyenek már olyan szívtelenek. - Visszament a tornáchoz és kezébe vette a citerát. - Ezt itt ne felejtsd. Nesze, a tied. Neked nagyobb szükséged lesz rá... Hogy emlékezz rám... meg Röfire... meg mindenre... A temetőre, tudod... Hát akkor... menj Isten hírével... *kisunokám!*

A kapuból Laci visszakiáltott:

- Mondja meg Röfinek... ne haragudjon rám... biztos megérti... okos kis malac... ő biztos nem fog elfelejteni, mert nagyon szeretett... Isten áldja, Péter bácsi... Viszontlátásra... *nagyapám!*

Az öreg még sokáig állt a bezárt kapunál. Az ólban Röfi visított, mintha ő is siratná kis gazdáját.

- No anyjuk... - nézett fel az égre. - Most maradtunk igazán egyedül - ketten. Te ott, én meg itt a földön. Meg az a szegény gyerek...

Visszaült a sámlira, fogta a bicskát meg a kalapácsnyelet, folytatta a faragást s közben oda-kiáltott az ólhoz:

- Ne ordíts, Röfi, legalább neked legyen eszed! Mától tőlem kapod a moslékot, mert a gazdát elvitte a város. Mindenestül.

Lassan besötétedett. A falu harangja már rég elütötte az éjfélt, de az öregember még mindig a tornácon üldögélt. Nézte az éjszakát. Telehold volt, millió csillag fénylett, csodálatosan ragyogott az ég. Sziporkázott a háztető, a fák hosszú, furcsa árnyékot vetettek. Az ólból kihallatszott Röfi szuszogása.

- Neked a legjobb...! - dörögte maga elé Bogdán Péter, aztán tovább bámulta a holdat. - Csak a citerát el ne vegyék tőle... - és halkán, dünnyögve, öregesen, el-elcsukló hangon dúdolni kezdte: *Hosszú útról... visszatérni... nem lehet...*

Tüsi

Először a tekintetük találkozott.

A kislány soványka testével az üvegre tapadt, rászorította az arcát, orra ellapult, és szemeit tágra nyitva, úgy bámulta a nénit és a bácsit, mintha csodát látna. Alig három éves értelmének mindegy volt, hogy idegenek, vagy apuka és anyuka-e, hiszen csak a többi gyerektől hallotta emlegetni e szavakat az intézetben. Az ő kis életében ezeknek a kifejezéseknek semmi jelentőségük nem volt. Beszéltek olyanokat is, mint „család” és „otthon” de félt a szavaktól, hátha csúnyák, mert azért kikaphatott Marika nénitől, a nevelőnőtől, ezért vigyázott, hogy csak akkor mondja ki, amikor biztos volt felőle, hogy nem hallja senki.

Ilyen gyönyörű nénit, mint aki ott állt az üvegajtón túl, még sohasem látott. Minden olyan érdekes és izgalmas volt rajta, ujjain gyűrűk csillogtak, még nyaklánc is volt, egyforma, fehér, kerek golyókból. Milyen jól lehetne játszani azokkal a golyókkal. - gondolta sóvárogva. Szerette volna, ha a néni ránéz, s akkor énekelt, vagy táncolt volna neki, mert azért mindig kapott mosolyt a nagyoktól. Gyermeki ösztönével megérezte, ha azt akarja, hogy mosolyogjanak, valamit csinálnia kell érte, s ő tette is szívesen, mert az olyan jó, amikor a felnőttek mosolyognak. Ennek a szépséges néninek a kedvéért akár bukfencet is vetett volna, csak egyetlen pillantást vessen rá!

A néni nem vette észre a gyereket. Közönyösen hallgatta a férfiak beszélgetését. Egyik a férje volt, a másik az intézet igazgatója, a nő bátyja. Átutazóban voltak, a férje, István kérésére álltak meg, mert valami ügyet akart megbeszélni a sógorával - legalábbis ezt mondta. Kényszeredett udvariassággal figyelte őket és legszívesebben máris indult volna tovább. Egyáltalán nem érdekelte, miről tárgyal a két férfi. Unta magát és émelyegett az intézetben uralkodó szagtól. A feje is megfájdult az autóban és ez megviselte amúgy sem valami erős idegzetét.

A kislány nem mozdult az üvegajtótól. Mintha odagyökerezett volna, tátott szájjal nézte a három embert. Az egyiket ismerte, úgy hívták, hogy igazgató bácsi, a másik férfi azonban idegen volt számára. Azért őt is nagyon gyönyörűnek látta, hiszen nem volt haragos az arca. Milyen furcsa, gondolta a gyerek, azoknak a felnőtteknek, akik idejönnek, sose haragos az arcuk, mint Marika néninek, vagy a többi nevelőnek. Vajon honnan jöhetnek?

Már búcsúzkodtak, amikor az asszony pillantása véletlenül az üvegajtó felé tévedt. Szeme megakadt az elbűvölten rámeredő kislány arcán, s valami furcsa, homályos érzés futott rajta végig. Tekintete összekapcsolódott a gyerekével, s képtelen volt elfordítani az arcát. Néztek egymásra, tágra nyílt, rezzenetlen szemekkel. Hosszú, végtelennek tűnő másodpercek teltek el így, egyikőjük sem mozdult.

S ekkor a kislány félénken elmosolyodott. A pillanat varázsa megtört, megkönnyebbülve odabólintott és a két férfiről megfeledkezve elindult a kijárat irányába. De csak néhány lépést volt képes megtenni, a gyerek mosolya nem hagyta nyugton.

- Mit akarhat ez a szegény kis kölyök? Koldul?

Ez volt az első alkalom, hogy bátyját meglátogatták az intézetben, pedig az sokszor hívta őket. Még sohasem látott ennyi elhagyatott gyermeket egyrakáson. Elfogta a szájalom s úgy döntött, beszél néhány szót a kislánnyal, esetleg ad neki pár forintot, vagy valami mást, hátha ezzel örömet szerez neki.

- Azonnal jövek! - szólt a férfiaknak. Odasietett és kinyitotta a hosszú, rideg, dísztelen folyosóra nyíló üvegajtót. Olyan hirtelen történt, hogy a kislány ijedten elugrott az ajtótól. Bármennyire is vágyott rá, megszeppent, amikor a szép néni leguggolt hozzá.

- Hogy hívnak?

- Tüsi. - válaszolta elfogódottan a gyerek.

- Mókás neved van. Honnan ragadt rád ez a Tüsi név?

- Azért hívnak így, mert mindig borzas a hajam, pedig szoktam fésülni minden reggel, mert kötelező. Van másik nevem is... de azt mindig elfelejtem. Tudok énekelni és táncolni...! - vágta ki büszkén.

- Aranyos vagy! - simogatta meg gondosan ápoltságát, illatos kezével a szép néni a kócos, göndör fürtöket. Tüsi olvadozott a boldogságtól - Mit csinálsz itt a folyosón? Vársz valakit?

A kislány szemei kikerekedtek és buzgón bólogatott:

- Igen! A nénit vártam. Mert olyan gyönyörű...

- Engem?! - lepődött meg az asszony. Jólesett neki a gyerek rajongása. - Hiszen azt sem tudod, ki vagyok. Nos, mit gondolsz, ki vagyok én?

- A néni...? - Tüsi tétován billegett egyik lábáról a másikra. - A néni... Azt hiszem a néni anyuka néninek hívják, a szép bácsit meg apuka bácsinak.

A nő elnevette magát a szokatlan elnevezés hallatán és belepirult. Villanásnyi haragot érzett, mert a kislány a legérzékenyebb pontjára tapintott. Ugyanis nem volt gyerekük és ez beárnyékolta életüket, jóllehet, tökéletesebb és harmonikusabb házasságot elképzelni sem lehetett volna az övékéénél. De a kis árva igazán nem hibáztatható, hogy így elszólta magát - enyhült meg és újra rámosolygott.

Tetszett neki a csöpp leányka. Volt az arcában valami megmagyarázhatatlanul kedves, elragadó és megható. Nagy, ibolyakék szemeiből olyan tiszta ártatlanság sugárzott, hogy az asszonyt megrendítette és soha nem ismert érzelmeket indított el benne.

- Nem, tévedsz... - nevetett kényszeredetten. - Az én nevem Ágnes... Ágnes néni... és nem vagyok anyuka... és a bácsi, István bácsi sem apuka. Sajnos, nekünk nincs ilyen aranyos kislányunk, mint te vagy... Tüsi.

- Szóval nem értem jöttök? - kérdezte a kislány csalódottan s már fordult volna, de Ágnes megfogta a karját.

- Miből gondoltad, hogy érted jöttünk? Ezek szerint mégis vársz valakire.

- Mindig várok... Minden gyerek vár valakit. Ez itt így szokás. Nem tetszik tudni? De hozzám sosem jön senki.

- Értem. - Ágnes végképp nem tudta, hogy viselkedjen. A gyerek egyenes, őszinte tekintete zavarba hozta. - No nézd... figyelj ide, ülj le valahová és légy jó kislány. Mindjárt visszajövek és hozok neked valamit. Mit szeretnél?

- Csokit! - ragyogott fel a kislány arca. - És... és... vajdas kenyeret! Kiflit! És... tessék megsimogatni még egyszer, olyan finom szaga van a néni kezének. Inkább ne hozzon semmit.

Ágnes megindultan tenyerébe fogta a keskeny kis arcot és tűnődve nézte. Milyen bájos gyerek. Vajon mifélek lehetnek a szülei? Hogy került ide szegényke? Milyen tragédia sodorhatta a szörnyű falak közé? Mivé alakul a sorsa egy ilyen kis istenadtnak? Nyugtalanító érzés

bizsergett benne, és megdobogtatta a szívét. Önkéntelenül magához ölelte a kislányt, az meg odabújt szorosan a mellére és picinyke karjával átkulcsolta a nyakát.

- Ez finomabb, mint a csoki! - suttogta hálálkodva, lehunyt szemekkel.

Ágnes gyorsan felállt, s hogy zavarát leplezze, a ruháját igazgatta. Már-már attól félt, elsírja magát, annyira megsajnálta a kicsit.

- Várjál itt, visszajövök. Ígérem.

- Jó. Leülök a sarokba és megvárom az anyuka nénit.

- Mesélj valamit erről a kislányról - kérte bátyját, amikor ismét a két férfihez ért. - Egészen megszedíti az embert. Ismeritek a szüleit? - A férjéhez fordult: - Ne érts félre, István, egyszerűen csak kíváncsi lettem... Érdekel. Olyan helyes kis csöppség. Képzeld, Tüsinék hívják. Milyen név ez? Semmi értelme... Ha látnád, milyen szemei vannak és hogy tud nézni!...

- Így szokott kezdődni - nevetett az igazgató. - Kevés ember megy el innen, hogy ne hatna rá a gyerekek látványa. Mit mondott neked?

- Semmit, semmit... - hárította el a kérdést az asszony. - Azt hitte, én vagyok az anyja. Anyuka néninek szólított. Hallottatok már ilyet? Szegény, még azt sem tudja, mit jelent az anyuka szó.

A férfiak összenéztek. Ágnes nem vette észre, mert a retiküljében kotorászott, a pénztárcáját kereste.

Az igazgató próbálta marasztalni őket.

- Kár, hogy ennyire kevés az időtök. Szívesen meghívnálak benneteket ebédre. Felhoznám az ebédet az irodába, nem kéne a gyerekek között enni. Ágnest bizonyára zavarná a zsvaj meg a nagy nyüzsgés. Tudjátok, mi már megszoktuk, nekünk fel se tűnik.

- Nem, nem! - szólt közbe gyorsan az asszony. - Azért annyira nem sietünk. Elfogadjuk a meghívást.

István meglepődve fordult a feleségéhez.

- De hiszen azt mondtad, nem szeretnéd ha későn érkeznének... S hogy unatkozol itt, amit meg is értek és nem csodálkozom.

- Igen, persze, igazad van... azonnal indulunk, csak... ne haragudj... - hebegte Ágnes és tekintetével megkereste a kislányt. Az ott kuporgott, aggódó komolysággal, változatlanul az ajtó melletti sarokba húzódva és le nem vette róluk a szemét. - Megígértem, hogy hozok ennek a kis maszatnak valamit... csokit, bármit... Nincs szívem becsapni. Látjátok, hogy néz?

- Ilyenek ezek mind - mondta az igazgató. - Elég egy barátságos szó, többé lehetetlenség levakarni őket. Hihetetlenül ragaszkodóak tudnak lenni. Hetekig emlegetik, ha valaki kedvesen szól hozzájuk... vagy felelőtlenül megsimogatja az arcukat...

- *Felelőtlenül...* - ismételte döbbenten a szót az asszony és a szeme könnybelábadt. - Rettenetes! Ilyen nagy kincs egy apró mozdulat? Ha tudtam volna...

- Apró? - csóválta fejét az igazgató. - Lehet, hogy neked az. De nekik a *mindenük* az, amit te apróságnak hiszel. Sajnos, náluk ez hiánycikk. A nevelők hiába teszik ki a lelküket - már amelyik kiteszi! -, nem létezik olyan gyerek, aki ne várná a maga csodáját, hogy egy napon megjelenik a jó tündér és azt mondja... no persze, ti ezt nem érthetitek. Nincs gyereketek, már elnézést, nem akartalak megsérteni benneteket, de fogalmatok sem lehet, mi játszódik le egy ilyen kis emberke lelkében.

Ágnes elsápadt, elővette a zsebkendőjét, elfordult és megtörölte a szemeit.

- Megyek. - mondta - Lehet itt a közelben egy boltot találni? - Ahogy mozdult, a kislány, mint a villám, felugrott és az üveghez szorította az arcát. Ágnes integetett és mutogatással jelezte, hogy azonnal visszajön. A gyerek láthatóan nem értette. Szeméből végtelen csalódottság sütött, s csak állt, moccanatlanul. - Mit csináljunk? - tördelte kezét kétségbeesve Ágnes. - Ez a buta azt hiszi, itt akarom hagyni. Beszélek vele.

- Ezt odaadhatnád neki... - nyúlt a zsebébe István és egy tábla csokoládét vett elő. - Majd veszünk az úton valahol másikat.

Ágnes csodálkozva nyúlt a csokoládéért.

- Soha nem szoktál ilyesmit vásárolni. Hogy-hogy most mégis van nálad? Mikor vetted?

- Csak úgy... véletlenül... mielőtt elindultunk. Gondoltam, hátha megéhezünk a kocsiban.

Az asszony nem firtatta tovább, fogta a csokoládét és bement a kislányhoz.

- Tüsi, nézd, ezt neked hoztam. István bácsi küldi.

Legnagyobb meglepetésére a gyereket hidegen hagyta a csokoládé. Rá se nézett.

- Kaphatnék még egy olyan jószagú simogatást? Láttam, el akarnak menni. - és ibolyakék szemét könnyörögve emelte az asszonyra.

Ágnesnek összeszorult a torka és hirtelen megint sírhatnékja támadt.

- Hát persze! Gyere ide, kicsim, és öleld meg a ma... - Riadtan elharapta a mondatot. Hajszál híján kimondta: *a mamát!* Úristen, mi van vele? Alig bírta folytatni - Gyere, öleld meg a... nénit. És a csoki is a tied, tessék, fogadd el. Leülünk arra a padra és beszélgetünk. Akarod?

A gyerek befészkelte magát az asszony mellé és kezében a csokoládéval a fülébe súgta :

- Azért neked jobban örülök, mint a csokinak! - és egymásra nevettek.

*

- Igazad lett! - mondta István az igazgatónak, miközben az iroda felé lépkedtek. - Ez valószínű csoda. El sem merem hinni. Tudod, amikor véglegesen kiderült, hogy soha nem lehet gyermeke, összeomlott, búskomorra vált és került minden nőt, akinek domborodik a hasa. Irigykedett rájuk. Órákig tartó sírógörcsöt kapott, ha egy gyerek közeledett hozzá. Hiába mondtam, nem számít, az a fontos, hogy szeretjük egymást, másokkal is megesik, hogy nem születik gyerekük, ám őt ez nem vigasztalta. Jártuk az orvosokat, mindenféle fürdőket, éveken át. Egyszer már azt hittük, talán... de aztán... érted. Javasoltam, fogadjunk örökbe... de hallani sem akart róla. Mutattam neki egy katalógust, benne vagy kétszáz fényképpel, de mindegyik ellen volt valami kifogása, egyiknek a hajaszíne, másiknak az orra állása, a szája, szeme nem tetszett. Természetesen nem mondtam neki semmit, ahogy kérted. Fogalma sincs, miért vagyunk itt. Nem is sejti, legalábbis remélem.

- Nagyszerű. Nem szabad erőltetni - mondta az igazgató. - Ősrégi tapasztalat, hogy vagy egy pillanat alatt egymásra találunk, vagy soha nem alakul ki igazi anya-gyermek kapcsolat. Úgy látom, Tüsi meghódította a feleségedet. Csodálatos kis teremtés.

- Bár úgy lenne! - sóhajtott fel István. - Menjünk, nézzük meg, mit csinálnak.

- Nyugalom, maradj a fenekeden. Hagyjuk őket. Csak fölöslegesen zavarnánk. Hadd kószol-
gassák egymást. Ne félj, a gyerek jobban tudja, mint mi együttvéve, hogy valóban össze-
illenek-e, jobban, mint akár Ágnes. Megérzi, ha igazán szeretik. És Ágnes? Ő most nem
beszámítható, mondhatnánk úgy is: *másállapotban* van! Mit szólnál inkább egy jó kávéhoz?

Kopogtak az ajtón, Ágnes lépett be. Feltűnően komoly, megrendült volt az arca és szemei
vörösek. Mint akit kicseréltek, szinte rá sem lehetett ismerni. Csöndesen leült és bizonytalanul
nézett maga elé, került a férje tekintetét, mintha azt latolgatná: mondja-e, vagy sem... Aztán a
bátyjához fordult:

- Mióta van itt?

- Kicsoda?

- Tudod nagyon jól, kire gondolok. Beszélni akarok a szüleivel. Szeretnék minél többet
hallani róla.

- Sajnos, ez nem fog menni. - tárta szét karjait az igazgató. - Az anya nevét ismerjük -
természetesen nem mondhatom meg -, de ez minden. Egyébként a szokványos történet.
Fiatalkorú, belekeveredik egy bandába, első cigaretta, ital, egy kis szipózás... A többi már jön
magától. Akármelyik srác lehetett az apa. Azután az ifjú anyuka rádöbben, hogy így nem élet
az élet, egyre több ital, egyre keményebb narkó, s egy napon túlادagolja magát. Kész. Ennyi.
Vége. A nagyszülők hallani sem akarnak a törvénytelenül pottyantott unokáról, marad az
intézet. Ne higgyétek, hogy érzéketlen vadállat vagyok, csak azt akartam megértetni, hogy
ilyen a világ, ezt hagyjuk örökölni az utánunk következőknek. Ki a hibás? Én? Ti? Vagy az
egész társadalom? Az Isten se tudna igazságot tenni.

Ágnesnek megeredtek a könnyei. István gyöngéden megfogta a kezét.

- És a kislány?

- Mit akarsz hallani? Féléves kora óta mi neveljük. Mint a többi, hasonló sorsú kis árva. Egy a
sok közül. Felnő, kikerül az intézetből és ugyanott folytatja, ahol az anyja...

- Nem igaz! - ugrott fel Ágnes. - Nem lehet igaz! Ő nem olyan, mint a többiek. Ő... ő más!
Értsétek meg...!

- Miért, milyen? - kérdezte István és szeme összevillant az igazgatóéval.

- Hát... - bizonytalanodott el az asszony. - Nem is tudom... Nehéz megmagyarázni.
Ragaszkodó... kedves... értelmes... emlékeztet a kislánykori fényképeimre. Persze, lehet, hogy
csak képzelődöm. Nem tudom... Ezt csak érezni lehet.

- Tényleg hasonlít rád - jegyezte meg István.

Ágnes felállt és odafordult a férjéhez:

- Szeretnék veled négy szemközt beszélni.

- Úgy vélem, felesleges. Ebben egyedül te dönthetsz. Tudod jól, rajtam nem fog múlni.

- De hiszen azt sem tudhatod, mit akarok mondani! - döbrent meg Ágnes.

- Drágám! - ölelte meg István - Tíz éve vagyunk házasok. Én ne tudnám?

Ágnes nem bírta tovább.

- Attól félek, megőrültem. - zokogta. - Bocsássatok meg... Ez a kis boszorkány egészen meg-
bolondított. Fogalmam sincs, mi történt velem. Olyan volt... Istenem, ki sem merem monda-
ni... Ilyet még sohasem éreztem... Ahogy átölelt... ahogy hozzám bújt... - Keményen megrázta

magát és felállt. - Nem! Elég volt ebből. Nem akarom! Sajnálom, István, hogy így elhagytam magam. Nagyon szégyellem. De ez a gyerek annyira hatott rám! Azt hiszem - fordult a bátyja felé -, jobb, ha nem maradunk itt ebédre.

István tehetetlenül, kérdőn pillantott az igazgatóra. Azon nem látszott, hogy különösebben meg lenne lepve a váratlan fordulat láttán. Közönyösen megvonta vállát, s csak annyit mondott:

- Sajnálom, hogy el kell mennetek. Mindenesetre, azért az ebédet felhozzatom, hátha mégis meggondoljátok magatokat.

- Siessünk! - türelmetlenkedett Ágnes. - Gyerünk, gyerünk! - nógatta idegesen a férfiakat, mintha félne valamitől - vagy *valakitől*?

Amikor karonfogva a folyosóra értek, az asszony nem bírta megállni, hogy lopva, a szeme sarkából oda ne sandítson az üvegajtó felé. Meglátta a kislányt, amint rájuk bámul, arcán mérhetetlen csalódás, döbbenet és felnőtt fájdalom tükröződött. Kicsi kezeit felemelte, mintha búcsút akarna inteni, de a mozdulat félúton megtört, szemeiből potyogni kezdtek a könnyek és lassan, félszegen, félrebillent fejjel simogatni kezdte saját arcát, úgy, ahogy a nénitől látta. Aztán lemondóan a kezére nézett és még egyszer végigsimította könnyben úszó arcocskáját.

Ágnesben eddig tartott az ellenállás. A gyermeki tekintet győzött: tovább nem bírt és nem is akart uralkodni az érzésein. Kiszakította magát István karjából és nagyot sikoltott:

- Kislányom! Kicsikém! Én vagyok a te anyukád! Ha te is úgy akarsz... - és futott, futott, lelkeszakadtából, kitárt karokkal.

A két férfi megállt. István a szemét törölgette. Az igazgató halkán annyit mondott:

- Igen, sejtettem. Jobb lenne, ha most egy rövid ideig nem zavarnánk őket. A többi már ügyis Tüsi dolga.

*

Tüsi arcához szorította Ágnes kezét.

- Tudtam én, hogy anyuka néni vagy! A kezed mondta... olyan jó anyukaszaga van. És ugye játszunk majd otthont és családosat? Amilyenről a nagyok mesélnek?

István ekkor ért hozzájuk, s még hallotta a kislány szavait. Letérdelt és magához ölelte mindkettőjüket.

- Játsszunk, kicsim. Ezután csak ilyeneket fogunk játszani... de igaziból!

- Jaj de jó! - tapsolt Tüsi boldogan. - Neked is olyan jószagú a kezed.

- Hát persze, kislányom. Tudod, apukaszaga van! - mondta Ágnes és a folyosót betöltötte a *család* hangos, önfeledt, egybeforradt kacagása.

Tüsi hazaérkezett.

Tüsi otthon

A reggeli nap besurran a függönyön át és végigcírógatta az alvó gyerek izzadó arcát. Nyugtalanul aludt, furcsákat álmodott, olyanokat, mint eddig soha. Mintha egy szép néni és bácsi fogta volna a kezét és mentek az utcán a sok idegen ember között, nagyokat nevetve, s ő táncolt és énekelt mindenkinek. Egy autó is megjelent ebben a különös álomban. Tudta, mi az autó, ott szoktak állni az intézet udvarán, de még sosem látta belülről, milyen, s most ez is olyan érdekes és izgalmasan új volt és nagyon tetszett neki a csillogó-villogó üveg, a fényes kilincsek. A kislány kacagott, kacagott... - és felébredt.

Ismeretlen szobában találta magát. Egyedül volt. Ijedten ült fel: hogy került ide? Hol vannak a többi gyerekek, hol van Marika néni a nevelő? Ki fog kapni, ha nem lesz ott a mosakodásnál. Hófehér ágyban feküdt, mellette szépséges, nagy hajú, kék szemű baba, de olyan szép, amilyen nem is létezik a világon.

Időbe telt, amíg felfogta: ez már nem az intézet! Ez az a ház, ahová Ágnessel és Istvánnal, a szép anyuka nénivel és az apuka bácsival tegnap érkeztek. Igaz volt a séta az utcán, igaz a sok ember és az autó is igaz. Anyuka néni azt mondta, mátol kezdve az autó is az övé, de Tüsi nem vette komolyan. Hogyan is vehette volna? Egy ilyen nagy valamivel nem lehet játszani, de Marika néni, meg az igazgató bácsi nem is engedné. Még túl közeli volt az intézet emléke, mindent hozzájuk kapcsolt. Ágnes anyuka néni azt is mondta, hogy ezentúl itt fog lakni ebben a gyönyörű, nagy, óriási szobában, ami egyes-egyedül az övé és az új baba is csak az övé, a nagyobbak nem vehetik el, mert nagyobb gyerekek se lesznek. És most, tessék, minden úgy van, ahogy anyuka néni mondta. Tényleg övé az autó is? Hogy lehet azzal játszani?

Nagyon kellett pisilnie, de nem mert felkelni, félt, hogy akkor semmivé foszlik minden, ami körülveszi. Tüsi szentül hitte, hogy még mindig álmodik, s most megijedt, hogy bepisil és fel fog ébredni és akkor anyuka néni megveri, ahogyan Marika néni szokta.

- Ha álmodik - okoskodott Tüsi -, akkor azt csinál, amit akar, fel is kelhet az ágyból. Óvatosan felemelte a paplant és csodálkozva látta, hogy új hálóing van rajta, rózsaszínű és csipkés. Igen, tegnap vették abban a hatalmas büfében; Tüsinék minden „büfé” volt, hiszen az intézetben csak ilyet látott-hallott, az ő szűk kis világában az *áruház* nem létezett.

Lehet, hogy mégse álmodik?

Lábujjhegyen lopakodott az ajtó felé, mert emlékezett rá, hogy arra folyosó van, kicsi, nem olyan nagy, mint az intézetben, de tele van szépséges képekkel meg mindennel és onnan nyílik egy csomó ajtó, köztük olyan, amin túl ott a vécé.

Amikor kilépett a szobából elkerekedett a szeme: minden pontosan úgy volt, ahogy emlékezett!

Tisztára összezavarodott. Akkor hát ez nem álom! Tényleg van saját anyuka nénije és apuka bácsija és van... milye is? Ja persze, *családja* és *otthona*. Szóval az ilyen? De furcsa! A reggeli zsvaj, a lökdösődések, a sok gyerek hiányzott ugyan neki, de legalább itt nem kell félni, hogy megverik a nagyok.

Sikerült megtalálnia a vécét, éppen az utolsó pillanatban. Ez is olyan volt, mint a mesében, körben hófehér csempével, kár, hogy nehéz felmászni az ülőkére, de annyi baj legyen. Tüsi elhatározta, hogy sűrűn fog idejárni, mert ez még a szobánál is szebb, kicsi és jókat lehet pisilni benne. Biztos, hogy ez lesz a kedvenc búvóhelye.

Már indult vissza a szobájába, amikor a szép néni hangját hallotta:

- Te vagy, Tüsi? Felébredtél?

- Igen! - kiabálta Tüsi és a néni keresésére indult, de nem volt rá szükség. Ágnes pongyolában jött eléje.

- Jó reggelt, kicsikém! - köszöntötte mosolyogva. - Hogy telt az első éjszakád az új otthonodban?

- Csókolom! Tessék mondani, én most alszom, vagy tényleg felébredtem? De ne tessék ám hazudni!

Ágnes rosszállóan csóválta meg a fejét:

- Tüsikém, ilyet nem illik mondanod a mamának - A kislányban felderengett a szó: tegnap többször elmagyarázták, hogy mostantól így kell szólítani a néni, és a bácsinak papát kell mondani. A néni folytatta: - A mama sohasem hazudik neked és te sem hazudhatsz senkinek. Ezt tanuld meg. Legjobb lesz, ha elfelejtetted ezt a csúnya szót és többé ki sem ejted a szádon. Megegyeztünk?

- És ha muszáj?

- Miért volna muszáj?

- Nem tudom... Néha, amikor Marika néni, vagy a nagyok gorombák. Meg is verik a kisebbeket, ha megmondjuk az igazat.

- Ennek vége, drágám. Nincs többé Marika néni, nincsenek rossz, nagy gyerekek és téged többé senki sem fog megverni. Gyere, felöltözünk, aztán megreggelizünk.

- Itt is kell mosakodni? - Tüsi reménykedve nézett fel a mosolygó arcra. Annyi jót hallott már tőle, lehet, hogy még az utálatos reggeli ceremónia is elmarad a jövőben?

- Mosakodni és fogat mosni mindig kell, kicsim.

- Hát jó... - törődött bele sóhajtva a kislány. Hiába, nehéz az élet.

Délután, a nagyszobában, együtt ült a család. István egész nap futkosott ide-oda, tengernyi elintézni valója volt. Még jó, hogy sikerült néhány nap szabadságot kivennie. Azalatt a pár hét alatt, amíg az örökbefogadás hivatalos része folyt, előkészítették a kislány szobáját, igyekeztek minél otthonosabbá tenni számára. Ágnes odavolt az izgalomtól: vajon milyen anya válik belőle? Remegve várta az órát, amikor megtelik a lakás gyermekhanggal, bizonyára viták is lesznek majd, de bízott önmagában és Istvánban is, de leginkább a kislányban. Tüsi jó gyerekeknek ígérkezett.

István ölébe ültette Tüsit, megcirógatta az arcát és egy puszit nyomott az orrára.

- No, kisasszony, hogy érzed magad?

Tüsit zavarta ez az ünnepélyesség. Nem tudta, mit várnak tőle, és miként kell viselkednie. Azt érezte, hogy nagyon fontos pillanatok következnek. A felnőttek arcán eddig még nem látott komolyság ült, s ettől megijedt. Rosszat tett? Vagy visszaküldik?

- Jól - válaszolta szűkszavúan, de nem tudta megállni, hogy el ne dicsekedjen: - Egyedül voltam pisilni!

- Ügyes vagy! Ezek szerint már kiigazodsz a lakásban. De most szeretnék kérdezni tőled valamit. Meg tudod mondani a neved?

- Hát... Tüsi. Már mondtam...
- Na igen... - nevetett István és Ágnesre nézett. - De ez nem az igazi neved.
- Az igazi nevem?... Igen, van olyan is, de mindig elfelejtem. Nagyon hosszú. A Tüsit jobban szeretem.
- Pedig le kell szoknod róla. Most nagyon jól figyelj. Azt ugye, tudod, hogy te már a mi kislányunk vagy, mi vagyunk a te szüleid és ez a lakás az otthonod?
- Igen, ezt úgy hívják, hogy család. Engem *család Tüsinék* fognak hívni? - A kislány elszontyolodott, amiért mindkét felnőtt egyszerre kacagta el magát. Azt hitte, kicsúfolják, mert butaságot mondott.
- Nem, drágám - vette át a szót Ágnes. - A család szó mind a hármunkra vonatkozik. Mi vagyunk a *család*, így, hárman. Azt jelenti, hogy mi összetartozunk, te hozzánk, mi meg tehozzád. Ezentúl mindig együtt fogunk élni. Jó lesz? Örölsz neki?
- Én igen - nézett rájuk Tüsi bizonytalanul. Felfoghatatlan volt számára mindaz, amit az imént hallott. - De mit fog szólni Marika néni, vagy az igazgató bácsi, ha nem leszek ott a mosakodásnál?
- Felejtsd el örökre az intézetet. Soha többé nem kell visszamenned.
- Érdekes - tűnődött a kislány. - Eddig minden gyerek visszakerült, akit elvittek.
- Ez veled nem fordulhat elő, mert mi nagyon szeretünk téged. Elhiszed?
- El - bólogatott Tüsi komolyan. - Már akkor elhittem, amikor találkoztam veletek az in... szóval ott. - Nem merte kimondani: az intézetben. Olyan bonyolult ez az egész. Meg is kérdezte: - Akkor nem csúnya szó az, hogy család és otthon? Szabad mondani?
- Miért volna csúnya? - lepődött meg Ágnes. - Honnan veszed ezt? Ezek a legszebb szavak. Ki tanított arra, hogy ezeket tilos használni?
- Marika néni mindig összeszidott, ha ezt énekeltem.
- Na jó - állt fel István. - Egyszer s mindenkorra zárjuk le ezt a kérdést. Te már nem vagy intézetben, hazajöttél hozzánk, ez a te családot, az otthonod. Érted? Én a te papád vagyok és ő a mamád. S te vagy a mi kislányunk, akit úgy hívnak, hogy... Na, hogy hívnak?
- Tüsi...
- Nem, nem! Mától kezdve a neved Ágika. Hámori Ágnes. Tehát hogy hívnak?
- Tü... nem tudom. - a pici száj elgömbült.
- Ne sírj, nincs semmi baj, majd megtanulod. Figyelj: az én nevem Hámori István és úgy kell szólítanod, hogy papa. Mondd utánam.
- Hámori István papa!
- Hát ez nem lesz könnyű - rándult össze a szemöldöke Istvánnak. - Ha ilyen alapvető dolgot nem képes megjegyezni, mi lesz később? Lehet, hogy tévedtünk?
- Ne türelmetlenkedj! - nyugtatta Ágnes. - Gondold el, mi mindenről nem hallott még ez a kis csöppség. Mi beszülettünk ezekbe a fogalmakba, de neki ez mind-mind vadonatúj. Inkább hozzá valami üdítőitalt. Mit szeretnél inni, Ágika? - kérdezte a kislánytól.
- Én? - nézett nagy szemekkel a gyerek. Először szóltak hozzá az új néven. Még nagyon új volt számára.

- Te vagy Ágika, nem?
- De igen. Azt hiszem... Mit szabad szeretni? Ilyenkor nem szoktunk kapni, mert nem jár.
- Itthon akkor iszol, amikor szomjas vagy. Van kóla, almalé, meggy... amit kívánsz.
- Akkor kólát!
- Kérek szépen kólát! Így kell mondani.
- Kérek szépen kólát! - lohadt le a hirtelen öröm.
- Na látod, nem is annyira nehéz! Gyere, ezért kapsz egy puszt a mamától.
- Tessék mondani, mi az, hogy *puszi*? Még nem ittam puszt.

*

Tüsi olyan csinos volt vadonatúj ruhácskájában, mint még soha életében. A tükör előtt forgolódott és tapsolt örömeiben. Ágnes szíve is röpösött a büszkeségtől, s legszívesebben el se vitte volna a kislányt az óvodába, hogy itthon élvezze kettesben a vele való együttlétet, de belátta: a gyermekneveléshez ez is hozzátartozik, no meg holnaptól elkezd a munkát, a szabadságának vége. István is ma ment először dolgozni.

Vajon mit fog szólni az óvodához? Furcsa lesz, hogy meg kell válnia a gyermektől, hiszen ez a néhány nap kevés volt ahhoz, hogy igazán összeszokjanak és megismerjék egymást. A kislánynak honvágya volt, visszakíváncozott az intézetbe, mert hiányoztak neki a megszokott arcok, a belénevelt napirend.

István kegyetlen próbát tett vele:

- No, kisasszony, holnap megyünk vissza az intézetbe. Ahogy kérted. - mondta tegnap reggel.
- Mit szólna hozzá?

Tüsi nagyon megrémült és keserves sírásra fakadt.

- Nem akarok visszamenni! Itt akarok maradni és család akarok lenni, inkább nem leszek Tüsi, mert itt nagyon jó, itt a legjobb a világon és... és... - alig tudták megvigasztalni.

Az óvónő - harmincas, kedves arcú, de határozott beszédű asszonyka, akit Irénke néninek kellett szólítani - leguggolt a kislányhoz:

- Hallom, tudsz táncolni és énekelni. Anyukád mesélte, milyen ügyes vagy.
- Igen! - szepegte Tüsi, szemét konokul a lába elé szögezve. Az óvónő az egyik dadusra emlékeztette, aki úgy verte a gyerekeket, mint a répát, még a nagyobbak is rettegetek tőle. - De csak ha muszáj.
- Nálunk semmit sem muszáj, ha nincs kedved hozzá. Persze vannak dolgok, amit neked is úgy kell majd csinálnod, mint a többieknek, de ez minden. Például ebéd után itt aludni szokás. És majd nagyokat sétálunk. Jó lesz?

Tüsi nem mert válaszolni, csak belekapaszkodott Ágnes kezébe. Megijesztette ez a gyanús kedvesség, régen így kezdődtek a büntetések. Marika ilyenkor néni vészjóslóan mosolygott és azt mondta:

- Na, gyertek csak ide, angyalkáim! - aztán jól elagyabugyálta őket, mindenkit, egyenként, válogatás nélkül. Tüsi úgy döntött, hogy védekezni fog.

Az óvó néni azonban már másról beszélt és a keze sem mozdult ütésre. Tüsi le nem vette róla a szemét.

- És azt meg tudod-e mondani, hogy hívnak?

- Tü... - Elharapta a szót, mert Ágnes finoman megszorította a kezét. - Az én új nevem Ági... Hár... Hám... Elfelejtettem - és szemei nedvesek lettek. Most biztos megverik.

- Nem baj, kicsim - mondta Irénke néni és megsimogatta a kislány arcát. - Majd együtt megtanuljuk. - Felnézett Ágnesre és tekintetével jelezte: bízza csak rá! Ágnes csöppnyi sértődöttséggel visszaintett: azért a nevét már tudhatná!

- A te neved tehát Ági, Ágika. Szép neved van, szívesen cserélnék veled - folytatta az óvónő. - Az is szép név, hogy Hámori. Mondd utánam: Hámori Ágnes.

- Hámori Ágnes. De az én új nevem nem Ágnes, hanem Ági. A mamát hívják Ágnesnek.

- Ha majd nagy kislány leszel, téged is Ágnesnek neveznek.

- Hát hány nevem lesz nekem? Eddig Tüsi voltam és az olyan jó volt. Nekem nagyon tetszett. Megszoktam.

- Tessék csak nyugodtan elmenni, anyuka - állt fel az óvónő -, Ágika nagyon jól fogja érezni magát a többi gyerek között. Fölösleges aggódnia. Persze megértem, minden anyuka így van az első alkalommal. Tudok mindent, amire szükség van, vigyázni fogok rá. Kérem, bízson bennem. Nem lesz semmi baj.

Ágnes könnyes szemekkel bólintott.

- Kicsikém, most nagyon jól figyelj. Nekem el kell menni, nem maradhatok itt veled tovább. Legyél nagyon jó kislány, délután a papával együtt jövünk érted. Megígéred, hogy jól viselkedsz? Szeretnék büszke lenni rád. Ne sírj, mert akkor én is sírok.

- Jól viselkedem - szipogta Tüsi és csalódottan nézett a mama után, aki e pillanatban lépett ki az óvoda ajtaján. Szóval eddig tartott a család? Megint intézetbe hozták, csak ezt nem úgy hívják. De az mindegy, nem otthon van.

Közben egyre érkeztek a szülők a csemetéikkel. Tüsi behúzódott a sarokba, onnan figyelte, mi történik. Rengeteg játékot látott, de nem tudta, melyikkel szabad játszani, hogy szabad-e egyáltalán, a nagyobbak nem verik-e meg, ha kezébe veszi valamelyiket. Egy kövérkés kisfiú állt meg előtte és szájtátva bámult rá, mintha csodát látna. Aztán odajött több gyerek is, lányok, fiúk, de egy sem volt közöttük ellenséges, senki nem akart verekedni, bár Tüsi fel volt készülve a legrosszabbra is. Az intézetben, ha mást nem is, egyet megtanult: olcsón nem adja magát, s ha kell, foggal-körömmel védekezik. Gondolkodás nélkül nekiment a legnagyobbaknak is, ha úgy hozta a helyzet.

A kövér kisfiú most elvigyorodott.

- Jössz velem építőzni?

- Az micsoda?

- Hát... olyan kockák, tudod. Megmutatom. Én már nagy vagyok, négy éves és Petinek hívnak. Hát téged? Te hány éves vagy?

- Tüs... Áginak hívnak és három leszek. Én is nagy vagyok. Meg tudlak verni!

- Én is meg tudlak verni. Gyere, megyünk építőzni, *Tüsági*. De hülye neved van!

- Nem igaz, nincs is hülye nevem, csak még nem szoktam meg az Ágit. Azelőtt Tüsi voltam, mert kócos a hajam. Összekeverem. Akarsz a haverom lenni?

- Mi az, hogy haver? A szeretőd?

- Lehet. Az intézetben az volt haver, akivel a legtöbbet játszottam. A szeretőt nem tudom...

Peti fölényesen mérte végig a kislányt.

- Felvágysz az intézeteddel és még a szeretőt se tudod? A szerető a videóban szokott lenni és megpusztilják egymást. Akarod, hogy megpusztiljalak és te leszel a szeretőm?

- Az nagyon jó! Mama is meg szokott pusztítani. Igenis, tudom milyen az.

Irénke néni lépett hozzájuk.

- No, Peti, összebarátkoztatok Ágikával?

- Igen! Szeretők vagyunk! Nem is igaz, hogy Áginak hívják, mert Tüsi az igazi neve.

- Tévedsz, Petikém, az igazi neve Ági, a Tüsi az csak olyan... hogy is mondjam...

Tüsi felpattant és földre dobta az építőkockát.

- Árulkodó! Csúnya! Igenis, az intézetben mindenki Tüsinak hívott, de most Ági vagyok. Nem játszom veled. És többé nem leszek a szeretőd és nem is pusztíthatsz meg.

Az óvó néni elmosolyodott. Nem lesz itt gond, ez a kis hörcsög megvédi magát. Peti a legelkényeztetettebb gyerek volt az egész óvodában, de lám, máris ráncbeszedte őt a lány. Magához ölelte és megkérdezte:

- Mondd, hogy szeretnéd, ha szólítanánk?

A kislány zavarba jött. Tétován nézett körbe, arcán grimasz futott keresztül.

- Jobb lenne a Tüsi. De az új anyukám az Ágit szeretné. Nem tudom...

- Hát legyél mind a kettő. Majd én megkérem a mamádat, hogy engedje használni ezt is, azt is. Akarod?

- Igen! - kiáltotta Tüsi és ösztönös mozdulattal átkarolta az óvó néni nyakát. Az meglepődve felállt, a kislánnyal a karjában. Töprengve nézte, s magában arra gondolt:

- Nehéz dolga lesz ennek a kis emberkének, amíg kinövi és elfelejti az intézetet. De kibírja. Erős gyerek és nagyon akar szeretni. Nem félttem. - Összeapta a tenyerét és hangosan kiáltotta:

- Figyelem! Mindenki jöjjön ide körém, dombocskát fogunk játszani. Egy-kettő! Tüsi, fogd meg a párod kezét és énekelj a többiekkel: *Kicsi vagyok én, dombon lakom én...*

*

István berámolta a szatyrokat a csomagtartóba. Ma ő volt a soros a bevásárlással, mert Ágnes ismét vidéken volt és későn fog hazaérkezni. Sietett, mert még az óvodába is el kellett érnie, s nem akart utolsónak menni a gyerekért. A személyzet mindig görbén néz a késlekedő szülőkre. Szülő... ízlelgette a szót. Hát igen, *szülők* vagyunk a szó jogi értelmében.

És lélekben?

Erre a kérdésre egyelőre még nem tudott őszintén válaszolni.

Juditra gondolt, a beszélgetésükre. Érdekes, eddig észre sem vette, hogy a világon van, s most egyszeriben milyen beszédes viszonyba keveredtek. Nemigen szokott a másik épületben járni, alig ismert ott valakit, és most is csak kényszerűségből futott át, mert a titkárnője betegszabadságon volt. Valahogy feljött a szó a gyerekevelésről, amíg az adatokra várt, amiket Judit a számítógépből hívott le. Várniuk kellett, mert éppen más dolgozott a gépen, s az asszony megkínálta egy kávéval.

- Hogy lehet, hogy eddig nem találkoztunk? - kérdezte István.
- Dehogynem találkoztunk! - nevetett Judit - Csak maga úgy jár-kél, mintha egyedül kellene viselnie az egész vállalat minden gondját-baját. Legalább húsz alkalommal kérte tőlem ugyanezeket az adatokat.
- Hihetetlen - jött zavarba István. - Ne haragudjon a figyelmetlenségem miatt. Tudja, mostanában különösen kótyagos vagyok. Amióta apa lettem...
- Én úgy tudtam, nincs gyermeke - szólta el magát az asszony.
- Ezek szerint érdeklődött utánam?

A nő enyhén elpirult.

- Nem, nem... - kezdett az íróasztalán rakosgatni, láthatóan minden értelmes cél nélkül. - Véletlenül szóbakerült, s én akaratlanul is meghallottam. Ennyi, nehogy elbízsa magát.
- Szó sincs róla - mondta István, s legbelül elégedetten nyugtázta az asszony zavarát. Mindig is kedvelte az ilyen vékony, kicsi, karcsú nőket, akik adnak magukra. Judit ápolt volt, szőke, finoman festve, s a beszédhangja kellemesen behízelgő, meleg, csábító. Folytatta: - Az az igazság, hogy még nekem is szokatlan az apaszerep. Fél éve, hogy örökbe fogadtunk egy kislányt. Tündéri kis kölyök, bár...
- Bár...? Miért hallgatott el?
- Tulajdonképpen... hogy is mondjam... semmi okom panaszra. A szokásos gyerekcsínyek. Az intézetben rengeteg rossz tulajdonságot szedett össze, s bizony nem lesz könnyű kinevelni belőle. Néha már úgy vagyok, hogy... De hagyjuk. Bizonyára ez nem érdekli magát. Sajnálom, hogy a magánéletemmel untatom.
- Ellenkezőleg, kedves István, nagyon is érdekel a magánélete.
- Szóval a nevemet is tudja? Egyre titokzatosabb.
- Hát még ha sejtené, mennyi mást is tudok magáról! Jók a kémeim.
- Rendben van, de mi célból? És honnan? Ráadásul én semmit sem tudhatok magáról. Beláthatja, hogy ez így nem igazságos.
- Igenis, belátom - nevetett az asszony. - Mit kíván tőlem, hogy jóvá tegyem a bűnömet? Tessék, várom az ítéletet.

Az „ítélet” egy újabb kávé volt, de már egy barátságos kis presszó mélyén, aminek következtében majdnem elkésett az óvodából. Azelőtt ilyen rohanásai nem voltak, igaz, nem is randevúzott senkivel. Megmoccant benne a lelkiismeret és haragudott Juditra.

István nem akarta megcsalni Ágnes. Harmonikusabb házasságot, mint az övék, kívánni sem tudott volna. Ha megkérdezik, mi zavarta meg mostanában az együttlétüket, képtelen lett volna pontos választ adni. Ami azelőtt elképzelhetetlen volt, csekély dolgokon is összevitakoztak, türelmetlenebbek lettek, pontosabban István lett ingerültebb - kár is tagadni. Idegesítette, hogy beszélgetéseikbe rendre berobban a kislány, csacsкасágokat kérdez vég nélkül és ilyenkor Ágnes se lát, se hall, azonnal a gyerekre fordítja idejét, figyelmét, s ő, a férj, aki eddig mindenekfeletti volt, háttérbe szorul. Ez így nem mehet tovább! - lázadozott. Nem hajlandó...

- Nevetséges! - intette le önmagát. Csak nem lesz féltékeny egy három éves kis árvára!

Az óvodában már alig voltak, Tüsi a sarokban ült és egy babával játszott. Amikor meglátta Istvánt, eléje futott, s messziről kiáltotta:

- Új szeretőm van! A Peti meg akart verni, de én...

- Talán köszönnél! - hűtötte le a gyerek lelkesedését István. - S mi az, hogy szeretőd van? Tudod te, mit jelent ez a szó? Kissé korán kezded.

Tüsi meghökkenve torpant meg. Nem erre számított, s most hirtelenében nem tudta, hogyan viselkedjen. A papa arcában is volt valami idegenszerű, ami riasztotta. Szó nélkül megfordult, vette a kabátját és bejelentette:

- Kész vagyok. És ugye nem haragszol rám? Majd megmondom Petinek...

- Ne mondjál semmit, hanem viselkedj rendesen. Már nem az intézetben vagy. Na menjünk. És ne vágj olyan fancsali képet. Tessék mosolyogni!

Irénke óvó néni lépett hozzájuk.

- Elragadó gyerek a kislánya, kedves apuka. Gratulálok. Tökéletesen beilleszkedett a többiek közé, ő a központ, minden gyerek vele akar játszani.

- Akkor miért mond olyanokat, hogy szeretője van? - kérdezte István mogorván.

- Óh, ezek csak afféle gyerekes szavak. Náluk ez nem ugyanazt jelenti, mint a felnőtteknél. Hallják a nagyoktól és utánozzák. Nem kell komolyan venni. Egyébként Peti aranyos kisfiú, egyike a legkedvesebbeknek, de eléggé nehezen kezelhető. Tüsi... akarom mondani, Ágika, pillanatok alatt leszerelte. Peti jól választott barátot.

- Köszönöm - morogta István. - Megnyugtató. Viszontlátásra. Mehetünk, *Ágnes*? - fordult a kislányhoz, jól megnyomva a nevet. Az komoly arccal álldogált mellettük és szinte felnőtt gond tükröződött a szeméből. Tekintetéből aggodalmas kérdés sugárzott, de István nem vette észre.

Egészen máshol jártak a gondolatai.

*

Judittal majdnem naponta találkoztak munka után. Már nem is kellett előre megbeszélniük, egyenesen mentek a megszokott kis sarokba, ahol összehajolva meghitt tíz percek, később már negyed, aztán fél órát töltöttek együtt. Lassan mindent megtudtak egymásról. Judit elvált asszony volt és magányos. Örült, hogy nem volt gyermeke, így a válás nem okozott számára túl nagy megrázkódtatást. Csodálkozott, hogy Ágnes képes volt egy vadidegen gyereket örökbe fogadni, csak azért, hogy egy gonddal több legyen a vállán. Ő erre képtelen volna - jelentette ki.

- Még ha rokongyerek volna, megérteném. - mondta vállvonogatva. - De így, ki tudja, milyen tulajdonságokat örökölt. Most még kedves és aranyos, de majd később ez veszedelmes problémákhoz vezethet. Jó lesz alaposan figyelni a legapróbb rezdüléseit is és időben lefaragni a veleszületett rosszat, nehogy aztán már késő legyen. Az intézet is beleültethetett egy csomó káros beidegződést. Csak a javát akarom, István, magáért aggódom, engem különben nem érintene, s nem is érdekelne a dolog. Nekem csak maga számít! - és szeme megtelt tűzzel.

Istvánnak jólesett, hogy Judit ennyire törődik vele. Bezzeg Ágnes! Valósággal kicserélték, amióta a kislány náluk van, első a gyerek és utána is ő következik, István fontossága csak valahol a sokadik helyen szerepelt.

A mai találkozóra Judit hatalmas csomagokkal érkezett és láthatóan nagyon sietett.

- Ne haragudjon, alig van néhány percem. Hét végén vidékre utazom és ajándékokat kellett vásárolnom. Tudja, a szüleim, testvéreim, azok gyerekei... Nem is tudom, hogy viszem haza ezt a rengeteg holmit.

- Ha megengedi, itt a kocsim.

- Nem, nem, még félreérthetnék.

- Kicsoda? Senki nem ismer bennünket. Vagy zavarná, ha meglátnák, hogy autóval viszik haza? A szomszédaitól fél? Netán van ott valaki...

- Ne csacsiskodjon, nincs senkim. Maga az egyetlen, aki...

- Aki?... - csapott le István és gyengéden megfogta az asszony kezét. Judit elpirult.

- Zavarba hoz. Miért akar mindent kimondatni velem? Szívesen elfogadom, hogy hazafuvarozzon, csak azért, hogy meggyőződjön, nincs senki, akinek számadással tartozom.

Tüsi egyedül várakozott, már minden gyereket elvittek. Irénke az óráját nézte és nem értette, hol lehetnek Hámoriék. Nem volt szokásuk a késés. A kislány szomorúan üldögélt teljesen felöltözve és az építőkockákat forgatta. Legalább Peti itt volna.

- Na gyere, Tüsi, majd én hazakísérlek, úgyis arra lakom. Lehet, hogy útközben találkozunk a szüleiddel. A telefont sajnos nem veszik fel. Remélem, otthon találjuk őket, ha nem, eljössz hozzánk.

Egyszerre érkeztek a ház elé Ágnessel, aki kétségbeesett, amikor megtudta, mi történt. Nem győzött elnézést kérni az óvónőtől:

- Remélem, nincs semmi baj a férjemmel. Ne haragudjon, Irénke, többször nem fordul elő. Még szerencse, hogy korábban érkeztem haza vidékről. Köszönöm, hogy ilyen kedves - próbált udvarias lenni, de belül annál nyugtalanabb volt. Hol lehet vajon István? Soha nem hagyná őt bizonytalanságban, nem is beszélve a kislányról. Megfeledkezett volna arról, hogy neki kell érte mennie? Érthetetlen.

István este nyolc körül érkezett haza, rosszkedvűen és meglehetősen fáradtan

- Ne haragudj - mondta szemlesütve -, nem volt időm telefonálni. Összejöttek a dolgok.

- De drágám - csóválta fejét Ágnes -, legalább az óvodát értesíthetted volna. Ágikát az óvónéni hozta haza. Ilyet nem illik csinálni. Képzeld, ha nem éppen akkor érkezem meg. Most mit kezdene szegénykém, ácsorogna a kapuban?

- Tehetek én arról, hogy annyi munkám van? - válaszolta ingerülten a férfi. - Már ne haragudj, nem fogom az életemet egy vadidegen gyerekhez igazítani.

- *Vadidegen?* - sápadt el Ágnes. - Miket beszélsz itt össze-vissza? A *mi* gyerekünkről van szó, István! Honnan veszel ilyen kifejezéseket? Valaki teletömte a fejedet butaságokkal és azokat szajkózod, vagy mi van veled? Még sosem láttalak ilyennek. Elfelejtetted, hogy Ágika...

- Ebből a gyerekből sosem lesz *Ágika*, megmarad *Tüsinék*, sose fogod kiverni belőle az intézetet. Tudod, mit mondott a napokban? Hogy már *szeretője van!* Az óvodában! Ilyen szegény... S persze, mindenki azt hiszi, tőlünk tanulja. Pedig a génjeiben hordozza az erkölcstelenséget, örökölte az anyjától.

- *Én* vagyok az anyja - szólt közbe fájdalmasan Ágnes.

- Ugyan! Ezt magad se mondod komolyan. Te legfeljebb a nevelője lehetsz.

Ágnes elképedve nézte a férjét és próbált rájönni, mi válthatta ki belőle ezt a döbbenetes változást. A férfi viselkedése merőben elütött eddigi magatartásától. Valami - vagy *valaki*? - van a háttérben, ebben halálosan biztos volt. Ki kell derítenie az igazságot.

- Mi a baj, István? - kérdezte csöndesen és nagyon higgadtan. - Beszéljük meg.

- Semmi! - legyintett férfi. - Unom ezt az örökös Tüsizést. Hol van most?

- A szobájában.

- A szobájában! Nevetséges. Mint egy grófkisasszony.

Tüsi hallotta a veszekedést. Megértette, hogy róla van szó és megijedt. Vajon mi rosszat tett? Minden gondolatával jó akart lenni, mert imádta a szüleit - már egészen megszokta a szót - és megrémült attól, hogy megharagítja őket és ők is olyanok lesznek, mint az intézetiek. Lehet, hogy vissza is küldik? Eddig még mindenkit visszavittek, miért éppen ő lenne a kivétel? Marika néni azzal búcsúztatta, hogy ha nem jól viseli magát, máris vége a családosdinak, de akkor megnézheti magát.

Eleredtek a könnyei és szobája sarkába húzódva lassan álomba sírta magát. Ágnes ott talált rá, kedvenc Rózsi babájával az ölében. Arca maszatos volt a lecsurgó könnyektől.

*

Ahogy telt az idő, István napról-napra jobban távolodott a családjától. Későn járt haza, mindenért morgott, lehetetlenség volt a kedvére tenni. Tüsi menekült, ha meglátta, mert István rákiabált, hogy ne lábatlankodjon körülötte. Ágnes védelmébe vette a kislányt, de ezzel csak olajat öntött a tűzre. István személyes sértésnek vette, ha Ágnes szembeszegült vele a gyermek pártján.

- Nem vagyok hajlandó tűrni, hogy ez a kölyök feltúrja az életünket. Ki nem állhatom, ha az álszent képével rámmered és úgy tesz, mintha ő lenne a ma született bárány, holott a szeme se áll jól.

Ágnes megpróbált a sarkára állni.

- Mondd meg, merre járkálsz mostanában? Alig látunk. Honnan tudhatod, hogy Ágika rossz kislány, amikor jóformán nem is találkoztok?

- Látom, amit látok - vágta vissza dühösen István. - Te is alaposan megváltoztál. Már beszélgetni sem lehet veled, mert örökösen csak a drágalátos csöppségeddel vagy elfoglalva. Nézd meg, a fürdőszobában mozogni se lehet, most is tele van mindenféle kacattal.

- A lányod mosott ruhái száradnak.

- A lányom! Na ne hülyéskedj. Legfeljebb a tied. Te akartad, nem én.

- Vigyük vissza? - kérdezte Ágnes és elfojtott lélegzettel várta a választ. Esze ágában sem volt megválni a kislánytól, de kíváncsi volt, milyen mélyre jutott István a változásban. Arra azonban nem számított, ami következett.

- Csinálj, amit akarsz! - mondta István és bevágta maga mögött az ajtót, csak úgy döngött. Elment. Annyit sem mondott, hogy jó éjszakát.

Este tíz óra volt.

Ágnes ekkor értette meg véglegesen, hogy a férjének van valakije.

*

Judit nagyon dühös lett, amikor éjjel tizenegy órakor István becsöngetett hozzá. Ilyen későn még soha nem érkezett a férfi. Az előszobaajtó kémlelő-ablakát nyitotta csak ki, pongyolában volt, haja zilált, arcán semmi festék. A kulcsot sem fordította el, nem engedte be a férfit, helyette ráripakodott.

- Megőrültél? Ilyenkor jössz? Az egész ház rólam fog holnap beszélni.

- Nem érdekel, láttak már itt elégszer - mondta István mogorván. - Elegem van ebből a kettősségből. El akarok válni Ágnestől. Igazad volt, az a kölyök tönkretette a házasságunkat. Mi van, azt akarod, hogy gyökeret eresszek itt a folyosón?

- Sajnálom... Nem jöhetsz be, vedd úgy, hogy álmos vagyok. - makacsolta meg magát az asszony és arca megkeményedett.

- Hogy-hogy nem mehetek be? Miért nem?

- Csak. Mert nem akarom. Legyen elég ennyi. Majd holnap megbeszéljük. Jó éjszakát.

Istvánban rettenetes gyanú ébredt.

- Nálad van valaki! - és erővel be akart nyúlni a kisablakon, hogy elfordítsa a kilincset.

- Te hülye vagy! - nevetett idegesen Judit. - Csak nem képzeled...

A hálósoba felől egy bariton férfihang szólt ki:

- Kivel szövegelsz? Hagyd a francba, vagy küld el, gyere vissza az ágyba!

István megtántorodott a döbbenettől. Érezte, hogy lábaiból kiszáll az erő. Arca halottfehér lett és iszonyodva nézte a nőt.

- Most mit bámulsz? Nem tartozom neked beszámolóval. Eredj a lelelengyerekedhez. - mondta Judit metsző hangon és becsapta a kémlelőablakot.

István megfordult és támoilyogva lépkedett a lifthez. Félúton megállt, s visszanézett. Az asszony résnyire kinyitotta az ablakot és gúnyosan mosolyogva figyelte. A férfit ez kilódította bódulatából. Gyorsan a lépcső felé indult és kirohant az épületből.

*

Tüsi a szobájában ült a szőnyegen és rajzolt. Mindig nagyon szeretett rajzolni és most komoly feladatot kaptak az óvodában. Azt kellett lerajzolniuk, hogy ki miről szokott álmodni. Sokáig tűnődve szorongatta a színes ceruzát apró ujjai között, s nem tudta eldönteni, mit rajzoljon. Hiszen annyi mindenről álmodott. Minden éjszaka visszatért az intézetbe, ott keringtek körülötte a nehezen fakuló emlékek, a nagy gyerekek zsarnokoskodása, Marika néni szigorú tekintete és az igazgató bácsi fehér köpenyes alakja, amint vévigvonul a folyosón, s ilyenkor még a legnagyobbak is összébb húzzák magukat. Láta a hatalmas üvegajtót, amin keresztül először pillantotta meg a szép nénit és a szép bácsit, s akik azóta a szülei lettek, s akiket olyan jó lett volna szeretni. De István apuka nem hagyja, hogy ő szeresse. Még szerencse, hogy Ágnes anyuka nem változott, Ágnes anyuka most is jó és kérés nélkül is megsimogatja az arcát, márpedig Tüsinak ez jelentette a mennyországot. István apuka keze vajon miért nem olyan finom illatú, mint akkor volt, ott az intézetben, amikor megismerkedtek? Mert mindig haragszik? Lehet, hogy a haragnak is szaga van, csak rossz? Tüsi igyekezett olyan jó lenni, amennyire csak bírt, de ez sem volt elég.

*

Másnap délután, amikor megérkeztek az óvodából, István már otthon volt. Az ablaknál állt, lehajtott fejjel, meg se fordult, nem is köszönt, mint máskor. Tüsi odasündörgött és megérintette a kezét, vigyázva, hogy azért legyen ideje elugrani.

- Rám haragszol... Apuka?

A férfi nem fordult meg, csak a keze moccant. Ágnes az ajtóból figyelt, de ő sem szólt. Volt valami a levegőben, ami megállította. István az elmúlt éjszakát nem töltötte itthon. Borostás volt, amilyennek évek óta nem látta, ruhája gyűrött, válla megroggyant. Asszonyi ösztönével megérezte, hogy a férje súlyos válságon megy át, s hagyta, hadd küzdjön meg egyedül ezzel a nehéz pillanattal. Hogy mi ez a válság? Majd elmondja, ha itt lesz az ideje, az a fontos, hogy itthon keresi a megoldást és nem máshol.

István keze lassan rácsúszott a kislány fejére és megsimogatta. Tüsi nem kérte magát, hanem bebújt a férfi karjai alá és odaszorította a fejét szorosan az oldalához. Felnézett és suttogva kérdezte:

- Miért sírsz, Apuka? Fenyítést kaptál? Ne félj, majd én megvédelek!

Ágnes döbbenetben látta, hogy a férfi rázkódik a zokogástól. Odalépett, magához ölelte, megfogta fejét és a vállához húzta.

- Nagyot hibáztam... nem érdemlem meg... - suttogta gyötrődve a férfi.

- Hallgass, ne most... Akármi történt is, tudd, hogy nagyon szeretlek... hogy szeretünk!

- Én is nagyon szeretlek benneteket! Bocsássatok meg.

Tüsi váratlanul kiszakította magát az ölelő karokból, és beviharzott a szobájába. Futás közben kiabálta:

- Mindenkinek le kellett rajzolnia azt, ami a legkedvesebb és amiről álmodni szokott. Megnézitek, mit rajzoltam? - és választ sem várva, már hozta is a kész művet. Fehér lapon színes vonalakkal három alak volt látható, felettük jókora sárga nap ragyogott.

- Mi ez, drágám? Mi a címe? - kérdezte István és leguggolt a gyerekekhez.

- Hát nem látod? Ez a kicsi én vagyok, a két nagy meg ti vagytok és ez a mi családunk. Csak az a baj, hogy még nem tudok írni, pedig kellene a cím is. Segítenél?

- Természetesen. Mondd meg, mi legyen a címe és odaírom neked.

- Hát akkor... - Tüsi hamiskásan, kedves kis mosollyal ibolyakék szemében, rásandított a két felnőttre, mintha valami csudajó huncutságot talált volna ki. - De csak akkor írd oda, ha igaz. Jó? Megígéred?

- Megígérem - csodálkozott István.

- Akkor írd: *Édesanya és Édesapa szeretik egymást*. Igaz ez a cím?

A felnőttek összenéztek. Tüsi egyszer már elrendezte az életüket. Lehet, hogy megint csodát tesz velük? Ágnes szeme tágranyílt és biztatóan bólintott: *írd!*

István fogta a színes ceruzát és szépen formált betűkkel, gondosan leírta a címet, aztán visszaadta a rajzot a kislánynak.

- Tessék - mosolyogott -, gyönyörűt rajzoltál és a cím is igaz. S tudod mit, ha édesanyád is egyetért vele, maradj meg Tüsinék.

- Jaj de jó, jaj de jó - tapsolt a kislány és körbetáncolta a szobát. - Tudom ám, hogy Hámori Ágnes az igazi nevem, Ágika, de ha megmaradhatok Tüsinék, akkor ez is vagyok, meg az is vagyok. Ezért most rajzolok nektek ajándékba még egyet. Várjatok, mindjárt kész lesz. - Berohant a szobájába, ahonnan néhány pillanat múlva egy újabb lapot lobogtatva vágatott vissza. - Ennek nem is kell leírni a címét, mert úgysem felejttem el soha. Gyertek közelebb, megsúgom:

A szülők lehajoltak hozzá, ő meg átölelte mindkettőjük nyakát és lassan, tagoltan belesuttogta a fülükbe a rajz címét, mintha egy ünnepélyes esküt mondana:

- *Tüsi jó kislány lesz!*

Csoda Józsefvárosban

Trenk Béla jó alvó volt, de ezen az éjszakán jóformán le sem hunyta a szemét.

Éjfél is elmúlt, mire ágyba került. Akkor sem volt képes elaludni, csak bámulta a sötétben a plafont és sóhajtozott:

- Ennyi pénz! Teremtő Isten, ennyi pénz! Mit kezdjek ezzel a rengeteg pénzzel? Én, aki egész életemben egyik fizetéstől a másikig éppen csak kihúztam valahogy, és hányszor megesett, hogy az utolsó napokban fél kiló kenyérre alig futotta. Pedig se kutyám, se macskám, se egy árva rokonom, társaságba nem járok, nincs semmiféle szenvedélyem, ital, vagy cigaretta... Másfél szobás, földszinti, józsefvárosi öröklakás az egyetlen vagyonom, ha ugyan illik rá a vagyon szó. Ez is lelakott, mint minden ház a környéken, de nekem nagyon megfelel. Ha tehetem bezárkózom, látogató ritkán akad, legfeljebb a postás, aki a nyugdíjat hozza...

Így beszélt Trenk Béla az éjszakában saját magához, mielőtt nagy keservesen sikerült álomba tőprengeni magát.

Még elgondolni is örület...! Hirtelen, mint derült égből a villámcsapás, több, mint három és fél millió amerikai dollár tulajdonosának mondhatta magát. Nettóban! - Merthogy az örökség utáni illetéket, az ilyen-olyan adókat, szóval mindent, gondosan előre levonták a bankban. Szegény nagybácsi!... ha tudta volna, mennyit elvisz az állam! Lehet, hogy nem is hagyott volna rá semmit, egy centet se?

És egyáltalán, ki ez a titokzatos nagybácsi?

Az összes ismert rokona legalább harminc éve meghalt és amíg éltek, addig se nagyon tartották a kapcsolatot. Ő volt-e túlságosan magánakvaló, vagy a rokonok rátartiak - kár utólag firtatni. Mindegy. Fő, hogy az okos ügyvédek kinyomozták az ő létezését, hiszen el is mismásolhatták volna. Nyugodjék békében az öreg! Ennyi imát megérdemel.

Hárommillió négyszázötvenezerhatszázhusz dollár! Még kimondani is sok! Te jó ég, mennyi az forintban? Azt mondja hogy... no nézzük... szerényen számolva is... megközelítően, a mai árakat figyelembe véve, az annyi mint... mint... jaj szűz Máriám!

Majdnem négyszáz millió forint! Temérdek összeg!

S ez ma déli tizenkét órától mind az övé, azt csinál vele, amit akar. Ha úgy hozza kedve, akár az ablakon is kiszórhatja, persze, ha bolond volna.

Mit lehet kezdenie ennyi pénzzel egy olyan embernek, akinek soha nem volt többje rongyos pár ezer forintnál és az se melegegett meg a zsebében.

Másnap reggel fáradtan, zúgó fejjel, kialvatlanul támolgott a lakásban. Igen, venni fog egy gyönyörű házat, egy palotát, gondolta - de gyorsan visszaszívta: Isten őrizz! Azonnal megtudnák, aztán csak győzze elhárítani a mindenféle kunyerálókat. Legfeljebb egy autót... valamilyen egyszerűbbet. De ahhoz is magyarázkodnia kellene: miből telt autóra? Vizsgálja sincs. Vén fejjel kezdjen el vezetni tanulni? Marhaság. Költözzön más környezetbe? Ez nem rossz ötlet, bár ott is felfigyelnének rá. Olvashatni eleget, hogy rabolnak ki, hogy vernek agyon idős embereket... ó, nem ennyi pénzért, de néhány száz forintért is. Fogadjon testőrt? Sőt testőröket? Még veszélyesebb - legfeljebb azok intéznék el.

Le s fel járkált, egyre idegesebben. Ki hitte volna, hogy ennyi gonddal jár a gazdagság?!

Az udvar felől zajt hallott: Szalókiné terelte a gyerekeit óvodába és iskolába. Amióta megözyegyült, az egész ház elzárkózott tőle, mert félték, hogy majd segítségért fogja zaklatni a lakókat. De mint kiderült, korai volt a félelem, az asszony csöndes méltósággal viselte a megpróbáltatást, s ha nem kérdezték, ő magától soha nem panaszkodott senkinek. A második emeleten laktak, s csak ilyenkor látta őket, reggelente. A gyerekek tisztán, csinosan voltak öltözve, az asszony emberfeletti erővel igyekezett apa nélkül is rendben tartani a családot. A nyitott ablakon át Trenk Béla köszöntötte Szalókinét, akinek ki volt sírva a szeme, mint máskor is.

- Mi újság, Szalókiné? Látom, már megbocsásson, még mindig siratja az elhunytat. Megértem magát. Nem lehet könnyű a dolga.

- Ne is mondja! - sóhajtott az asszony. - Hát persze, hogy siratom szegény uramat, de most sokkal nagyobb a baj. Képzelve, kiadták a felmondásomat. Itt állok öt gyerekkel, munka nélkül. Hogy fogom őket eltartani a családi pótlékból és abból a nyomorult munkanélküli segélyből? Legszívesebben a Dunának mennék és vinném magammal a gyerekeimet is.

- Jaj, ne mondjon ilyet! Hátha valami csoda történik, a reményt soha nem szabad elveszíteni - mondta Trenk és egy gondolat villant át az agyán. - Ugye, a maguk lakása is olyan, mint az enyém? Másfél szobás?

- Pontosan. Képzelteri... hatunknak!... És most még ez is...

- Hát igen, szörnyű. De nem akarom feltartani, kellemes napot kívánok.

- Az lesz - bólogatott keserűen az asszony -, nagyon kellemes. Egész nap a munkaközvetítőben fogok ülni és megpróbálok valami segélyt összekoldulni. Na, Isten vele, Trenk úr, köszönöm a szíves érdeklődését.

Trenk Béla elgondolkozott. Lám, itt van ez a szerencsétlen asszony. Neki aztán tényleg szüksége volna pénzre, ha nem is ennyire. Hm... mi lenne, ha juttatna neki, persze, úgy hogy ne tudja, honnan érkezik a segítség, mert akkor a többi is... S mennyien vannak hasonló helyzetben! Mi lenne, ha arra használná a vagyonát, hogy az ilyen elesetteken segít?

Izgatottan szötte tovább a gondolatot. Igen, ez a megoldás. A titkos jótevő! Elég idétlenül hangzik, hiába, nincs rá jobb szó. De hogyan lehet ezt kivitelezni?

*

Szalókinénak egy hét elteltével sem sikerült munkához jutnia. Ígéreteket mindenhol kapott, abban nem volt hiány. A leszámoláskor felvett pénzből az utolsó filléreket élték fel. Egy-két napig még futja kenyérre, levesre, de mi lesz aztán?

Megszokottan belenézett a postaládába és csodálkozva látta, hogy valami hivatalos levele érkezett. Nézte a feladót: dr. Kereki Pál. Ki az a Kereki? Mit akarhat tőle? Talán a férje halálával kapcsolatban a kórház akar még egy kis ráadást bevasalni rajta? Na hiszen!... Azt leshetik! Vagy örökölt utána? Ugyan mit? - maga is mosolygott a gondolaton.

A levélben az állt, hogy sürgősen, lehetőleg még aznap keresse fel az ügyvédet irodájában, saját érdekében. Ránézett az órájára: még bőven van ideje, s a címből látta, gyalog is oda ér percek alatt. Mire a gyerekek itthon lesznek, az ebédet is megfőzheti. Nem tétovázott, máris fordult, csak lerakta a zöldséget, amit útközben vásárolt. Elvégre mit veszíthet?

Az ügyvéd roppant udvariasan fogadta. Hellyel kínálta és rögtön a lényegre tért.

- Asszonyom - mondta és egy vaskos dossziét szedett elő -, engedje meg, hogy gratuláljak. Önt nagy szerencse érte.

- Engem? Miféle szerencse érhet engem?

- Elmondom. Megbízást kaptam, hogy vásároljak meg az ön számára egy családi házat. Nem úri kastély, de van benne négy szoba, hozzá kert...

- Tudja, kivel viccelődjön...! - állt fel sértődötten Szalókiné. - Tele vagyok gonddal, nem tudok enni adni a gyerekeimnek, munkám sincs és most ráadásul még szórakoznak is velem?

- Asszonyom, kérem, üljön vissza. Én nem viccelődöm. Tessék, itt vannak a papírok, rajta az ön és a gyermekei neve, külön-külön. A ház mindannyiuk egyforma arányú, közös tulajdona. Ki van fizetve, csak birtokba kell venniük. A kulcs... parancsoljon. Az öné. Ha kívánja, most azonnal odaviszem kocsival.

Szalókinénak tátva maradt a szája. Úgy látszik, az ügyvéd komolyan beszél.

- Nem értem.... ezt tényleg nem értem... Miféle örökség ez? Nekem nincs senkim, aki egy ekkora házat csak úgy odaajándékozna.

- Az az igazság, asszonyom - csóválta a fejét dr. Kereki Pál -, hogy én se igazán értem. Ha hiszi, ha nem, csak homályosan tudom, ki áll a háttérben. Az egészet azért intézte ilyen furcsa módon, rajtam keresztül az ön jótevője, hogy személye a legteljesebb mértékig titokban maradjon, viszont minden szabályos. A pénzt az utolsó fillérig átutalta, az ön és gyermekei nevét jelölve meg új tulajdonosként. S ez még nem minden...

- Mi jöhet még ezután? - nyögte Szalókiné homlokát tapogatva.

- A ház teljesen be van bútorozva, élelemmel hónapokra ellátva, önöknek csak el kell foglalniuk. A bank utasítást kapott, hogy minden hónapban egy meghatározott tőke kamatát utalják ki az önök részére, a család napi megélhetése céljából. Mást nem mondhatok, mert a kikötésekben benne áll, hogy amennyiben ennél többet árulok el, ön mindentől elesik, tehát az ön érdeke, hogy ne faggasson, hanem fogadja el, amit kap. Bár én lennék az ön helyében.

Szalókinéből kitört a sírás. Nehezen sikerült megszólalnia. Hát mégis vannak csodák?

- És mit kell tennem cserébe ezért a... nem is tudom, minek nevezzem...

- Természetesen vártam ezt a kérdést. Nos a legfurcsább az egészben, hogy jószerével semmit! Néhány apróságot kell csupán tisztáznunk.

- És mik azok az apróságok? Attól tartok...

- Semmitől nem kell tartania - nyugtatta meg az ügyvéd. - Ön most is lakik valahol. Nos, erről a jelenlegi másfél szobás öröklakásáról le kell mondania...

- Ingyen?...

- Mi az, hogy ingyen? Mit akar még azon felül, amit elmondtam?

- Persze, persze - szégyenkezett az asszony. - Ne haragudjon, annyira meg vagyok zavarodva. Azt se tudom, mit beszélek. Úgy érzem, szétrobban a fejem.

- Nem csodálom - enyhült meg dr. Kereki. - A következőt kell csinálnia. Ez itt egy ajándékozási szerződés, melyben kijelenti, hogy a tulajdonában lévő lakást ellenszolgáltatás nélkül átengedi... no kérem, itt hiányzik a leendő tulajdonos neve, de ez önt ne zavarja. Valaki majd bizonyára nagyon boldog lesz, épp úgy, mint most ön. S van még egy kikötés: soha, senkinek, semmilyen körülmények között nem beszélhet a történetekről. Mindezekre vonatkozóan egy nyilatkozatot kell aláírnia. Van-e még kérdése, asszonyom?

- Hát... nem is tudom. Képtelen vagyok felfogni, hogy ez igaz lehet. Ilyen csak a mesékben van. S még csak meg se köszönhetem, mert nincs kinek.

- Egyetlen feladata van: írja alá a papírokat. Megismétlem: mit szólna ahhoz, ha most elmennénk és megnéznénk a házát? A tulajdonjogi bejegyeztetést én intézem. Ma este már ott is alhat a család, a saját házukban. S ezzel az én dolgom véget is ér... Legalábbis ami az önök ügyét illeti.

*

Döme Lajos, egykori lakatos, bőrkesztyűs kezével nagyokat lökve hajtotta magát a négy golyóscsapágyas kerékkel felszerelt lapos deszkán. Amióta combtöből amputálták mindkét lábát, így járt koldulni. A rokkantnyugdíj túl kevés volt ahhoz, hogy felesége fizetésével együtt ellássák a két gyereket. A család nem volt felkészülve a tragédiára, egy balesetet nem lehet előre kiszámítani. Jött a villamos, valaki meglökte... és Döme Lajos már csak a kórházban, amikor magához tért, értette meg, hogy nyomorék lett.

Legelső gondolata az öngyilkosság volt, de felesége hősies erőfeszítéssel tartotta benne a lelket, és a gyerekek is nagyon bátran viselkedtek. Egy ideig otthon őrlődött, nem volt mivel foglalkoznia, hiszen még önnön maga ellátása is komoly nehézséget okozott. Két hónapig bírta, utána - anélkül, hogy feleségének szólt volna -, összeeszkábálta ezt a kis járművet, eltolta magát a legközelebbi aluljáróhoz és koldult. Valamennyi mindig összejött. S amikor kiderült, a család hiába próbálta lebeszélni, kellett a pénz és Döme Lajos szakképzett szerszámlakatos, véglegesen koldussá vált.

Most is - ahogy ő nevezte keserű humorral - *munkából* jött. Nagy zörgéssel átlökte magát a kapu küszöbén a ház udvarára, de rögtön meg is torpant. A sarokban, a lakásuk ajtaja előtt fényes, vastag gumikerekekkel felszerelt valami csillogott: egy elektromos meghajtású tolókocsi! Csodálkozva forogta körbe-körbe: hát ez honnan az égből pottyant ide? Nem, hogy ilyenről, de még egy legegyszerűbb, kézzel hajtható kocsiról sem álmodozhatott, pedig az kimondhatatlanul nagy segítség lett volna, hiszen akkor nem kellene az utca porában, a lábak sűrűjében, szánakozó pillantások keresztütésében cikáznia, s attól még koldulhatna tovább - de mennyivel kényelmesebben! Ki a fene hozta ezt ide?... És kinek? Ez volt a fő kérdés. Az lehetetlen, hogy neki... Ám ahogy jobban megnézte, egy címkét fedezett fel, rajta - a saját nevével! A címkén ott virított, tisztán, olvashatóan: Döme Lajos tulajdona.

Akkor mégis az övé? Tétován tapogatta, nézegette, alig mert hozzáérni. Lehetséges volna...? De honnan? Kitől? A tolókocsi lépcsője úgy volt kialakítva, hogy könnyedén felhúzhatta magát az ülésre, s immár emberi magasságból próbálgatni kezdte.

A gép úgy engedelmeskedett, mintha eleven értelme lenne, akárha mindig összetartoztak volna. Az udvaron örömeiben nagyokat kurjantgatva ide-oda forgott, lassan, gyorsabban, éles szögben és körözve, átszelve az udvart: mintha visszakapta volna a lábait! A könnye is kicsordult: Uram, Istenem, köszönöm, akárhonnan is érkezett ez a csoda! A könnyein keresztül fedezte fel, hogy a jobb kezénél kis oldaltáska van. Belenézett, és egy borítékot talált benne. Aha, itt lesz a magyarázat! No, nézzük... Csak nehogy csalódnia kelljen!

A borítékban értesítés volt, melyben közölték, hogy a nevére két millió forintot írtak jóvá, s kérték, rendelkezék az összeg felől, fel kívánja-e venni egy összegben, vagy netán kamatoztatni óhajtja. Aláírás: Dr. Kereki Pál, ügyvéd. Kezében remegett a papír.

Valakivel meg kell osztani ekkora hihetetlen örömet.

Körülnézett, de csak az öreg, morcos, rosszkedvű Trenket látta kicsoszogni a lakásából. Nem baj, ő is jobb, mint senki.

- Hé, Trenk úr, van egy perc ideje?

- Mit akar? - állt meg kelletlenül Trenk Béla.

- Képzelse - lelkesedett Döme -, valaki megajándékozott ezzel a csodálatos tolókkocsival. Nem tudja, ki hozta ide?

- Hagyjon engem békén, azt hiszi, azt figyelem, ki hurcolássa a maga tolókkocsiját? - mondta Trenk Béla és morogva kiment a kapun.

Döme bosszankodva nevetett az öreg után.

- Kőből van a szíve az öreg medvének! - mondta legyintve és kocsijával megtette az első kísérletet: vajon sikerül-e bekarikáznia a lakásba?

Mint a parancsolat! Nyílegyenesen suhant át a nyitott ajtón. Csodálatos!

És ott újabb meglepetés érte! Ismeretlen dobozokat látott egymásra rakva, s a feliratokból tudni lehetett: egy komplett számítógép és az összes hozzávalók. Az egészről egyetlen szám, amit el tudott olvasni: 486... de hogy mit jelent, arról fogalma sem volt. Hogy hozták be a kulcsra zárt ajtón? Rejtély, rejtély...

Csöngettek. Mi van itt ma? Mi jöhet még?

Ismeretlen, szemüveges fiatalember állt az ajtóban, udvariasan köszönt és megkérdezte.

- Ön Döme Lajos úr?

- Igen... És maga kicsoda?

- Az én nevem Szabó László, egyetemista vagyok, matematika szakos hallgató. Azt a megbízást kaptam, hogy állítsam össze az ön számítógépét és tanítsam meg a kezelésére.

- Ez tiszta örület! - tárta szét karjait értetlenül Döme. - Ebből az egész históriából az égvilágon semmit sem értek. Ma itt találok ezt a tolószéket, aztán ezeket a dobozokat és most jön maga, hogy megtanítsa... Ki a csoda bízta meg magát? Jó ha tudja, hogy nekem a legcsekélyebb gőzöm sincs a számítógépekhez, én egyszerű lakatos va... voltam. Láthatja...

- Higgycsuk, Döme úr, én sem tudok többet mondani. De az Istenre kérem, ne utasítsa vissza, hagyja, hogy tanítsam, mert ez nekem olyan, mint az égi áldás, ezeken a kis mellékkereseteimen múlik, hogy tudom-e folytatni az egyetemet, vagy sem. Amiatt ne aggódjon, hogy nem tudja megtanulni a számítógép kezelését, két-három hónap alatt, heti két alkalommal, meg kevés gyakorlással úgy belejön, mint annak a rendje, még élvezni is fogja és akár munkát is vállalhat vele. Egyébként bizonyos doktor Kereki Pál közvetített, korábban a hírét sem hallottam. El nem tudom képzelni, honnan tudta a nevemet és a címemet, s hogy egyáltalán a világon vagyok, de részleteket nem volt hajlandó elárulni. Ugye, nem fog elutasítani? Őszintén szólva ilyen komoly géppel eddig csak az egyetemen találkoztam, így én is tanulok.

- Azt mondja, doktor Kereki? Hm! Egyre érdekesebb... Ne féljen, dehogy fogom vissza-utasítani, nem vagyok bolond! A feleségem nem fogja elhinni. Legalább maga tanúsítja, hogy nem loptam. Ha meggondolom, lehet, hogy vége a koldulásnak?...

*

A polgármesteri hivatalban fejtetőre állt minden, amikor dr. Kereki bejelentette: magát megnevezni nem kívánó ügyfele tíz millió forintot ajánlott fel egy népkonyha létrehozására. A hitetlenkedő polgármester igazolást kért a pénzről, amit az ügyvéd be is mutatott.

- És ki ez az örült irgalmas szamaritánus? - kérdezte.

- Sajnálom, de erre vonatkozóan nem adhatok semmiféle felvilágosítást. Ügyfelem a leghatározottabban kikötötte, hogy neve nem kerülhet nyilvánosságra.

- Na jó, jó, azért nekem elárulhatja. Négy szemközt vagyunk.

Dr. Kereki elbizonytalanodott. Végül is a polgármestert legalább annyira köti a hivatali titoktartás, mint őt.

- Rendben van, de maradjon szigorúan bizalmas információ. Idős, magányos nyugdíjasról van szó, aki...

- ...megőrült? *Nyugdíjasról?!...*

- ...aki több millió dollárt örökölt és elhatározta, hogy egy részét jótékony célokra fordítja. Ennyit mondhatok, egyetlen szóval sem többet.

- És a neve? A kerületben lakik?

- A neve... Adja a szavát, hogy...

- Jó, jó, szavamat adom. Mondja már!

- Trenk Bélának hívják. És igen, a kerületben lakik. Hadd emlékeztessenem a kikötésre: a pénzt kizárólag a népkönyha felállítására használhatják! Amennyiben...

- Tudom... - mondta elgondolkozva a polgármester -, nem felejtettem el. Akinek ennyi pénze van, azt mi nagyon szeretjük. S aki ilyen nagylelkű, azt még inkább! Az ilyen embert meg kell becsülni. De azért nem bánnám, ha az ügyvéd úr nem járna erre túl sűrűn. Értjük egymást, ugye? - és cinkosan összemosolyogtak.

*

Trenk Béla fáradtan cammogott a Király utcában. Kopott ballonkabátját viselte, sildes sapkáját a szemébe húzta, jobb lábára kissé sántított, mert nyomta tyúkszemét a vadonatúj cipő. Így ránézésre, aligha gondolhatta volna bárki is, hogy kétszázezer forint lapul a belső zsebében. Beült egy kis vendéglőbe enni valamit, de főleg, hogy fájós lábát megpihentesse. A pincér gyanakodva méregette, de azért, ha kelletlenül is, felvette a rendelést: egy zónapörkölt, hozzá savanyúság és ásványvíz.

Trenk Béla éppen enni kezdett, amikor feltűnt neki egy idős házaspár. Szegényesen, de tisztán és takarosán voltak öltözve. Az asszony az étlapot forgatta vágyakozó tekintettel, a férfi a pénztárcájából fémpénzeket rakott maga elé csomóba, azt számolgatta.

- Éppen elég két tányér bablevesre - hallotta suttogni. - Még egy szelet kenyérre is futja.

Trenk Béla magához intette a pincért. Hosszasan sugdosott valamit a fülébe, a pincér felhúzott szemöldökkel hallgatta, és a vállát vonogatva a házaspár felé pillantott.

- Minden vasárnap idejárnak... - mondta lebiggyesztett szájjal. - Esznek egy-egy levest, aztán elmennek. Többet nem tudok róluk. Ilyenek ezek mind!... - tette hozzá gúnyosan és gyorsan eltette a bankjegyet, amit Trenk a kezébe nyomott. Az ezres láttán azonnal modort váltott és mélyen meghajolt. - De ha uraságod parancsolja... A főnökkel tessék megbeszélni, fenn az irodában, bizonyára semmi akadálya nem lesz, ha az úr előre leteszi a pénzt. Az utcáról is fel lehet jutni az emeletre.

Trenk otthagya az ételt, kiballagott, s vagy jó tizenöt perc múlva tért vissza, addigra minden kihűlt, de nem törődött vele - enni kezdett.

A házaspár időközben végzett a számolással és a pincért lesték alázatos tekintetükkel. Az, csak úgy a válla felett, odaszólt:

- Máris viszem! - s valóban, térült-fordult és mindkét kezében díszesen megrakott tállal érkezett az asztalukhoz, rajta töltött libamáj, mindenféle húsok, egy másik tálcán sütemények és egy üveg vörösbor. Villámgyorsan rendezkedni kezdett, a házaspár megkövülten bámult, alig tudtak szóhoz jutni.

- Elnézést - tiltakozott ijedten a férfi -, ez valami félreértés lehet. Mi nem rendeltünk ilyen drága ételeket. Mindössze két tányér babalevest szeretnénk...

- Ma ezt hívjuk bablevesnek - nevetett rájuk a pincér. - Nyugodtan fogyasszák el, rendezve van. Mért néznek így rám? Mondom, ki van fizetve.

- De hát... nem értem... - dadogta a házaspár.

- Én sem, de mindegy. Ismétlem, ki van fizetve. Sőt most kapaszkodjanak! Mától kezdve egy teljes éven át, minden áldott nap idejőhetnek ebédelni, a számlájukkal ne törődjenek. Más intézi. Ha csak vasárnap jönnek, elég lesz egész életükre.

- No de... mégis, kicsoda... és hogy lehetséges ez?

- Nem mindegy az maguknak?

- Hogy volna mindegy! - háborgott a férfi. - Elvégre köszönettel tartozunk...

- Ne engem kérdezzenek, hanem azt az öregurat, aki az imént kiment.

Odanéztek. Az ajtó e pillanatban csukódott be a titokzatos jótevő után. Mire utána siettek, már senkit nem láttak, csak egy szegény, sánta kis öregot, ócska ballonkabátban, aki éppen akkor állt meg szájátva a túloldali cukrászda kirakata előtt és a nyála csurgott a sütemények láttán. Ő nyilván nem lehet, mondta a férfi a feleségének. Egy ideig álldogáltak, jobbra-balra tekintgetve, aztán visszamentek az étterembe és évek óta először ugyanúgy ebédeltek, mint a régi szép időkben.

*

A népkonyha előtt kígyózó sor lassan haladt. Hiába sürgették az asztaloknál ülőket, azok továbbra is éhesen villogó, mohó szemekkel fürkészték, nem maradt-e valamelyik tányérban kis maradék, esetleg kenyérdarab. Erőteljes nőgatás után morogva vonultak ki, és egy sem akadt, aki elégedett lett volna. Szidták a szakácsot, meg azt, aki kitalálta ezt a rohadt ingyerkonyhát. Ha már adnak, adjanak rendeset, eleget - zúgolódtak fennhangon.

Trenk Béla jó félórai várakozás után jutott belülré. Nagy darab, kövér, kopasz férfi vette számba a sorbanállókat, felírta a nevüket és átadott egy cédulát. Mindezt méla undorral, mogorva képpel, gorombán tette, mintha a saját zsebére menne ki a dolog.

- A neve? Ne totózázzon, hanem próbálja kitalálni, hogy hívják.

- Trenk Béla.

- Na, ugye hogy tudja... Mutassa a nyugdíjas igazolványát.

- Miért mutassam?

- Mert csak azok kaphatnak potya kaját, apuskám, a nyugdíjasok! És ne húzza itt az időt, mert megjárhatja. A többiektől, meg tőlem is megkaphatja a repetáját. Mennyi a nyugdíja?

- Semmi köze hozzá, kérem - mondta halkán Trenk Béla.

A kövér irtózatos dühbe jött. Felpattant a székről és üvöltött:

- Mit képzelsz magad, vén szaros! Kivel beszélsz? Tűnés innen, amíg ilyen intelligens vagyok!
- Mi a probléma? - lépett hozzájuk egy fehér köpenyes nő.
- Az öreg játssza az eszét. - mondta fűjtatva a kövér. - Nem akarja megmutatni az igazolványát és azt mondja, semmi közöm ahhoz, mennyi a nyugdíja.
- Így történt? - fordult Trenkhez a nő vésztől.
- Igen. Pontosan így.
- Jó, akkor keressen magának másik ingyenkonyhát, hagyja békén az enyémet. - mondta a nő s már indult volna, de Trenk Béla válasza megállította.
- Nem megyek. Ez az én konyhám, nem a magáé.
- Hogy mondta? - lepődött meg a nő. - Miket beszélsz itt össze-vissza?
- Én úgy tudom, ez *népkonyha* és nem *valakinek* az ingyenkonyhája. Márpedig én is a nép közé tartozom.
- Tudja mit - mondta gúnyosan a nő -, filozofáljon kinn az utcán, ott tágasabb, ne rontsa itt a levegőt. Józsi, dobják ki ezt a vén hülyét.
- Tehát nem adnak ennem? - kérdezte nyugodtan Trenk. - Rendben van. Meg fogják bántani, hamarabb, mint sejténék.
- Jó, majd szólunk, ha megbántuk! - röhögött a kopasz, kövér Józsi és gallérjánál fogva kipenderítette Trenk Bélát az utcára.

*

A polgármester feje lila volt a méregtől. Dr. Kereki annyira felidegesítette, hogy legszívesebben kizavarta volna az irodájából.

- Csak nem azt akarja nekem bemészni, hogy egy dúsgazdag marha az ingyenkonyhára jár zabálni?
- Csak ellenőrizni. Tudni akarta, hogy bánnak a pénzével. És nagyon elégedetlen. A teljes összeget zároltatni akarja.
- Azt nem teheti! - rémült meg a polgármester. - Űsse le, vagy csináljon, amit akar, de a pénzt ne engedje zároltatni. Maga is nagyon jól tudja, hogy a pénz jelentős részét beforgattuk. Még egy hónapig falhatják a levesüket a csavargók, aztán kész, vége, ennyi. Örüljenek, hogy ennyi is jutott. Utána azt csinál az öreg, amit akar, mi bizonyítani tudjuk, hogy az adománynak megfelelő szellemben jártunk el. Volt ingyen konyha? Volt! Ettek az emberek? Ettek! Hányan? Mit tudom én, senki sem számolta őket. A létszám nem volt kikötve a szerződésben.
- Trenket mégis kidobták.
- Azt az állatot azonnal kirúgtam, amikor meghallottam, mi történt. Na jó, nem bánom, egy kicsit javítunk a kosztón.
- Nem fog menni a dolog, sajnálom. Trenk a saját embereit akarja a konyhában foglalkoztatni. És nincs mit tenni ellene. A barakképületet fél évre kibérelte, a bért előre kifizette, nem rakhatják ki. Magyarán, ő diktálja a feltételeket. Ajánlom, holnapra tegye vissza a pénzt, vagy akkora botrány lesz, amire rámehet a hivatala. S magával együtt én is megüthetem a bokámat, márpedig akkor... remélem, megértett!

*

Döme Lajos sokkal gyorsabban megtanult a számítógéppel bánni, mint hitte volna. Az egyetemista nagyszerű, türelmes oktatónak bizonyult. Lám, nem is olyan ördögi dolog megcsinálni egy táblázatot, beírni az adatokat és egy gombnyomással elkészíteni a grafikont, diagramot, vagy bepötyögni valami szöveget. A legjobban a szerkesztést élvezte, elegáns formát adni egy levélnek, iratnak, meg ami jött. Maga is meglepődött, milyen kiváló érzéke van mindehhez. Lehet, hogy annak idején pályát tévesztett és nyomdásznak kellett volna mennie, nem koszos kezű lakatosnak?

A vállalkozói igazolással nem volt semmi gondja, az ügyvéd elintézte egy-két nap alatt. Meló volt dögivel, néha már alig győzte. Magában még furcsállotta is, honnan tudják ilyen sokan, hogy ő létezik? Mintha valaki a háttérből irányítaná hozzá a megrendelőket. Annál jobb - nevetett. Újra egész embernek érezte magát. Többszörösét kereste annak, mint amit lakatosként elképzelni tudott. S mennyivel egyszerűbben! Válogathatott a munkák között és megtörtént, hogy a hosszadalmasabb feladatokat visszalökte, mondván, nem éri meg, mert a ráfordított idő nincs arányban a pénzzel.

Délutáni szunyókálásából kopogtatás zavarta fel.

- Ki az? - kérdezte bosszankodva.

- Döme Lajost keresem - hallatszott egy rekedtes, öreg hang.

- Mit akar? - dühöngött Döme. Már aludni sem hagyják!

- Munkát hoztam. Volna szíves beereszteni?

- Miféle munkát? Nem érek rá.

- Pénzről van szó... - jött a válasz kissé bizonytalanul.

- Na jó, várjon... - mondta kegyesen Döme. Az ajtóhoz gurult és kinyitotta. Megleپödött, amikor az öreg Trenket látta ott ácsorogni.

- Trenk úr? - biggyesztette le a száját. Nem is igyekezett titkolni a csalódását. - Mindenkire gondoltam, csak magára nem. Azt mondta pénzről van szó, vagy nem jól hallottam?

- De igen - mondta az öreg. - Megengedi, hogy bemenjek?

- Nem bánom, jöjjön. Öt percet kap, ezt jó, ha tudja.

- Elég lesz, azt is köszönöm. És ne haragudjon, hogy zavarom - szabadkozott Trenk a számítógép előtt állva. - Egy szívességre szeretném megkérni, szomszéd.

- Egy szívességre? Nofene! Már maga is kezdi?

- Tudja, van egy kis kárpótlási ügyem. Én már leírtam kézzel, de nem ártana géppel valami tisztességesebb külsőt adni neki, hátha komolyabban veszik. Tudja, hogy van ez... Fél oldal az egész, tán még annyi se...

- És hol itt a pénz? Trenk úr, maga pénzről beszélt!

- Hát úgy értem, hogy ha sikerülne és kapnék valamennyit, megfizetném... de most nincs pénzem gépíróra. Gondoltam, maga, mint jó szomszéd, öt perc alatt megcsinálja a csodamasinájával, s már itt sem vagyok.

Döme gúnyosan elkacagta magát.

- Micsoda rafinált vén hóhányó maga, Trenk. Csak tudja, az a baj, hogy engem ilyen dumával nem lehet megetetni. Vagy kifizeti most a munkát, vagy mehet arra, amerről jött. Ne felejtse el, Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen.

- Maga is ingyen kapta a számítógépet, meg a tolószékét. Nem is akármilyet.
- Ennyire tájékozott? Honnan veszi ezt a marhaságot? - vörösödött el zavarában Döme Lajos.
- Mit tudhat maga erről?
- Á, semmit, felejtse el. Ne haragudjon, hogy zavartam. Már itt sem vagyok.
- Hé, ne rohanjon! Adja ide azt a francos papírt, mindjárt elintézem.
- Köszönöm. Vegye úgy, hogy *elintéztük*.

*

A csengő hangosan felberregett. Szalókiné megnyomta a kaputelefon gombját.

- Ki az? - kérdezte.

- Trenk Béla.

- Trenk úr! Micsoda meglepetés. Figyeljen, ha egy zúgást hall a kilincstől, akkor nyílik a zár. Jöjjön be! Ne féljen, nem harap a kutya. Kimennék, de csupa tészta a kezem, éppen sütök valamit a gyerekeknek. Hallja a zúgást? Jó, akkor nyomja meg a kaput. Ez az!

Trenk most is agyonhordott ballonját viselte. Érdeklődve nézett körül, kíváncsi szeme azonnal meglátta a feszülő rendet.

- Jó napot, Szalókiné asszony! Erre jártam, gondoltam benézek, megkérdezem, hogy vannak, mint élnek, ha nem haragszik?

- Dehogya haragszom, Trenk úr. Csak azt nem értem, honnan tudta, hogy itt lakunk? Mindegy, az a fontos, hogy megtalált bennünket. Foglaljon helyet, mindjárt hozok kávé, csak kezet mosok. Lehet, hogy meg is éhezett? De örülök, hogy látom! Hogy van? Csak egy pillanatnyi türelmét kérem. - ezzel kiviharzott a szobából, de az ajtóból még visszaszólt: - Addig tegye magát kényelembe, Trenk úr.

- Jó itt - gondolta Trenk Béla. - Szép tiszta minden, látszik, hogy örülnek az új otthonnak. No majd elválik, megérdemlik-e.

- Már itt is vagyok - lépett be Szalókiné mosolyogva, kezében tálcát egyensúlyozva, rajta kávé, cukor, tejszín. - Hogy szereti a kávé? Készerűen, vagy...

- Ó, már azt se tudom, mikor ittam utoljára. Tudja, az én nyugdíjamból ez már luxus...

- Tudom, tudom, nekem nem kell magyarázkodnia, Trenk úr. Szívesen adnék... jaj Istenem, nehogy megsértődjön... szóval örömmel adnék egy-két csomaggal, ha elfogadja.

- Miért, maguknak olyan sok van? - kérdezte Trenk Béla.

- Nem azt mondom, hogy dúskálunk, de mindenünk megvan. Olyan hihetetlen... bárcsak beszélhetnék róla, de nem szabad. De annyit elmondhatok, hogy minket meglátogatott a jó Isten... Mert csak ő lehetett... Látja, mindjárt elpityergem magam, de most örömben. És maga, hogy van, Trenk bácsi?... Nem haragszik, ha így szólítom?

- Sőt, köszönöm! Jólesik. Egyébként, tudja, hogy van mifelénk. A szokásos napi gondok. Akadnak problémák, de minek panaszkodjak?

- Nyugodtan elmondhatja. Hátha tudok segíteni.

- A gyerekek?

- Jól vannak, hála Istennek. A két kicsi óvodában, a nagyok iskolában. Én meg, látja, úrinő lettem - tette hozzá, önmagán nevetve, restelkedően. - Rossz színben van, Trenk bácsi, nem tetszik nekem, ahogy kinéz. Nem enne mégis valamit?

- Semmi bajom, Szalókiné. Legfeljebb a sok rezsi, tudja, a villany, a gáz... Magának magyarázzam? Hát bizony nagyon meghúzott. Próbáltam haladékat kérni, de emlékszik, milyenek ott a hivatalokban. Ezeknél csak a határidő számít. Most aztán megnézhetem magam...

- Csak nem...?

- De bizony, még az is lehet, hogy kilakoltatnak. Maradhatnék, a lakás az enyém, de mihez kezdek fűtés, világítás nélkül? Képesek végrehajtót küldeni rám a hátralék miatt. Nem merek hazamenni, mert attól félek...

Szalókiné elsápadt és megfogta az öreg kezét. Szemei könnybe lábadtak, úgy mondta:

- Szegény Trenk bácsi! Hol lakik most?

Az öreg kesernyésen nevetett.

- Mikor, hol sikerül elbújni a rendőrök elől. Ügyeskedem, sose féltsem. Szabad vagyok, mint a madár, oda megyek, ahová akarok, nem kell takarítanom... és sajnos, mosakodnom.

Szalókiné tűnődve nézett az öregember arcába, s látszott rajta, erősen gondolkodik valamin. Hirtelen felállt és kijelentette.

- Erről szó sem lehet! Nem tudnám elviselni a gondolatát, hogy az aluljárókban aludjon, vagy valamelyik híd alatt. Ne, ne szabadkozzon! Van egy remek ötletem. Adja el a lakását és költözzön hozzánk. A pénzével azt csinál, amit jónak lát, nincs rá szükségünk, hála az égnek. Nekünk most négy szobánk van. Ha elfértünk másfélben, elférünk háromban is. Egyet átengedünk magának. Most nyomban elfoglalhatja.

Trenk Béla lehajtotta a fejét, hogy az asszony ne lássa rajta, mennyire megilletődött. Hát mégis...? Akkor hát érdemes jót tenni. Ez az asszony álmában sem sejtí, *kinek* kínálta fel az otthonát. Úgy tudja, bajban van, tehát segítenie kell. Ilyen egyszerű.

- Köszönöm, Szalókiné asszony. Nem is tudja, milyen boldoggá tett. Nagy hálával tartozom magának. Elmegyek, mert ha még egy percre maradok, elsírom magam. De talán egyszer még visszajövök és akkor elbeszélgetünk.

- Muszáj elmennie?

- Igen. Muszáj. Okom van rá, elhiheti. Nagyon nyomós okom.

- Maga tudja, Trenk bácsi - egyezett bele szomorúan az asszony. - Pedig már egészen beleéltem magam, hogy lesz egy nagypapa a háznál. Ha már az apjukat nem tudom feltámasztani, hogy lássa, milyen áldás érte az övéit, egy nagypapa igazán jól jött volna. Mindenesetre, ne feledje, nálunk mindig otthonra talál.

- Tudom - mondta Trenk Béla és kisétált a Szalóki család életéből.

*

- Pénzt hoztam, atyám - mondta tisztelettudóan az ember.

A pap nagyot nézett. Szegény pára, nem úgy néz ki, mint akinek megvan a betevője. Ugyan, miféle pénzt hozhat egy ilyen elesett öreg? De akkor sem szabad megsértenie, kötelessége elfogadni a filléreket is. Hiszen nem az összeg számít, hanem a jóakarat.

- Foglaljon helyet. Tudhatok önről valami közelebbit is? Kérem, beszéljen magáról. Ha nem akar, nem kényszerítem.

- Szükségtelen - mondta a vendég. - Semmit nem mondana a nevem. Egyszerű kisnyugdíjas vagyok, se több, se kevesebb.

- Értem. Nem szokásom faggatózni. Azt azonban feltételezem, hogy valami meghatározott célra óhajt pénzt felajánlani. S azt is jó volna tudni, mekkora összegről van szó. Ötszáz forint, vagy netán ezer? - látva az ember arcán a átfutó mosolyt, gyorsan kijavította önmagát. - Bocsásson meg, Isten előtt a legcsekélyebb adomány is épp oly értékes, mint a legnagyobb. Sajnálom, hogy tapintatlan voltam. Minden fillérre szükség van.

- Arra gondoltam - bólogatott szelíden az öreg -, hogy az egyház rászorultjai között kellene felosztani...

- Természetesen így cselekszünk... - a plébános megsértődött.

-... s talán egy-két iskolát is kiválaszthatnánk... Bár nekem mindegy, melyiket segítjük. Bízom az önök igazságosságában.

A papnak elakadt a lélegzete. Hogy...?! Miről beszél ez az ember? Még a nevét se hajlandó megmondani, nincs egy rendes ruhája, úgy lehet, fedél sincs a feje fölött. Vagy éppen, hogy így akar segélyhez jutni? Megkérdezte:

- Beszéljünk egyenesen. Ön pénz hozott, vagy kérni akar?

- Hoztam, atyám, ne aggódjon. Pontosabban, egy betétkönyvet szeretnék átadni. Úgy használják fel, ahogy jónak látják. Leteszem az utolsó padba. Majd akkor nézze meg, ha elmentem. Nem nagy összeg, de ez viszonylagos. Van, akinek nagy, és van, akinek nem. Isten áldja, atyám. Köszönöm, ne kísérjen ki.

A pap nem tudta levenni bámuló tekintetét a nehezen csoszogó, szálnalmas alakról. Döbrent kíváncsisággal figyelte, ahogy a templomból kifelé menet végigsántikál a padosorok között. Az utolsónál megállt és egy borítékot tett a szélső ülésre. Ki lehet vajon?

Amikor megnézte a betétkönyvet, nem akart hinni a szemének.

Tizenöt millió forint volt bejegyezve.

*

A főszerkesztő nagyot csapott az asztalra. A kis újságíró-gyakornok reszketve, falféren állt az asztal túlsó felén és levegőt is alig mert venni.

- Ha jól emlékszem, azt mondtam magának, írjon egy leleplező cikket, s nem, hogy mennybe menessen egy öreg hülyét. Az az ember megsértette a feleségemet! Illetve... nem is a feleségről van szó, hanem az általa kitűnően vezetett népkonyháról. Bement és elkezdte kritizálni az ennivalót, a dolgozókat, mindent. Az ilyen rosszindulatú, sunyi alak megérdemli, hogy megszégyenítsék, mert azok szájából dumálja ki a falatot, akik rászorulnak. Erről írjon, fiatal barátom, ha a lapomnál akar maradni és nem holmi vizsgálatról, meg hiányról, melyek nem léteznek. Megértett? Mit képzelsz, mire való a sajtó?

- Igenis, főszerkesztő úr!

*

- Hogy-hogy elviszik? - kérdezte halálraváltan Döme Lajos.

- Csak a számítógépet. - mondta a két fiatalember közül a magasabbik. - A tolószék marad. Az a magáé, ahhoz semmi közünk.

- Egye meg a fene a tolószéket! Hát nem értik? A számítógép a munkaeszközöm! Azzal keresem a kenyerem! Ha elveszítem, mehetek vissza az aluljáróba koldulni.

- Sajnos, nekünk hiába mondja, mi csak utasítást teljesítünk.

- Valakinek csak ki kellett adnia azt az átkozott utasítást, nem?

- Figyeljen rám! - szólalt meg egy csendes, dörmögő, ismerősnek tűnő hang. A kisebbik fiatalember egy miniatűr magnetofont tartott a kezében, abból jöttek a szavak. Döme Lajos úgy meghökkent, hogy kis híján kiszédült a tolószékből. - Az utasítást olyan ember adta, akinek ehhez joga van, s ezt ön nagyon jól tudja. A számítógép mindörökké önnél maradhatott volna, de önt a pénz kapzsivá és önzővé változtatta. A napokban valaki egy csekély szívességre kért, és ön mit tett? Kigúnyolta, elutasította. Emlékszik?

- Az öreg Trenk! - villant át Döme agyán. - Megölöm a vén gazembert!

- Ön most bizonyára arra gondol, hogy megbünteti azt, aki elárulta. - Döme Lajosban megfagyott a vér: már a gondolatait is ellenőrzik? - Pedig az az ember nem akart ártani önnek, nincs oka, hogy rá haragudjék. Haragudjon önmagára. Elfelejtette, milyen nyomorult volt nem is olyan rég és milyen szívtelennek látta azokat, akik közönyösen elmentek ön mellett? S most, mert egy kis szerencséje van, nem képes meglátni mások gondjait? Válaszoljon!

Döme Lajost főbekólintották a súlyos vádak. Az volt a rettenetes, hogy a hang igazat mondott. Láta magát, amint a porban csúszkál a deszkáján és kezét nyújtva könyörög az emberek felé és azok undorral vetik oda a rongyos, átkozott forintjaikat. Hogy gyűlölte ezeket az embereket! Nem is az arcukat nézte, hanem a lábukat, amint ruganyosan, hetykén ellépnek fölötte, s ha nem vigyázott, belerúgtak, mert észre sem vették a nyomorékot ott lenni a szemét között. Nem létezik, hogy elfelejtette a szörnyűségeket, hogy az ő szíve is megkövült, hogy ugyanolyanná lett, mint azok, akik megalázták, s úgy bámultak rá, mint egy leprásra. Ő, akivel ilyen jót tettek! Szegény öreg Trenk, milyen esengően kérte - s neki mibe került volna? Öt perc, vagy annyi se? Uramisten, hová sülyesztette a pénz? De hátha még van remény... Tenyerébe temette az arcát és sírva fakadt. Olyan erős zokogás tört rá, hogy fuldokolni kezdett, elfogta a köhögés és nyöszörögve kinyújtotta a kezét, pontosan úgy, ahogyan a fillérekért koldult:

- Kérem... csak egy pohár vizet... adjanak egy pohár vizet... Könyörüljenek a...

Amikor magához tért, sehol sem látta a két fiatalembert. Eltűntek, felszívódtak, mint füst a levegőben. A gép ott állt megszokott helyén, mellette mindenféle papírok, azonmód, ahogy az imént dolgozott velük. Semmi se hiányzott, semmi se változott. Álmodta az egészet? Vagy valóban megtörtént? Ha álom volt is, soha elevenebben intő jel nem fogja érni: egy életre szól!

Döme Lajoson újból erőt vett a megtisztító sírás. De már örömeiben sírt.

*

Dr. Kereki Pál komoran nézett Trenk Bélára.

- Sajnálom, ebben nem tudok segíteni. Nem kellett volna kikezdenie a személyzettel. Azt a népkonyhát a lehető legjobban és legtisztességesebben vezetik. Átnéztem a kimutatásokat, az elszámolásokat. Az utolsó fillérig egyeznek. Önt be akarják perelni becsületsértésért és meg fogják nyerni a pert. Rámehet az utolsó fillérje, de még a lakása is. Máskor engem kérdezzen, ne ilyen gyerekes magánnyomozásban élje ki a detektív hajlamait.

Trenk Béla mosolygott.

*

Az Állami Gyermekgondozó Intézet igazgatója nem akart hinni a fülének, amikor a helyi bankban sokadszorra magyarázták el, hogy egy ismeretlen személy tíz millió forintot utaltatott az intézet részére.

- Szabályos ez? - kérdezte hitetlenkedve. - Kitől jött a pénz? Jogom van elfogadni?

- A legteljesebb mértékben. A banktörvény előírja, hogy kötelesek vagyunk az ajándékozó nevét titokban tartani. Máskülönben a pénz visszazáll az eredeti számlára. A teljes összeget szabadon elköltheti, beruházhatja. Egyetlen kikötés van.

- Éspedig?

- Kizárólag az intézet és a gyerekek javára fordíthatja, az utolsó fillérig. Máskülönben...

*

A szociális otthonban még soha nem volt ilyen izgatott nyüzsgés. Mindenki látni akarta a vadonatúj, gyönyörű autóbust, amely az udvaron állt, titokzatosan és érthetetlenül. Senki sem tudta, mikor, hogyan került oda. Reggel ott találták, annak rendje s módja szerint az otthon nevére kitöltött forgalmi engedéllyel, még a biztosítás is ki volt fizetve egy esztendőre, benne lógott a slusszkulcs, rajta egy kis cédula: „Használják örömeikre!” - szöveggel.

*

Az őrnagy összecsukta a dossziét és azt mondta a nyomozónak:

- Nézzetek utána ennek a disznóságnak. Ha csak a fele igaz abból, amit ez a levél állít, márpedig itt pontos, precíz számok vannak, akkor annál a népkonyhánál nem csak a mosatlan edények bűzlenek. Három napot kapsz. Nem bánnam, ha egy kicsit megkaparnátok a kerület többi hasonló intézményeit is. Túl sok panasz érkezik be mostanában. Csak tudnám, honnan ismeri ez az ember ennyire pontosan a disznóságaikat. No, majd megkérdezzük tőle. Egyelőre ennyi. Végeztem.

*

A lány dideregve álldogált a utcasarkon. Semmi értelme, gondolta, ez egy ilyen nap, úgy látszik, a pasasoknak ma nincs kedvük etyepetyézni. Bumi, a stricije megint kiveri a balhét, amikor elszámoltatja a bevételről. Márpedig ma aligha fog leesni dohány. De mit tud tenni? Nem erőszakolhatja meg a járókelőket. Egye meg a fene, hazamegy. Legfeljebb, egy-két pofon elcsattan, nem nagy ügy, megszokta, de legalább nem kap tüdőgyulladást ebben a ronda, nedves hidegben.

Közben az öregot leste a szeme sarkából. Már vagy tíz perce toporgott néhány lépésnyire és időnként ránézett, tekintetében idegesítő részvétet vélt felfedezni. Mit akar ez tőle? Jární se bír az istenadta. Semmi kedve nem volt kiszolgálni egy ilyen magatehetetlen trottyot, akinek

már csak a fantáziája kívánja a szexet. Persze, ha más nem akad, ez is pénz, mégse megy haza üres kézzel. Hiába, ez is benne van a pakliban.

- Mi van, papa, csak nem rám vár?

- Ugye, nem itt született a kerületben, kisasszony? - lépett közelebb az öregember.

A lány váratlanul érte a kérdés. Hirtelen nem is tudta, mit válaszoljon.

- Nem. - mondta tétovázva. - De miért érdekli ez magát?

- Csak úgy... nincs jelentősége. Azt nézem, milyen vékony a kabátja. Megfázhat. Miért nem vesz egy melegebbet magára?

- Mert... Ejnye, papa, a ruhám érdekli, vagy ami alatta van? Csak nem szottyant kedve egy kis malackodásra?

- Ugyan, hová gondol. Öreg vagyok én már az ilyesmihez. Maga viszont még túl fiatal ehhez a nehéz... hogy is mondjam...

A lány élesen felnevetett.

- Kurvázkodáshoz? Mondja csak ki nyugodtan. Azt hiszi, én jókedvemben csinálom? Tudnék jobbat is elképzelni...

- És mi lenne az?

- Mi köze hozzá?

- Semmi, kisasszony, csak öreges fecsegés. Szóval mihez kezdene, ha pénze volna? - mondta az öreg és barátságosan mosolygott. - Attól, hogy beszél róla, még nem dől össze a világ, s amint látom, az üzletét se rontom azzal, hogy itt állok maga mellett.

- Hát nem, a rohadt életbe, ma még egyetlen fuvarom se volt. - a lány rágyújtott egy cigarettára, de mindjárt el is dobta. - Már ez se esik jól. Túl sokat szívok mostanában.

- Igen, látom. Szóval hogyan változtatna az életén, ha sok pénze volna?

- Ó Istenem, ha nekem pénzem lenne!... Na jó, nem bánom, ezzel is megy az idő. De ha jön egy pasas, maga eltűnik, rendben? Szóval a pénz... - újabb cigarettára gyújtott. - Először is... visszamennék a falumba és nyitnék egy kis műhelyt. Ne röhögjön, női szabó a szakmám, én se kurvának születtem. De van fogalma, mennyi most egy komoly, profi varrógép? S ez még csak a gép! A kezdet!

- Nincs fogalmam. Miért, mennyi?

- Rengeteg, öregem, annyi, hogy... á, nem érdekes.

- Mégis, mondjon egy összeget, amiből kijönne egy ilyen szabóműhely. Az ábrándozás nem kerül semmibe.

- Hát... nem is tudom - a lány tűnődve taposott a csikkre. - Olyan messze van ez tőlem, hogy belegondolni sem merek. Mindenesetre nem kevés, az biztos. Sose fog összejönni. - tette hozzá szomorúan. Arcáról e pillanatban lehámlott a közönségesség, valósággal megszépült és visszafiatalodott.

- Figyeljen rám - lépett még közelebb az öregember és hangja suttogóra váltott. - Ajánlok egy üzletet...

- Maga? - lepődött meg a lány. - Öregúr, nálam egy fuvar minimum kétezer, ha sikerül, ha nem, nincs mese, érti?

- Félreértett. Nem magát akarom megvenni, hanem *az életét*.
- Megörült, papa? Hogy érti azt, hogy az életemet?...
- Ahogy mondtam. Hallgasson rám. Hajlandó vagyok megváltani minden értékét, amivel jelenleg rendelkezik. Tudok néhány dolgot magáról, ne kérdezze, hogy honnan, tudom és kész. A lakását a fiúja tartja fenn. Vannak holmijai... egyik sem olyan értékes, hogy megérné tönkretenni érte az életét. Kártérítem az utolsó fillérig, azzal a feltétellel, hogy most azonnal, érti, azonnal felül a vonatra, hazautazik és örökre elfelejti még a környéket is. Kap tőlem annyi pénzt, amennyiből megcsinálhatja a műhelyét és egy esztendeig a megélhetésére is futja, amíg a munkája be nem indul. Döntsön.
- Maga hülyéskedik velem? Vigyázzon, mert...!
- Komolyan beszélek. Minden magán múlik, egyetlen szavába kerül. Persze megértem, hogy kételkedik, de mit veszít azzal, hogy átmenetileg hisz nekem. Jöjjön... amint felszáll a vonatra, megkapja a pénzt. Becsületszavamra. Indulhatunk?

A lány egyedül ült a fülkében és zokogott.

A betétkönyvből öt millió forint mosolygott rá, de ő az öregember jóságos, ráncos arcát látta. Még csak meg se köszönhetette neki. Amíg a vonat lépcsőjére felkapaszkodott, eltűnt, mint a kámfor. Csak egyet tudott: amíg él, mindig, minden öreg arcban őt fogja látni, keresni és ő érte fog vezekelni. Megrendülten vette észre, hogy kezei imára vannak kulcsolva.

*

- Trenk Béla?
- Igen. Mit óhajt?
- A rendőrségtől jöttem. Az igazolványom... Szeretnék beszélni magával. Bemehetek?
- Hogyne, parancsoljon. Erre tessék... Foglaljon helyet. Megkínálhatom valamivel?
- Nem, köszönöm. Csak néhány kérdést szeretnék feltenni.
- Értem. Hát tessék, miről van szó?
- Egy feljelentés érkezett ön ellen, rágalmazási ügyben. Állítólag meggyanúsított több embert azzal, hogy az általuk vezetett népkonyhánál visszaélnék a rájuk bízott pénzüsszeggel. Nyilván tisztában van azzal, hogy ezek súlyos vádak.
- Természetesen.
- Ezek szerint vannak bizonyítékai?
- Mindent megtudhat a volt ügyvédeimtől, doktor Kereki Páltól.
- De hiszen ő jelentette fel!...
- Tudom. Már vártam. Megtenné, hogy beleolvas ezekbe az iratokba?

*

A bírónő széttárta karjait.

- Sajnálom, ügyvéd úr, az érvei nem állják meg a helyüket. Nem is értem, hogy ön, jogász léte, feltételezi, hogy elmarasztaló ítélet születhessen korábbi ügyfele ellen, nem is szólva arról, mennyire etikátlan, hogy éppen ön vállalta el az ügyet, akinek mindkét irányba betekintése van.

- Nem kioktatást kértem...

- Nem is áll szándékomban. Egyszerűen le kívánom szögezni, hogy az alapítványtevőnek jogában áll ellenőriztetni, hogyan használják fel a pénzét. Ő megbízott önben, s amikor kétségei merültek fel, ön szembefordul saját ügyfelével és a túlsó oldalt kezdi védeni, holott a napnál is világosabb, hogy Trenk Bélának igaza van. S ezt ön ugyanolyan jól tudja, mint én.

- Honnan veszi ezt? - hökkent meg az ügyvéd. Arra számított, hogy lehenyerli, zsebrevágja a fiatal, kezdő bírónőt, erre még annak áll feljebb?

- Sajnálom, többet nem mondhatok. Annyit azonban joga van tudni, hogy ellenkereset indul. Hamarosan.

- Egy másik ügyvéd?... Ez lehetetlen. Trenknek fogalma sincs arról, hogy én... illetve, hogy az ügye milyen fordulatot vett.

- Lebecsüli őt, doktor úr.

*

- Nos? - kérdezte az őrnagy. - Mit intéztél?

- Mit mondjak... az öreg tiszta, mint a hajnali hó.

- Ez azt jelenti, hogy...

- Igen. A bizonyítékai megtámadhatatlanok. Legalább öt milliót nyeltek le, s ami a legcsúnyább, hogy a saját ügyvédje akarja taccsravágni... Szegény öreg marha. Azt hitte, megválthatja a világot, ha néhány szerencsétlenül segít. De hát az ő pénze, azt csinál vele, amit akar és joga van tudni, hogy nem élnek-e vissza a jóhiszeműségével.

- Mit javasolsz? Érdemes beleavatkozni?

- Tudja a fene! Rájuk ijesztetni azért nem ártana. Különben is Trenk már lépett. Ne ne vess ki, főnök, de van ebben az emberben... nehéz rá pontos szót találni... valami furcsa, megmagyarázhatatlan nyugalom... valami fenséges! Látod, már én is a hatása alá kerültem.

*

Trenk Béla számolt. Már csak tíz milliója maradt. Gyorsan olvad a pénz, lám, nem is olyan sok az a négyszáz millió. Nem kellene megállni? Még nem volna késő önmagára gondolnia. Talán mégis vehetne egy másik lakást, vagy egy kis házacskát? Vagy legalább annyit elkülöníteni, hogy a kamatokból kényelmesen élhessen?

Igen, így lesz, határozta el. Ezután a saját dolgával fog törődni, de még ezt a néhány ügyet rendbe kell raknia. Aztán becsukja az ablakot a világ felé. Hacsak valami közbe nem jön...

*

A kis presszó bokszában Laci megfogta Irén kezét és magához húzta.

- *Feleségem!* Asszonykám! *Minek nevezzelek...*?

- Íme a modern Petőfi! - pirult el meghatottan Irén. - Mintha becéznél. *Férjem...*

- Hát mondhatok ennél szebb szót? Már két órája, hogy házasok vagyunk!

- Igen - hajtotta le szép szőke fejét az asszonyka. - És éppen két óra múlva elköszönünk. Te visszamégy a szüleidhez és én is az enyéimhez. Miféle házasság a miénk? Sose lesz saját otthonunk. Egyedül az albérlet elviszi egyikünk teljes fizetését és akkor még ott van a kicsi... Meggondolatlanok voltunk.

- Most ne töprengj ilyen szomorú dolgokon - csókolta meg felesége kezét Laci. - Most ünnepelünk, drágám. Éjjel-nappal dolgozom, hogy mire a baba megérkezik, legalább ágyacskája legyen. Bízzál bennem. Hátha csoda történik? A fiamnak otthont fogok teremteni. Erre akár meg is esküszöm!

- Hol, Lacikám, hol, az isten szerelmére? És miből? Hozzánk nem költözhetünk, a mamának igaza van, az egyetlen szobájukat nem vehetjük el tőlük. És nálatok se jobb a helyzet. Marad az albérlet. Nem kapkodtunk el valamit? Nagyon félek a jövőtől. A babát félttem és kettőnket.

A szomszéd bokszból fájdalmas nyögés hallatszott. Valaki fojtottan nyöszörgött és jajgatott. Laci felugrott és odalépett.

- Rosszul érzi magát? - kérdezte az öregembert, aki sápadtan egy pohár vizet próbált remegve felhajtani. - Segíthetek valamiben? Ha kívánja hívok orvost, vagy mentőket.

- Köszönöm, jobban vagyok - suttogta az ember. - Szép magától, hogy ott hagyta miattam a feleségét. Új házások, ugye?

- Igen - mosolyodott el Laci boldogan. - Már két órája! Mi az, látszik rajtunk?

- Bocsásson meg, akaratlanul is hallottam, hogy nincs hol lakniuk.

- Sajnos... de majd csak megoldódik. Fiatalok vagyunk, meghódítjuk az életet.

- Miben reménykednek? Van pénzük? Már elnézést, hogy ilyet kérdezek. Tudom, nincs közöm hozzá.

- Semmi baj! - mosolygott Laci. Volt valami jóságosan bizalomgerjesztő az öregember tekintetében. - Egyébként nincs pénzünk, mindketten most végeztünk. Szerencsére van munkánk, mostanában ez sem kis dolog. Mit mondjak... önmagunkban bízunk.

- Szép... szép... - motyogta maga elé az öreg és a poharáért nyúlt, ivott egy kortyot. - Megtennének egy szívességet?

- Természetesen, örömmel segítünk.

- Azt sem tudja, mit akarok kérni.

- Nem baj, mondja nyugodtan. - biztatta a fiatalember. - Ha rajtunk múlik...

- Nézze, az az igazság, hogy még mindig rosszul érzem magam. Itt lakom a közelben. Hazakísérnének? Félek, nem bírom megtenni egyedül az utat. Kérdezze meg a feleségét is.

- Szükségtelen, tudom, hogy ő sem mondana mást. Máris indulhatunk.

Trenk Béla Szalókiék egykori lakásába kísértette magát. A fiatalokat leültette, ő kiment a konyhába, egy papírt vett elő a zsebéből és gyorsan ráírt valamit. Amikor visszatért a szobába, csak annyit mondott, csöndesen mosolyogva:

- Maguk meggyógyítottak, gyermekeim. Látják, már semmi bajom. Most én próbálom orvosolni a maguk baját. Olvassák el ezt. A többi a kettőjük dolga. Köszönöm, hogy segítettek. Megyek, nem akarom zavarni magukat a saját otthonukban. Nézzenek körül, itt minden a maguké. - s mire a fiatalok magukhoz tértek volna a meglepetéstől, már ott sem volt.

A házaspár értetlenül meredt egymásra, kezükben a lakáskulccsal és a nevükre kiállított ajándékozási szerződéssel. Tényleg csoda történt?

Idő kellett hozzá, hogy felfogják: igen.

*

Dr. Kereki Pál éktelen dühbe gurult, amikor elolvasta a végzést. Azonnal a telefonért nyúlt és idegességében kétszer is mellétárcsázott.

- Ez egyszerűen képtelenség! - mondta, amikor végre a vonal másik végén belehallóztak a kagylóba. - A pert elvesztettük és még csak nem is fellebbezhetünk. Az a vén gazember megelőzött. Azonnal szedj össze minden elszámolást és gyere ide. Látni akarok minden papírt! És figyelmeztetek, ne próbáljatok engem is átverni. A riporteredet pedig állítsd le, mert velem gyűlik meg a bajod. Az öreghez közelíteni se merészeljete. Minden bizonyíték a kezében van. Örüljünk, ha ennyivel megússzuk és nem csinál nagyobb galibát. A markában vagyunk, ehhez tartsátok magatokat. A hiányzó pénzt kerítsétek elő a föld alól is, különben én teszek feljelentést ellenetek, s akkor megnézhetitek magatokat. Egyébként hadd emlékeztesselek rá, hogy én nem írtam alá semmit, én tiszta vagyok. A balhét nektek kell elvinni.

*

Trenk Béla egy kis ház előtt állt és gyönyörködött. Piros cserepes tetője volt, oldalain repkény futott fel, az ablakokon zsalugáter és virág, virág, virág, ahová csak nézett. A kert nem volt túl nagy, éppen akkora, amilyenről álmodozott. Napok óta idejárt és önmagával alkudozott: vénségére szabad-e ennyi pénzt áldoznia a saját kényelmére, amikor annyi felé kellene a segítség, s a pénze fogytán van. De nagyon csábította a kiírás: *EZ A HÁZ ELADÓ!*

Becsöngetett. Fiatal, de nagyon megtört arcú, sovány nő jött ki és megkérdezte, mit akar.

- A ház érdekelne... Szívesen megnézném.

A nő kételkedve mérte végig: az ócska ballonkabátból aligha nézte ki a vételárat, mert azonnal kijelentette:

- Előre bocsátom, nem alkuszunk és csak készpénzről lehet szó.

- Rendben van - válaszolta Trenk Béla és belépett a kapun. - Tudomásul vettem.

A ház belül még szebb volt, mint képzelte. Ragyogó tisztaság, semmi hivalkodás, egyszerűen, de jóízűséggel berendezett szobák... és orrfacsaróan erős orvosságsgaz. Meg is kérdezte:

- Beteg van a háznál?

Az asszonyon látszott, hogy nem szívesen válaszol.

- Igen... A kislányunk... Kérem, hogy halkan beszéljünk, végre sikerült szegénykémnek elaludnia, legalább addig se szenved.

Trenk Bélának elszorult a szíve. Hát bárhová néz, mindenhol a szomorúság, a baj fogadja? Ez az asszony is... Alig képes visszafojtani a könnyeit. Így már érthető, honnan a meggyötörtség az arcán. Magában bocsánatot kért, mert azt hitte, iszik. S lám...!

- Megkérdézhetem, mi baja van a kislánynak? Ha nem veszi tolaakodásnak...

- Hát persze, nem titok, a televízióban is beszélünk róla. Olyan agydaganata van, amit nálunk még nem tudnak operálni, csak Amerikában, az meg tudja, menyi pénz... S nekünk végig kell nézni, amint napról-napra haldoklik és szenved. Iszonyatosan szenved! Istenem... alig három éves... még nem is élt... Már szinte semmi reményünk nem maradt.

- Az imént mintha a televíziót említette volna...

- Igen - törölte meg szemét az asszony. - Az ember kétségbeesésében mindent megpróbál, még a lehetetlent is. Gyűjtést szerettünk volna elindítani, hogy ki tudjuk utaztatni az operációra. Valamennyi össze is jött, de túl kevés, így aztán nem volt értelme álltatni magunkat, visszafizettük mindenkinek a pénzt. Hiszen nem nekünk adták, hanem a kislányunknak.

- Ez tiszteletre méltó eljárás volt. Szabad megkérdezni, mennyibe kerülne a kiutazás és az operáció? Kíváncsi öregembernek tarthat...

- Rengetegbe! Milliókba. Azért vagyunk kénytelenek eladni a házat is, hátha azzal elkezdhetjük, aztán majd lesz valahogy. Esetleg kint is vállalhatnék munkát, állítólag ilyen esetben megadják rá az engedélyt. Ráadásul a férjem tegnap óta munkanélküli lett.

Trenk Béla elgondolkozott. Tűnődve járkált fel s alá és valamit motyogott az orra alatt.

- És maguk hol fognak lakni, ha eladják a házukat?

- Hát... a nővéremék azt mondták, egy ideig...

- Értem, ne folytassa. S mennyit szeretnének kapni a házáért?

Az asszony izgatott lett és hirtelen észbekapva elővette a kávéfőzőt.

- Gondolom, jólesne egy kávé. Ne haragudjon, foglaljon helyet, látja, milyen udvariatlan vagyok. Nos, a házáért... Tudja, nekünk ez az életünk, meg a kislány... Ezért gürcöltünk, spóroltunk, koplaltunk... igen, nem szégyellem, bizony sokat éhezünk, hogy elkészüljön, mire Erzsike megszületik... Szóval a ház... - lángvörös volt az arca, a hangja elfült, mire nagy nehezen kinyögte -, hét milliót képzeltünk... Lehet, hogy nem ér annyit, de ennyiből futná ki az út és a műtét... vagy kár az egészért...

- Megnézhetném a kislányt?

Az asszony megmerevedett. Mit akar ez az idegen a gyerektől? De olyan jóságos az arca, komoly a tekintete... Miért is ne nézhetné meg?

- Jó, nem bánom, de kérem, óvatosan, nehogy felébredjen... Most nem adhatok több fájdalomcsillapítót neki. Majd csak este. Addig tűrnie kell a fájdalmat...

- Jó, vigyázok - intett Trenk Béla és benyitott a kishálóba. Az ágyon nagyon szép arcú kislány feküdt, falfehéren, lehunytt szemmel, első pillantásra úgy látszott, nem is lélegzik. Mélyen aludt, bizonyára az erős fájdalomcsillapító hatására. Feje mellett egy kopottas játék macska sárgállott, vézna, csontig soványodott kezei a takarón pihentek. Amilyen szép volt a kislány, olyan szívszorító látványt nyújtott. Egy halálraítélt! - gondolta Trenk Béla és az ő szeme is nedves lett. Szó nélkül megfordult és visszament a másik szobába.

- Megrendítő! - mondta remegő hangon. Az asszony nem válaszolt, csak zokogva bólogatott.

- Kérem... - tette kezét megnyugtatóan a nő karjára -, kérem... nyugodjék meg. Megértem a fájdalmát. Higgye el, mélyen együttérzek magával. Mégis muszáj beszélünk a pénzről.

Az asszony reménykedve pillantott rá és zsebkendőjével gyorsan megtörölte a szemét.

- Tényleg érdekli? Természetesen ez csak irányár... - tette hozzá kapkodva.

- Nem erről van szó, semmi kifogásom az ár ellen. - Az asszony pupillái tágra nyíltak. - A kislányról beszéljünk. Mit szólna, ha azt mondanám: magamra vállalom a vele kapcsolatos költségeket, tíz millió forint összegben, de van két feltételem...

- Szűz anyám!... - suttogta révült tekintettel az asszony - Szent Szűz Máriám! Miket beszél? Gúnyolódik velem?

- Jól hallotta. Két feltétellel.
- Miféle feltételek?
- Az egyik: a házat nem adhatják el.
- Nem értem... most mondta, hogy fedezi a költségeket...
- Úgy van. De nem a házért. Az maradjon meg maguknak, megdolgoztak érte.
- Kicsoda maga? - kérdezte döbbenten az asszony és keresztet vetett.
- Nem számít... A másik feltételem: soha senkinek nem mondhatják el, hogy itt jártam.

Az asszony imára kulcsolta a kezét és lehajtott fejjel suttogott maga elé:

- A jó Istennek se?
- Fölösleges. *Ő már tud róla* - mondta Trenk Béla és az asztalra tette az utolsó betétkönyvet. Az asszony boldog bénultságában nem is látta, hogy a férfi feláll és kisántikál a házból, csak szorosan lehunyt szemekkel, térdre borulva, arcán végigcsurgó örömkönnnyekkel némán imádkozott.

Trenk Béla zsebében egy árva fillér sem maradt.

*

Furcsa módon még sohasem érezte magát ilyen gazdagnak.

A pince

A konyha felől keserves vonítás hangzott: Mari bőgte el magát, a legkisebb lány a négy közül, s persze a legelkényeztetettebb:

- Anyúúú! Öcsi megette a kenyeremet!

- Nem igaz! - csattant azonnal Öcsi válasza, s rögtön heves dulakodás követte, tányér csörömpölt és gyerekhangok zsivaja töltötte be a két szobás lakás mosott ruháktól párás, állott szagú levegőjét.

Hódosné egy pillanatig megmerevedett és a konyha felé figyelt, de aztán csak legyintett a csetepatéra: hadd veszekedjenek! Majd kibékülnek, ha az apjuk hazajön, mert Imre egykettőre rendet csap köztük. Az ő ereje kevés ehhez a siserahadhoz. Éhesek az istenadták, s nem tud mit adni nekik. Azért Öcsitől csúnya, hogy eleszi az ikertestvérétől a falatot.

Valaha nagyon szép asszony lehetett, de a sok gond, a szülések, bizony alaposan nyomot hagytak rajta. Barnás-fekete haja őszült, vonásai megkeményedtek, csak szeme őrizte meg egykori lányos melegségét. Azért még most is mutatós nő volt, magas, kellemesen telt idomú, a férfiak megfordultak utána.

Felállt a varrógéptől és átment a konyhába. A munka megvárja. Ez a jó a bedolgozásban, hogy az ember akkor végezheti, amikor ideje engedi. Ha ez nem volna, felkopna az álluk.

Az asztal körül hat gyerek szorongott, öt évestől tizenhét évesig. A legnagyobb, Erzsi, tüntető közönnyel nézte a kicsik marakodását, regény volt a kezében, úgy tett, mintha olvasna. A többiek - Zsuzsi, Lacika, akinek béna volt a lába és mankóval járt, Kati, aki most volt másodikos - vihogva figyelték az ikrek szokásos műsorát. Mióta apjuk munkanélkülivé vált - s ennek már több hónapja -, mindennaposak voltak az ilyen jelenetek; hol az egyik, hol a másik csente el testvére ennivalóját, mert éhesek voltak, örökké éhesek, különösen az elmúlt héttől, amikor Hódoséknak már az óvodai díjra se futotta, így a napi ebédre is otthon kellett gondoskodniuk.

- Csönd legyen! - ripakodott a gyerekekre Hódosné. - Az ember tisztára megbolondul köztetek. Nem tudtok tisztességesen viselkedni? Mit szólnak a szomszédok alattunk?

- Öcsi ellopta a kenyeremet! - hüppögte Mari és jól bokán rúgta a bátyját. Az felüvöltött:

- Au! Mari belém rúgott!

- Megérdemelted - mondta Hódosné -, miért bántod a kisebbet? - Tíz perc volt a különbség az ikrek között., de Öcsi örökké azzal hencegett, hogy ő az idősebb.

- Nem bántottam. Ő lopta el az én kenyeremet, én csak visszavettem.

- Igaz ez? - kérdezte a mama a nagylányt.

- Mit tudom én! - húzta el megvetően a száját Erzsi - Azt hiszed, érdekelnek engem? Kis taknyosok, mást se tudnak, mint egymást cukkolni. Hagyjatok békén! Utálok itthon lenni ebben a koszfészekben. Még a falakból is szegényszag árad.

- Hogy beszélsz a testvéreid előtt? - szörnyedt el Hódosné. - Ezt tanulják tőled? Ahelyett, hogy fognád magad és...

- Jó, tudom, tudom, fogom magam és... megyek a francba! Elegem van belőletek! - Ezzel felállt, sarokba vágta a könyvet, és egy hóna alá csapott tömött reklámszatyorral elviharzott a lakásból. A gyerekek roppantul élvezték, hogy a legnagyobb testvér ilyen bátran viselkedik és nagyon irigyelték.

Most Zsuzsi vette át a szót. Ő volt a legértelmesebb és a legcsöndesebb, vele ritkán adódtak problémák. Ahogy megszólalt, minden gyerek elhallgatott.

- Hová megy Erzsi ilyen későn, anyu? Már nyolc óra van. És apu sincs még itthon.

- Tudom én? - válaszolta idegesen a mama. - Azt hiszed, nekem hajlandó beszámolni?

- Erzsinek van négyezer forintja - jelentette ki Laci és a mankójáért nyúlt. - Megmutatom.

- Te csak ne mutass semmit! - szólt rá Zsuzsi. - És jobb lesz, ha befogod a szád, mert Erzsi agyonüt, ha sokat jártatod. És nincs is pénze, honnan lenne?

- Tényleg van kétezer forintja Erzsinek? - kérdezte a mama meghökkenve.

Kati az imént észrevétlenül kisurrant a konyhából és most diadalmasan jött vissza, jobb kezében magasra tartva négy darab ezer forintost és egy ötven dolláros bankjegyet.

- Itt van az Erzsi pénze! Délután láttam, ahogy a párnája alá dugja. - süvítette vékony cérna-hangján, mire az egész család rávetette magát, hogy kivegye kezéből a pénzt, de a kislány átfutott a másik szobába és magára zárta az ajtót.

- Nem adom! - kiabálta. - Nem adom! Erzsi megöl, ha megtudja. Lehet, hogy nem is az övé, hanem a Pirié.

E pillanatban nyílt a bejárati ajtó. Hódos Imre, az apa jött meg. Az előszobából behallatszott, hogy dühösen méltatlankodik valamin. Sejteni lehetett a beszédén, hogy ivott, pedig régebben elképzelhetetlen volt, hogy italosan jöjjön haza. Az asszony kiment eléje, mert nem akarta, hogy a gyerekek így lássák.

- Mi van? - kérdezte és rosszállóan mérte végig a férfit, akiről szakadt a víz, mintha nehezett cipelt volna. - Ittatok, mi? Inkább a gyerekeiddel törődnél. Részeg vagy.

- Jól van, hallgass már, láthatod, nem vagyok részeg - csitította Hódos és szájára tette az ujját.

- Elismerem, ittam, de nem vagyok berúgva. Figyelj, mutatok valamit, de ne ájulj el. Idenézz...

- és bontogatni kezdett egy papírzsákot, amit az asszony eddig észre sem vett.

- Mi van ebben a zsákban? És honnan való? Remélem...

- Pszt!... - mondta Hódos. - Csöndesen! Főlőseges, hogy a kölykök meglássák. Inkább gyere, segíts... Ne, fogd! - és hatalmas, sárga csomagolópapírba tekert sonkát adott át az asszonynak, aztán folytatta a rakodást. A zsákból még további két sonka, különféle füstölt húсок, kolbász, oldal szalonna került elő. Hódosné elsírta magát, s csak bámult az urára, mint aki nem hisz a saját szemének.

- Most mit bögsz? Ahelyett, hogy örülnél...

- Hol szerezted ezeket? - kérdezte rémulten az asszony. - Loptad, igaz? Betörtél? Betörtetek Szegedivel, a haveroddal egy hentesboltba? Csönd legyen odabent! - kiáltotta a konyha felé.

- Hadd hancúrozzanak - mondta Hódos -, legalább nem hallják, miről beszélünk. Loptuk is meg nem is. Ahogy vesszük. Ma egész nap meló után kajtattam, ácsorogtam a Moszkva téren, elmentem a hirdetésekre, bent voltam a munkaközvetítőben. Semmi. Nincs egy kurva fillérem, gyalog jöttem hazáig. Képzelheted!... Majd leszakadt a hátam, olyan nehéz volt a zsák. De megérte! Szóval az történt, hogy...

- Akkor honnan volt pénzed italra?

- Szegedi eladott egy sonkát.

- Ti megörültetek?! Azonnal tudni fogják, hogy ti vagytok a sárosak, ha kiderül. Az a rohadt ital! Meg az a hülye Szegedi!... Neki könnyű, nincs hat gyerek a nyakán.

Az ember önelégülten nevetett és magához ölelte a vonakodó asszonyt.

- Bözsi, Bözsi, hát még mindig nem ismersz? Olyan hülyének nézel, hogy pont egy húsüzletbe megyek, ami tele van riasztóval? Nem...! Emlékszel, a múlt héten Szegedivel két napig hajtottunk egy maszeknál, fákat kellett kivágni a kertjében. Nna!... A fát a pincébe hordtuk, mert kandallójuk van, tudod, és ahhoz kell. Szóval ott a pincében láttuk, hogy roskad a kajától, meg mindentől, egy laktanyának elég volna. Akkor határoztuk el, hogy jut ebből nekünk is. Ma elmentünk megkérdezni, nincs-e valami meló. Csak az asszony volt otthon. Szegedi kinn várt, nem mert bejönni velem. A nő közölte, munka nincs, de ha akarunk egy kis húsfélét, találunk a pincében, vihetünk belőle. Azt nem mondta, mennyit hozhatunk el. És mondott még mást is, de az egyelőre meglepetés.

- Szóval tolvajok lettetek. Hova jutottunk, Imre?

- Miért lennénk tolvajok? Ha az asszony nem ajánlja föl, eszembe sem jut, hogy lemenjek a pincébe. De tudod mit, rendben van, tolvaj lettem. - mondta elkeseredve a férfi. - És Isten látja a lelkem, azt se bánom, ha felakasztanak. Én akartam tolvaj lenni? Dolgoznék boldogan, nem mondhatod, hogy lusta vagyok, hogy nem becsülöm meg magam, ha van hol, s ha van miért. Nézd meg, a kölykök olyanok, mint a gebe, egyik soványabb, mint a másik, rossz rájuk nézni. Mit adjak nekik enni? Abból a kevés munkanélküli segélyből tartsak el nyolc embert? Éhen nem dögölhetünk. Szerencsém volt, ennyi az egész. Legalább megvan a vacsoránk egy időre. Azok miatt meg ne aggódj, a bőrük alatt is pénz van, meg se kottyan nekik, amit elhoztunk. Hogy ott mi van! Ha látnád!... Valami nagykutya lehet a nő férje, és úgy fel vannak szerelve, mintha egy kisebb hadsereget kéne etetniük. A pince mint egy valóságos erőd, tele mindenféle ládával, szerintem még laknak is ott, mert ágyakat, asztalokat, tévét láttunk...

- Képzeld - szakította félbe Hódost a felesége -, Erzsinek valahonnan van négyezer forintja és ötven dollárja. Kati találta meg, el volt dugva.

- Úristen! - hökkent meg férfi.

- Igen. Az előbb elrohant, szerintem randija van.

- Ilyenkor? De hiszen még gyerek.

- Gyerek a fenéket. Tizenhét éves elmúlt. Az ő korában én már menyasszony voltam. Mit tudjuk, kikkel csavarog, miféle bandával? Örökké ezzel a ravaszképű kis cafkával, a flancos barátnőjével... mi is a neve... a Pirivel lófrál, akinek még a szeme se áll jól. Kiló festék rajta, mint egy útszéli ribancnak. Kíváncsi volnék, miből telik neki olyan ruhákra, hiszen tudod, az ő apját is kirakták a gyárból. Nem örülök, hogy Erzsi vele jár. Attól tartok, egy napon...

- Bizzál jobban a lányodban - vigasztalta Imre. - Legalább te ne ferd az ördögöt a falra. Nem is tudom, mondjam-e... de nekem is van egy meglepetésem a számodra. Attól tartok, nem fogsz örülni.

- Mi jöhet még? - emelte égnek a szemét az asszony. - Mindegy már nekem, mondjad.

- Lacikát koldulni látták az Őrs vezér téren...

- Nem!... - szaladt ki az asszony száján egy halk sikoly. - Mikor? Kicsoda?

- Szegedi felesége... Állítólag nem is jár a gyerek iskolába. Ott szokott állni a metró lejárataánál, hóna alatt a mankó és énekel. Miért mondaná Szegediné, ha nem igaz?

- Nem létezik, ezt nem hiszem el. Az ellenőrzőjébe be volna írva, ha rendszeresen hiányozna... Na gyere, ezt azonnal tisztázni kell.

A konyhában egyszeriben csönd lett, amikor a szülők váratlanul beléptek. Öcsi az asztal alól bújt elő, ahol Marival tépték egymást. Zsuzsinak könyv volt a kezében, Erzsí elhajított regényét vette fel a földről, azt lapozgatta. Laci aprópénzt számolt félrefordulva a sarokban, s most ijedten dugta zsebbe a kezét. Mankója a konyhaszekrényhez volt támasztva, gyorsan érte kapott és rátámaszkodott.

- Igaz, hogy koldulni szoktál a metrónál? - kérdezte tőle az anyja. Laci csak nézett lángvörösén, nem tudott megszólalni, inkább nyelt nagyokat.

- Igaz - mondta halkan Zsuzsi.

- Te tudtál erről? - döbrent meg Hódosné - És miért nem szóltál nekem?

- Mert... - a kislány büntudatosan hajtotta le a fejét. Látszott, mindjárt elsírja magát.

- Ne pityeregj, hanem válaszolj!

- Mert... én is... mert együtt voltunk... Azt a pénzt találtad meg tegnap a zsebedben, tudod, amiről azt hitted, hogy otfelejtetted... Ma is akartunk...

A szülők összenéztek. Jóságos Isten, hová süllyedt ez a család? Alig fél év alatt.

*

Nunuka hatalmasat csapott a lány kezére és hisztérikusan toporzékolni kezdett:

- Hogy merészelte használni a rúzsomat? Csak nem képzeled, hogy ezek után kezembe veszem? Azonnal dobja ki, vagy maga is repül utána. S ha még egyszer... érti? Ha még egyszer észreveszem, hogy nyúlkál a holmim között, ki van rúgva. Megértette?

- Igenis! - mondta lehajtott fejjel Ilona, az új háztartási alkalmazott. - És elnézést kérek... De olyan szép, még sose láttam ehhez hasonlót és csak egy ici-picit akartam felkenni, mert kíváncsi voltam, milyen. Soha többé nem fordul elő. Szavamat adom.

- No azért! - enyhült meg Nunuka. - Ha nem tudná, egy ilyen La... izé... *lakroá* rúzs többbe kerül, mint a maga egész havi fizetése. Tényleg, még nem is kérdeztem, mennyit is kap maga a barátomtól? Nem mintha különösebben érdekelne...

- Havi tizenkétezret... és persze a teljes ellátás.

- Na látja, ez meg kétszázötven dollár. Egyetlen darab! És maga miatt most dobhatom ki.

- Kár érte... - mondta sóváran Ilona.

- Azt elhiszem! Szeretné, mi? Van fogalma, mennyi pénz ez forintban?

- Harmincezer egyszáznyolcvankettő forint, napi áron.

Nunukának tátva maradt a szája a meglepetéstől.

- Honnan tudja? Mi maga, bankár?

- Nem - válaszolta Ilona -, csak ezt tanulom az egyetemen. Közgazdásznak készülök.

Nunuka hümmögött: ez igen! Kellemesen legyezgette a hiúságát, hogy a cselédje egyetemista. Felállt az öltözőtükör előtt és alaposan megnézte magának a lányt, mintha csodát látna. Annak ez volt az első munkanapja, még szinte semmit sem tudott róla. Nem árt kifaggatni, még jól jöhet egy ilyen pénzügyi házizseni.

- Szóval maga egyetemre jár? Ki se nézném magából. De akkor nem értem, mit keres itt nálam? Hogy lehet, hogy egyetemista létebe beáll cselédeskedni? Nem szégyelli? Hol ismerkedett meg a barátommal?

- Valamiből fenn kell tartani magam. A szüleim nem bírnák a költségeket. Hunffy úrral a feleségén keresztül ismerkedtem meg, aki nálam tanult angolt és...

- Szóval angolul is tud?

- Igen. A gimnáziumban franciából érettségiztem, az egyetemen pedig németre járok. Az angolt magánszorgalomból vettem fel, mert beláttam, hogy manapság az üzleti életben nem él meg az ember angol nyelvtudás nélkül.

- Hogy-hogy... *felvette*? Honnan?

- Ez csak egy olyan... szakkifejezés - mosolyodott el először a lány. - Így mondjuk az egyetemen.

- Jó, hát akkor szedegessen fel minél több mindent, de ne tőlem - morogta Nunuka és irigykedve nézte a cselédjét. Ez a kis senki? Még hogy egyetem, meg angol nyelv...! Ő bezzeg bolond volna törni magát, amikor néhány fotó, főszerep egy jól fizető pornófilmben és többet keres, mint amennyiről ez a kis liba valaha is hallott a számtanpéldáiban. Kutyukától is kap havi százezret, ő fizeti a lakást, kocsit, a teljes rezsit, még ezt a lányt is. Igaz, Kutyuka nem egy leányálom, no de ennyiért? Miután így megnyugtatta önmagát, egyszeriben nagylelkűvé vált.

- Nem bánom, legyen magáé a rúzs. De többé hozzá ne nyúljon az enyémhez, mert akkor repül. Világos?

- Tökéletesen. Hozhatom a kávéját... ő... Hogy szólíthatom?

- Manc... izé... na, hogy is? Mondja azt, hogy... hm... Tudja mit, szólítson egyszerűen Nunuka nagyságos asszonynak. Nem szeretem, ha valaki túljátssza magát. És nehogy azt higgye, maga az egyetlen, aki beszél angolul. Itt van például a barátom, a Kutyuka, ő maga mesélte, hogy eredetiben szokta olvasni P. Howardot. Hallotta ezt a nevet?

- Igen, asszonyom!

- Nunuka nagyságos asszony!

- Igenis, Nunuka nagyságos asszony, ismerem P. Howardot.

- Talán személyesen?

- Sajnos... ez kissé bajos volna. Ugyanis...

- Nem probléma. Ha akarja, a barátom elintézi. Azért majd meséljen nekem róla valamit. Elhatároztam, hogy felfrissítem a műveltségemet. Tudja, Kutyuka sokat ad az ilyesmire és nem szeretnék csalódást okozni szegénykémmnek. Olyan finom lélek. - Látva a lány csodálkozó tekintetét, hozzátette: - Én neveztem el őt Kutyukának. Hát nem aranyos? És illik rá!

- Hát igen. - mondta Ilona mély egyetértéssel.

*

Hunffy Géza elnök-vezérigazgató telefonált:

- Nem érdekel, hogyan intézitek. A pénz nem számít. Induljatok most azonnal és azt a bunkót mentsétek ki a vámosok markából. Vigyetek magatokkal minden létező és elképzelhető igazolást, bankgaranciát, isten haragját, ami eszetekbe jut, a lényeg, hogy az áru holnap reggel tízig eljusson a déli határhoz. A többi nem a ti dolgotok. Ott már vár benneteket egy illető az új iratokkal, átadjátok neki a kamiont, úgy, ahogy van és kész. A jelszón kívül nem kérdeztek semmit, nem mondtok semmit. El ne felejtsétek, hogy előtte még a többi cuccot is fel kell pakolni rá a pincéből. Ez a legfontosabb. Csupi megy utánatok egy Mercivel és visszahoz benneteket. Van kérdés? Na, ugye, barmok! Végeztem! - ordította, azzal levágta a kagylót. Megtörölte a homlokát és ránevetett a titkárnőre.

- Látod, így kell ezekkel az idiótákkal beszélni. És majd hívd fel a feleségemet. Várjál!... Van kinn valaki?

- Igen - felelte a titkárnő. - Emlékszel, az a fickó, akit a nejed ajánlott, hogy vedd fel gondnoknak a házhoz.

- Nem érdekes, ő ráér. Tudod mit, gyere ide - kacintott Hunffy -, nézd meg, nincs-e egér az íróasztalfiókban. Hajolj le... Ügyesen... Ez az! Óh...!

- Bemehet - vetette oda néhány perc múlva a titkárnő foghegyről Hódos Imrének, aki már vagy két órája ücsörgött türelmesen a nagyfőnök előszobájában. Istenem, ha sikerülne! A fejük se fájna többé. Minden azon múlik, mennyit ér az asszony szava. Reméljük, sokat.

Felállt és belépett a hatalmas ajtón. Olyan elegáns irodában találta magát, amihez foghatót eddig elképzelni sem tudott. Még a lélegzete is elakadt.

- Szóval maga volt az, aki a múltkor kivágta a fákat? - kérdezte hűvösen Hunffy.

- Igen, én. És egy barátom...

- Mi is a neve?

- Nekem, vagy a barátomnak?

- Ne tréfáljon velem! Nyilván a maga nevére vagyok kíváncsi.

- Elnézést kérek. Hódos Imre. - közben arra gondolt: na, ez elég barátságtalanul indul.

- Állítólag maga volt a szorgalmasabb. Így van?

- Hát... - nevetett Hódos kényszeredetten. - Nem szívesen mondanék rosszat a haverról.

- Nem is kell. Nem érdekel a haverja. És ne vihogjon itt nekem, mint egy fakutya, nem kabaréban van. Miért akarja elvállalni a munkát? Küldte valaki?

Hódos megszeppent. A mindenségit, itt aztán nem sokat kukoricáznak az emberrel. Jó lesz meghúzni magát, különben volt állás, nincs állás. De mit lehet ilyen hülye kérdésre válaszolni? Csakis az igazat, határozta el.

- Nem küldött senki. Én jelentkeztem. Munkanélküli vagyok. Nagy a család... hat gyerek...

- Mint a nyulak!... - morogta megvetően Hunffy. - Mennyi volt a keresete az előző helyén?

Imre óvatos lett. Valami jó nagy számot kéne mondania, a pasas úgylis alkudni fog, ellenőrizni meg aligha akarja. A nővel már különben is megállapodtak, havi harmincban.

- Harmincötezer, nettóban - hazudta elszántan, de Hunffynak a szeme sem rebbent.

- Rendben van, tőlem havi nyolcvanezret kap és ellátást, amiből vihet a gyerekeinek is. Ám van egy feltételem. Előre bocsátom, hogy én nem szeretek sokat magyarázkodni az embereimnek. Megfizetem őket, de visszadumálás nincs.

Imrében megállt a vérkeringés. Mennyit mondott az ürge? Nyolcvanat? Ez vagy hülye, vagy ő bolondult meg. Á, ez az egész nem lehet komoly. Elhúzta a száját, s már szólni akart, hogy ne viccelődjének vele, amikor a másik megállította:

- Jó, rendben van, legyen százezer, de egy fillérrel sem több. Szóval érdekli a feltételem?

- Vállalom! - mondta rekedten Hódos és nem sok hiányzott hozzá, hogy kezet csókoljon.

- Látja, ezt már szeretem - bólintott Hunffy. - Tud maga viselkedni, ha akar. Nos, figyeljen ide. Maga nem csak az én házamban lesz gondnok, hanem egy másikban is, de nem kell sokat ott tartózkodnia. Kap egy ilyen hordozható telefont, s ha ezen hívják, kérdés nélkül engedelmeskedik. Egy hölgy fog telefonálni, vagy én. Eddig tud követni?

- Természetesen...

- Azt ugye mondanom se kell, hogy erről a másik házról sem a feleségem, sem más előtt egy szót sem ejthet, nem lát, nem hall, maga csak engedelmeskedik. Ha véletlenül mégis eljárna a szája... nézzen csak ki az ablakon!

Hódos az ablakhoz lépett és négy kopaszra nyírt nehézfiút látott fel s alá sétálni. Tudta, kik: a főnök gorillái. Miféle cég lehet ez? Egy pillanatra elsápadt, de lenyelte az ijedelmét.

- Értettem. És befogom a számat.

- Rendben van. Tud vezetni?

- Igen, de most nincs kocsim. Muszáj volt eladni, mert...

- Tanuld meg, fiam - tegezte le a főnök, holott legalább egy tizessel fiatalabb volt, mint Hódos -, csak arra válaszolj, amit kérdezek, nehogy unalmas légy. A titkárnőmtől átveszed az autókulcsot, a telefont, a papírok a kesztyűtartóban vannak. E perctől kezdve használhatod, a tied. Végeztem, elmehetsz, a többit a titkárnővel intézd. Fel vagy véve. - Hódos már fordult volna, de Hunffy még utána szólt: - Hé, hogy állsz dohánnyal? Ne, itt egy kis aprópénz. - és zsebből odavetett neki egy szép kis köteg ötezrest. - Ez külön van. Költpénz. Nem szeretem, ha az embereim csórók. Most pedig, ha elintézted a felvételt, elmész erre a címre és bemutatkozol. De udvarias legyél, mert...! Oké, tűnés!

*

Erzsi nyitott szájával rágózva, fázósan várakozott a Tompa utca és a Páva utca sarkán. A járókelőket figyelte, hátha jön egy ügyfél, de mindkét utca kihalt volt. Ujjai között cigaretta lógott, időnként beleszívott, de már csípte száját a füst, még a rágógumi mentolos íze sem tudta elnyomni. Ha anyja látja, most nem ismert volna rá: vörös parókát viselt, miniszoknyája alól kifehérlött a bugyi csipkés széle, szája szélesen kihúzva - messziről ordított róla, hogy férfiakra vadászik. Időnként idegesen az órájára pillantott: mi a francot csinál Piri ilyen sokáig a kocsiiban? Igaz, a hapsi elég rozogának látszott, de akkor is. Utálta az ilyen vén trottyokat, meg nem is volt kifizetődő: mire felbűvészkedte benne az akaratot a tettig, két-három fuvart is elszalaszthatott. Már éppen oda akart sétálni, amikor csillogó, fekete Opel fékezett mellette. A lehúzott ablakból nyírott fejű pofa hajolt ki és vigyorogva kérdezte:

- Hé, kisanyám! Mennyiért adod a húst?

- Neked, te tapló? Öt rongy. De nincs duplázás!

- Oké, szállj be. Barátnőd van?

- Igen, de dolgozik... Várj, éppen jön - Piri e pillanatban kászálódott ki a Ladából, a ruháját igazgatta. - Figyelj, Piri, ez a nagyfiú két csajt akar.

- Na gyertek, megyünk kocsikázni - mondta a pofa és hangosan felröhögött. - Lesz egy kis melótok néhány ágaskodó füttyivel.

*

- Sikerült megegyeznie a férjével? - kérdezte kedvesen mosolyogva Hunffyné, amikor Imre délután megjelent a házban. Utasítás szerint először a másik helyen jelentkezett be, ahol Nunuka körüljárta, jól megnézte magának, aztán kidobta. Ilonával nem is találkozott.

- Igen, asszonyom, sikerült.

- És milyennek találta a férjemet?

Imre meglepődött a kérdésen. Már az asszony is kezdi? Csak nem fogja bevallani, hogy Hunffy urat beképzelt, nagyképű, modortalan ficsúrnak tartja? Megpróbált kitérő választ adni:

- Ő a főnök... Nekem aligha lehet véleményem róla. Nincs is rá szükség.

- Értem. Tökéletesen megértem. De ne feledje, hogy én nem vagyok a maga főnöke. Mondhatnám úgy is, mindketten az ő „beosztottai” vagyunk, ezért szeretném, ha engem másként ítélné meg. Szólítson, kérem, Dórának. S ha nem zavarja, én egyszerűen Imrének hívom. Megkérdezhetem, hogy elégedett-e a fizetésével? Gondolom, ebből nem volt vita.

- Ó nem, *nagyon* elégedett vagyok. A férje gavallér, igazi úriember.

- Kétségtelenül, ha pénzben mérjük az úriemberséget. Jöjjön, ilyünk egy kávé - mondta az asszony és választ sem várva, elindult a házba. Imre követte, s közben arra gondolt: mennyire más ez a nő, mint az a másik kényeskedő dáma. Vajon tudja-e szegény, hogy a férje bolondot csinál belőle, megcsalja, s hogy egy titkos házat is fenntart? Dóra csinos volt, bár kissé sápadt és valami furcsa, szavakban ki sem fejezhető szomorúság lengte körül. Amikor a kávé kiöntötte, kezében remegett a csésze.

- Üljön le, Imre. Ha nincs ellenére, szeretném megismerni kissé közelebbről is, hiszen majdnem, hogy együtt fogunk élni. Meséljen magáról, a családjáról.

- Nincs semmi érdekes, amiről beszélhetnék. - Hódos kényszeredetten feszengett. Zavarta ez a már-már bizalmas kettes, egyéb se hiányzik, hogy Hunffy, vagy valamelyik embere beállítson és meglássa, hogy az asszonnyal bratyzik. - Feleség, hat gyerek...

- Mitől fél? - kérdezett közbe Dóra. - Látom, úgy ül itt, mintha menekülni akarna. Tőlem nem kell tartania, nincs szándékomban letámadni.

- Ugyan! - szabadkozott a férfi. - Meg sem fordulna ilyesmi a fejemben.

- Miért? Nem tetszem magának?

Imre megszédült egy pillanatra. Mit akar tőle ez az elkényeztetett úriasszony? Nem fizetett kannak szerződötték, bár ezeknél semmin se szabad meglepődni. De mégis... Ez már több a soknál! Gyönyörű nő, ápolt, gazdag, csak úgy csörömpölnek rajta az aranyak, pont egy hat gyerekes melós kell neki? Valami nem stimmel, gondolta gyanakodva.

- Ez nem *tetszés* kérdése - mentegetőzött óvatosan. - Én itt alkalmazott vagyok.

- És *mire* alkalmazták? - Dóra előre hajolt és feszült figyelemmel várta a választ. - Kérem, legyen őszinte hozzám, maga rendes embernek látszik, nem olyan, mint azok, akik a férjem körül nyüzsögnek. Én megbízom magában, bízson maga is bennem. Mást úgyse tehetünk. Szóval mire alkalmazták?

- Hát... mindenesetre, nem arra, hogy magának udvaroljak. Azt hiszem, az sem helyes, hogy együtt kávézunk. Ha meglátnának...

- Ne aggódjon. Nekem nincsenek testőreim. S nem kell udvarolnia. Fogja fel úgy, hogy jólesik beszélgetni valakivel. Tudja, a férjem kevés időt tölt itthon, s ha mégis, nem sok köszönet van benne. Tehát?... Még mindig nem mondta, mire alkalmazták.

- Hogy is mondjam... Afféle házgondnok vagyok. Rendben tartom a kertet, a vízcsapokat, meg ami kell. Isten áldása nekem ez a munka.

- Elhiszem. És a másik házban?

Imre rettenetes zavarba jött és a füle tövéig elvörösödött: Hunffy a legszigorúbban megtiltotta neki, hogy erről beszéljen.

- Nem értem... miféle másik ház?

- Ejnye, Imre... - csóválta fejét Dóra. - Maga nem tud jól hazudni. Na mindegy, hagyjuk. Nyilván félti az állását. Megértem. Azért fogadjon el egy jótanácsot tőlem, sőt mindjárt kettőt. Az egyik: tőlem ne tartson, én jobban ki vagyok szolgáltatva, mint maga, nekem sokkal több féltnivalóm van. A másik: őrizkedjen Nunukától és mindentől, ami abban a házban történik. Az az érzésem, maga túl naiv, nem ismeri ezt a világot, s érni fogja néhány kellemetlen meglepetés. Kér még kávé?

*

Alekszej csámcsogva tömte magába a hamburgert. Ez már a negyedik, de még mindig éhes volt. Az orosz örökké éhes volt. Amióta lelécelt a hazatelepített alakulatától, éjjel-nappal bujkált és reszketett, nehogy elkapják. A mostani melót nagyon az ő testére szabták. A pénz nem érdekelte, hiszen a főnök mindenről gondoskodott, piáról, nőkről, kajáról és főleg a biztonságáról. Úgy ismerkedtek össze, hogy Alekszej ronggyá verte a három testőrt, amikor azok elkapták, amint éppen a Mercedes ajtózárat buherálta. Hunffy azonnal felfogadta, azzal, hogy különleges feladatokat kell ellátnia. Alekszej tökéletesen beszélt magyarul, akcentus nélkül, mivel néhány évig Munkácson élt, magyarok között, így nem okozott gondot beilleszkedni a csapatba, ráadásul első nagy bemutatkozása tekintélyt szerzett roppant ökleinek. Sok éven át volt veretlen nehézsúlyú bokszbajnok és bármikor örömmel bizonyította, hogy még maradt valami régi reflexeiből.

Nagyot nyújtózott és elégedetten ropogtatta a csontjait. A többiek a városban kószáltak, ő maradt itt egyedül. A kamiont késő délutánra várták. Aludni akart, mert hajnalban indulnak Rőszkére, meg nem is volt kedve nyilvános helyen mutatkozni.

Ügyes volt a csaj, gondolta, jobb, mint az az Erzsi nevű tapasztalatlan csitri, akit dühében egyetlen ütéssel lecsapott, mert megharapta... A kis hülye! A srácok dőltek a röhögéstől, de mikor látták, hogy a lány nem tér magához, nekiestek, hogy soha többé ilyet ne csináljon, aztán fogták az ájult lányt és magukkal vitték. Alekszejt különösebben nem izgatta a dolog: majd a fiúk elrendezik. Fogta az ötödik hamburgert és falni kezdte.

*

Hódosné felriadt álmából. A bejárat ajtótól motoszkálást hallott, arra ébredt. A beszűrődő utcai fénynél jól láthatta, hogy hajnali három óra. Imre jött volna haza? Már negyedik napja nem volt itthon, viszont akkor egy rakás pénzt tett le az asztalra. Az asszonynak kikerekedtek a szemei, amikor megszámolta: még csomóra is megvolt vagy százötvenezer forint! Azóta egy perc nyugta sem volt. Ennyi pénzt tisztességes munkával sehol sem lehet keresni, hacsak nem bankár az illető. Ráadásul Erzsi is eltűnt, két napja se híre, se hamva.

Felkelt az ágyból és kiment az előszobába. Az első pillanatban egy hatalmas rongycsomót látott a szőnyegre omolva, semmi mást, aztán a rongyok közül előbukkant egy véres, elgyötört arc, kétségbeesett szempár: Erzsi nézett rá kékre-zöldre verve!

- Uramisten! - ugrott oda Hódosné. - Mi történt veled?

A lány nyöszörögve próbált felállni, de megtántorodott és anyja karjába szédült.

- Hagyjál - lihegte erőlködve. - Semmi bajom. Meg akarok fürödni. És ne ordíts, könyörgöm, felébrednek a kicsik.

- De hiszen te össze vagy törve. Karamboloztál? Vagy megverték? Beszélj végre!

- Mondom, hogy semmi baj. Igen... karamboloztam. Jaj! - és lezuhant a földre.

- Azonnal hívom a mentőket.

- Ne!... - sikoltott fel a lány. - Csak azt ne! Nem szabad... - de szerencsére az anyja ezt már nem hallotta: magára kapta a kabátját és futott le az utcára telefonálni. Erzsi elájult.

*

- Ezt az arcot már láttam valahol - töprengett a fiatal határőr. - Nézze meg, főhadnagy úr, azt a függőleges forradást a szemöldökénél. Ismerem az ilyen sérüléseket, tipikus bunyósemlék. Verekedtem öt évig, tudom, mi ez, nekem is olyan van. Az biztos, hogy bokszoló, de a magyar nehézsúlyúak között ekkora állat nincs, nem is volt.

- Mutassa a papírjait... Hm... Kassai... Kassai... Én is bokszoltam valamikor, igaz, sokkal régebben, mint maga, de én se emlékszem ilyen névre. Tudja a fene, nekem is ismerős az arca. Hozza a körözési albumot, hátha találunk egy sztárfotót a fiúkáról.

Alekszej gyanútlanul ette a sonkás szendvicset a vezetőfülkében. Roppant elégedett volt a helyzettel. Az az ember, akinek át kellett adnia a kamiont, most is menetrendszerűen érkezett, megmondta a jelszót, minden stimmel. Még fél óráig kell itt ücsörögnie, addig jól telezabálja magát, mert Csupi nem fog neki megállni, csak hajt, mint a meszes, százhatvannal. Mekkora mázli, gondolta, ilyen semmi kis meló és mindene megvan, úgy él, mint egy úr. Érdemes volt megpattannia. Most ehetné a fene otthon, valahol egy koszos laktanyában, ahonnan nincs kijárás, s ha van is, nincs hova és nincs miért.

Későn kapott észbe, a határőrök szempillantás alatt körülvették a kamiont. Arra sem maradt ideje, hogy előrántsa a revolverét és önmagára irányítsa, pedig a szökéskor megfogadta: élve nem viszik haza Oroszországba, a biztos halálba, inkább ő maga végez magával! Az akció olyan villámgyorsan zajlott le, hogy még a szendvics is a kezében volt, amikor csuklóján csattant a bilincs. A másik kettőt ugyanakkor rángatták le a pótkocsiról, ahol éppen aludtak. A marhák! Pont a határátkelőnél kell döglenni, ahelyett, hogy minden idegszálukkal figyelnének! Hiszen az volt a dolguk... Az orosz megrettent, de nem túlságosan: majd a főnök elintézi, mert a főnök keze mindenhova elér.

- Na jöjjön, Alekszej - mondta egy őrnagy -, kár okoskodnia. Hamarosan itt lesznek az elvtársai magáért.

*

Ilona becsukta a könyvet, megdörzsölte a szemét és mélyet sóhajtott. Éjszaka volt, de tudta, hiába, nem lesz képes elaludni. Nunuka ma megőrült, egész nap dúlt-fúlt, belekötött mindenbe és a lány már ott tartott, hogy hagyja a fenébe, pukkadjon meg, fulladjon bele a pénzébe, de végül is győzött a józan ész és a fegyelem. Nem jókedvében viselte el Nunuka szeszéjeit. Egyelőre túrnie kell - ez a kötelessége.

Az ő ideje még nem jött el.

Az új emberre gondolt, aki tegnap a kertben metszette a sövényt. Szótlán, becsületes arcú férfi. Vajon ki lehet? Sokáig figyelte és arra a meggyőződésre jutott, hogy nincs köze a többiekhez. Nunuka megpróbált vele kikezdeni, csak úgy, rutinból, de az ember nem vette a lapot, a kávé is kinn itta meg a konyhában. Aztán jött Hunffy, valamit mondott neki, mire szó nélkül beült a kocsijába és elhajtott. Ilona észre sem vette, mikor jött vissza, csak amikor kinézett, már újból a sövénynyíró ollóval tett-vett a bokroknál. Hívni akarta ebédelni, de ismét eltűnt. A lány azt hitte, lement a pincébe, de meglepetésére ott három izompacsirtát talált, akik fogdosni, ölelgetni kezdték, durva röhögések kíséretében felajánlották férfiúi szolgálataikat és mindenáron meg akarták csókolni. Ilona kénytelen volt menekülni. Rendes körülmények között felvette volna velük a harcot, a három nagy melák nem okozott volna neki gondot, a mostani helyzet azonban nem volt alkalmas arra, hogy megleckéztesse őket. Amikor Nunukának elmondta a történeteket, az hisztériázni kezdett, aztán nem beszéltek róla többet.

Vajon mit keresett a pincében a három ismeretlen alak? Nagyon otthonosan viselkedtek, látszott, nem véletlenül tévedtek arra. Ilonának eddig nem volt lehetősége körülnézni odalenn, csak sejtései voltak. Most azonban saját szemével győződhetett meg arról, hogy a ház tartogat még néhány kemény meglepetést a számára, nem árt óvatosnak lennie, nehogy gyanút fogjanak. A fickók veszélyesek lehetnek, és valószínűleg nem csak hárman vannak. Akármilyen bunkók, számolni kell velük, s ezt jó tudni.

Ma délelőtt Hunffy úgy megverte Nunukát, hogy Ilonának ágyba kellett fektetnie. Orvost akart hívni, de Hunffy megtiltotta. Ráüvöltött a lányra, hogy törődjön a saját dolgával, Nunukának kutyaabaja, csak kényeskedik. S ha sokat okoskodik, ő is megkaphatja a magáét. Nunuka böngött és nyöszörgött, s persze Ilonán töltötte ki a mérgét.

Váratlanul felberregett a kapucsöngő. Ilona csodálkozva kelt ki az ágyból: hát ez ki lehet? Hunffynak kulcsa van, s bizonyára ugyanez a helyzet a többiekkel is. Gyorsan felvette a pongyoláját és lesietett az emeletről. A csengő ismét megszólalt, hosszasan, türelmetlenül.

- Ki az? - hallotta Nunuka nyafogását, de nem törődött vele, hanem futott ki a kapuhoz.

Az utcán egy asszony állt, fekete ruhában, könnyű kis kalappal a fején.

- Kit keres? - kérdezte Ilona csodálkozva. - Éjszaka három óra van!

- Hunffyné vagyok. Itt van a férjem?

Ilona meglepődött. Szóval az asszony is...? Eddig erről nem volt szó. Szép kis história van itt kialakulóban. Micsoda világ! Ezek a gazdag emberek rosszabbak, mint a legszegényebb csövesek az aluljárókban. Visszakérdezett:

- Honnan veszi, asszonyom, hogy a férjét itt találhatja?

- Na ne csinálja ezt! - toppantott Dóra idegesen - Itt van a férjem, vagy nincs?

- Nincs, asszonyom.

- Biztos? Ne viccelődjön velem, mert baj van, nagyon nagy baj, azonnal beszélnem kell vele, az ő érdekében. Ha nincs itt, hol találom? Át kell adnom egy üzenetet.

- Ne haragudjon, asszonyom, de ezt önnek jobban illenék tudnia. Én csak egy háztartási alkalmazott vagyok, nem a család benső barátja. Nunuka nagyságos asszony fekszik, beteg, mert... szóval nem olyan állapotban van, hogy éjszakai vendéget fogadjon.

- A Nunuka nagyságos asszony! Gyönyörű...! Szóval így állunk? - mondta az asszony és keserűen felkacagott. - Igaza van, nekem lett volna illő tudnom a férjemről. No mindegy, én megpróbáltam, hogy még egyszer, utoljára... De aki mindenáron a vesztébe akar rohanni, azt nem lehet megállítani. Ha mégis megérkezne a férjem, kérem, mondja meg neki, hogy... illetve... Ne mondjon semmit. Már úgyszólván késő. Nézze, fogadja el tőlem ezt és felejtse el, hogy találkoztunk. Megígéri? - Egy marék papírpénzt nyomott Ilona kezébe, aztán gyorsan beült a tíz méterrel arrébb álló autóba és sivító gumikkal elrobogott.

A lámpafénynél Ilona megnézte: az összegyűrt bankók csupa ötezresek voltak. Legalább húsz darab.

- Akkor most hogy is van ez? - kérdezte magától a sötétben.

*

Zsuzsi gondterhelten baktatott hazafelé az iskolából. Sajnálta, hogy nem úgy sikerült a dolgozata, ahogy szeretne volna. Pedig tudta az anyagot, de állandóan elkalandoztak a gondolatai. Amióta apunak ismét állása van, nagyon megváltozott a család élete. Már nem kell egymás szájából kinézni a falatot, a hűtő és az új fagyasztó tömve mindenfélével és anyu mégis kisírt szemekkel járkál a lakásban. Ki érti ezt? Apu egy-két órára beesik, átad anyunak egy halom pénzt, ilyenkor veszekednek, és máris rohan tovább azon a gyönyörű, új autón, ami állítólag a beosztásához tartozik. Erzszi a legnagyobb rejtély, csak fekszik a szobájában, a gimibe sem jár és a napokban, amikor apu behívta kávézni két kollégáját, az egyikre ránézve sikoltozni kezdett, mint az eszelős és olyan kétségbeesetten rohant a szobájába, hogy még apu is halálra rémült.

Zsuzsi nem tudhatta, hogy apja akkor utána ment Erzsinek és megkérdezte:

- Ismered ezt az embert?

- Igen! - zokogta a lány. - A nagyobbik volt az... tudod...

- Tudom - mondta Hódos. - Bízzál bennem - és visszament a nagyszobába.

Nagyon fura volt az egész. Kérdezte Erzsit, de az csak sírt és nem válaszolt. A mama pedig szomorúbb volt, mint valaha.

A ház elé érve Lacikát pillantotta meg. A bejárati lépcsőn ült, mankója mellé volt fektetve és egy diós kiflit majszolt. Intett a nővérének:

- Szia! Mi van?

- Semmi - mondta Zsuzsi. - Te mit csinálsz itt? Miért nem mész fel?

- Nem szabad. Apu itthon van, két idegen bácsival beszélgetnek. Még anyut is kiküldték a szobából. Azt mondták, addig nem mehetek haza, amíg nem szólnak. Vettem diósat. Ne, van még egy, nekem ez elég lesz - nyúlt maga mellé.

- Kösz. - Zsuzsi beleharapott a kiflibe. Mit akarhatnak aputól az idegenek? Gyermeki fantáziája meglódult: Lehet, hogy kitüntetést hoztak? Apu nagyon fontos ember lehet az új munkahelyén, hiszen még autója is van.

Fenn a lakásban feszült volt a hangulat. A két nyomozó figyelhette a házat, mert alighogy Hódos hazaérkezett, rá egy percre már csöngettek is. A nagyszobában ültek, Hódosról patakokban csurgott a veríték.

- Mást nem tud? - kérdezte az egyik nyomozó.

- Nem - mondta Imre és zsebkendőjével végigtörölte izzadt homlokát. - Nézzék, én egyszerű munkásember vagyok, soha még a közelében sem voltam a rendőrségnek, semmi kedvem belekeveredni egy ilyen piszkos ügybe. Ráadásul Hunffy úr, ha megtudja, hogy magukkal beszéltem, darabokra szedet szét az embereivel. Az is lehet, hogy csak képzelődöm és egy szó sem igaz az egészről, ezt maguknak kell kideríteniük. Mindenesetre, azokat a géppisztolyokat és kézi gránátokat saját szememmel láttam, ha csak el nem vitték azóta. Voltam katona, megismerem. De vannak ott egyéb dobozok is, tele valamilyen barnás színű kis csomagokkal, fogalmam sincs, mik lehetnek. Nem löszerek, az biztos, mert puhák. Megtapogattam néhányat. Mint a liszt, olyan... Nagyon gyorsan kellett mozognom, mert úgy őrzik azt a pincét, mintha a Nemzeti Bank volna.

- Mi tudjuk, ez a fontos. Már régóta figyeljük őket, de eddig nem voltak bizonyítékaink. Ne féljen - nyugtatta a magasabbik. Láthatóan ő volt a nagyobb rangú, mert a másik minden szava után, tekintetével tőle várt megerősítést. - Nem kell aggódnia. Megvédjük magát és a családját, a hajuk szála sem görbül, s csak akkor kell tanúskodnia, amikor már rács mögött lesznek. Márpedig onnan nem tudnak ártani, ha akarnának is, de kedvük sem lesz hozzá, garantálom. Folytassuk.

- Már elmondtam mindent.

- Dehogyan mondott. Van itt még egy-két érdekes mozzanat, amiről jó volna többet hallani. Például az asszony... Róla mi a véleménye?

- Meggyőződése, hogy Dóra... bocsánat, ő mondta, hogy így szólítsam... szóval Hunffyné ártatlan, legföljebb sejti, hogy valami nincs rendben a férje körül. Hunffy veri, mint a répát, igaz, a barátnőjével sem különb. Vadállat... Rosszabb, mint a gorillái, még azok is reszketnek előtte. Nem ember az!

- Miért döntött úgy, hogy feljelentést tesz?

Hódos lehorgasztotta a fejét.

- Muszáj erről beszélnem?

- A saját érdekében jobb, ha mindent tisztán látunk.

- Értem. Arra kérem magukat, ha egy mód van rá, ezt ne vegyék jegyzőkönyvbe, mert csak félig van köze a dologhoz és nem akarnám a feleségemet túlságosan felzaklatni. Szóval, a lányom... a legnagyobb... Belekeseredett a szegénységbe, jöttek a haverok, a banda. Itthon nem volt még egy rendes vacsora se... - És nyögve, akadozva, restelkedve elmondta, mi történt Erzsivel Nunuka pincéjében. Erzszi először nem akart beszélni róla, de neki gyanús lett a dolog, mert hallotta rebesgetni, hogy volt ott két csaj... marha nagy ruhát kaptak... aztán itthon Erzszi kék-zöld feltjait és sokkos állapotát látva a helyzet egyértelmű lett a számára. Erzszi mindent elmondott. Ráadásul megsajnálta Dórát, Hunffy feleségét is, aki nem más, mint egy szerencsétlen áldozat...

- Jó, ennyi elég lesz egyelőre - mondta a nyomozófőnök. - Mindenesetre, maga menjen vissza és játssza meg a hülye gyereket, aki nem tud, nem lát semmit, nehogy megsejtsék, hogy mi találkoztunk. Az asszonynak se szóljon egy árva szót sem, mégis a felesége, érti? Köszönjük az együttműködést. És igen, a titoktartás az itthoniakra is vonatkozik, s nem bánám, ha a

lányával megértetné, jobban teszi, ha nem jár el kalandozni esténként. Ne keressen bennünket, majd mi jelentkezünk. Jó, ha tudja, mi minden lépésére vigyázunk, ha ezt maga nem is fogja érzékelni. Fel a fejfel, öregem, már nem tart sokáig.

*

Juhász százados eligazítást tartott.

- Van valakinek kérdése?

- Fegyvert szabad használni? - állt fel egy fiatal nyomozó.

- Csak ha nagyon muszáj és akkor is lábra. Ne felejtsek, megvárjuk, amíg az akciósok bejutnak. Lehet, hogy ránk már nem is lesz szükség. Amikor Lovas hadnagy kijön a kapun, ők akkor indulnak. Más? Rendben van, végeztem. Sok sikert, fiúk!

*

Ilona fogta a tálcát és minden lelkierjét összeszedve bevitte a szobába. Ez már a negyedik kávéadag volt, de ennyi ital után nem csoda, ha vedelik a koffeint. Undorodva gondolt a részeg, félig meztelen társaságra. A férfiak 6t sem kímélték, a fenekét fogdosták, Hunffy többször magához rántotta, belecsókolt a nyakába és azt suttogetta:

- Nemsokára sorra kerülsz, bébi! - Nunuka közben úgy nézett rájuk, mintha 6lni akarna. Egy nagydarab, kopaszra borotvált, gyűr6tt fülű hűstorony 6lében fekűdt, félig berűgva. A drága rűzs el volt ken6dve a száján, egyik melle kibuggyant a blűza alól, de nem tör6d6tt vele.

Ekkora buli még nem volt Nunuka házában, ami6ta Ilona itt dolgozott. Tízen voltak, 6t férfi és négy utcalány, s persze, maga a háziasszony. Valami nagy-nagy dolgot ünnepeleltek, mert Hunffy féktelen jókedvében egyre-másra mondta a t6sztokat, folyt a drága francia pezsg6, a Nap6leon-konyak és mindenféle titokzatos italok, melyeknek Ilona a nevét se hallotta soha.

- Cs6ndet kérek! Kuss mindenkinek! - kiabálta Hunffy, amikor Ilona belépett a tálcával. - Tedd le a kávé, bébi, most valami egészen más következik, a kávé ráér. Gyere te is, angyalkám, ezt nem szabad kihagyni. Figyelem, az egész rohadt társaság, ma este *repűlni* fogunk! Tessék, mindenki kap t6lem egy varázscigarettát. Gyűjtsatok rá! Oszd szét, kicsikém és vegyél magadnak is egyet.

- K6sz6n6m, én nem dohányzom - tiltakozott Ilona.

- Pofa be! Ha én mondom, rágyűjtasz és nem jártatod a szádat. Gyere ide! Nem hallod? Ide j6ssz, mert szétrűgom a csinos pofikádat.

- F6nök, telefonon keresik - lépett oda egy széles vállú, szakadt külsejű alak.

- Menj a fenébe! Nem vagyok itt senkinek.

- Alekszej van a vonalban.

Hunffy megh6kkenve elhallgatott.

- Meg6rűlt az a hülye ruszki? Nagyon jól tudja, hogy tilos felhívnia, f6leg ezen a számon. Lel6v6m azt a marhát, ha visszaj6n. - Gyorsan kikapta a másik kezéből a telefont. - - Mi van, Alekszej? Nem megtiltottam, hogy telefonálj?

- Csak azt akarom mondani, főnök - hangzott nagyon messziről az orosz hangja, s mintha remegett volna kissé -, szóval, hogy minden rendben, az árut átvették.

- Ezért hívtál fel? Te ökör!

- Gondoltam, örülni fog a jó hírnek.

- Jó, örülök, de máskor ilyet ne tegyél, mert megnyúzlak. Megértetted? Tűnés haza! Csupi ott vár benneteket a Mercivel a templom mögött.

- Köszönjük! - mondta tökéletes tisztán hallhatóan egy csúfondárosan nevető hang. Hunffy elfehéredett. - Hé, ki beszél? - kérdezte rekedten, de a készülék megsüketült. Dühödten a sarokba vágta és gyorsan bedobott egy dupla adag konyakot.

- Valami nekem itt búzlik. Ki mondta ennek az állatnak, hogy telefonáljon?

A férfiak nyugtalanul összenéztek.

- Alekszej soha nem szokott telefonálni - rázta fejét a gyűrött fülű. - Még itthon se, annál hülyébb. Pláne a hordozhatóval. De hiszen... Most jut eszembe, főnök, Alekszejnél nincs is telefon. Biztos, hogy az oroszral beszélt?

- Igen... azt hiszem. Megismertem a hangját. - Hunffy körülnézett a szobában. - Nunuka, hol van a lány? Az előbb még itt volt. Azonnal kerítsétek elő.

Ilona ebben a percben lépett ki a kapun. Odasétált a túloldalon álló férfihez.

- Örnagy úr, jelentem, most telefonáltak.

- Köszönöm, Lovas hadnagy. Elmehet. Jó munkát végzett. - Rádióadó-vevőt vett elő a zsebéből, s csupán egyetlen szót mondott a mikrofonba:

- Felkészülni!

*

Az ikrek megint összemarakodtak valamin a sarokban, de a család már megszokta, rájuk se hederítettek. Hódosné nézte egy ideig a gyerekeket, aztán odaszólt a férjének.

- Az állásodnak természetesen lőttek, ha jól értettem.

- Hát igen. Kezddetem előlről a kuncsorgást. De legalább most van némi tartalékunk.

- Van!... Valameddig. - sóhajtott a asszony. Hirtelen felcsattant: - Öcsi! Marika! Azonnal hagyjátok abba. Erzsi, szedjél a kicsiknek, igazán figyelhetnél rájuk. Zsuzsi, Laci, legalább nektek legyen több eszetek.

Ismét a férjéhez fordult.

- A fizetésedet sem adták ki?

- Nem. Lefoglaltak mindent, az utolsó szögig. Mind a két házat lepecsételték. Dórának állítólag megengedték, hogy a kisházban lakjon, hátul a kertben.

- És most mi lesz?

- Miért, mi lenne? A tárgyaláson meg kell jelennem. Mindent elmondtam, amit tudtam, jegyzőkönyvbe vették és aláírtam. Ennyi. Ülök a fenekemen és várok, majd értesítenek, ha van valami. Egyébként megígérték, hogy segítenek állást találnom. Márpedig a hekusok nem ígérgetnek csak úgy, felelőtlenül.

- Hiszem, ha látom. Kíváncsi vagyok, mikor kapod meg az elmaradt pénzedet. Elvégre megdolgoztál érte, te nem tehetsz arról, hogy a főnöködék gazemberek voltak. Még jutalom is járna, ha jobban belegondolunk.

- Már megkaptam - mondta csöndesen Hódos és ránézett Erzsire, aki halványan visszamosolygott az apjára. - Ne irigyeld te a gazdagokat, szívem. Szegényebbek azok, mint mi vagyunk.

Odament a hűtőszekrényhez, elővett egy üveg sört és nagyot kortyolt belőle.

A kenyér

Zámbó Lajos bosszúsan csapott a levegőbe, amikor a kis szatócsboltot zárva találta. Pedig loholt, hogy még nyitva legyen! Most mit fog vacsorázni? A legközelebbi üzlet vagy hat villamosmegálló... ha lenne villamos! De itt a város szélén? Így is másfél órájába került, amíg hazakutyagolt. Akkor volt buta, amikor a vagonkirakás előtt nem vett valami harapnivalót, most rághatja a szája szélét, ráadásul éhesen képtelen elaludni.

Hosszasan káromkodott, leátkozva a csillagokat is az égről; ha valaki hallja, bizonyára beleborzong, olyan rettenetes szavakat használt. A végén oda lyukadt ki, ahová mindig: ha legalább egy kocsmá lenne, ahol jól leihatná magát.

Megakadt a szeme egy furcsa alakon, ott állt tőle alig tíz méterre, a villanyoszlopnak támaszkodva. Lajos megütközve bámulta: hát ez honnan az ördögből keveredett elő ilyen hirtelen?

Az bizonyos, hogy az imént még nem volt ott. Akár meg is esküdne rá.

És hol volt eddig? Sehol egy fa, bokor, ami mögé bújhatott volna, de miért is tenné? Szerencsétlen, aligha kell attól tartania, hogy kirabolják: kabátja rongyos, ráncos öreg arcát több napos borosta ékteleníti, elhanyagolt és messziről érezni, hogy napok óta nem mosakodott. Nyilvánvalóan kukázó az istenadta, csak az a rejtély, miért éppen *itt* kukázik, ahol se közelben, se távolban egy fia szemetest sem találni.

Az ismeretlen zsebreágott kézzel csúfondárosan mosolygott Lajosra, szeme huncutul villant. Egy ideig farkasszemet néztek, aztán Lajos vállat vont: szórakozz öreganyáddal, gondolta. Már el akart menni, amikor az idegen megszólította:

- Mi van, haver? Éhesek vagyunk?

Lajos alapjában véve jámbor ember volt, nem ártott szándékosan a légynek se. Az öreg csavargót se akarta szó nélkül faképnél hagyni, ezért engedékenyen megjegyezte.

- A francba!... Idáig melóztam, most éhes vagyok, mint a farkas. Valami kaját akartam venni... akármit...

- Miért nem vettél az állomáson? Mielőtt rámolni kezdtétek a vagon?

- Mert hülye voltam... - kezdte mondani Lajos, amikor ráeszmélt: hogy tudhatja ez az ember, hogy ő vagon pakolt? Meg is kérdezte:

- Honnan veszi az állomást?

- Nem mindegy? - vigyorogott a öregúr. - Mit számít az? A lényeg, hogy tudom. Szóval...? Hogy is állunk ezzel a kajaüggyel?

- Sürgettek a srácok és azt hittem, hamarabb végzünk. És maga mit csinál itt?

- Tegezz nyugodtan, haver, én vagyok az idősebb. Mit akartál venni?

- Nem is tudom... Kenyeret?...

- Hiszen nincs otthon semmi hozzá.

Lajos meghökkent. Tényleg nincs. Na jó, de hogy a fenében tudhatja mindezt róla a pasas? Utána szimatolt?

- Azért akad egy s más... - kezdte mondani kényszeredetten mosolyogva, de az öreg megállította:

- Ne játszd meg magad, Lajos, nincs neked az égvilágon semmid. Még egy valamire való barátnőd, vagy szomszédod sincs, akitől kérhetnél. Egész éjjel rághatod a falat, mert éhesen nem tudsz elaludni, a gyomorfekélyed meg már most is úgy fáj, hogy úgy érzed, beledöglesz.

Zámbó eltátotta a száját a meglepetéstől. Minden szó igaz volt. S még a nevét is tudja!

- Honnan a jó francból ismer maga engem?

- Én? Sehonnan. Soha életemben nem találkoztál velem. Igaz, nem is kerestél.

- Miért, kellett volna?

- Hát... Mindenesetre, most nem itt tartanál. Nem zavar el az asszony, nem kerülsz annak idején dutyiba, s nem kéne a szeméttelen egy ócska kalyibában meghúzni magad, lenne rendes otthonod, családod. De beszélhettem én neked!

- Maga? Hiszen most mondta, hogy sosem találkoztunk.

Az ember dögöve nevetett, mintha remek viccet hallana.

- Én azt mondtam, pajtás, hogy *te* nem találkoztál velem, de azt nem, hogy én se veled. Nem érted, mi? Nem baj, majd egyszer megérted. Szóval kenyeret akartál venni?

- Igen... igen azt - dadogta Lajos libabőrösen.

- Nesze! - mondta az idegen és a háta mögül egy két kilós veknit vett elő és átnyújtotta. - Ez elég lesz sokáig. Tovább, mint gondolnád. De úgy vigyázz, hogy ez az utolsó alkalom, hogy segítek rajtad. Kóstold meg - tört le egy kis darabot a végiből. - Jól fog esni. Na vedd már el, ne kérsd magad!

Zámbó Lajos bizonytalanul megfogta a veknit és a letört darabkát a szájába tömte. Soha életében még ilyen finomat nem evett! Puha volt, langyos, foszlós, s tisztára olyan, mintha kolbászt is harapott volna hozzá. Értetlenül nézte a különös ízű kenyeret, aztán odafordult, ahol az ember állt, hogy megköszönje, de legnagyobb döbbenetére az eltűnt, mint a kámfor.

Még ilyet! Bújócskát játszik az öreg?

Lajosnak végigfutott a hátán a hideg. Mi folyik itt? Ki volt ez az ember és hová lett? A képzelete marhaskodik vele...? Hülyeség, hiszen a kenyér itt van a kezében, a szája is azzal van tele, csak az ember hiányzik. Nem is tud hová elbújni, egy árva bokor sincs a közelben.

- Hé! - kiáltotta remegő hangon. - Hol van? Ne viccelődjön itt velem... - de válasz sehonnan sem érkezett. Toporgott még egy ideig, aztán vissza-visszanézve elindult haza.

A kenyér nagyon jólesett és a gyomorfájása is elmúlt tőle. Eszegetni kezdte, gondolván, olyan mindegy, hogy az úton fogyasztja el, vagy otthon, igaza van az öregnek, más úgy sincs hozzá. Lassan lépkedett, volt ideje bőven, egy-két napig most nem kell menni melózni, mert nincs hova. Ha valami mégis adódna, a srácok majd szólnak. Befalta azt, ami a kezében volt és még egy hatalmas adagot leszakított. Tulajdonképpen már nem is érzett éhséget, csak a kenyér különlegesen jó ízét élvezte.

Amikor újabb darabot tört magának, akkor érte az igazi meglepetés:

A kenyér ugyanakkora volt, ahogyan az ember átnyújtotta, egy morzsányival sem lett kevesebb, pedig legalább a felének hiányoznia kellett volna.

A háta borsódzott, ahogy a kenyérre bambult. Még mindig langyos volt, mint amikor először a kezébe vette. Hogy lehet, hogy nem hűlt ki? Óvatosan leszakított egy maréknyit és rágni kezdte, s közben a kenyérre figyelt, mi történik. A letört rész most hiányzott belőle. Ezek

szerint mégsem történt csoda? Hátrafelé nézett, amerről jött, talán meglátja a titokzatos idegent, de sehol senki nem mutatkozott. Pillantása a kenyérre vetődött... és kis híján felordított ijedtében:

A vekni visszanovekedett eredeti méretére!

Semmi kétség, a kenyér, akármennyit eszik belőle, nem fogy. Valami érthetetlen módon visszano, amit letör belőle. Akkor hát mégiscsak csoda? S az idegen egy varázsló?

A lakásban - ha ugyan annak lehet nevezni a rozsdás autóbusz-karosszériát, amit a szemételepen fedezett fel és rendezett be magának, hullámpapír-rétegekkel tömve be az ablakokat - sokáig ült és erőlködve próbálta felfogni a történeteket. A legfontosabb: tisztázni kell, ki volt az idegen? Ismerhette őt, ez nem lehet vitás, különben miként tudna róla annyi mindent? Lajos viszont az életét merte volna feltenni, hogy még sosem látta az öreget.

S valamiképpen mégis mélységesen ismerősnek hatott.

Forgatta a kenyeret, amely ugyanúgy kellemesen langyos maradt, csak a végéről hiányzott az idegen által letört kicsi darabka, egyébként semmit nem fogyott. Hirtelen ötlettől hajtva nagyot harapott a kenyérből és szinte rágás nélkül nyelte le. Harapott és nyelt, harapott és nyelt, de a kenyérrel képtelen volt versenyezni: még le sem küldte a falatot, az máris visszanyerte iménti formáját, sőt már teljes, felvágatlan veknit tartott a kezében. Késsel szelt egy vastag szeletet, de a kenyéren nem tudott kifogni: szempillantás alatt ismét egésszé változott.

Kitört rajta valamiféle téboly és tépte, marcangolta, a késsel össze-vissza darabolta a veknit, de bármit tett vele, a mozdulat véget se ért, már ismét egészben volt.

Legalább másfél kiló kolbász ízű kenyeret habzsolt be. Máskor, ha csak egy vékony szeletkét majsolt el, nyomban jelentkezett a fekélye és a gyomorégés, következhetett a szódabikarbóna. Most semmi... Kutya baja nem volt, viszont annál szomjasabb. Sör persze nincs, mérgeződött, megitták múltkor a haverok az utolsó üveggel is, kénytelen lesz a kannából inni állott vizet, hacsak nem akar kilométert gyalogolni a legközelebbi csaphoz.

Már az első kortynál légcsővére szaladt a folyadék, alig tudta felköhögni: a kannában sör volt! A legfinomabb pilseni sör. Hirtelen azt gondolta: még jó, hogy nem konyak! Jól berúgna itt... de a következő pillanatban máris mennyei konyak illata csapta meg az orrát, s amikor belekóstolt, bizony, konyak jött az ócska, horpadt bádogkannából.

- Megőrültem! - suttogta halálraváltan. - A sok meló meg a pia elvette az eszemet. Ez nem lehet igaz! Csodák nincsenek. De hogy lehetne a végére járni, mi az igazság?

Úgy döntött, kísérletezni fog.

- A kannában legyen tej! - mondta és beleborzongott, mert utálta a tejet. Mindegy, kibírja. Kortyolt egyet: *a kannából tej folyt!* Frissen habzó, meleg tej. Kiugrott a kalyiba elé és hagyta, hadd folyjon ki az összes tej, kell a fenének - de a kanna sehogy se akart kiürülni, pedig már valóságos kis tó fehérlett körülötte.

- Aha! - kapott észbe. - Lehet, hogy ez is olyan, mint a varázskenyér, sosem fogy ki? Jó, hát akkor legyen mondjuk... vörösbor! - s a kannából azon pillanatban vörösbor ömlött, vastag, sötét sugárban. Megkóstolta: a legnemesebb egri bikavért itta. Húha! Gyorsan lenyelt vagy két litert nagy szomjúságában. Ennyi sör, konyak, s most rá ez az erős bor... hihetetlen! Máskor a negyedétől is merevrészeg lett volna, most még csak mámorosságot sem érzett. Úgy látszik, ettől nem lehet berúgni, akármennyit is vedel belőle az ember, pedig van ereje.

Visszament a kalyibába. A kenyér ott illatozott, ahol hagyta, azonmód langyosan és egészben. Letette maga mellé a kannát és megint gondolataiba mélyedt. Hát igen, csoda történt, bármilyen képtelenségnek is hangzik. Kérdés, szabad-e ezt másnak megtudnia? Ha eldumálja, azonnal ellopják tőle a kenyeret is meg a kannát, ha viszont hallgat és befogja a száját, talán soha többé nem lesz gondja enni-innivalóra.

- Igen, hallgatni fogok, mint a csuka! - határozta el.

Most már jó lenne aludni, mert reggel korán fog kelni, hogy legyen ideje mindent alaposan még egyszer átgondolni és tovább kísérletezni.

Ahogy ezt kimondta, szemei azonnal lecsukódtak és aludt, mint a mormota. A megoldás álmában jutott eszébe. Láta magát, amint kenyeret és italt osztogat a rászorulóknak, s olyan béke és boldogság áradt szét a lelkében, hogy sírva fakadt.

*

A Körút és a Dob utca sarkánál kisebbfajta csődület keletkezett, amikor egy hang azt kiáltotta:

- Hé, emberek, aki éhes, vagy szomjas, az jöjjön ide hozzám! Figyelem, bárki kaphat kenyeret és olyan italt, amilyet akar. Lehet jönni, kérem, s ne tessenek tolongani, jut mindenkinek mindenből!

A pesti járókelők kíváncsisága nem ismer határokat. Kis asztalka mögött Zámbó Lajos állt, egyetlen vekni volt előtte, az is egészben, meg egy ütött-kopott bádogkanna és papírpoharak.

- Milyen szendvicset kér, mama? - kérdezte egy töpörödött kis öregasszonytól, aki elsőként furakodott az asztal közelébe. Reklámszatyorjából mindenféle kacatok álltak ki, látszott, hogy ő is olyan igazi kukázóféle.

- De hiszen nincs magánál semmi, csak ez a kenyér.

- Ne törődjön vele, azt mondja meg, mit kér és megkapja. És hogy mit akar inni hozzá. A többi bízza rám.

- Jó szöveg - mondta fogatlan szájával vigyorogva a néni. - Akkor kérek téliszalámis kenyeret és forralt bort. De jó meleg legyen ám! Sok cukorral és fahéjjal.

- Olyan lesz - mondta Lajos. Késével szelt egy jókora karéjt a kenyérből, a kannából gőzölgő forralt bort öntött egy pohárba és átnyújtotta az öregasszonynak.

- Elég lesz, néni? Kóstolja meg, ízlik-e?

A néni csámcsogva kezdte majszolni a kenyeret és felkiáltott meglepetésében:

- Szűz Anyám, ez tényleg jó. És a bor!...

- Nekem is! Nekem is! - jött meg a kíváncsi tömeg kedve.

Egy kisgyerek kakaót kért. Lajos gondolkodás nélkül öntött. Mások jéghideg üdítőt akartak, vagy éppen francia pezsgőt, Lajos őket is kiszolgálta, közben szelte a kenyeret megállás nélkül, kinek-kinek óhaja szerint. Furesa módon senkinek sem tűnt fel, hogy mindenféle ital ugyanabból a horpadt kannából folyik, s hogy egyetlen kenyérben szalad a bicska, az emberek csak ettek és ittak, egymást lökdösve, éhesen, fuldokolva.

- Elég volt, ennyi volt, nincs több! - harsogta Zámbó Lajos, de a tömeg nem könnyen hagyta magát lerázni, még sokáig kísérték a körúton, míg végül kénytelen volt beugrani egy arra kószáló taxiba.

Egyetlen sarkot ment, mert többre nem futotta pénzéből. A taxis savanyúan nézett rá.

- Hát ez nem volt egy nagy fuvar, öregem.

- Sajnálom, nem akartam átverni - válaszolta őszintén Lajos. - Nincs több forintom. Akar egy szelet friss, meleg kenyeret és kávé?

- Miért ne? - vont vállat a taxis. - Ez lesz a borraivalóm. Honnan veszi a kávé?

- Nem mindegy magának? - morgott Lajos az orra alatt és leszelt a taxisnak egy szép nagy karéjt. - Van pohara? Adja ide... - és csodálatos illatú, forró feketével öntötte tele a kannából.

A taxisnak kocsián lógtak a szemei.

- Mi a francnak hord magával ennyi kávé? - kérdezte. Csodálkozásában hangosan csuklott. - Hé, öntene még egy adaggal?

*

A metró lejárataánál vak koldus nyöszörögte a szövegét:

- Isten fizesse meg, Isten fizesse meg...

Valaki halkán megkérdezte tőle:

- Nem vagy éhes, apuskám? Vagy inkább innál valamit?

A koldus fekete szemüvege mögül titkon a kérdezőre pislantott. Hát persze, hogy nem volt vak. Jól látta, hogy magafajta, elhanyagolt külsejű alak áll előtte, hóna alatt veknival, kezében horpadt bádogkannát tart. Aligha lehet rendőr, vélte, ezért ugyanolyan halkán válaszolt.

- Van valami kajád, pajtás?

- Attól függ, mit szeretnél.

A koldus röhögött.

- Ma van a születésnapom. Legyen mondjuk ropogós malacsült, hozzá hideg sör. Hé, hová tűntél, haver? És a kaja? Azzal mi lesz?

Lajos csak úgy elmentében szólt vissza:

- Nézz a hátad mögé, haver!

A koldus csodálkozva fordult meg és egy szelet kenyeret látott, mellette nagy papírpohárban habzó sört. Amikor beleharapott a kenyérbe, csodálkozva ízlelgette: teljesen olyan volt, mintha igazi malacsültet enne és a sör is finom volt, jéghideg.

*

Zámbó Lajos a Városliget egyik padján ült és megpróbálta rendezni magában a történeteket. Mindenekelőtt, ki volt az idegen férfi? Hogy nem közönséges ember, annyi szent.

- *Szent?* - villant fel agyában a szó. Lehet, hogy tényleg szent volt, esetleg egy angyal? Marhaság, legyintett magában, angyalok csupán mesékben és a papok képzeletében vannak, nem szaladgálnak csak úgy, s ha mégis, szárnyuk van, nem ócska göncökben járnak, mint a tegnap esti pasas. No mindegy, ezt már úgyse fogja kideríteni soha.

Mit csináljon a csodakenyérrel és a kannával?

Mi lenne, ha mondjuk nyitna egy standot, ahol kenyeret és italt árulna? Ha jönnek a zsaruk, lelécel, vagy őket is megkínálja. Mi történhet? Ezért nem csukhatják le, legfeljebb elzavarják. S akkor mi van?

Mellette egy kőasztalnál néhányan kártyáztak, odaballagott hozzájuk.

- Figyelem, emberek, nem akarnak egy szelet finom zsíroskenyeret fröccsel, vagy sörrel? Olcsón adom, egy adag tíz forint.

- Jó, adjál - morogta oda se figyelve az egyik zsugás. Félelmetes izmok dudorodtak fekete atlétatrikója alól - Ne, itt a pénzed. És adjál sört.

Lajos levágott egy szeletet, öntött a kannából. A zsugás nagyot harapott a kenyérbe és felüvöltött:

- Te rohadék! Majdnem kitörött a fogam! Kőből van ez a kenyér? És a sör is bűdös, poshadt. Mi a francot adtál nekem? Meg akarsz mérgezni? Agyonverlek...

Lajos döbbsen húzta el a csíkot. Hát ez hogy lehet? Eddig senkinek nem volt panasza, miért éppen most romlott el a minőség? Ráadásul a vekniből hiányzott a levágott rész, nem nőtt vissza, mint eddig. Biztos távolban leült egy padra és tenyerébe hajtotta a fejét.

- Gondoljuk végig! - nyugtatta önmagát. - Valami okának kell lennie. Nézzük csak...! Azt nem lehet mondani, hogy drágán akarta adni. Tíz forint manapság nem pénz...

- Akkor is pénz! - csapott le rá valahonnan egy dörgő hang. Ijedten kapta fel a fejét, de nem látott senkit. - *Hallucináltam? Vagy megint az öreg heccelődik?* - nézett körbe gyanakodva. Óvatosan megkóstolta a kenyeret: jó volt, mint eddig és a sör is jóízű, hideg. Akkor ez csak véletlen lehetett, vagy a zsugás hülyéskedett. Fogta magát és egy másik betonasztalhoz lépett.

- Hé, akar valaki kenyeret és sört? - kérdezte. - Tíz forintért annyit kap, amennyi belefér.

- Ide vele! - mondta egy micisapkás kövér kártyás, s közben kevert és osztott. Lajos levágott egy tisztességes karéjt, odanyújtotta, de a sörre már nem maradt ideje. A micisapkás örjöngve ugrott fel és torkaszakadtából ordított:

- Szétverem a pofádat! Követ adsz nekem? Azt akarod, hogy lenyeljem a protézisemet?

Lajos rémülten menekült. Mázlija volt, a többi kártyás visszafogta a feldühödött kövért, azt hitték, jó balhé az egész. Újabb próbát tett. A következő asztalnál azzal kezdte:

- Figyeljete, haverok, van klassz kenyerem és a kannám tele hideg sörrel. Ki kér belőle? Nyugi, ingyen adom.

Persze mindenki kért és kapott. Két pofára falták a kenyeret, itták a sört, senkinek nem volt panasza. Lajos halkan megjegyezte:

- Azért idenyomhatnátok néhány forintot, hogy legyen villamospénzem... - de alig hogy kimondta, máris meglötytedt a sör, megkeményedett a kenyér a szájakban és Lajos kezdhette előlről a menekülést. - Jó, jó, nem kell a pénzetek, csak zabáljatok, fulladjatok meg tőle! - ordította vissza és szedte a lábát, mert a zsugások igencsak dühösnek látszottak.

- A dolog egyértelmű - suttozta maga elé, amikor kellő távolságba került. Leheveredett egy bokor alá és ott tűnődött. Ha pénzért adja, a varázslat megszűnik és az így adott kenyér nem is pótlódik újjá. A vekniből már hiányzik egy negyednyi rész és a kanna is könnyebb. Pénzteni tehát nem lehet belőle.

Mi tegyen, hogyan húzzon hasznát az egész históriából? Azt még egy szent sem kívánhatja, hogy kiálljon a sarokra és kenyeret, italt osztogasson ingyen. Hülyének néznék és elvinnék a mentők, vagy a rendőrök.

Márpedig nem látott semmilyen más lehetőséget.

*

Innentől kezdve megváltozott Zámbó Lajos élete. Hol itt, hol ott tűnt fel, hangos szóval kínálva kenyerét és a különféle italokat, sört, bort, narancslevet, tejet, kakaót, kávé. Különösen a Moszkva teret látogatta sűrűn, ott ácsorogtak a munkára várók, magyarok, románok, örökké éhesen és szomjasan. Lajos, mint egy jóságos misszionárius osztotta a kaját, morcosan, kedvetlenül, mert legbelül dühítette, hogy jószerével meg se köszönik, pénzt meg nem mert se kérni, se elfogadni.

S a kenyér nem fogyott, ellenkezőleg, időközben visszaalakult egész veknivé, pedig jóllakatott százakat, ezreket, és a kannából is bőséggel, szinte állandóan folyt az innivaló. Már úgy várták, mint a messiást, reggelente hosszú sorok álltak, kezükben bögrével, apró fazekakkal. Voltak, akik még haza is vittek a családnak. Lajos nem bánta: jut is, marad is.

Lajos váltig nem értette: hogy-hogy senki sem kérdezi meg, miért nem fogy el a kenyér, ürül ki a kanna? Ezzel szemben tapasztálnia kellett, hogy fokozódó tisztelet veszi körül, az emberek áhítatos arccal köszöntik, még olyanok is akadtak, akik egy-egy óvatlan pillanatban megcsókolták a kezét. Ilyenkor zavarba jött és tiltakozott, de nem igazán tudott mit tenni ellene. S amikor önmaga legnagyobb döbbenetére egyszerű kézrátétellel első ízben gyógyított meg egy születése óta járnivaló, csípőficamos nyomorékot, majd egy vak embernek visszaadta a látását, már a televízió is kivonult, hogy bemutassa a csodát a nagy nyilvánosságnak.

Zámbó Lajos nem örült, jobban szeretett volna ismeretlenül jótékonykodni. Lelkében is alapos változáson ment át. Észrevétlenül abbahagyta a káromkodást, tekintete meglágyult, arcára jóságos kifejezés ült ki, akár azt is mondhatnánk: Lajos megszépült, belülről - kifelé. Esténként már nem járt haza a kalyibájába, mert túl messze volt és nem akart időt veszíteni, inkább hol itt, hol ott húzódott meg, aluljárókban aludt, a metróban, egy ligeti padon, vagy valamelyik híd alatt. Gyomorfekélyének nyoma sem maradt és soha életében nem érezte ilyen egészségesnek és boldognak magát.

A tévéadás óriási port vert fel. Szinte másról sem beszélt az ország és attól kezdve mindenki látni akarta a csodatévő csavargót, aki a főváros nyomorultjait eteti és itatja teljesen ingyen. Elterjedt, hogy nem csak testileg lakatja jól a szerencsétleneket, hanem azok, akik ettek a kenyerekből, ittak az italából, valamiképpen lelkileg is furcsa változáson esnek át: ahol Lajos megfordult, ott megszűntek a verekedések, a lopások, balesetek, az emberek szelídebbekké, türelmesebbé váltak és békések, mintha a kenyér és az ital nem csak testileg, de lelkükben is jóllakatta volna az éhezőket. Hogy igaz volt-e a szóbeszéd, senki sem járt utána, az viszont tény, hogy a furcsa ételnek gyógyító hatása volt: elég volt egy falatot, egy kortyot lenyelni, mindenféle testi panasz megszűnt, mintha elfűjták volna. A tévések vagy tíz ilyen hihetetlen esetet mutattak, s a nézők, bár hitték is meg nem is, egyik ámulatból a másikba estek.

Lajost nem érdekelte a műsor, de a véletlen úgy hozta, hogy mégis meglátta önmagát. Egy műszaki üzlet előtt ment el éppen, amikor a kirakatban lévő színes tévén megpillantotta a kenyérre várakozók hosszú sorát. Megállt és nézni kezdte, mert elfogta a kíváncsiság: vajon látszik-e, hogy ugyanabból az egyetlen vekniből szeli végtelen mennyiségben az adagokat, és a kanna se ürül ki?

Az operatőr először a kenyeret mutatta közelképben, majd a kannára úsztatott, ami aranyszínben tündökölt, s csak ezután nyitott totálra. Amikor végre megjelent a képernyőn az ő osztogató alakja, felhördült a megdöbbenéstől: nem *saját* arcát látta, megszokott gönceiben, hanem az ismeretlen csavargót, akitől a kenyeret kapta. Az idegen mintha észrevette volna, kinézett a képből és barátságosan integetve, kedvesen rámosolygott Lajosra, aztán folytatta a kenyérosztást. Fokozatosan lehámlott róla az ócska gúnya, testét hófehér lepel borította,

megnyúlt arca körül hullámos szakáll nőtt és a fején furcsa, glóriában ragyogó töviskoszorú bontakozott ki a semmiből. Arcáról eltűnt az iménti mosoly, helyébe valami lélekbemarkoló szelídség, jóság lépett, szemei fénylőn sugároztak, s csak adta, adta a kenyeret és az italt, az emberek pedig csöndben, lehajtott fővel álltak körül, senki sem tülekedett, mindenki nyugodtan várta a sorát. Úgy tűnt, mintha a tömegből kimagasló, fehér lepelbe öltözött alak nem is a kenyeret, hanem saját karját szelné karéjokra, s már a vörös bor sem a kannából folyik, hanem valahonnan az ereiből.

Lajos földbe gyökerezett lábbal nézte: tényleg *Ő* lenne az?

Nem bírta tovább nézni a televíziót, gyorsan továbbment és egy másik kirakatüvegben hosszasan szemlélte önmagát, de semmi különös nem fedezett fel. Ugyanaz a régi, törődött, gyűrött arc nézett vissza rá, legfeljebb az időközben megnőtt szakáll volt új és a ruhája lett szakadtabb.

Hogy lehetséges, hogy a tévében mégis az a *másik* látszott? De legfőként: *hogya-hogya ezt idáig senki sem vette észre rajta kívül?*

*

Lajos nem tehetett mást, mint folytatta az önkéntes missziót. Valami hajtotta, űzte, hogy ne hagyja abba, mert tudta, sokan, egyre többen várják, s ő nem akart csalódást okozni a szegényeknek.

Ezen a napon ismét a Ligetet választotta színhelynek. Óriási tömeg vette körül, mint újabban mindig. Lajos szorgalmasan szelte a kenyéradagokat, mindenkinek olyan ízűt, amilyet kért. Bort is adott, és az ő legjobb borától sem lehetett berúgni, hiába ivott meg valaki akár több liternyit is. Időnként bekapott egy-egy falatkát, felhajtott egy korty italt, de ezzel is felhagyott, mert az eddig türelmesen várakozó tömeg rögtön tiltakozásba és pfujolásba kezdett, mintha attól tartanának, hogy eleszi, elissza előlük az ételt, így kénytelen volt egész nap éhezni és szomjazni, hogy ne okozzon megbotránkozást.

Szemüveges, alacsony fiatalember került eléje, kezében papír és ceruza.

- Elnézést, Mester, én nem enni akarok. Újságíró vagyok és interjút szeretnék készíteni önnel a lapomnak, ha lesz egy kis ideje. Remélem, nem utasít vissza.

- Rendben van - mondta Lajos, nem éppen kitörő örömmel. - De aligha tudok érdekeset mondani magának, mert én se értem, mi történik, én csak kiosztom a kenyeret és az italt. Muszáj szemüveget viselnie?

- Igen, különben az orromnál sem látnék tovább.

- Jöjjön közelebb - hívta Lajos és megsimogatta az újságíró szemét. - Dobja el azt a vacakot, nem áll jól magának. Na, ugye, hogy nincs semmi baj a szemével?

A fiatalember hűledezve nézett maga köré és sírva fakadt.

- Istenem, látok! Szemüveg nélkül tökéletesen látok! Csoda történt! Hé, emberek, csoda történt! A Mester meggyógyított. Ezt fogom megírni!

S valóban megírta.

Másnap megjelent a cikk *A Mester köztünk jár!* - címmel, amit átvett a teljes hazai sajtó, politikai és világnézeti hovatartozásuk szerint gúnyolódva, vagy vallásos megközelítésben. Mindenki a titokzatos Mesterről beszélt, ő lett az első számú szupersztár, aki gyógyít, ételt, italt ad a szegényeknek és mindenféle csodákat művel. Legendák születtek, melyek szerint már halottakat is feltámasztott, amputált végtagokat növesztett ki pusztá érintésével. Küldött-

ségek keresték fel, hogy látogasson el falujukba, városukba, intézetükbe, kisgyermekeket hoztak, hogy áldja meg őket, jöttek a betegek, a nyomorékok, olyanok is, akiket hordágyon cipeltek, mert már jártányi erejük sem volt és Lajos senkit sem utasított el, mindenkihez volt egy jó szava, egy simogatása, s az emberek örültek és letérdepelve énekeltek.

De közben kiürültek a mozik, a kocsmák és a templomok, mert mindenki a Kenyérosztó Mesterhez akart zárandokolni - így nevezték Lajost a köznyelvben.

Hogy ki ragasztotta rá ezt a fellengzős nevet, örök rejtély maradt.

Mindenesetre, ez volt az a pont, amikor a Hivatal közbelépett.

*

Két rendőr kísérté be Zámbó Lajost, a letartóztatásakor. Szorosan fogták a karját, autóba ültették, az egyik még a revolverét is előkészítette, a másik a bilinccsel hadonászott.

- Figyelmeztetem, ne próbáljon megszökni.

- Eszem ágában sincs! - mondta Lajos. Félelmében moccanni sem mert, nemhogy szökést megkísérelni. Még soha nem ült rendőrautóban.

Hatalmas és rendkívül rideg irodába vezették. Egy szigorú arcú, magas termetű ezredes fogadta, szeme úgy villogott, mintha lőni akarna vele. Rajta kívül még egy gépíró és három markos nyomozó tartózkodott az irodában. Meg se mukkantak egész kihallgatás alatt, a szemüket azonban egy pillanatra sem vették le a gyanúsítottól. A sarokban akkora pálma díszlett, hogy egy kisebb család ellakhatott volna alatta. Az ezredes nem ültette le Lajost, hanem lassan körbejárva, mint tigris az áldozatát, gorombán rárivallt:

- Hogy hívják?

- Zámbó... - vágta magát vigyázzba ijedten Lajos.

- Na, ne színészkedjen. Az *igazi* nevét kérdeztem. És ne pattogjon itt, mint a bolha.

- Ez a nevem, Zámbó Lajos. A személyi igazolványom...

- Szóval nem akar vallani. - állapította meg haragosan a tiszt.

- Mit valljak? - kérdezte kétségbeesetten Lajos. - Én se értem ezt az egész históriát. Egyik este mentem haza... - és elmesélte találkozását az ismeretlen férfival, őszintén, kihagyás nélkül, de kihallgatója egy szavát se hitte el. Inkább tovább faggatta, a hangulat kezdett egyre fenyegetőbbé válni. A három nyomozó közelebb lépett és ujjait ropogtatták.

- Azt is tagadja, hogy gyógyított?

- Én nem gyógyítottam, kérem, hanem valahogy maguktól gyógyultak meg az emberek. Éppen csak, hogy megérintettem őket.

- Milyen végzettsége van? - kérdezte az ezredes.

- Nekem? - emelte égre a szemét Lajos. - Három tánciskolám meg egy faiskolám. Négy elemi jártam, mert korán melózni kellett. A fater...

- Maga nagyon vicces fiú. Na, majd elveszük a kedvét a tréfálkozástól. - Odafordult a gépírónőhöz. - Jegyezze: megállapítom, hogy a gyanúsítottaknak nincs diplomája, mégis orvosi tevékenységet folytatott, vagyis kuruzsló. - Ismét Lajoshoz beszélt: - Látja ezt sebet a kezemen? Tegnap véletlenül megvágtam. Gyógyítsa meg. Megérintheti, vagy azt csinál, amit akar, de gyógyítsa meg.

Lajos megfogta a főnök kezét és megsimogatta a sebet, de meglepetésére az nem tűnt el, mint eddig mindig.

- Nem értem... - motyogta megsemmisülve. Ha most lebölg ezek előtt, akkor alighanem lecsukják. - Szabadna még egyszer?

- Tessék! Meg is csókolhatja.

A seb azonban ott maradt, akárhogy, akármivel is próbálkozott a kínos zavarban kapkodó Zámbo Lajos.

- A kuruzslás ténye ezennel bizonyítva van. - jelentette ki az ezredes. A három nyomozó kihúzta magát és készenlétbe helyezték a bilincset. A rendőrök a gumibotjukkal kezdtek játszani. - Nézzük az etetést. Mutassa a vállalkozói engedélyét.

- Miféle engedélyt?

- Szóval nincs. Nem is hallott arról, hogy ilyen létezik? Öntsön ebbe a pohárba bort.

Lajos fogta a kannáját és önteni próbált, de a kanna üres volt, száraz, sőt valamiféle homokszerű por szállingózott belőle, némi pókhálóval keveredve. Lajos nagyon megdöbben.

- Az imént még... folyt belőle minden... - dadogta kétségbeesetten.

- Ez igaz - szólt közbe az egyik rendőr -, saját szememmel láttam.

- Magát senki sem kérdezte - ripakodott rá az ezredes. - Fogalma sem lehet a szemfényvesztésről. Inkább nézzük a kenyeret. Tessék, itt ez a kés, vágjon le egy szeletet.

Lajos erőlködve nyomta a kést a kenyérbe, de az, mintha vasból lett volna, kicsorbította a kés élét. Az irodában lévők diadalmasan felkiáltottak.

- Még csak nem is rendes kenyér!

A rendőrök értetlenül néztek össze, de szólni egyikük sem mert. Nincs félórája, hogy látták, amint a pasas könnyű mozdulattal, egy vékonyka bicskával gusztusos szeleteket metszett a kenyérből, az alacsonyabb rendőr meg is kóstolt egy falatkát: egyszerűen letörte az egyik ember adagjából. Finom volt, mintha az anyja sütötte volna.

- Elnézést kérünk, ezredes úr, - szólalt meg végre az őrmester -, de itt valami nem stimmel. Talán ez nem ugyanaz a kenyér és ez egy másik kanna. Mi magunk láttuk, hogy...

- Már kértem, hogy ne kotyogjanak közbe! Maguk ehhez nem értenek. Veszedelmes szélhámossal van dolgunk. Vezessék be a tanút.

Sunyi képű, fiatal férfit tessékeltek be az ajtón. Lajos emlékezett az arcára, minden nap ott állt az első között, rengeteget tudott enni és inni. Bárhova ment, ez a férfi a nyomában volt. Még a nevét is tudta... hogy is?... Ja persze, *Hudás*. Nem mindennapi név. Lehetetlen, hogy ő jelentette volna fel. Mi oka lenne rá?

- Kínálja meg az urat egy falat kenyérrel és egy korty borral. - rendelkezett az ezredes.

Lajos odanyújtotta a kenyeret.

- Nesze - mondta -, egyél. Csak úgy, mint máskor. Törjél magadnak.

A fiatalember átvette tőle és sandán vigyorogva tépni próbált a kenyérből, de feljajdult és messze dobta magától.

- Ez forró! - sivalkodott. - Megégette a kezemet. - És mutatta az ujjait, amin jól kivehető volt a friss égés nyoma. - Máskor langyos szokott lenni. - Beleszagolt a kannába és felkiáltott: - Ez meg bűdös és csípi a szememet! Mi van ebben, mérge?

E pillanatban nyílt az ajtó és Veronika néni, a takarítónő jelent meg, kezében söprű és vödör.

- Elnézést, jöhetek?

- Megörült? Nem látja, hogy kihallgatás folyik?

- Jé! - csodálkozott Lajosra a takarítónő. - A híres-nevezetes Mester! Csak nem magáé az a kenyér? Megkóstolhatom? - Ezzel választ sem várva letört egy kis darabot és jóízűen, csámcsogva majsizolni kezdte.

- Gyerekkoromban ettem ilyen finom kenyeret utoljára - mondta videran.

A szobában lévők összenéztek. Hogy is van ez? Az ezredes tért először magához.

- Mondja, nem szomjas, nem inna valamit?

- Egy kis kakaó nem ártana - az asszony sóváran nézve a jól ismert bádogkannát.

- Mondja, Veronika néni, maga elhiszi, hogy ebben a koszos kannában kakaó van? Képes volna inni belőle? Nem undorítja, hogy olyan mocskosan néz ki? - kérdezte tőle a tiszt.

- Hát persze, sokszor kaptam már ettől a jó embertől, áldja meg az Isten minden lépését. Honnan veszik, hogy piszkos, nem látják, milyen gyönyörűen csillog? Biztos aranyból van! - Fogta a kannát, egy vizespoharat teletöltött meleg, habzó kakaóval és egyhajtásra megitta.

- Ez igen! Ez jólesett. Már nem is fáj a gyomrom. - mondta Veronika néni. - Köszönöm, Mester. Akkor majd később visszajövök - tette hozzá és mint aki jól végezte dolgát, kicsoszogott.

Az irodára fojtogató csönd telepedett, a lélegzeteket is hallani lehetett. Senki sem szólt, mindenki a kenyérre és a kannára, onnan meg a lehajtott fejjel, egykedvűen üldögélő Lajosra meredt megbűvölten.

- Meg tudja még egyszer csinálni? - kérdezte az ezredes rekedten.

- Nem - mondta Lajos. - Csak annak tudok enni adni, aki hisz benne.

- Szóval csalás az egész?

- Aki jóllakott, annak nem csalás. Döntsék el maguk. Nézzék meg a poharat, ott van az alján a maradék kakaó.

- Rendben van - mondta sértődötten az ezredes. Intett a rendőröknek: - Vigyék és zárják be, állítsanak dupla őrséget a zárkája elé. Ez az ember le van tartóztatva. De vigyázzanak, nagyon veszedelmes hipnotizőr, szemfényvesztő, bűvész. Tegyük rá a bilincset! A lábára is!

*

Zámbó Lajos búskomoran feküdt a priccsen és cellájának légypiszoktól szürke plafonját bámulta. Mit keres ő itt? Mi büne? Az, hogy megetette az éhezőket, hogy inni adott a szomjazóknak? Senkinek nem vétett, jót tett mindenkivel, pénzt sosem fogadott el, amióta megértette, hogy a kenyér nem árusítható és az innivalóért sem kérhet pénzt. Életében egyszer volt dolga a törvénnyel, akkor is mások vitték bele és örökre megbánta. Nem jókedvében került a társadalom aljára, nem önként lett munkanélküli, mégis úgy kezelik, mint a legutolsó bűnözőt. Legalább a kannáját meghagyhatták volna, most húzna egy jót...

- Hát húzzál! - szólalt meg egy dűnnyögő hang a cella sarkából.

Lajos úgy ugrott fel, mintha megszúrták volna. A cella túlsó sarkában, hátát a falnak támasztva, az ismeretlen öreg ült, akitől a kenyeret kapta. Barátságos vigyor terült szét ezernyi ráncán és láthatóan csöppet sem zavarta, hogy rács mögött csücsülnek.

- Na, mi van? - kérdezte. - Megkukultál? Az imént mintha azt gondoltad volna, hogy inni szeretnél! Itt van, igyál. - és Lajos felé nyújtotta a kannát, pedig az világosan emlékezett rá, hogy a nyomozók bezárták egy páncélszekrénybe.

- Hogy kerül ide? Amikor behoztak, biztosan tudom, üres volt a cella.

- Lehet, hogy nem jól néztél körül. De miért magázol?

- Mert... mit tudom én... apám lehetne. Még a nevét se árulta el. Hanem, hallja, szép kalamajkába kevert. Miféle kenyeret adott maga nekem? Nem fogy, ha meg pénzt kérek érte, kövé válik, ami meg a kannát illeti...

- A kannáról nem tehetek, azt magadnak köszönheted. Amikor elfogadtad, hogy a kenyér jó, a kanna már csak ráadás volt. Ami pedig a nevedet illeti, *ha eljön az ideje* magadtól is tudni fogod. Szóval milyen érzés jól tenni az emberekkel? Örölsz?

- Hagyja el! - legyintett Lajos elkeseredve. - Örülni örülök, de soha annyi bajom nem volt, mint most, amióta ilyen sok emberről kell gondoskodnom.

- Elhiszem, fiam. Az a kérdés, megbántad-e, hogy belefogtál?

Lajos elgondolkozott.

- Tudja a csoda. Lehet, hogy most ki fog nevetni, tegye nyugodtan, de nem bántam meg. Nagyon jó érzés elégedett, boldog arcokat látni. Csak az a nagy hajcihő ne volna, a hálálkodás, meg minden. Nem jár nekem ezért köszönet. Na meg ezt a rendőrségi balhét is szívesen elengedném.

- Pedig a neheze ezután következik. - bólogatott együttérzően az öregember.

- Maga aztán ért a vigasztaláshoz. Ijesztgetni akar?

- Eszemben sincs! Csak azon tűnődöm, milyen különös, milyen félresikerült teremtés az ember. Mindig az ellen fordul, aki segíteni szeretne rajta. Adj neki kenyeret, megharap. Mutass korbácsot, megnyalja a kezedet. Mikor fog felnőtté válni az emberiség? Pedig hányszor figyelmeztettem! Úgy hogy készülj fel a legrosszabbra. Holnap nehéz órák várnak rád. De ne félj, én ott leszek a közeledben. És most aludj. Megérdemled a pihenést. Úgyse lesz több nyugodt éjszakád.

Szerencsére Zámbo Lajos ezt az utolsó mondatot már nem hallotta. Aludt, mint a tej.

*

- Mi az igazi neve? - kérdezte a bíró.

A tárgyalóterem zsúfolva volt, újságírók, tévé, rádió, érdeklődők hada töltötte meg a pad-sorokat. A hangulat meglehetősen ellenségesnek tűnt, legalábbis Lajos úgy érezte, nemigen akad ember a teremben, aki neki szurkolna. Az utóbbi napok sajtóhadjárata megtette a hatását. Még a két ülnök, sőt a gyorsírók is görbe pillantásokkal méregették, nem is beszélve a mellette feszengő fegyőrökről, akikhez oda volt bilincselve két oldalról. A bíró megismételte a kérdést:

- Vádlott, mi a valódi neve?

- Zámbó Lajos.

- Szóval nem hajlandó megnevezni magát. Nem baj, a lényegen semmit sem változtat. Mit tud hozzátenni az elhangzottakhoz? Egyáltalán képes felfogni, mivel vádolják?

- Nem, bíró úr, fogalmam sincs. - válaszolta jámborul Lajos, mert ez volt az igazság, de a terem felzúgott és tisztán hallotta, amint többen azt kiáltják: az ilyen elvetemült gazember megérdemelné, hogy halálra ítéljék!

- Magát izgatás, csalás és kuruzslás miatt tartóztatták le. Ez áll a vádpontok között. Elismeri ezeket a vádakokat? Miben nyilvánult meg a kuruzslása? - A bíró a papírai között turkált, mintha keresne valamit. - Hát halljuk. Vagy beszéljen az etetésről.

- Bíró úr, én csak kenyeret és italt adtam a rászorulóknak.

- Ingyen?

- Természetesen...

- Látja, ez baj. - csóválta fejét a bíró és a közönségre szólt: - Csöndet kérek! Ha nem maradnak csöndben, zárt tárgyalást rendelek el. Folytassuk. Tehát azt mondja, ingyen. S mivel nem volt bevétele, nyilván adót sem fizetett. Igaz?

- Igaz, bíró úr. Egyetlen fillér hasznom nem volt az egészből, miből fizettem volna adót? Munkánélküli vagyok.

- Vagyis megkárosította az államot. Ha nem tudná, ezt nevezzük fekete kereskedelemnek - hajolt előre a bíró és ujjával rámutatott a halottsápadt Zámbóra. - Nincs bejegyzett vállalkozói engedélye, nem fizet adót, se helypénzt, ahol a tevékenységét végzi. Vagy azt akarja elhitetni velünk, hogy munkánélküli létére ingyen osztogatta a kenyeret és az italt? Elárulná, miből? Rendben van, jogában áll tagadni. Csakhogy nekünk bizonyítékaink vannak, ne feledje. Na és az állítólagos gyógyításai? Egyesek szerint csodákat művelt, vakoknak adta vissza a látását, bénáknak a járást, sőt itt az áll, hogy egy halottat is feltámasztott. Erre mit tud mondani?

- Semmit, bíró úr. Beszélnek össze-vissza. A fele se igaz.

- Nem is kell, hogy a fele igaz legyen. Elegendő egyetlen egy is az esetek közül.

- Én nem akartam gyógyítani - védekezett Lajos riadtan. - Valahogy megérintettek, vagy én hozzáértem és meggyógyultak. Elképzelésem sincs, hogyan történt.

- De a Mester elnevezést mégis elfogadta.

- Nem én kértem, hogy így szólítsanak. Valaki kitalálta, aztán rámragadt. Nem zavart.

- Az mindegy. Meghallgattam mind a vád, mind a védelem beszédét és csak súlyosbító körülményeket találtam. Maga veszedelmesebb, mint véltem, mert felborítja a társadalmi egyensúlyt, megbolondítja az egyszerű embereket, politikai zűrzavart okoz, mivel nem tudni, melyik párthoz, vagy egyházhoz tartozik. Én nem haragszom magára, elhiszem, hogy valamiképpen felhasználták, anélkül, hogy sejtelve lett volna róla, kinek, vagy kiknek a megbízásából dolgozik. Mindenesetre, sokat könnyítene a helyzetén, ha őszintén elmondana mindent, de maga makacskodik, így nem tehetek mást, mint hogy egyedüli felelősként fogom elítélni. Kénytelen vagyok, ezt követeli a rend. Az ítélet pedig nem lehet más, mint...

- Halált reá! - robbant ki a terem és egy emberként üvöltöttek: - Halált reá!

- Csönd legyen! - emelte fel hangját a bíró. - Majd én eldöntöm, mi legyen a vádlott sorsa. Itt van a nyomozóhatóság képviselője?

- Itt vagyok, bíró úr - állt fel egy magas, erőteljes alak. Lajos rémulten ismerte fel benne a kihallgatóját. No, ez aligha lesz az ő pártján. - gondolta és érezte, hogy hátán lassan csordogálni kezd lefelé a hideg verejték.

- Van kiegészíteni valója az elhangzottakhoz? - kérdezte a bíró.

- Nincs, bíró úr - válaszolta a nyomozótiszt. - Legfeljebb annyi, hogy a halálbüntetést mi is elengedhetetlennek tartjuk. A társadalom elleni egyik legaljasabb büntetés az adócsalás, mivel veszélyezteti a polgári fegyelmet, az államháztartás stabilitását, a költségvetés betartását és betarttatását. Ez az egyetlen olyan bűneset, amikor nem lehetünk könyörületesek. Elrettentő példát kell mutatnunk a hasonló...

- Nem kell kioktatnia - sértődött meg a bíró -, magamtól is tudom a kötelességem. De vannak fenntartásaim a vádlott bűnösségét illetően. Nem vagyok meggyőzve arról, hogy valóban vétkezett-e az adótörvények ellen azért, hogy a sajátját megosztotta másokkal. Ugyanakkor elismerem, hogy az állam, ha nem is jelentős mértékű, de kiszámolható bevételtől esett el. De ezért még nem okvetlenül jár a halálbüntetés kiszabása. A nyomozóhatóság álláspontját túlzottnak tartom.

- Ragaszkodunk hozzá, bíró úr. A fennálló törvények értelmében ehhez jogunk van. Az adócsalásnak még a látszata is szigorúan büntetendő, ezt ön jobban tudja, mint mi.

- Akkor nincs mit hozzátennem. - mondta kelletlenül a bíró. - Kérem jegyzőkönyvbe venni, hogy a bíróság meggyőződése ellenére, de a vonatkozó törvények tiszteletben tartásával hozta meg határozatát. A magam részéről *mosom kezeimet*. Kimondom az ítéletet: kötél általi *halál*. Azonnal. Itt és most. Vezessék el az elítéltet és készítsék fel a nyilvános kivégzéshez.

Zámbó Lajosban megfagyott a vér. Micsoda? Ezek tényleg fel akarják akasztani? Most azonnal? Lehetetlen, hiszen nem csinált semmi rosszat, csupa jót tett mindenkivel... De nem maradt ideje a tiltakozáshoz.

A fegyőrök megragadták és együttes erővel talpraállították a magatehetetlenné bénult vádlottat. A folyosón nagy tumultus volt, már várták őket. Egy vastag, két méteres, oszlopszerű gerendát emelgetett erőlködve néhány fogdmeg, s amikor odaértek, Lajosról levették a bilincset, majd a gerenda alá állították. Lajos azt hitte, ez már maga a kivégzés, de kiderült, az még odébb van.

- Rakják a vállára - vezényelt egy tiszt, mire hárman is ugrottak és a gerendát durván Lajos vállaira zuhintották. Összerogyott alatta, mert váratlanul érte a hatalmas súly és az oszlop éle kegyetlenül belevágott a bőrébe, felszakította a húst, csontig. Vére széles sugárban ömlött és összevérezte a körülötte állókat is. Hóna alá nyúlva felrángigálták, s miközben az egyik rendőr gumibottal néhányszor alaposan végigsújtott a hátán, derekán, fején, a többiek újból ráejtették vállára a nehéz gerendát.

- Na, jómadár, indulás vissza a terembe! - mondta a vezénylőtiszt. - Vagy nem tetszik a bánásmód? Nálunk ez a rend: mindenki maga viszi az akasztófáját az utolsó útjára, hogy összeszokjanak. - szavait óriási röhögés kísérte.

A teremben felugráltak az emberek, amikor meglátták a rogyadozó, elkínzott, véres elítéltet, vállán a szörnyű bitófával, amiből úgy állt ki a kampó, mint egy óriási kérdőjel. Egy emberként üvöltöttek, önnön hangjuktól és a várható látványtól megrészesgölve:

- Kössétek fel az átkozottat! - S amíg Lajos esztévesztve, a fájdalomtól gyötörtén, félájultan vánszorgott a kivégző emelvény felé, az emberek leköpdösték, ököllel verték, testén záporoztak az ütések. Valaki egy gombostűvel teletűzdelt piros papírcsákót nyomott a fejébe:

- Nesze - ordította -, itt a bohócsipkád! A jutalom! - A remek tréfának kitörő sikere volt.

Egy kéz most az arcához nyúlt és fehér kendővel letörölte róla a véres verejtéket. Lajos csak tekintetével köszönte meg, szólni már nem volt ereje, de még eljutott a tudatáig, hogy a takarító néni volt az, aki a kihallgatásakor kakaót ivott. A következő másodpercben az asszonyt elsodorták mellőle.

E pillanatban Lajos olyat látott, ami végképp meghaladta az erejét. Az emelvényen, ahová a bitófát állították, a hóhér várta, szétvetett lábakkal, vicsorítva, kezében kenderkötél és száját nyalogatva, rákacsintott.

- Gyere csak - mondta vihogva -, nem fog sokáig tartani. Ez is ingyen van, mint a kenyered, de ez hatásosabb.

- Meg fognak ölni! - robbant fel Lajos agyában a rettenetes bizonyosság. Látása elhomályosult, aztán elemi erővel kiszakadt belőle a tébolyult kiáltás:

- Uram! Segíts! Ne engedd!...

A terem abban a szempillantásban eltűnt, s vele a bíró, a hóhér, a bitófa és mindenki, aki a teremben tartózkodott.

Lajos szédülten forgolódott, s még mindig az iméntiek hatása alatt reszketve fedezte fel, hogy ugyanott áll, ahol az egész história kezdődött, a bezárt kisbolt előtt. Körülötte egy teremtet lélek se volt, gyomorfekélye kínzóan jelzett, mert kegyetlenül mardosta az éhség. Már-már elkáromkodta magát, amikor eszébe jutott az idegen, nem ólálkodik-e itt valahol. Vagy az is csak látomás volt?

- Hé, itt van? Szóljon, ha hallja, mit mondok.

- Itt vagyok, haver - dünnyögte egy hang a háta mögül.

Lajos megpördült, az ember valóban ott állt, hátát a villanyoszlopnak támasztva. Ugyanúgy és ugyanott, mint akkor este.

- Szóval itt van. - mondta neki Lajos dühösen. - A frászt hozta rám. Mi volt ez? Álmodtam?

- Ahogy vesszük, pajtás. Mondjuk úgy, hogy játszottunk. Milyen volt áldozatnak lenni? Láttam alaposan be voltál tojva.

- Naná! Maga nem lett volna? Rohadt dolog ott állni kivégzés előtt, ártatlanul.

- Nem emlékeztet ez téged valamire? Vagy *valakire*? Tegnap a kocsmában nagyon hengegtél, hogy szeretnél megváltó lenni. Most megkóstolhattad, milyen az. - lépett közelebb az öregúr.

Lajosban egy pillanatra tótágast állt a világ.

- Mit mondott? *Megváltó*?

Valóban erről beszélgettek tegnap este a fiúkkal a krimóban. Pontosan ezt a szót használta. Egy bolondos fickót ugrattak, aki bibliával a kezében állított be a kocsmába és lökni kezdte nekik a vallásos szövegét. Lajos ekkor kijelentette:

- Egyszer kedvem volna kipróbálni, milyen érzés lehet a mai világban, a mai emberek között *megváltónak* lenni. Isten az atyám, benne volnék egy ilyen buliban.

- Teljesült a kívánságod! - mondta komolyan az öreg, mintha belelátott volna Lajos gondolataiba.

- Teljesült! - visszhangozta Zámbo Lajos és tűnődve nézte az idegent. - Kicsoda maga?

Hosszú csönd telepedett rájuk. A barátságtalan környék az esti félhomályban még félelmetesebb volt, mint máskor. Valahol messze egy kutya ugatott. A villanyoszlop úgy meredt a sötétszürke égre, mint a bitófa, amit Lajos a vállán cipelt a látomásában.

- Szóval kicsoda maga? - ismételte meg halkan a kérdést és a szíve nagyot dobbant, mert félt a választól.

- Magadban keresd az igazságot! - mosolyogott szelíden az öregember és felszívódott a levegőben.

Lajos már semmin sem lepődött meg. Csak annyit morgott az orra alatt:

- Azért kenyeret adhatott volna.

Mélyen magába merülve baktatott haza a kalyibájába. Amikor benyitott, az asztalon egy egész vekni hevert, mellette a bádogkanna, tele friss vízzel.

Hogy-hogy? *Hát mégis...?!*

Feje búbjától a talpáig átfutott testén a remegés.

Most akkor, hogy lesz ezután?

Tört egy jókora darabot a kenyérből és nagy falatokban enni kezdte, aztán újabb falatokat harapott hozzá, s közben óvatosan odasandított.

A vekniből hiányzott a letört rész.

- Hej, Istenem! - sóhajtotta elszomorodva. - Ha még egyszer...! Csak még egyszer láthatnám azokat az örvendező arcokat... Nem is olyan elviselhetetlen az áldozat, ha van értelme. S főleg, ha van kiért!

Végigheveredett az ágyon, bámulta feje fölött a plafont, s közben úgy érezte, hogy a sötétben a csillagos eget látja.

Tudta, hogy soha többé nem lehet ugyanaz az ember, aki volt.

Valami megváltozott.

Fogta a kannát és ivott egy jóízűt. Nem is emlékezett rá, hogy mikor esett ilyen jól utoljára a tiszta, hideg víz.

-&-